MEVLİD-İ EFDAL

MUHAMMED İZZEDDİN DOĞANHİSARÎ' NİN

BESTELİ MEVLİD VE İLÂHÎLERİ

Prof. Dr. Hüseyin AKPINAR

KONYA-2020

Hüseyin Akpınar;

Hatay'ın Yayladağı ilçesi Şenköy mahallesinde 1964'te doğdu. İlk ve Orta Okulu Şenköy'de, liseyi Antakya İmam-Hatip Lisesi'nde okudu. 1990 yılında Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun oldu. Yüksek lisansını, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde 1993'te tamamladı. 1992-94 yılları arasında Kayseri Kocasinan Atatürk Lisesi'nde Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenliği yaptı. 1993'te askerlik vazifesini yerine getirdi.

Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde 1994 yılında Türk Din Mûsikîsi Araştırma Görevlisi olarak çalışmaya başladı. Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde "Gülşenilik'te Mûsikî ve Mûsikîşinaslar" adlı tez çalışması ile 2004'te doktorasını tamamladı. 2008 yılında yardımcı doçent, 2014 yılında doçent, 2019 yılında profesör oldu. "Şanlıurfa'da Dinî Mûsikî (2011)", "Urfa Mevlid ve İlâhileri (2014)" ve "Urfalı Mûsikîşinâslar (2018)" (iki yazarlı) adlı kitapları ve çok sayıda bilimsel makalesi yayınlanmıştır. Ulusal ve uluslararası sempozyumlarda sunduğu tebliğler sempozyum kitaplarında yer almaktadır. Derleme ve bestelerinden oluşan "Muhammed İzzeddin Doğanhisarî Mevlid ve İlâhîleri (2015)" adlı bir albümü vardır. Çoğunluğu ilâhîlerden oluşan, türkü, şarkı ve marş formlarında yüz civarında bestesi mevcuttur. "İlâhî Aşkın Sesi Milletlerarası Beste Yarışması (2020)"nda ilâhî formundaki bestesi teşvik ödülü kazanmıştır. Anadolu'nun çeşitli bölgelerinden çok sayıda ilâhî derlemiştir. Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekan Yardımcılığı (2015-2017) ve Devlet Konservatuvarı Müdür vekilliği (2017-2020) yapmıştır. Halen Türk Din Mûsikîsi Anabilim Dalı'nda öğretim üyesi olarak çalışmaktadır.

TAKDİM

Doğanhisar, Konya'nın ilim, irfan, kültür, sanat ve zanaat açısından zengin birikime sahip olan ilçelerinden biridir. Osmanlı döneminde Doğanhisar'daki beş medrese bölge okulları niteliğinde eğitim-öğretim faaliyeti göstermiştir. Bu medreseler sayesinde halkın kültür seviyesi yükselmiş, Doğanhisar o devrin güçlü âlimlerine ev sahipliği yapmıştır. Ayrıca değirmencilik, demircilik ve testicilik zanaatlarında çevre köy ve kasabalarda yaşayan insanlar tarafından da hep bir cazibe merkezi olarak kabul görmüştür.

Doğanhisar'ın yakın tarihinde tebarüz eden âlim ve manevî mimarlardan biri Doğanhisar ve çevresinde Hacı İzzet Hoca olarak bilinen Muhammed İzzeddin Doğanhisarî'dir. 1869 yılında Doğanhisar'da dünyaya gelmiş, Konya, İstanbul, Şam ve Kahire gibi önemli ilim ve kültür merkezlerinde uzun yıllar ilim tahsil ederek, ilmî ve kültürel birikimini geliştirmiştir.

İlim tahsilini tamamlayarak Doğanhisar'a dönen Muhammed İzzeddin Doğanhisarî, kendi adıyla maruf İzzet Hoca Medresesi'ni kurmuştur. Medreseler kapanıncaya kadar bu medresede birçok talebe yetiştirmiş ve 1939 yılında Konya'da vefat etmiştir. Mezarı, Konya'nın meşhur alimlerinden Hacı Veyis Efendi'nin aile mezarlığında Hacı Veyiszâde Mustafa Kurucu'nun ayak ucundadır.

Hacı İzzet Hoca, Doğanhisar Ulu Câmiî'nde hâtiplik ve vâizlik de yapmıştır. Onun bu irşad faaliyetleri, Doğanhisar ile sınırlı kalmamış, çevre köy ve kasabalarda da halkın irşadı için çalışmıştır. Birçok alanda kitap yazan Muhammed İzzeddin Doğanhisarî'nin ilmî ve manevî otoritesi Doğanhisar ve çevresinde benimsemiştir.

Yapılan çalışmalarda Hacı İzzet Hoca'nın dört Mevlid ve çok sayıda kasidesine ulaşılabilmiştir. Kendisi sadece Mevlid ve kaside yazmakla kalmamış onların bir kısmını bestelemiş, okumuş ve okuyacak insanlar yetiştirmiştir. Bu sayede onun mevlid ve kasidelerinden bazıları halen mübarek gün ve gecelerde, Doğanhisar ve çevresinde okunmaya devam edilmektedir.

Muhammed İzzeddin Doğanhisarî'nin yazdığı mevlidler ve kasideler uzun uğraşlar neticesinde orijinal haliyle derlenmiş olup bir kaynak kitap haline getirilerek Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür Müdürlüğünce basılmıştır. Yine, Hacı İzzet Hoca'nın Mevlid-i Efdal ve kasideleri hususunda bir arşiv oluşturmak maksadıyla, Prof. Dr. Hüseyin Akpınar tarafından kaleme alınan elinizdeki bu kitap,

Mevlid-i Efdal Muhammed İzzeddin Doğanhisarî'nin Besteli Mevlid ve İlâhîleri adıyla Doğanhisar Belediyesi tarafından basılmıştır.

Muhammed İzzeddin Doğanhisarî'nin Mevlid-i Efdal ve kasideleri üzerine 2013 yılından bu yana alan araştırması ve derlemelerini sürdüren, bu alanda ses albümü ve bilimsel makale yayınlayan ve elinizdeki bu kitap ile de çalışmalarını taçlandıran Türk Din Mûsikîsi öğretim üyesi Prof. Dr. Hüseyin Akpınar'a, bu kitabın ortaya çıkmasında maddi manevi katkı sağlayan Prof. Dr. Halil Selçuk Biricik ve emekli öğretmen Orhan Gündüz'e, kitabın basım ve yayımında emeği geçenlere teşekkür ederim.

Süleyman PEKMEZ

Doğanhisar Belediye Başkanı

İÇİNDEKİLER

TAKDİM ii
İÇİNDEKİLER iv
ÖNSÖZ vi
GİRİŞ 1
MUHAMMED İZZEDDİN DOĞANHİSARÎ'NİN HAYATI VE ESERLERİ 7
A. Hayatı 7
B. Eserleri 11
1. Mevlidler 11
a. A'zamu'n-Niam 12
b. Ekmelü'n-Niam 12
c. Efdalü'n-Niam 12
d. Ecmelü'n-Niam 13
2. Manzumeler 13
a. Tevhid (Allah Teâlâ'nın Varlığı ve Birliği) 14
b. Nübüvvet (Peygamberler ve Hz. Muhammed) 15
c. Kitap (Kur'ân-ı Kerîm) 16
d. İslâm Dini 16
e. Mi'râciye (Mi'râcu'n-Nebî) 16
f. Yağmur Duâsı 17
g. Ramazan Kasîdesi 18
MEVLİD-İ EFDAL 19
Mukaddimetü'l-Mevlid 20
Salavât-ı Şerîfe 30
Fasl-ı Evvel 32
Salavât-ı Şerîfe 44

Fasl-ı Sâni ... 46
Bu Muhammed Mustafâ ... 56
Salavât-ı Şerîfe ... 60
Fasl-ı Sâlis ... 62
Salavât-ı Şerîfe ... 72
Fasl-ı Râbi' ... 74
Salavât-ı Şerîfe ... 84
Duâün Fî Âhiri'l-Mevlid ... 86
İLÂHÎLER ... 91
ALLAH TEÂLÂDIR İNAN ... 94
LÂ İLÂHE İLLALLAH ... 96
İÇ MEVLİDİN ŞERBETİNİ ... 98
ELVEDA BİZDEN SANA ... 100
MEVCUDİYYE-İ İLÂHİYYE KASÎDESİ ... 102
MEVCUDİYYE KASÎDESİ ... 110
ESMÂÜ'L- HÜSNÂ ... 114
MUHAMMED HAK RASÛLÜM ... 126
DÎN-İ HAK BU DÎN-İ İSLÂM ... 128
EHL-İ İSLÂM ÇOK GÜZEL ... 130
RAMAZAN'A İHTİRAM ... 132
MERHABA YÂ ŞEHR-İ RAHMET ... 134
YAĞMUR DUASI ... 136
SALAVÂT-I ŞERIFE ... 138
BİR KÂMİL MÜRŞİDE VARMADAN OLMAZ ... 144
ŞEM'A YANAN PERVÂNELER ... 146
BEN BİR YAKUB İDİM ... 148
MUHAMMED DÜNYAYA GELDİ ... 150
YOLUNA MUHAMMED'İN ... 152
BİR ADINI RAHMAN GÖRDÜM ... 154
GELİYOR ÖLÜM ... 156
SONUÇ ... 159
KAYNAKÇA ... 163
SÖZLÜK ... 167

ÖNSÖZ

"Mevlid" formu, Türk Dinî Mûsikîsi'nin önemli bir formudur. Özellikle câmi ve tekkelerde icra edilen Dinî Mûsikî'nin bu formu, İslâm tarihinde 1200'lü yıllardan beri vardır. Peygamberimiz Hz. Muhammed'in (s.a.v.) doğumu münasebetiyle geçmişten günümüze bütün İslâm coğrafyasında çok sayıda mevlid manzumesi yazılmıştır. Anadolu'da sadece Türkçe yazılan mevlid manzumesi yüzden fazladır. Pek çok mevlid arasında en çok kabul gören ve günümüzde yaygın şekilde okunmaya devam eden Süleyman Çelebî'nin *Vesîletü'n-Necât* adlı mevlid manzumesidir. Bunun yanında ülkemizde bölgesel, yöresel ve yerel olarak günümüzde okunmaya devam eden Türkçe, Kürtçe, Arapça ve Zazaca birçok mevlid manzumesi de mevcuttur.

"İlâhî" formu ise hem câmi hem de tekkede icra edilen Türk Dinî Mûsikîsi'nin en yaygın kullanılan bir formudur. Tarihten günümüze ilâhî külliyatımız binlerce ilâhîyi ihtiva etmektedir. Osmanlı coğrafyasında Türkçe, Kürtçe, Arapça, Zazaca ve Boşnakça ilâhîlerin sayısı binlercedir. Bu ilâhîlerden bazıları Anadolu'nun her yerinde bilinip okunurken bazıları da yöresel olarak varlığını devam ettirmektedir. Bunun yanında unutulmuş veya unutulmayla yüz yüze olan mevlid ve ilâhîler de vardır.

Bu kitapta yer alan *Mevlid-i Efdal* manzumesi ve ilâhîler, Anadolu'nun ortasında Konya'nın Doğanhisar ilçesinde 1930'lardan bu yana okunagelen önemli bir kültür hazinesi ve geleceğe aktarılması gereken değerli bir mirastır. Bu önemli kültür mirasının albüm ve kitap haline gelme süreci; 2013 yılında Doğanhisarlı bilim adamı Prof. Dr. Halil Selçuk Biricik bey Urfa'da bir dost meclisinde bana "bizim Doğanhisar'da yıllardır okunan bir mevlid ve ilâhîler var. Bunların başka yerde okunduğunu duymadım. Sizin de alanınız Dinî Mûsikî, getirsem bir bakıp değerlendirir misiniz, dedi." Bu tür çalışmaların ilgi alanım olduğunu ifade etmem üzerine Muhammed İzzeddin Doğanhisarî'nin *Mevlid-i Efdal*'ini bana ulaştırdı. Bununla beraber bu mevlidin ve esnasında okunun bazı ilahilerin ses kayıtlarını da temin etti. Mevlid ve bir kısım ilahînin derleme ve notaya alma işlemleri böylece başlamış oldu. Zaman zaman gönderilen yeni ses kayıtları ve bestelemem için gönderilen Muhammed İzzeddin Doğanhisarî'ye ait şiirler birbirini izledi. Derlediğimiz mevlid ve bestelediğimiz ilahîler, Konya Büyükşehir Belediyesi'nin organizesi ile 17 Ağustos 2014 yılında "Ruhavî Mûsikî Topluluğu" tarafından Doğanhisar ilçesinde icra edilerek halkın beğenisine sunuldu. Doğanhisarlıların hayranlıkla dinledikleri bu mevlid ve ilahîlerin unutulmaması için bunun bir albüm haline getirilmesi gündeme geldi. Bu konuda gönüllü bir kültür adamı, emekli İngilizce öğretmeni

Orhan Gündüz'ün girişim, gayret ve takipleri, Konya Büyükşehir Belediyesi'nin katkılarıyla 2015 yılında *Muhammed İzzeddin Doğanhisârî Mevlid ve İlâhîleri* adıyla albüm haline getirildi. 2013 tarihinde başlayan derleme ve beste çalışmaları 2019 yılı sonuna kadar devam etmiştir.

Bu süreçte Orhan Gündüz ve Halil Selçuk Biricik, Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'nin hayatı, mevlidleri ve kasideleri ile ilgili alan araştırması yaparak ses ve görüntü kayıtları ve mülakatlarla materyal topladılar. Prof. Dr. Emine Yeniterzi'nin editörlüğünde Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınlarından *Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'nin Mevlid ve Kasideleri* adlı kitabı 2018 tarihinde yayınladılar. Prof. Dr. Halil Selçuk Biricik ve emekli İngilizce öğretmeni Orhan Gündüz'ün hazırlayarak vücuda getirdiği bu kitap, bizim de üzerinde çalıştığımız derleme ve bestelerimize kaynaklık ve referans teşkil etmesi açısından önem arz etmektedir. Kısaca elinizdeki bu kitap, Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'nin mevlid ve kasidelerinin derlenip bestelenmesi üzerine yaptığımız altı yıllık bir çalışmanın ürünüdür.

Türk Dinî Mûsikîsi alanında vücuda getirdiğimiz bu çalışmanın giriş kısmında mevlid kelimesinin terim ve ıstılah anlamları, mevlidin tarihçesi hakkında kısa bilgi verilmektedir. Birinci bölümde Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'nin hayatı, eserleri ve muhteva açısından manzumeleri tasnif edilerek verilmiştir. İkinci bölümde, Doğanhisar'da okunan Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'nin *Mevlid-i Efdal* adlı besteli mevlidinin nota ve nutk-u şerifi verilmiştir. Ayrıca mevlid esnasında okunan kasidenin ve anonim olan salavâtın nota ve güftesi de yer almaktadır. Üçüncü bölümde ise mevlidin haricinde okunan ve üç ayrı kategoride değerlendirdiğimiz ilâhîler derlenerek ve bestelenerek kitaba dâhil edilmiştir. Kitabın sonunda *Mevlid-i Efdal* ve ilâhîlerde geçen bilinmeyen kelimelerden oluşan bir sözlük yer almaktadır.

Kitabımızda, *Mevlid-i Efdal*, ilâhî ve kasidelerin nota ve güftelerinin yer alması, başta Türk Din Mûsikîsi alanındaki araştırmacılara ve Dinî mûsikînin eğitim ve öğretimini sağlayan Öğretim elemanlarına, Dinî Mûsikî alanında eğitim gören öğrenciler, mevlid grupları (mevlidhânlar), ilâhî grupları, imam, müezzin ve tasavvuf mûsikîsi hânendeleri için kolaylık sağlayan bir müracaat eseri olma özelliği taşıyacaktır.

Bu eserin ortaya çıkmasında maddi manevi katkı sağlayan; Mevlid, kasîde ve ilâhîlerin güfte, ses ve görüntü kayıtlarını tarafımıza ulaştıran Doğanhisarlı akademisyen Prof. Dr. Halil Selçuk Biricik ve Doğanhisar'ın gönüllü kültür araştırmacısı emekli İngilizce öğretmeni Orhan Gündüz'e hassaten teşekkür ederim. Elinizdeki kitap üzerinde yaptığım altı yıllık çalışmaya destek olan ve yoğun mesâime sabır gösteren eşim Zeynilmelah hanıma şükranlarımı sunarım. Mevlid bahirlerini, salavat ve kasîdeleri seslendiren Doğanhisarlı din görevlileri Ahmet Kapçı ve Ertuğrul Denizer'e, bir kısım

kasîdeleri okuyan Salih Mut, Kazım Ulutaş, Nazmiye Büyüközer gibi gönüllü okuyuculara, kitabın dizgisini yapan Mehmet Emin Çoban'a teşekkür ederim. Kitabın basılması hususunda desteklerini esirgemeyen Doğanhisar Kaymakamı sayın Anıl Adıgüzel'e ve kitabın basımını sağlayan Doğanhisar Belediye Başkanı sayın Süleyman Pekmez'e teşekkürü bir borç bilirim.

Prof. Dr. Hüseyin AKPINAR

10 AĞUSTOS 2020

GİRİŞ

Mevlid, (çoğulu: Mevâlid, Mevâlîd) kelimesi, "v l d" kökünden mastar olup ism-i zaman ve ism-i mekândır. Lügatte "doğmak, doğum zamanı ve doğum yeri" mânâlarına gelmektedir. Mevlid, İslâmî literatürde Peygamberimiz Hz. Muhammed Mustafa'nın (s.a.v.) doğum günü, bugünün yıldönümü münasebetiyle yapılan kutlamalar ve bu konuda kaleme alınan manzumeler karşılığında kullanılmaktadır.[1]

Mevlidlerin konu itibariyle asıl kaynağını siyer, meğâzi ve şemâil kitapları oluşturmaktadır.[2] Mevlidler mensur ve manzum olarak yazılmışlardır. İlk yazılan mevlidler mensurdur. İster mensur olsun ister manzum olsun mevlidler genel olarak Hz. Muhammed'in (s.a.v.) doğumu başta olmak üzere hayatı, mu'cizeleri, gazâları, ahlâkı, vefâtı ve hilyesini anlatan eserlerdir. İslâmî Türk Edebiyatı kategorisinde yer alan mevlidler çoğunlukla mesnevî tarzında yazılmışlardır. Bu tür mevlidler bir nevi "manzum siyerler" olarak değerlendirilmektedir. Fakat mevlid muhteva açısından siyerden daha dar olan bir türdür.[3]

Tarihten günümüze çoğunlukla din âlimleri ve mutasavvıf şâirler tarafından çeşitli dillerde çok sayıda mevlid metinleri yazılmıştır.[4] İslam Tarihi'nde ilk yazılan mensur veya manzum mevlidler Arapça'dır. Bu yönüyle mevlid türü, Arap edebiyatı ve mûsikîsinde önemli bir yere sahiptir. Tarihî

---

1 Ahmet Özel, "Mevlid", *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, Ankara 2004, Cilt: 29, s. 475-479.

2 Zehra Gözütok Tamdoğan, "Mağrib'de Mevlîd-i Nebî Merâsimleri", *Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, İzmir 2019, Sayı: 50, s. 116.

3 Alim Yıldız, *Üç Bülbülden Güllerin Efendisine (Darende'de Okunan Üç Mevlid-i Şerîf)*, Malatya 2010, s. 19-21; M. Fatih Köksal, *Mevlid-nâme*, Kırşehir 2010, s. 8.

4 Arapça ilk mevlidler arasında Vâkidî'ye (ö. 823) ait *Mevlid-i Vâkidî* adlı manzume ve Şemseddin İbn Cezerî'nin (ö. 1765) *Mevlidü'n-Nebî*'si sayılabilir. Mısır'da yaşayan Muhammed b. Saîd el-Busayrî'nin (ö. 1296) *Kasîde-i Bürde*'si de mevlid merasimlerinin temel kasidesi olmuştur. Türkçe yazılan Süleyman Çelebi'nin (ö. 1422) *Vesîletü'n-Necât* ve Şemseddin Sivasî'nin (ö. 1597) *Mevlid*'idir. Bunlardan başka Farsça, Kürtçe, Zazaca, Arnavutça, Boşnakça, Çerkesçe ve Tatarca mevlidler de yazılmıştır. Bkz. Yıldız, *Üç Bülbülden Güllerin Efendisine (Darende'de Okunan Üç Mevlid-i Şerîf)*, s. 22-23; Ayrıca ülkemizin doğu ve güneydoğu Anadolu bölgelerinde yazılan ve okunan mevlidlerle ilgili olarak bkz. Mehmet Tıraşcı, "Güneydoğu ve Doğu Anadolu Çevresinde Arapça, Kürtçe ve Zazaca Mevlidler ve Müzikal Olarak İcra Ediliş Tarzları", Cumhuriyet üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Sivas 2013, Cilt: XVII, Sayı: 2, s. 213-229; Makedonya'da yazılan ve günümüzde okunmaya devam eden çok sayıda Arnavutça mevlid mevcuttur. Geniş bilgi için bkz. Abas Jahjai, "Makedonya'da Cami Mûsikîsi", *Osmanlı İlim, Düşünce ve Sanat Dünyasında Balkanlar*, İstanbul 2014, s. 663-698.

süreçte İslâm potası içerisinde yer alan farklı milletlerden âlim, şâir ve sûfiler kendi dillerinde çok sayıda mevlidler yazmışlardır.

İslâm Tarihi'nde mevlid yazma ve okuma geleneği Fâtımî, Eyyûbî ve Selçukluların hâkim olduğu yüzyıllarda ve coğrafyada başlamıştır. Mevlid merasimlerinin ilk şekline Fâtımîler devrinde Mısır'da rastlandığı tarih kayıtlarında yer almaktadır.[5] Mısır'da yapılan mevlid merasimleri sade ve ciddi bir şekilde devlet adamları ve alimler nezdinde yapılmıştır.[6] Hz. Peygamber'in doğum yıldönümünü kutlamak gayesiyle Eyyûbîler döneminde ve Erbil Atabeyi Muzafferüddin Gökbörî (ö. 1233) devrinde resmi mevlid törenleri yapılmaya başlamıştır.[7] Mevlid törenleri bütün ihtişamıyla Memlükler döneminde Mısır'da devam etmiştir.[8] Selçuklu Devleti'ne bağlı olarak Kuzey Irak ve Güneydoğu Anadolu'da hüküm sürmüş olan Erbil Atabegleri (Begtekinliler) de mevlid merasimlerine önem vermişler ve ilk resmî mevlid törenleri burada gerçekleştirilmiştir.[9]

İslâm Tarihi'nde mevlid ismi ile ortaya konan türün müstakil ilk özgün eseri, Ebu'l-Ferec el-Cevzî'nin (ö. 1201) *Mevlidü'n-Nebî (el-Arûs)* adlı Arapça mevlididir.[10]

Kaynaklar ilk mevlid manzumesinin Endülüslü muhaddis, tarihçi ve edip İbn Dihye el-Kelbî'ye (ö. 1235) ait olduğunu bildirmektedir. Endülüs'ten Erbil'e gelerek buradaki kutlamalara şahit olan İbn Dihye, 1207 yılında *et-Tenvîr fî Mevlidi's-Sirâci'l-Münîr* adlı eserini telif ederek Erbil Atabeyi Muzafferüddin Gökbörî'ye takdim etmiştir.[11] Her yıl mevlid merasimi düzenlemesinden dolayı bazı tarihçiler, Muzafferüddin Gökbörî'yi ilk mevlid törenleri düzenleyen devlet adamı olarak zikretmektedir. İbn Dihye'nin Begtekinliler'in son hükümdarı Gökböri için yazdığı bu mevlid, ezgiyle okunan ilk mevlid olarak bilinmektedir.[12] İbn Dihye el-Kelbî, Erbil'de gördüğü mevlid-i nebi

---

[5] Necla Pekolcay, "Mevlid", *İslâm Ansiklopedisi*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1993, Cilt: 8, s. 171-176.

[6] Tamdoğan, "Mağrib'de Mevlîd-i Nebî Merâsimleri", s. 102.

[7] Necla Pekolcay, *Mevlid (Vesîletü'n-Necât)*, Ankara 1997, s. 7; Hüseyin Akpınar, "Eyyûbîler'de Mevlid Törenleri", *Eyyûbîler'de İlim, Kültür ve Sanat*, (Editörler; Abdulhalim Oflaz ve diğ.), İstanbul 2020, s. 552-558; İbn Hallikan, *Vefâyâtu'l-A'yân*, Kahire 1948, s. 112.

[8] Mehmed Fevzi Efendi, *Efendiler Efendisi İçin Mevlid Okumanın Faziletleri*, (Haz: Selami Şimşek), İstanbul 2016, s. 6.

[9] Süleyman Eroğlu, "Edebî Bir Tür Olarak Mevlidler -Şekil Özelliklerine Dair Bazı Değerlendirmeler-", *Uludağ Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Bursa 2010, Sayı: 18, s. 128; Bahar Akarpınar, *Türk Kültüründe Dinî Törenler ve Mevlid Kutlamaları*, (Basılmamış Doktora Tezi), Hacetepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 1999, s. 182; Osman Çetin, "Tarihte İlk Mevlid Merasimleri", *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Bursa 1987, Cilt: 2, Sayı: 2, s. 73-76.

[10] İsmail Durmuş, "Mevlid (Arap Edebiyatı)", *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul 2004, Cilt: 29, s. 480-482; Süleyman Eroğlu, "Edebî Bir Tür Olarak Mevlidler -Şekil Özelliklerine Dair Bazı Değerlendirmeler-", *Uludağ Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Bursa 2010, Sayı: 18, s. 127.

[11] Mehmet Özdemir "İbn Dihye el-Kelbî", *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul 1999, Cilt: 19, s. 413-414; Ahmet Hakkı Turabi (Editör), *Türk Din Mûsikîsi*, Ankara 2017, s. 97.

[12] İsmail Durmuş, "Şiir", *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul 2010, Cilt: 39, s. 150.

kutlamalarını ve bu kutlamalarda okunmak üzere yazılan kaside ve mevlid manzumesi geleneğini Mağrib ve Endülüs'e de taşımıştır.[13]

Ahmed Yesevî'nin (ö. 1166) Türkçe olarak yazdığı *Divân-ı Hikmet* adlı eserinden bazı hikmetler ve mi'râciyye, Selçuklular zamanında özellikle Anadolu beyliklerinin bazılarında mevlid gibi okunmak suretiyle Türk Din Mûsikîsi'nde mevlid geleneğinin başlangıcı olduğuna işaret etmektedir.[14] Türk Edebiyatı'nda Türkçe olarak yazılan ilk mevlidin Ahmed Fakih'in (ö. 1252) *Çarhnâme* adlı eseri olduğu ifade edilmektedir.[15] Osmanlı döneminde Sultan III. Murad'ın 1588'de mevlid kutlamalarını resmî olarak başlattığı belirtilmektedir. 1910 yılından itibaren Osmanlı Devleti'nde Hz. Peygamber'in doğum günü olan "Mevlid Kandili", Cumhuriyet'in ilanına kadar resmî bayramlardan biri olarak kutlanmıştır.[16]

Edebiyatımızda Türkçe mevlid yazan müelliflerin sayısı 123 olarak tespit edilmiştir.[17] Türk İslâm Edebiyatı'nda iki yüzden fazla mevlid eserinin olduğu ifade edilmektedir.[18] Hiç şüphesiz bu tespitin dışında birçok mevlid müellifi mevcuttur. Bunlardan biri de üzerinde çalıştığımız Muhammed İzzeddin Doğanhisarî'dir.

Hz. Peygamber'in doğum yıldönümüyle ilgili kutlamalar hemen bütün İslâm ülkelerinde dinî ve sosyal hayatın önemli bir unsuru haline gelmiş son derece renkli ve gösterişli törenlere sahne olmuştur.[19]

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) doğumunu kutlamak maksadıyla bir düzen ve tertip dahilinde mevlid manzumelerinin icra edilmesine "mevlid merâsimi" denilmektedir. Hz. Peygamber'in dünyaya geldiği Rebiülevvel ayının on ikinci pazartesi gecesi (Miladî 20 Nisan 571), ülkemizde "mevlid kandili" adıyla idrak edilmektedir.

Didaktik ve lirik bir anlatımın hâkim olduğu mevlidler, halka yönelik dinî eserler olup genelde sâde ve yalın bir dille yazılmışlardır. Bunun sebebi, canlı bir dinî hayatın içinden gelen şâirlerin çoğu zaman bu ilk ve son şiir denemeleri ile halkı aydınlatabilme ve hayırla yâd edilme amacı gütmelerindendir.[20]

---

[13] Tamdoğan, "Mağrib'de Mevlîd-i Nebî Merâsimleri", s. 103.
[14] Recep Uslu, *Selçuklu Topraklarında Müzik*, Konya 2011, s. 26.
[15] Hasan Aksoy, "Mevlid, Türk Edebiyatı", *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, Ankara 2004, Cilt: 29, s. 482.
[16] Mehmed Fevzi Efendi, *Efendiler Efendisi İçin Mevlid Okumanın Faziletleri*, (Haz: Selami Şimşek), s. 6-7.
[17] Köksal, *Mevlid-nâme*, s. 8.
18 Hasibe Mazıoğlu, "Türk Edebiyatında Mevlid Yazan Şairler", *Türkoloji Dergisi*, 1974, Cilt: 6, Sayı: I, s. 31-62.
[19] Ahmet Özel, "Mevlid: Tarihi ve Dinî Hükmü", *Dîvân Degisi*, İstanbul 2002, Sayı: 12, s. 235, 237; "Mevlid", *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, Ankara 2004, Cilt: 29, s. 475-478.
[20] Yıldız, *Üç Bülbülden Güllerin Efendisine (Darende'de Okunan Üç Mevlid-i Şerîf)*, s. 20.

Muhteva bakımından bazı küçük farklılıklar gösterirlerse de manzum mevlidler, daha ziyâde klasik mesnevî geleneğine uygun olarak başta münacaât, sonda da dua bölümünden oluşmaktadır. Mevlid manzumeleri "Bahr" adı verilen, tevhid (Allah'ın varlık ve birliği), velâdet (Hz. Muhammed'in doğumu), risâlet (peygamberliğin gelmesi), mi'rac (peygamberin Mescid-i Haram'dan Mescid-i Aksa'ya gece yolculuğu ve oradan da arş-ı a'lâya çıkıp geri dönmesi) ve rıhlet (peygamberimizin bekâ âlemine irtihali, vefâtı) gibi konuları ihtiva eden bölümlerden meydana gelmektedir.

Muhammedî aşkın kendisine bir hediyesi olarak Süleyman Çelebi tarafından 1409 yılında Bursa'da yazılan "Kurtuluş Vesilesi" anlamındaki *Vesîletü'n-Necât* adlı Türkçe manzûm mevlid, bir ibâdet neşvesi içinde Osmanlı toplumunda başta "mevlid kandili" olmak üzere mübarek gün ve gecelerde okunurken ilk resmi mevlid törenlerinin Kanuni Sultan Süleyman döneminden itibaren saray protokolünde yer almaya başladığı ifade edilmektedir. Sultan III Murad'ın Hz. Peygamber'in doğum günü münasebetiyle bütün minarelerde kandil yakılmasını, câmi ve mescidlerde mevlid okunmasını emrettiği bilinmektedir.[21] Yapılan bu dinî törenlerde Peygamberimizin doğumunu anlatan mevlid manzumeleri, ilâhîler, na't ve kasideler müzikal bir şekilde aşkla okunmuş ve okunmaya devam etmektedir.

Anadolu sathında doğumdan ölüme, sünnet ve evlilik (nikâh) gibi değişik vesilelerle icrâ edilen mevlid, önemini koruyan dinî mûsikî formlarından biridir. Günümüzde genel olarak câmilerde okunan mevlid, câmi dışında başta evler, taziye evleri ve düğün salonları, köy meydanları olmak üzere birbirinden farklı birçok uygun mekânda icrâ edilmektedir. Özellikle Osmanlı döneminde başlayarak devam eden estetik anlayış ve mûsikî zevki etrafında şekillenen geleneğimizde Süleyman Çelebi'nin *Vesîletü'n-Necât* adlı manzûm mevlidinin her bahri farklı bir makâmda mevlidhânlar tarafından okunmaktadır.

Türkiye'nin her yerinde olduğu gibi Konya'nın Doğanhisar ilçesinde de mevlid okunmaktadır. Doğanhisar ve köylerindeki mevlid merasimlerinin çoğunda Süleyman Çelebi'nin mevlidi yerine Muhammed İzzeddin Doğanhisarî'nin mevlid ve kasîdeleri[22] okunmaktadır. Mevlid okumak üzere bir araya gelen mevlidhânlar, genellikle imam, müezzin ve hâfızlardan oluşmaktadır. Bununla

[21] Mehmet Şeker, "Osmanlılar'da Mevlid Törenleri", *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, Ankara 2004, Cilt: 29, s. 479-480.

[22] Kaside, sözlükte "kastetmek ve bir şeye yönelmek" demektir. Terim olarak "belli bir amaçla söylenmiş şiir" anlamına gelmektedir. İlk defa Arap edebiyatında ortaya çıkan kaside türü Türk edebiyatında XIV. yüzyılda yazılmaya başlamıştır. Türk edebiyatında tevhid, münacaat, Allah'a yakarış, Na't, Hz. Peygamber'i övme, şefaat talebi, mersiye ve dua başta olmak üzere farklı alanlarda kasideler yazılmıştır. Ayrıca Kaside; Câmi ve tekke mûsikîsinde müştereken kullanılan sözlü dinî formdur. Bkz. Hüseyin Elmalı, "Kaside", *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul 2001, Cilt: 24, s. 562-564; İskender Pala, "Türk Edebiyatı", *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul 2001, Cilt: 24, s. 564- 566; İsmail Hakkı Özkan, "Mûsikî", *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul 2001, Cilt: 24, s. 566.

beraber mevlid kültürünü özümsemiş, mûsikî bilgisi ve pratiği, makam yatkınlığı ve ses güzelliğine sahip kişilerin de mevlid gruplarında yer aldığı görülmektedir.

Doğanhisar'da sosyal, kültürel ve dinî bir olgu olarak mevlid merasimlerinde en yaygın okunan Doğanhisarlı Muhammed İzzeddin Efendi'nin (ö. 1939) *Mevlid-i Efdal* adlı Türkçe mevlid manzumesidir. Muhammed İzzeddin Doğanhisarî'nin el yazısıyla Osmanlı Türkçesi ile yazmış olduğu *Mevlid-i Efdal,* kendisinin talebelerine okuyup öğrettiği şekliyle günümüze intikal etmiştir. *Mevlid-i Efdal,* "Besteli Mevlid"[23] olup müzikal açıdan sade ve yeknesak, yöresel bir tavır ve tarzda icra edilmektedir. Muhammed İzzeddin Doğanhisarî'nin *Mevlid-i Efdal* adlı mevlid manzumesi ve aradaki kaside, kendisinin yazıp bestelediği şekliyle Cumhuriyet'in başlarından günümüze kadar okuna gelmektedir.

[23] Besteli mevlid çalışmaları için bkz. Ubeydullah Sezikli, "Besteli Mevlid Üzerine İki Yazma Eser", *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi,* Adana 2008, 8 (1), s. 179-205; Ubeydullah Sezikli, "Balkanlar'da Osmanlı Mirası: Dinî Mûsikî", *Balkanlar'da İslâm Miadı Dolmayan Umut,* Ankara 2016, c. 3, s. 481-501; Fatih Koca, "Dinî Mûsikî Formu Olarak Mevlid ve Dobruca Besteli Mevlidi", *Diyanet İlmî Dergi,* Ankara 2019, Sayı: 55, s. 155-182.

BİRİNCİ BÖLÜM

MUHAMMED İZZEDDİN DOĞANHİSARÎ'NİN HAYATI VE ESERLERİ

A. Hayatı

Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'nin (ö. 1939) tam künyesi, Muhammed İzzeddin Ebû Sa'îd İbn-i Muhammed ed-Doğanhisârî el-Ezherî'dir. Doğanhisar'da Hacı İzzet Hoca olarak tanınır. 1869 yılında Konya'nın kuzeybatısında yer alan Doğanhisar ilçesinde dünyaya gelmiştir. Hacı Feyzullah oğullarındandır. Hacı Feyzullah Efendi aslen Seydişehirli olup Konya'da tapu memurluğu yaparken Doğanhisar'a gelmiş ve oraya yerleşmiştir.

Muhammed İzzeddîn Doğanhisârî'nin babası İzzet Efendi, annesi Nazife Hanım'dır. İzzet Efendi, İstanbul'da seneler süren tahsil hayatından sonra hem hatiplik icazeti[2] hem de memuriyet beratı[3] alır. Doğanhisar'a dönerek Ulu Cami'de hatiplik görevine başlar. Hamzalar sülalesinden Nazife Hanım'la evlenir. Bu evlilikten Feyzullah, Muhammed İzzeddin ve Hüsniye (Melek) adlarında üç çocuğu olur. Eşi Nazife Hanım'ın vefatından sonra memuriyete Konya'da devam eder. Ulu Cami'deki hâtiplik görevini, büyük oğlu Feyzullah harpte yaralanıp ayağı sakat kaldığı için küçük oğlu Muhammed İzzeddin'e bırakır. İzzet Efendi Konya'da Molla Hünkari Tevfik Çelebi'nin kızı Feride Hanım ile ikinci evliliğini yapar. Bu evlilikten Hüsnü ve Zahid isimli iki oğlu olur. Feride Hanım'ın vefatından sonra onun kız kardeşi Münire Hanım ile evlenir ve bu evlilikten de Tahsin ve Aliye isimli iki çocuğu daha olur. Beyşehir Mal Müdürü iken vefat eder ve Beyşehir'de defnedilir.

Muhammed İzzeddin'in çocukluğu doğum yeri olan Doğanhisar'da geçmiştir. Yaşıtlarıyla oyun oynamaktan pek hoşlanmayan, yalnızlığı seven, çok zeki, büyük hayalleri olan bir çocuktur.

Henüz çocuk yaşlardayken Saray Yakası'ndan (Hüsnü Tepesi) kanat takıp uçmayı bile denediği söylenir. İlk eğitimini babasından almış, beş yaşındayken hafızlığını ikmal etmiş; sonra da Doğanhisar'da Tokluoğlu Medresesi'nde, zamanın büyük âlimlerinden Âkif Hoca'dan ders okumuştur.

Babası Konya'ya gittiğinde henüz erken dönem ergenlik yaşlarındayken ve hatiplik icazeti olmadan babasına vekâleten Ulu Cami'de hatiplik görevine başlar. Ancak yaşı küçük olduğu için Doğanhisar halkı onu kabullenmek istemez. Sık sık hutbeleri eleştirilir. Söylediklerine; "Olmadı İzzet!" derler. Bunun üzerine mahalle muhtarı, Muhammed İzzet'e: "Sen daha çocuksun, buraya yakışmıyorsun, icazetin de yok, ehil değilsin" diyerek onu minberden indirir. Muhammed İzzet bu hadiseye içerler ama azmini kaybetmez. Osmanlı'nın çeşitli ilim ve kültür beldelerinde uzun sürecek yeni bir tahsil hayatına başlar.

Önce Konya'da Zaferiye (Aladağ) Medresesi'nde müftü Ahmed Rüşdi bin Muhammedü'l-Aladağî'den tefsir, hadis ve fıkıh okur, sonra İstanbul'da Âtıf Efendi Medresesi'nde Muhammed Âtıf bin Abdurrahmân Nâfizü'l-İstanbulî ve *Râmûzü'l-Ehâdîs* müellifi Ahmed Ziyâeddin bin Mustafa el-Gümüşhânevî'den dersler alır. Bu tahsilleri neticesinde hatiplik beratı ile Doğanhisar Ulu Cami'ye resmen hatip olarak tayin edilir. Bir cuma günü Çetme köyünden bir at bulur ve Doğanhisar'a gelerek, Ulu Cami'nin önüne atını bağlar. Tam cuma vakti camiye girer, minbere çıkar, hutbeyi okuyup namazı kıldırır.

Bir Kurban Bayramı vaazı sırasında: "Bir koyunun kuzusunun, koyun kadar gelişmiş olduğu görülürse, yaşı dolmadığı hâlde o da kurban olur" deyince orada bulunanlar hemen sorarlar: "Pekâlâ keçinin oğlağının durumu nedir?" Hoca hiç tereddüt etmeden: "O da öyledir" der. Tam bu sırada hocanın eksiğini arayanlardan biri: "Bu da olmadı İzzet!" der. Hoca meseleyi kavrar; ama iş işten geçmiş, herkesin önünde küçük düşürülmüştür. Bu hâl zoruna gider; bunca yıl ilim tahsil etmiş, medreseler bitirmiş, Ulu Cami hatipliğini hak ederek almış birine bu basit hatayı yakıştıramaz. Çok üzülür ve ilim tahsili için Şam'a gider.

32 yaşında iken 1901'de Şam'da, El-Nahda Medresesi'ne başlar. 1908 yılında üstün başarıyla mezun olur. Bu medresede Muhammed Bedreddin bin Yûsuf el-Beybanî eş-Şâmî gibi devrin büyük âlimlerinden ders alır. Suriyeli bir vakfın temin ettiği bursla Kahire'de El-Ezher Üniversitesi İslâm'a Davet Fakültesi'nde öğrenimine devam eder. Burada Câmiu'l-Ezher şeyhi Abdurrahmân bin Muhammed eş-Şerbinî'den ilim tahsil eder. 1908'de girdiği bu üniversiteden 44 yaşında iken 1913'te mezun olur.

İzzet Hoca, ayrıca Ezher Üniversitesi Kurra Fakültesi'nde bir yıl makam dersi okumuştur. Buradaki eğitim öğretim sistemi içerisinde sabah namazından gün doğumuna kadar Kur'ân ezber

dersi, öğle namazı öncesi ve sonrasında fıkıh, hadis, siyer gibi usûl dersleri, ikindi akşam arası ses terbiyesi ve cehri Kur'ân okuma, akşam ile yatsı arasında özel ses eğitimi dersleri almıştır. İzzet Hoca burada görmüş olduğu bir yıllık eğitim içinde temel müzik kurallarını da öğrenmiştir.

Muhammed İzzeddin Efendi, 1916 yılına kadar kaldığı Ezher Üniversitesi'nde eksiklerini tamamlamak için çeşitli hocalardan özel dersler almıştır. Bu süreçte bir nevi asistanlık yaparak Ezher Üniversitesi'ne Türkiye, Suriye, Irak, Özbekistan ve Balkanlardan gelen, ana dili Arapça olmayan öğrencilere yardımcı olarak onlara Arapça, fıkıh, hadis dersleri vermiştir.

Muhammed İzzet Hoca, Doğanhisar'a döndüğünde yaşı da ilmi de kemale ermiştir. Halk kendisine Şeyhu'l-Arab lakabını vermiştir. Bu lakabı daha sonra yazdığı kasidelerinde de kullanmıştır. Doğanhisar'da kendi adıyla anılan Hisar Medresesi'ni kurarak burada müderrislik, aynı zamanda Ulu Cami'de de fahri hatiplik yapmıştır.

Muhammed İzzeddin Doğanhisarî, Konya ve çevresinde devrinin güçlü âlimlerinden biri olarak kabul edilmektedir. Hisar Medresesi'nde Doğanhisar ve çevresinden birçok talebe yetiştirmiştir. Şöhreti Doğanhisar'ı aşarak geniş bir coğrafyaya uzanmıştır. I. Dünya savaşı sonrasında siyasî ve sosyal çalkantılar sebebiyle insanlar Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'nin ilminden yeterince istifade edememişlerdir.

Hacı İzzet Hoca, Doğanhisar'ın manevî mimarlarındandır. Âlim ve fazıl bir kişi olarak topluma rol-model olmuştur. Hz. Peygamberin (s.a.v.) sünnet-i seniyesini tatbike çalışmış, insanlara ve özellikle gençlere İslam'ı anlatmıştır. Ömrünü ilme ve İslam'ı tebliğe vakfetmiş bir Allah dostu, peygamber âşığıydı. Büyük bir kütüphanesi ve yüzlerce değerli kitabı vardı. Daha çok hadis-i şerifler üzerine çalışır, kendisinden de "Muhaddis" olarak söz ederdi. Gittiği köylerin odalarında çalışırken sekiz on kitabı yere açar onları okur, notlar alırdı. Bu çalışmalar sırasında, odaya girip çıkanla ilgilenmez, hatta etrafında olan bitenin farkına bile varmazdı. Bazen dağlara, ormanlık alanlara, çeşme başlarına gider, oralarda Kur'an-ı Kerîm okur, ders mütalaa eder ve ritim tutarak ağaçlara kasideler söylerdi. Kitaplarının bir kısmını iki yıl kaldığı Çetme köyüne götürmüş, bir kısmını çeşitli yerlere gömmüştür. Çetme köyünde kışları bir ağanın odasında kalır, yazları da bu köyün yakınındaki bir deredeki pelitlerin arasında ilmî çalışmalarına devam ederdi. İlminin büyüklüğünü takdir eden bazı hoca ve müderrisler onun rahle-i tedrisinden geçerek Arapça öğrenmiş ve hadis bilgisinden istifade etmişlerdir.

Medrese ve tekkelerin kapatıldığı, Kur'ân-ı Kerim ve diğer İslâmî ilimlerin öğretimlerinin yasaklandığı, Arapça ezan yerine Türkçe ezan okumanın uygulandığı, Allah demenin, Kur'ân-ı Kerim ve dinî bilgiler öğretmenin suç sayıldığı dönemde, İzzet Hoca yazmış olduğu mevlid ve kasidelerle insanlara Tevhid ve Nübüvvet konuları başta olmak üzere diğer İslâmî bilgileri vermiştir.

Kısacası İslâmî mesajları mevlid ve kasidelerle halka iletmiştir. Zira bu dönemde ancak mevlid okumaya ve okutmaya müsaade edilmektedir. Bu sebeple İzzet Hoca da mevlid merâsimlerini fırsat bilmiş, mevlid bahirleri ve kasideler arasında Kur'ân-ı Kerim okuyarak ve okuduğunu tercüme ve tefsir ederek dinleyenleri bilgilendirmiştir.

Muhammed İzzeddîn Doğanhisârî'yi halk arasında önemli kılan en büyük vasfı, yazdığı mevlid ve kasideleridir. Sadece yazmakla kalmamış, şiirlerini özellikle mevlidlerini kendi el yazısıyla çoğaltarak nüshalarını öğrencilerine dağıtmıştır. 40–45 civarındaki kız öğrencisine kendi eliyle yazdığı mevlid manzumelerini vermiş ve okunuşunu onlara öğretmiştir. Ayrıca mevlid ve kasidelerinin bir kısmını bestelemiş ve nasıl söylenmesi gerektiğini aynı şekilde kız ve erkek öğrencilerine öğretmiştir.

Çocukları çok seven ve onların "Hoca Dede"si olan Muhammed İzzeddin Doğanhisârî, evine gelen çocuklara Kur'ân-ı Kerîm okumayı öğretirdi. Kur'an okuduğu ve okuttuğu, dini anlattığı, sarık ve cübbe giydiği için bazı kişiler, yönetime yaranmak veya bir menfaat elde edebilmek için İzzet Hoca'yı şikâyet etmiştir. Hoca da bu şikâyetler sonucu takibe uğrayıp eziyet görmemek için sık sık yer değiştirmiştir. Doğanhisar'da durmadığı zaman dağlara, yakın köy ve kasabalara gitmiştir. Oralardaki tanıdıkları ve öğrencileri barınma hususunda ona yardımcı olmuşlardır. Ramazan aylarında Akşehir'in ova köylerine gider, oralarda vaaz ve nasihatlerde bulunurdu.

Muhammed İzzeddîn Doğanhisârî, 1939 yılında kuşpalazı hastalığına yakalanır. Konya'nın gönül sultanlarından Hacı Veyiszâde Mustafa Efendi'nin daveti üzerine Konya'ya gelir. Hacı Veyiszâde Mustafa Kurucu Efendi, baba dostu olan Muhammed İzzeddîn Doğanhisârî'nin hastalığıyla yakından ilgilenmiştir. Zira Muhammed İzzeddîn Doğanhisârî, Konya Aladağ Medresesi'nde Veyis Efendi ile beraber eğitim görmüştür. Onunla, "İzzet Efendi bizdendir" diyecek kadar, yakın arkadaş olmuştur. Muhammed İzzeddîn Doğanhisârî o zamanki adıyla Millet Hastanesi, şimdiki adıyla Konya Numune Hastanesi'nde, Hacı Veyiszâde Mustafa Efendi'nin kucağında son nefesini vermiştir. Kabri, Üçler Mezarlığı'nda Veyis Efendi'nin hemen güney tarafında ve Hacı Veyiszâde Mustafa Kurucu Efendi'nin kabrinin de doğusunda, ayakucundadır.[24]

[24] Orhan Gündüz ve diğ., *Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'nin Mevlid ve Kasideleri*, Konya 2018, s. XVI-XXII.

B. Eserleri

Muhammed İzzeddin Doğanhisârî, çeşitli konularda çok sayıda kitap, dört mevlid ve kırktan fazla kasîde yazmıştır. Te'lif ettiği kitaplara ulaşılamamıştır. Kendisini muhaddis olarak nitelendiren Muhammed İzzeddin Doğanhisârî, yazmış olduğu kitap, mevlid ve kasîdeleri aşağıdaki beyitte ifade etmiştir;

Bu muhaddis kırk kasîde nazm eden
Mevlidi dört, çok kitâb te'lîf eden

Burada tespit edilebilen mevlidleri ve kasîdeleri hakkında bilgi verilecektir.

1. Mevlidler

Muhammed İzzeddin Doğanhisârî, bir Peygamber sevdalısıdır. Ömrünü Hz. Peygamber aşkıyla mevlid yazmaya ve okumaya hasrettiğini aşağıdaki beytinde ifade etmektedir.

Bu Muhammed Mustafâ'ya aşk ile

Elli yıl Mevlid okudum sıdk ile

Kur'an-ı Kerim, hadis-i şerifler ve siyer kitaplarını kaynak alan, sahih ve muteber bilgilere dayanan dört mevlid yazdığını birçok manzumesinde bizzat belirtmektedir. Bu mevlidlerin isim ve beyit sayılarını da vermektedir.

A'zamı yüz yetmiş Etval

Evsatı yüz kırklı Ekmel

Muhtasar yetmişli Efdal

Elli beyit Ecmel ve Bürhan

Bu mevlidler kısaca, Etval, Ekmel, Efdal ve Ecmel şeklinde isimlendirilebilir. Mevlid türüne özel bir önem veren, "Mevlid Şairi" unvanına layık Muhammed İzzeddin Doğanhisârî, kaleme aldığı mevlidlerin muhtevası hakkında bilgi vermektedir. Bu mevlidlerin dördüne biri büyük diğeri küçük iki mukaddime yazmıştır. Birincisi; Mukaddimetü'l-Mevâlidi'l-Erba'ati'l-Kübrâ'dır. İkincisi ise Mukaddimetü'l-Mevâlidi'l-Erba'ati's-Suğrâ'dır. "Asl-ı İslâm" adında, kaynağı Kur'an, hadis ve siyer olan ve her rivayeti doğru olan mevlidlerini herkesin beğendiğini, sevilerek okunduğunu belirtmektedir. Fakat mevlidlerinin tamamı tespit edilememiştir.

a. A'zamu'n-Niam

Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'nin yazdığı mevlidler içerisinde en uzun olanı A'zamu'n-Niam'dır. 172 beyitten oluşmaktadır. Tam ismi, A'zamu'n-Niam Ale'l-Âlem bi-Mevlid-i Seyyid-i benî Âdem Seyyidinâ Muhammedin (s.a.v.) şeklindedir. Mevlid-i A'zam bir mukaddime ve yedi fasıldan oluşmaktadır. Mukaddimetü'l-Mevlidi Hülasâtü Akâidi'd-Doğanhisarî girişinden sonra yedi fasıl yer almaktadır: Fasl-ı Evvel; Hz. Muhammed'in (a.s.) evvel halkından hîn-i hamline (annesinin hamileliğine) kadar olan ahvâli beyânındadır. Fasl-ı Sânî; Hz. Muhammed'in (a.s.) hîn-i hamlinde zuhur eden havârık (harikalar) beyânındadır. Fasl-ı Sâlis; Hz. Muhammed'in (a.s.) doğduğu ahvâli beyândır. Fasl-ı Râbi'; Hz. Muhammed (a.s.) doğduğunda zuhur eden havârık ve acâib beyânındadır. Fasl-ı Hâmis; Hz. Muhammed'in (a.s.) bazı tarihî ve nübüvvetin ilânı ve İslâm'ın zuhuru beyânındadır. Fasl-ı Sâdis; Fezâil-i Muhammediyye beyânındadır. Fasl-ı Sabi; Fezâilü'l- Mevlid beyânındadır.

b. Ekmelü'n-Niam

Muhammed İzzeddin Doğanhisarî'nin yazdığı ikinci mevlid metni, 140 beyitten oluşmaktadır. Yazdığı mevlid manzumeleri arasında orta uzunluktadır. Bu mevlid hakkında bilgi bulunamamıştır.

c. Efdalü'n-Niam

Muhammed İzzeddin Doğanhisarî'nin üçüncü mevlidi, *Mevlid-i Efdal*'dir. Mevlid-i Efdal, muhtasar olup 70 beyittir. Bu mevlidin tam ismi şöyledir: "Efdalu'n-Niam ale'l-Âlem bi Mevlid-i Seyyidi beni Âdem Seyyidinâ Muhammed (s.a.v.) nazame'l-muhaddis İzzet Doğanhisarî. (Sâlisu mevâlidihi'l-erbaa)."

Mevlid-i Efdal, Konya dâhilinde Doğanhisar kasabasında Hisar Medresesi müderrisi 10 sene Ezher mücavirlerinden Şeyhü'l-Arab denilmekle müştehir, muhaddis İzzeddin Doğanhisarî manzumesi ve dört mevlidin üçüncüsüdür.

Mevlid-i Efdal'in orijinal Osmanlıca nüshasında; "Doğanhisar kasabasında cümlesi bir ağızdan mevlid okuyan kırk kızın beşincisi, hâfız Osman Efendi kerimesi (kızı) Aişe hanım efendi" bilgisi yer almaktadır.

Mevlid-i Efdal, bir giriş ve dört bölümden oluşmaktadır. Muhammed İzzeddin Doğanhisarî'nin *Mevlid-i Efdal* ile ilgili verdiği bilgi şu şekildedir; Mukaddimetü'l-Mevlid; Besmele ile başlayan Mevlide Giriş, 13 beyitten oluşmaktadır.

Fasl-ı Evvel (Birinci Fasıl); Muhammed aleyhi's-salâtu ve's-selâm evvelâ mahz-ı nûr halk olunup sonra âlem o nûr ile med olunduğu ve mîsâku'l-enbiyâ, seyyâku'l-enbiyâ ve nûrun intikâlâtı ve hîn-i hamlinde zuhûr eden bazı acâib beyânındadır.

Fasl-ı Sâni (İkinci Fasıl); Muhammed aleyhi's-salâtu ve's-selâmın keyfiyet-i tevellüdü ve târih-i vilâdeti ve (kubeyle) kable'l vilâde (doğum öncesi) zuhûr eden bazı irhâsât beyânındadır. Hârikâtiyye Kasîdesi; Konya vilâyeti dâhilinde Doğanhisar Kasabası'nda muhaddis İzzet el-Ezherî nazmıdır. Mevlid esnâsında ba'de'l-kıyâm (kıyamdan sonra) oturunca okunur. Hârikâtiyye kasidesi, "Bu Muhammed Mustafa" adıyla nota ve güftesiyle İkinci Fasl'ın sonunda yer almaktadır. Mezkûr ilâhînin "Bu Muhammed Mustafa" nakaratının mevlid merasimine katılan cemaat tarafından koro şeklinde okunduğu ifade edilmektedir.

Fasl-ı Sâlis (Üçüncü Fasıl); Muhammed aleyhi's-salâtu ve's-selâm doğduğunda zuhûr (ortaya çıkan) eden bazı havârik (harikalar) beyânındadır.

Fasl-ı Râbi' (Dördüncü Fasıl); Muhammed aleyhi's-salâtü ve's-selâmın bazı tarihi ve nübüvvetin ilanı ve İslâm'ın zuhûru beyânındadır.

Duâün Fî Âhiri'l-Mevlid (Mevlidin Sonundaki Dua); Duâün fî âhiri'l-mevlid nazzame'l-muhaddis İzzeddîn el-Doğanhisârî el-Ezherî el-mülakkab bi-Şeyhi'l-Arab hafazahu'llâhu ve usûlehû ve füru'ahû ve ihvânehû fi'd-dâreyni mine'l-kürebi.

d. Ecmelü'n-Niam

Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'nin yazdığı dördüncü mevlid 50 beyitten oluşan Ecmel'dir. Bu mevlid hakkında da bilgi bulunamamıştır.

2. Manzumeler

Muhammed İzzeddin Doğanhisârî, Anadolu irfanı ile beslenen birçok sufi gibi şiiri bir tebliğ vasıtası olarak kullanmıştır. Şairlik iddiası yoktur. İnsanlara Allah ve Peygamber sevgisi aşılamak, İslâm dininin temel esaslarının öğretmek, Kur'ân-ı Kerîm'de bildirilen ve Hz. Muhammed (sav) ile

en mükemmel örneği gösterilen olgun, güzel Müslüman'ın vasıflarını halka tebliğ etmek gayesiyle çok sayıda şiir yazmak için gayret göstermiştir.

Bir kısmı Arapça, çoğunluğu Türkçe şiirlerinde bazen aruz, bazen hece vezni kullanmıştır. Şiirlerinin pek çoğunu "kasîde" olarak adlandırmışsa da farklı nazım şekillerini tercih etmiş; gazel, nazm, mesnevî ve dörtlüklerle yazmıştır. Kendi el yazısıyla kaleme aldığı bütün kasîdeleri besmele ile başlamaktadır. Kendisinin ifadesiyle bütün kasîdeleri Kur'ân-ı Kerîm'den, hadis, fıkıh ve siyer ilimlerinden süzülerek elde edilmiştir. Muhammed İzzeddin Doğanhisarî, yazdığı kasîde ve ilâhîlerde "Muhaddis, Şeyh-ül-Arab, Doğanhisârî, Şeyh-i İz, Müderris, Ebu Said ve Ezherî" mahlaslarını kullanmıştır.

Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'nin manzumeleri muhteva açısından tasnif edilerek ilgili konularda bilgi verilecektir:

a. Tevhid (Allah Teâlâ'nın Varlığı ve Birliği)

Allah Teâlâ'nın varlığı ve birliğini konu edinen 3'ü Arapça, 7'si Türkçe olmak üzere toplam 10 şiirden oluşan bu bölümdeki ilk iki şiir, Esmâ-i Hüsnâ'ya dairdir. Esmâ-i Hüsnâ'dan bahseden şiirlerden biri "el-Hizbu'l-Esnâ bi'l-Esmâi'l-Hüsnâ" adlı 22 mısradan oluşan şiirdir. Esmâ-i Hüsnâ'dan ikincisi "el-Virdü'l-Esnâ bi'l-Esmâi'l-Hüsnâ" adını taşımaktadır ve 18 mısradan oluşmaktadır.[25] Bu ikinci Esmâ-i Hüsnâ, İzzeddin Doğanhisarî'nin talebesi Sultan Umutlu'ya öğrettiği ezgi ile ve onun da oğlu Osman Umutlu ile beraber 1975 yılında bir teyp kasetine okuduğu şekliyle tarafımızdan notaya alınmıştır. "Esmâü'l-Hüsnâ" başlıklı bu eserin notası ve güftesi kitapta yer almaktadır.

Bu bölümde, Allah'ın yarattığı varlıkların sanat ve nakışlarını tedebbür, tefekkür ve tezekkür etmek, ilâhî eserleri temaşa etmekten bahseden "Tedebbüriyyetü'l-İlâhiyyetü'l-Mîmiyye" kasidesi yer almaktadır. Ayrıca sırasıyla Kelime-i Tevhîd olan "Lâ İlâhe İllallah" isimli bir şiiri, İlâhiyye, Kerîmiyye-i İlâhiyye, Meşhûdiyye-i İlâhiyye ve Mevcûdiyye-i İlâhiyye isimli kasîdeleri bulunmaktadır.

"Kemâlullah Kasîdesi", Muhammed İzzeddin Doğanhisarî'nin 1921 yılında 40 kıta olarak yazdığı[26] ve nağmelendirerek öğrencilerine öğrettiği şekliyle derlenip notaya alınmıştır. "Allah Teâlâdır İnan" adı ile albümde tarafımızdan sekiz kıtası seslendirilmiştir. Kitabımızda da nota ve güftesiyle yer almaktadır.

[25] Gündüz ve diğ., *Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'nin Mevlid ve Kasideleri*, s. 2-9.
[26] Gündüz ve diğ., *Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'nin Mevlid ve Kasideleri*, s. 23-39.

Miftâhiyye-i Tevhidiyye Kasidesi[27], İzzeddin Doğanhisari'nin yazarak öğrencilerine öğrettiği şekliyle derlenerek notaya alınmıştır. 13 kıta olan kasidenin 8 kıtası notaya alınmıştır.[28]

Mevcûdiyye-i İlâhiyye Kasîdesi[29] de Muhammed İzzeddin Doğanhisarî'nin talebelerine öğrettiği şekliyle tarafımızdan derlenerek notaya alınmıştır. Albümde koro şeklinde okunmuştur. Aynı eser İzzeddin Doğanhisarî'nin talebesi Sultan Umutlu'nun 1975 yılında bir teyp kasetine okuduğu şekliyle yeniden tarafımızdan derlenip ikinci bir versiyon olarak notaya alınmış ve kitaba konulmuştur.

b. Nübüvvet (Peygamberler ve Hz. Muhammed)

"Manzume-i Esmâi'r-Rusül Aleyhime's-Salât ve's-Selâm Alâ Tertîbihim" başlığı altında Kur'ân-ı Kerîm'de yer alan 25 peygamber ile veli veya peygamber olduklarına dair kesin bilgi olmayan Lokmân, Uzeyr ve Zü'l-Karneyn'in ismen verildiği 8 beyitten oluşan manzume bu bölümde yer alan tek şiirdir.[30]

Peygamberimiz Hz. Muhammed'in Cenab-ı Hak ve mü'minler nezdindeki üstün özelliklerini konu edinen bu bölümdeki 17 şiirden 4'ü Arapça'dır. Arapça olanlar; el-Kasîdetü'l-Aşkıyyetü'l-Bâiyye, el-Kasîdetü'l-Beşîriyyetü'l-Muhammediyyetü'l-Lâmiyye, el-Kasîdetü'l-Asliyyetü'l-Muhammediyyetü'l-Mîmiyye ve el-Kasîdetü'l-Sirâciyyetü'l-Muhammediyyetü'l-Hemziyye'dir. Arapça ve Türkçe yazdığı kasîdelerin tamamı Hz. Peygamber'e duyulan sevgi ve hürmeti dile getirir. Hz. Muhammed'in isim, sıfat ve meziyetlerini ele alan kasîdeler Esmâ-i Nebî türündedir. Muhammed İzzeddin Doğanhisârî, Hz. Peygamber ile ilgili yazdığı Türkçe kasidelerini Hârikâtiyye, Hayriyye, Rasûliyye, Âlemiyye, Fahriyye, Sâhibiyye, Hâşimiyye, Mekkiyye (2 adet), Tihâmiyye, Şemsiyye, Mürseliyye ve Muhammediye olarak isimlendirmiş ve sırayla yazıldıklarını belirtmiştir. [31]

Hârikâtiyye Kasidesi[32], *Mevlid-i Efdal*'in Fasl-ı Sâni (İkinci Fasıl)'de, kısaca "Veladet Bahri" diyebileceğimiz bölümün sonuna doğru Peygamberimizin dünyayı şereflendirmelerine hürmeten ayağa kalkılıp tekrar oturulduktan sonra okunmaktadır. Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'nin öğrencilerine öğrettiği şekliyle derlenip sekiz kıta şeklinde "Bu Muhammed Mustafa" ismiyle notaya alınmış ve albüme okunmuştur.

---

[27] Gündüz ve diğ., *Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'nin Mevlid ve Kasideleri*, s. 41-45.
[28] Bu eser, Urfa Ulu Cami imamı hâfız Mehmet Fatih Kahvecibaşı tarafından albümde okunmuştur.
[29] Gündüz ve diğ., *Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'nin Mevlid ve Kasideleri*, s. 75-81.
[30] Gündüz ve diğ., *Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'nin Mevlid ve Kasideleri*, s. 94-95.
[31] Gündüz ve diğ., *Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'nin Mevlid ve Kasideleri*, s. 98-177.
[32] Gündüz ve diğ., *Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'nin Mevlid ve Kasideleri*, s. 114-117.

Bu bölümde yer alan ve 17 mısradan oluşan Rasûliyye Kasidesi[33] de bizim tarafımızdan bestelenerek "Muhammed Hak Rasûlüm" başlığıyla 12 mısra şeklinde notaya alınmış ve albümde okunmuştur.

c. Kitap (Kur'ân-ı Kerîm)

Kur'ân-ı Kerîm'deki 114 sûrenin isimlerini konu edinen "Esmâ-i Suveri'l-Kur'ân" manzumesi ve bu manzumenin şerhinden oluşmaktadır. Muhammed İzzeddin Doğanhisârî, Kur'ân-ı Kerim'in faziletlerini muteber tefsir, hadis ve kıraat kitaplarından faydalanarak yazmak istediğini ve bu sebeple Kur'ân'a ait ayetleri ve çok sayıda hadisleri topladığını ifade etmektedir. [34] Kur'ân-ı Kerim'in faziletine dair şiiri tespit edilemeyen Doğanhisarî, sûrelerin isimlerini 17 beyit halinde yazmıştır.

d. İslâm Dini

Bu bölümdeki kasîdeler, İslâm Dini'nin hak din olduğunu ve Müslüman olmanın hususiyetlerini konu edinmektedir. Din-i İslâm, Din-i Hak ve Ehl-i İslâm konularını işleyen kasîdeler; Dîniyye, Müslimiyye, Hakkiyye ve Müttefikiyye başlıklarıyla 4 manzumeden oluşmaktadır.[35]

Müslimiyye Kasîdesi, "Ehl-i İslâm Çok Güzel" başlığı ile tarafımızdan bestelenmiş ve albümde dört kıta şeklinde okunmuştur. Hakkiyye Kasîdesi ise "Dîn-i Hak Bu Dîn-i İslâm" başlığı ile yine tarafımızdan bestelenerek albümde dört kıta şeklinde okunmuştur. Mezkûr her iki kasîde notalarıyla beraber kitapta yer almaktadır.

e. Mi'râciye (Mi'râcu'n-Nebî)

Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'nin, Mi'râciye eseri, "Mukaddime-i Mi'râcu'n-Nebî", "Mi'râcu'n-Nebî" ve dört fasıldan oluşmaktadır.[36] Mi'râciye manzumesinin başında; "*Bu iki Mi'râcu'n-Nebî manzûmelerinin me'hazları tefâsîr ve ehâdîs ve şürûhu'l-ehâdîs ve siyerdir ve rivâyât-ı sahîha ile mervî olanlardır"* ifadesinden Doğanhisârî'nin iki mi'râciye manzumesi yazdığı

[33] Gündüz ve diğ., *Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'nin Mevlid ve Kasideleri*, s. 125-129.
[34] Gündüz ve diğ., *Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'nin Mevlid ve Kasideleri*, s. 84-91.
[35] Gündüz ve diğ., *Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'nin Mevlid ve Kasideleri*, s. 374-409.
[36] Gündüz ve diğ., *Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'nin Mevlid ve Kasideleri*, s. 324-371.

anlaşılmaktadır. Ancak derlenen şiirleri arasında 150 beyitten oluşan tek mi'râciye mesnevisi mevcuttur.[37]

Muhammed İzzeddin Doğanhisârî, "Mukaddime-i Mi'râcu'n-Nebî" başlığı altında manzumenin muhtevasını nesir halinde özetlemektedir. Buna göre mi'râc manzumesi, Allah'ın varlığı ve birliği, her peygambere ve Hz. Muhammed'e ikrâm edilen mu'cizeler, mi'râcın ferşten arşa hak olduğu, naklî ve aklî delilleri ihtiva etmektedir.

Dört fasıldan/bölümden oluşan Mi'râcu'n-Nebî manzumesinin nasıl icra edildiği, hangi ezgiyle okunduğu hususu malum değildir. Fakat bir melodi ile icra edildiğinin işareti söz konusudur. Zira Muhammed İzzeddin Doğanhisârî, mi'râciyeyi cematle birlikte açıktan okuyanlar her faslın sonunda var olan "Âmennâ ve saddaknâ Lâ İlâhe İllallâh, Seyyidünâ Muhammedün Rasûlullâh" cümlesini ve kitabın sonundaki "Âmentu" diye bilinen İslâm'ın şartlarını okumaları gerektiğini ifade etmektedir.[38]

f. Yağmur Duâsı

Yağmur duâsı niteliğinde "İstiskâiyye" ismiyle iki manzume mevcuttur. Bunlardan birincisi, 22 mısradan oluşan "İstiskâiyye Duâsı Kasîdesi"dir. İkincisi ise 14 beyitten oluşan "İstiskâiyye Kasîdesi ve İstiskâ Duâsı"dır. Her iki manzume de Türkçe-Arapça mülemma[39] şiirlerdir.

Muhammed İzzeddin Doğanhisârî, Yağmur Duâsı kasîdesinin Kur'ân, hadis ve fıkıhtan alındığını ve tesirli bir duâ olduğunu ifade etmektedir. Yağmur Duâsı'nın nasıl yapılacağı hususunda da kasîdenin öncesinde şu bilgileri vermektedir; "Yağmur yağmayıp yağmura muhtaç olunduğunda beş vakit namaz dualarının akabinde (sonrasında), yatsı ezanından akdem (önce) ve seher vaktinde minarelerde münacaat olunacaktır. İstiskâ duasına çıkıldığında dua yapılacak mahalde ve memleket haricine giderken ve gelirken okunacak, sıbyân (çocuklar) ve sair cem'ât da âmin diyecektir."[40]

Muhammed İzzeddin Doğanhisârî, Doğanhisar ve havalisinde yağmur dualarına katılır, duayı bizzat kendisi yapar, dua sırasında çok duygulanırdı. Bir keresinde: "Ya Rab sen yağmur vermeden ben ellerimi indirmeyeceğim" dedikten bir süre sonra yağmur yağmaya başladığı rivayet edilmektedir.[41]

---

[37] Gündüz ve diğ., *Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'nin Mevlid ve Kasideleri*, s. XXV, 325.
[38] Gündüz ve diğ., *Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'nin Mevlid ve Kasideleri*, s. 327.
[39] Mülemma, Türkçe ve Arapça gibi farklı dillerde söylenmiş mısraların oluşturduğu şiirdir. Bkz. İskender Pala, "Mülemma", *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul 2006, Cilt: 31, s. 539.
[40] Gündüz ve diğ., *Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'nin Mevlid ve Kasideleri*, s. 412-433.
[41] Gündüz ve diğ., *Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'nin Mevlid ve Kasideleri*, s. XXII.

İzzeddin Doğanhisârî'nin ifade ettiği yatsı ezanından önce ve seher vaktinde minarede, memleket haricine giderken ve gelirken hangi melodiyle okunduğu bilgisi günümüze ne yazık ki ulaşamamıştır. İkinci Yağmur Duası bizim tarafımızdan Dügâh makamında bestelenerek notasıyla kitaba alınmıştır.

g. Ramazan Kasîdesi

Ramazan Kasîdesi bölümünde Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'nin bu mübarek ayın değerini, oruç tutmanın faziletlerini ve terâvih namazını konu edinen 14 manzumesi bulunmaktadır.[42] Bunlardan bir kısmı Ramazan ayının gelişini sevinçle karşılayan "tebrik manzumeleri" bir kısmı da bu mübarek ayın sona ermesinden duyulan üzüntüyü dile getiren "elvedâ manzumeleri"dir.

Ramazan kasîdeleri bölümünde yer alan 14 manzume bir mukaddime ile başlamaktadır. Sonra sırasıyla İğtinâmiyye, Tebrikiyye, Sultâniyye-i İstikbâliyye (2), Ramazaniyye, İhtirâmiyye, Muhteremiyye, Sâimiyye, Savmiyye, Elvedâiyye (3) ve Elvedâ kasîdesi yer almaktadır. Ramazan kasîdeleri toplamda 291 beyit ile büyük bir yekûn teşkil etmektedir.

Tebrikiyye-i Ramazaniyye Kasîdesi,[43] "Merhaba Yâ Şehr-i Rahmet" adıyla; İhtirâmiyye Kasîdesi[44] de "Ramazan'a İhtirâm" başlığıyla tarafımızdan bestelenerek albümde okunmuştur. Notaları ve güfteleri kitapta yer almaktadır. Elvedâ Kasîdesi,[45] Doğanhisâr'da okunduğu şekliyle derlenerek notaya alınmış ve albüme okunmuştur.

[42] Gündüz ve diğ., *Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'nin Mevlid ve Kasideleri*, s. 437-581.
[43] Gündüz ve diğ., *Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'nin Mevlid ve Kasideleri*, s. 466-475.
[44]Gündüz ve diğ., *Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'nin Mevlid ve Kasideleri*, s. 504-515.
[45] Gündüz ve diğ., *Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'nin Mevlid ve Kasideleri*, s. 579-581.

İKİNCİ BÖLÜM

MEVLİD-İ EFDAL

Bu bölümde, Mukaddimetü'l-Mevlid (Mevlide Giriş) ve dört fasıldan meydana gelen *Mevlid-i Efdal*, aralarda okunan ilâhîler ve Duâün Fî Âhiri'l-Mevlid (Mevlidin Sonundaki Dua) nota ve güfteleri sırasıyla yer almaktadır. *Mevlid-i Efdal*'de yer almadığı halde icra esnasında fasıllar arasında okunan bir salavât vardır. Uṣṣâk makamındaki bu salavât koro halinde üç defa okunmaktadır. Bu salavât, fasıllar arsında albümde okunduğu gibi kitapta ilgili yerlere de konulmuştur.

Mevlid-i Efdal, Muhammed İzzeddin Doğanhisarî'nin yazdığı dört mevlid metninden üçüncüsüdür. Yazıldığı zamandan günümüze kadar Doğanhisar ve çevre köylerde icra edilen mevlid, *Mevlid-i Efdal*'dir.[46]

Doğanhisar'da mevlid merasimlerinde *Mevlid-i Efdal* okunup bittikten sonra adet olduğu üzere şerbet dağıtılmaya başlayınca "Şerbet İlâhîsi"[47] okunmaktadır. 12 kıtadan oluşan Şerbet İlâhîsi'ni "İç Mevlidin Şerbetini" adıyla 8 kıta olarak derleyip notaya aldık. Bu ilahi, albümde okunmuş olup kitapta da notasıyla yer almaktadır.

[46] Gündüz ve diğ., *Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'nin Mevlid ve Kasideleri*, s. 244-307.
[47] Gündüz ve diğ., *Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'nin Mevlid ve Kasideleri*, s. 318-321.

MUKADDİMETÜ'L-MEVLİD

Uşşâk Mevlîd'e Giriş

Güfte: M. İzzeddin Doğanhisârî

Derleyen: Dr. Hüseyin AKPINAR
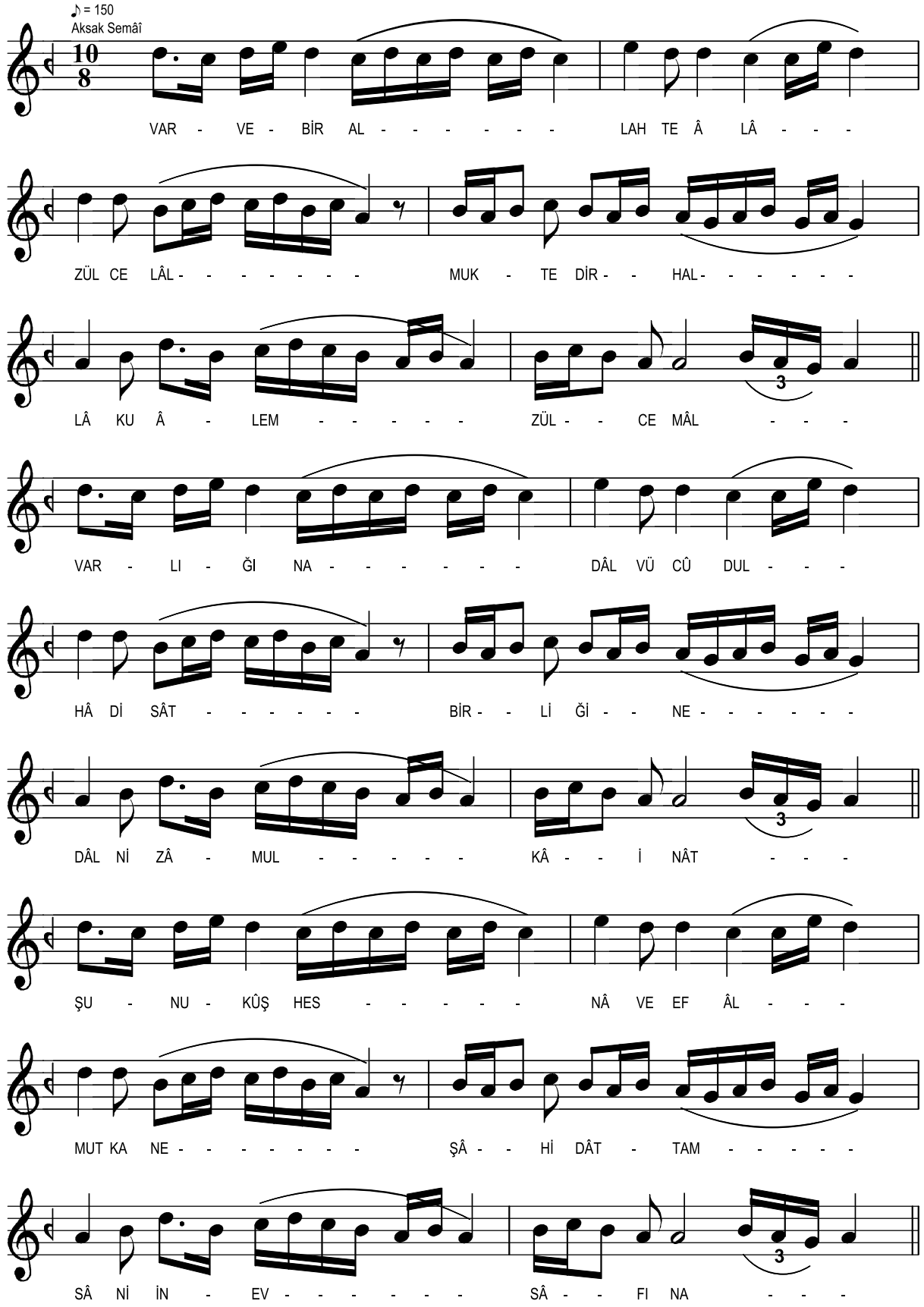
♪ = 150
Aksak Semâî
10/8
VAR - VE - BİR AL - - - - - - - LAH TE Â LÂ - - -
ZÜL CE LÂL - - - - - - - - MUK - TE DİR - - HAL - - - - - -
LÂ KU Â - LEM - - - - - - ZÜL - - CE MÂL - - -
3
VAR - LI - ĞI NA - - - - - - - DÂL VÜ CÛ DUL - - -
HÂ Dİ SÂT - - - - - - BİR - - Lİ Ğİ - - NE - - - - - -
DÂL Nİ ZÂ - MUL - - - - - - KÂ - - İ NÂT - - -
ŞU - NU - KÛŞ HES - - - - - - NÂ VE EF ÂL - - -
MUT KA NE - - - - - - - - ŞÂ - - Hİ DÂT - TAM - - - - -
SÂ Nİ İN - EV - - - - - - - SÂ - - FI NA - - -

Bismillehirrahmânirrahîm

Mukaddimetü'l-Mevlid

(Mevlide Giriş)

Var ve bir Allah teâla zü'l-Celâl
Muktedir hallâk u âlem zü'l-Cemâl

Varlığına dâl vücûdu'l-hâdisât
Birliğine dâl nizâmu'l-kâinât

Şu nukûş hesnâ ve ef'âl mutkane
Şâhidât tam Sâni'in evsâfına
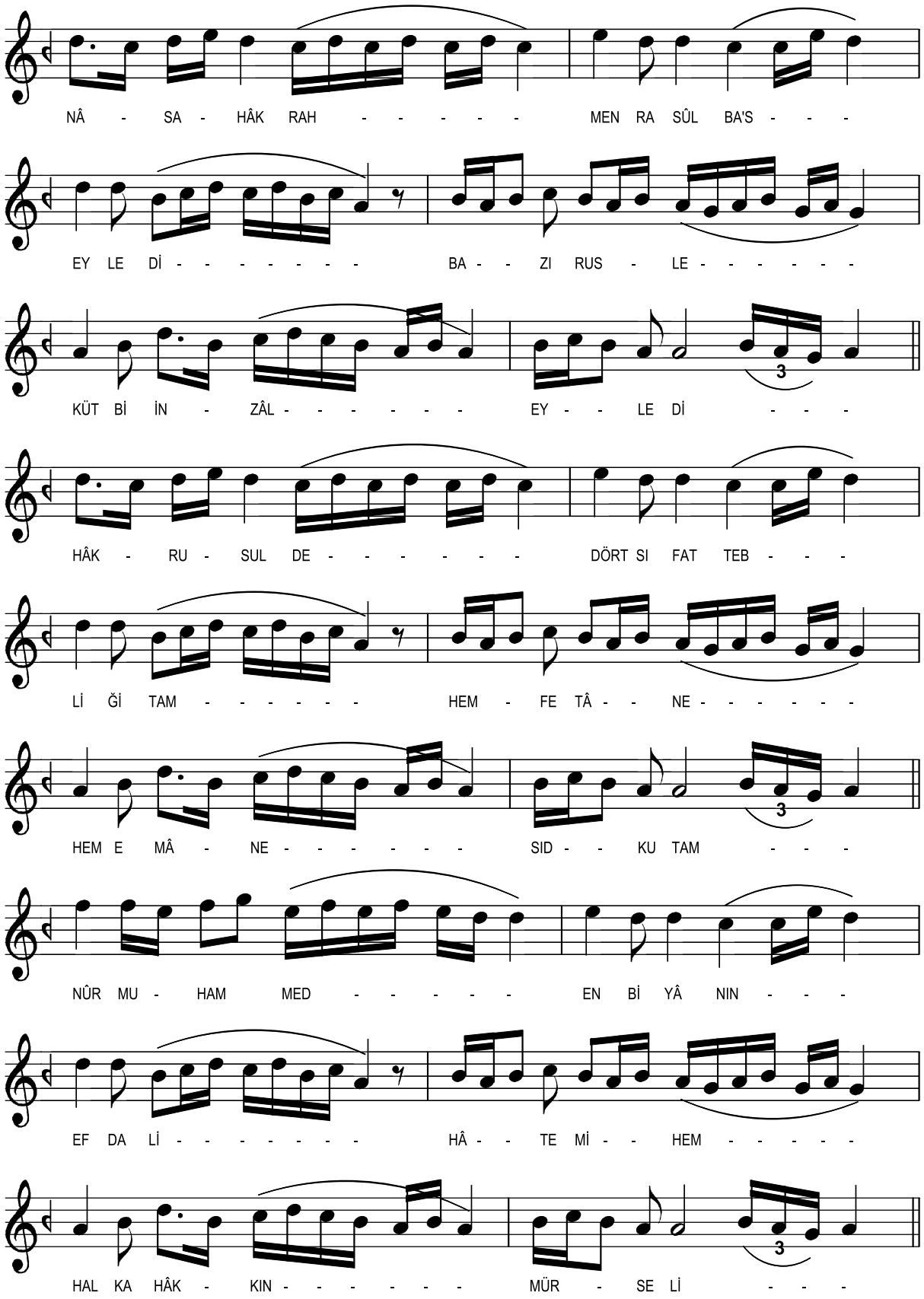
NÂ - SA - HÂK RAH - - - - - MEN RA SÛL BA'S - - -
EY LE Dİ - - - - - - - - BA - - ZI RUS - LE - - - - - -
KÜT Bİ İN - ZÂL - - - - - - - EY - - LE Dİ - - -
3
HÂK - RU - SUL DE - - - - - - - DÖRT SI FAT TEB - - -
Lİ Ğİ TAM - - - - - - HEM - FE TÂ - - NE - - - - - -
HEM E MÂ - NE - - - - - - - SID - - KU TAM - - -
3
NÛR MU - HAM MED - - - - - - EN Bİ YÂ NIN - - -
EF DA Lİ - - - - - - - - HÂ - - TE Mİ - - HEM - - - - -
HAL KA HÂK - KIN - - - - - - - MÜR - SE Lİ - - -
3

Nâsa Hak rahmen Rusul ba's eyledi
Bazı rusule kutbi inzâl eyledi

Hak rusulde dört sıfat tebliğ tamam
Hem fetânet, hem emânet, sıdku tam

Nûr Muhammed enbiyânın efdali
Hâtemi hem halka Hakkın mürseli
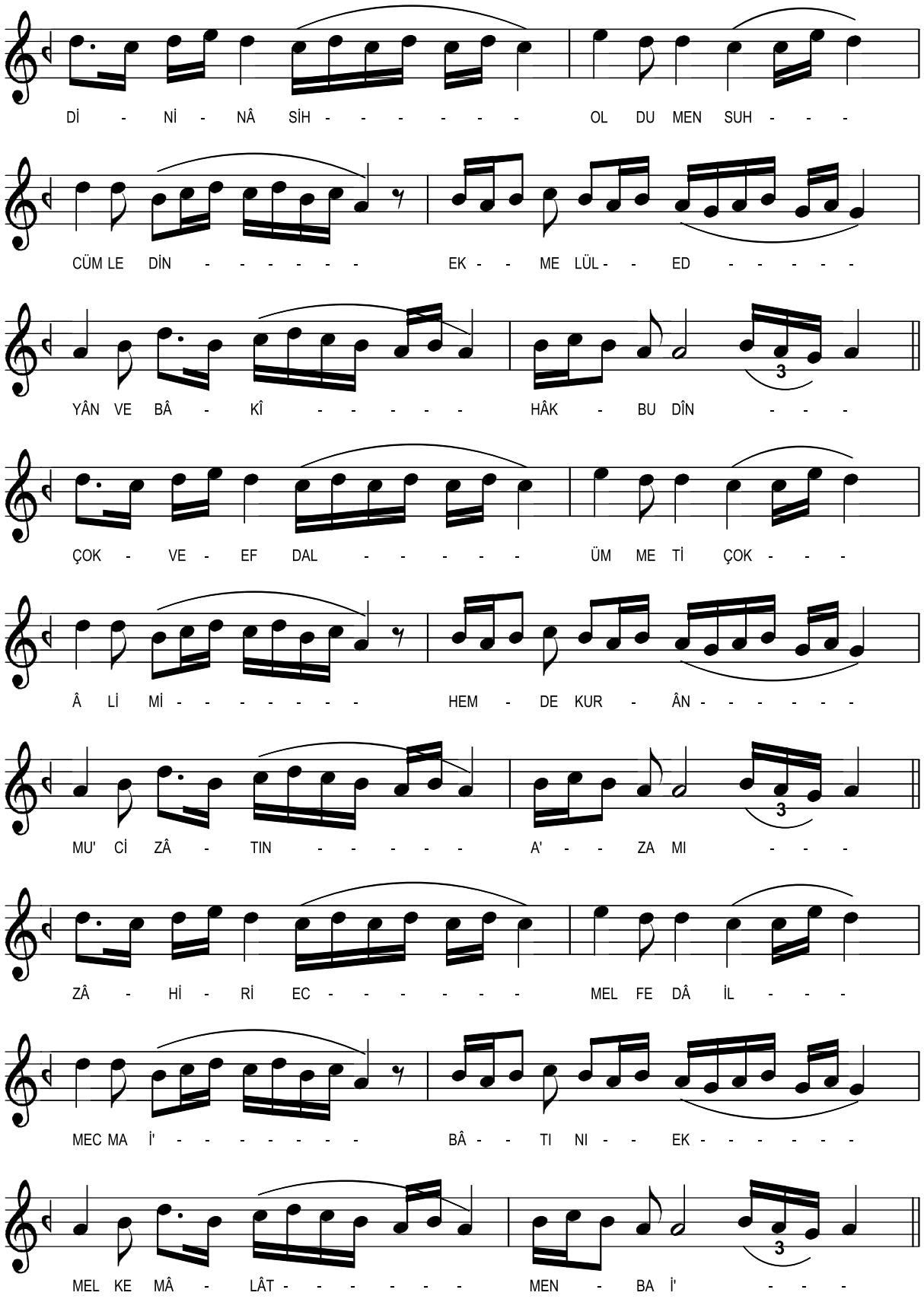
Dİ - Nİ - NÂ SİH - - - - - - - OL DU MEN SUH - - -
CÜM LE DİN - - - - - - - EK - - ME LÜL - - ED - - - - -
3
YÂN VE BÂ - KÎ - - - - - - HÂK - BU DÎN - - -
ÇOK - VE - EF DAL - - - - - ÜM ME Tİ ÇOK - - -
Â Lİ Mİ - - - - - - - HEM - DE KUR - ÂN - - - - - -
3
MU' Cİ ZÂ - TIN - - - - - A' - - ZA MI - - -
ZÂ - Hİ - Rİ EC - - - - - - - MEL FE DÂ İL - - -
MEC MA İ' - - - - - - - BÂ - - TI NI - - EK - - - - - -
3
MEL KE MÂ - LÂT - - - - - - MEN - BA İ' - - -

Dîni nâsih oldu mensûh cümle dîn
Ekmelü'l-edyân ve bâki Hak bu dîn

Çok ve efdal ümmeti çok âlimi
Hem de Kur'ân mu'cizâtın a'zamı

Zâhiri ecmel, fezâil mecmâı
Bâtını ekmel, kemâlât menbaı
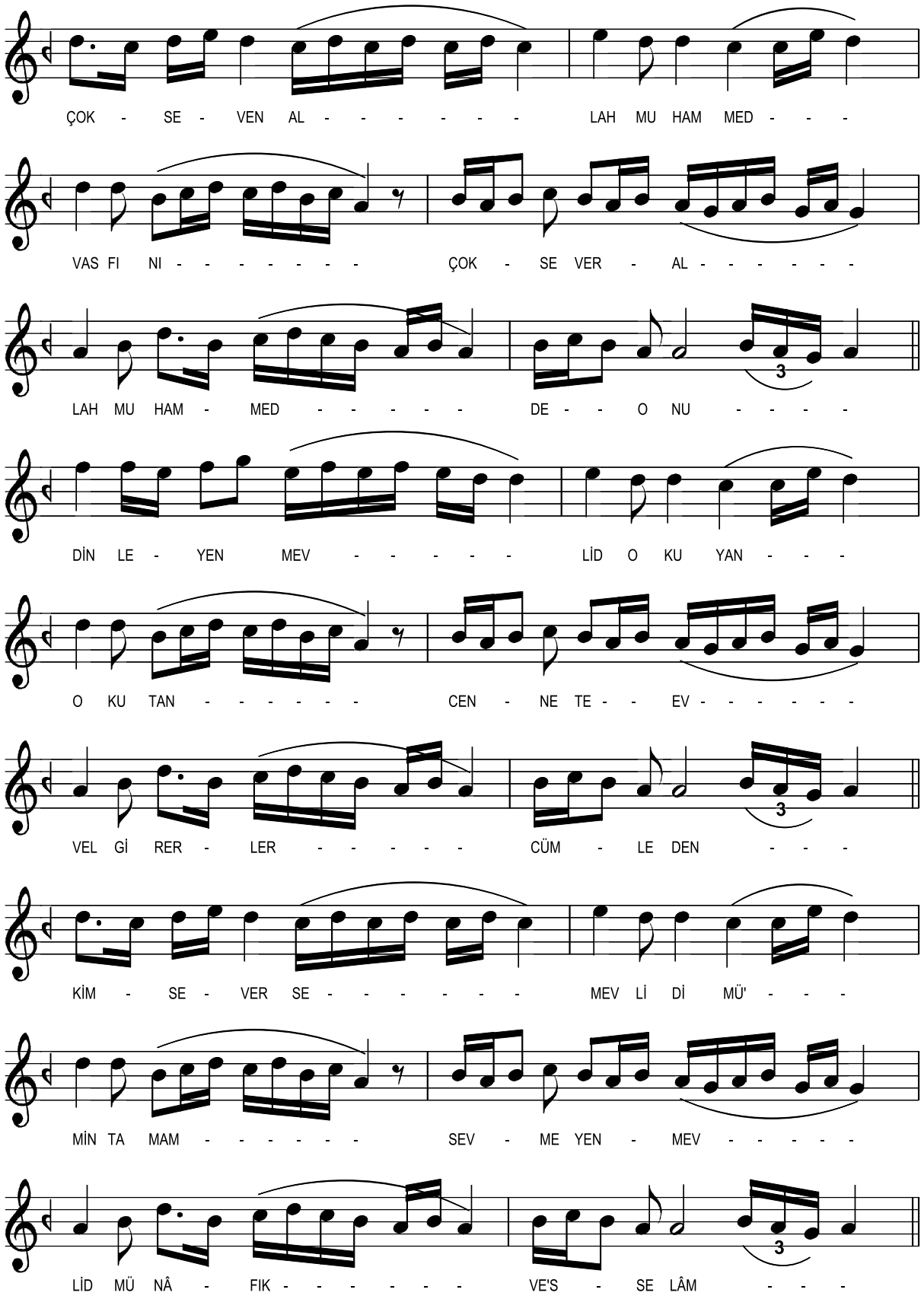
ÇOK - SE - VEN AL - - - - - - - LAH MU HAM MED - - -
VAS FI NI - - - - - - - - ÇOK - SE VER - AL - - - - - -
LAH MU HAM - MED - - - - - DE - - O NU - - - -
3
DİN LE - YEN MEV - - - - - LİD O KU YAN - - -
O KU TAN - - - - - - CEN - NE TE - - EV - - - - - -
VEL Gİ RER - LER - - - - - CÜM - LE DEN - - -
3
KİM - SE - VER SE - - - - - - MEV Lİ Dİ MÜ' - - -
MİN TA MAM - - - - - - SEV - ME YEN - MEV - - - - -
LİD MÜ NÂ - FIK - - - - - - VE'S - SE LÂM - - -
3

Çok seven Allah, Muhammed vasfını
Çok sever Allah, Muhammed de onu

Dinleyen, mevlid okuyan, okutan
Cennete evvel girerler cümleden

Kim severse mevlidi mü'min tamam
Sevmeyen mevlid münâfık vesselâm

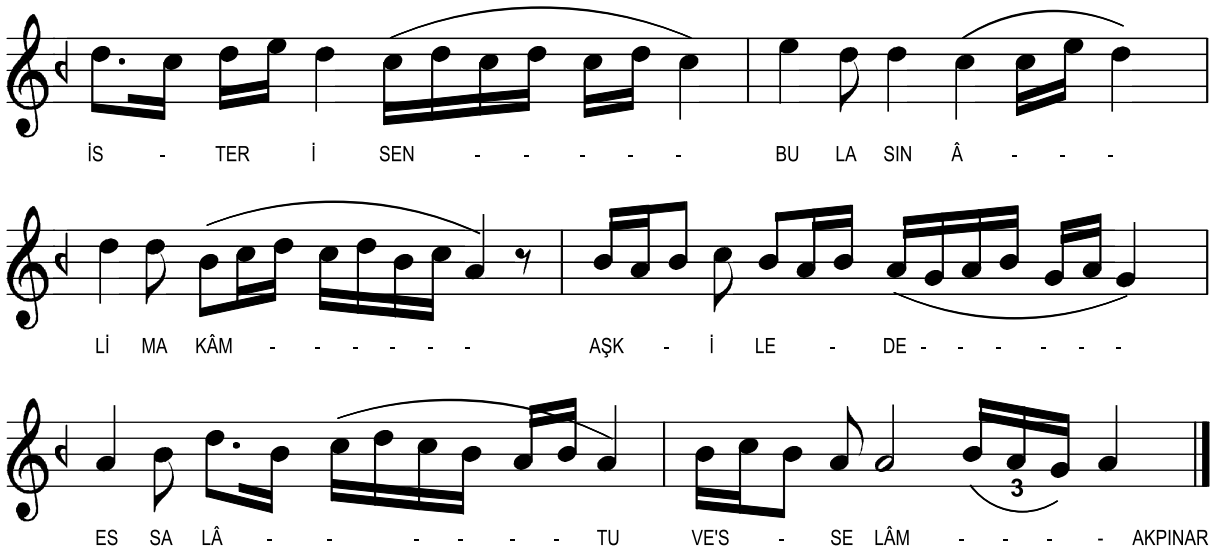
İS - TER İ SEN - - - - - BU LA SIN Â - - -
Lİ MA KÂM - - - - - - AŞK - İ LE - DE - - - - - -
ES SA LÂ - - - - - - TU VE'S - SE LÂM - - - - AKPINAR
3

İster isen bulasın âlî makâm
Aşk ile de essalâtu ve's-selâm

SALAVÂT-I ŞERÎFE

Uşşâk Salât

Güfte: Anonim

Derleyen: Dr. Hüseyin AKPINAR
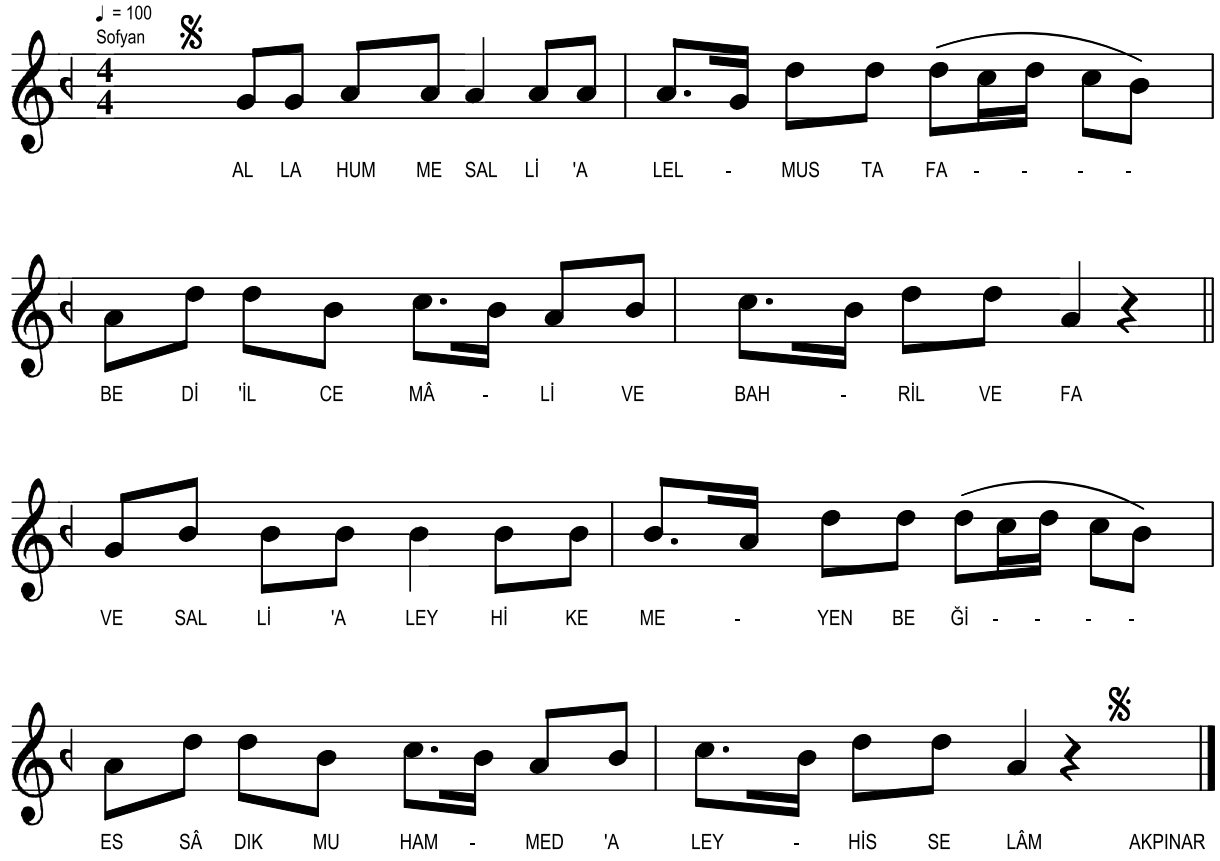
♩ = 100
Sofyan
AL LA HUM ME SAL Lİ 'A LEL - MUS TA FA - - - -
BE Dİ 'İL CE MÂ - Lİ VE BAH - RİL VE FA
VE SAL Lİ 'A LEY Hİ KE ME - YEN BE Ğİ - - - -
ES SÂ DIK MU HAM - MED 'A LEY - HİS SE LÂM AKPINAR

Salavât-ı Şerîfe

Allâhumme salli ale'l-Mustafa
Bedîi'l-cemâli ve bahri'l-vefâ
Ve salli aleyhi kemâ yenbeği
Es-sâdık Muhammed aleyhi's-selâm

FASL-I EVVEL

Uşşâk Mevlîd'in Birinci Bölümü

Güfte: M. İzzeddin Doğanhisârî

Derleyen: Dr. Hüseyin AKPINAR
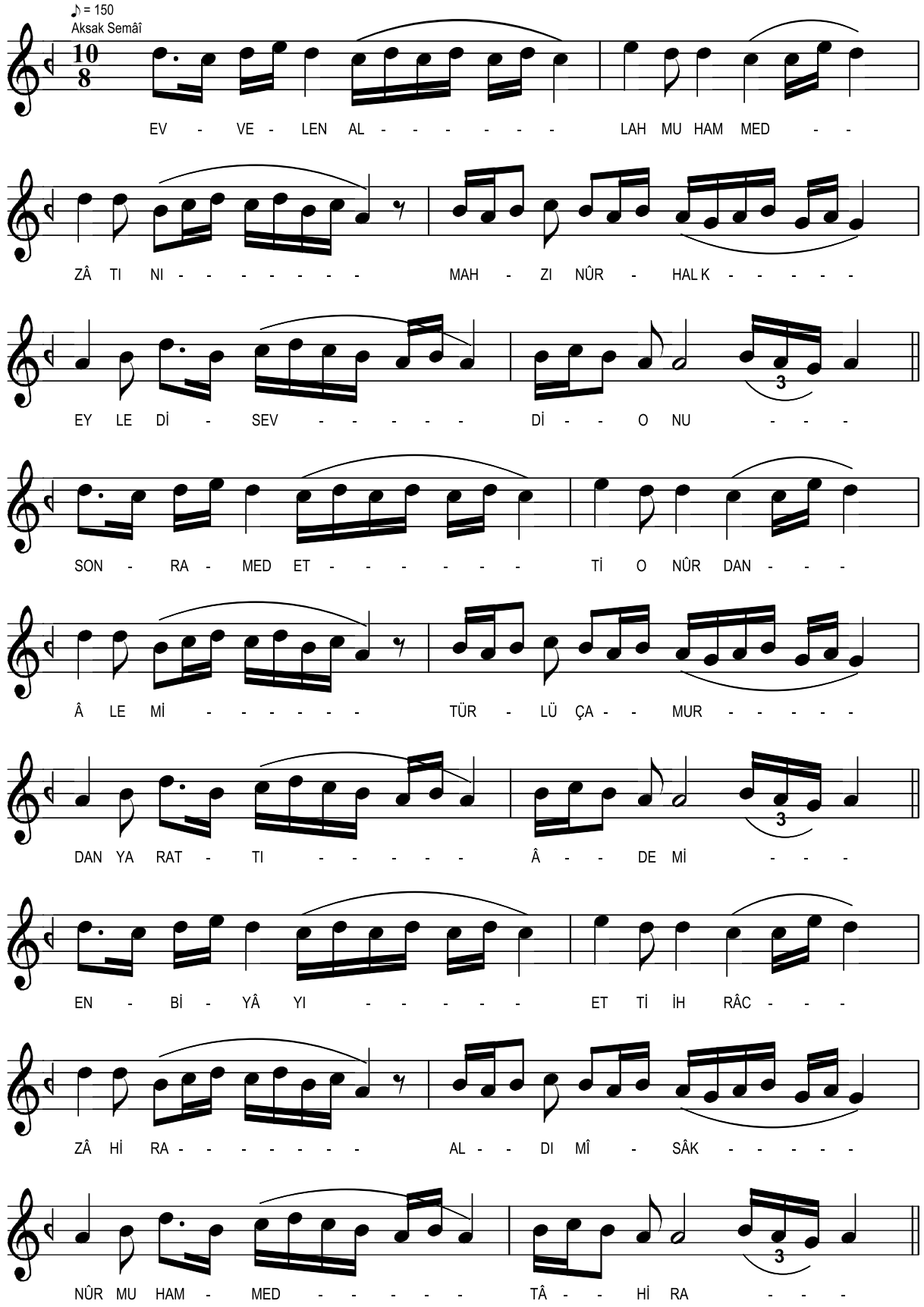
♪ = 150
Aksak Semâî
10/8
EV - VE - LEN AL - - - - - - - LAH MU HAM MED - -
ZÂ TI NI - - - - - - - - MAH - ZI NÛR - HAL K - - - - -
EY LE Dİ - SEV - - - - - Dİ - - O NU - - -
3
SON - RA - MED ET - - - - - - - Tİ O NÛR DAN - - -
Â LE Mİ - - - - - - TÜR - LÜ ÇA - - MUR - - - - -
DAN YA RAT - TI - - - - - Â - - DE Mİ - - -
3
EN - Bİ - YÂ YI - - - - - ET Tİ İH RÂC - - -
ZÂ Hİ RA - - - - - - - AL - - DI MÎ - SÂK - - - - -
NÛR MU HAM - MED - - - - - TÂ - - Hİ RA - - -
3

Fasl-ı Evvel
(Birinci Fasıl)

Evvelen Allah Muhammed zâtını
Mahz-ı nûr halk eyledi sevdi onu

Sonra med etti o nûrdan âlemi
Türlü çamurdan yarattı Âdem'i

Enbiyâyı etti ihrâc zâhira
Aldı mîsâk nûr Muhammed tâhira
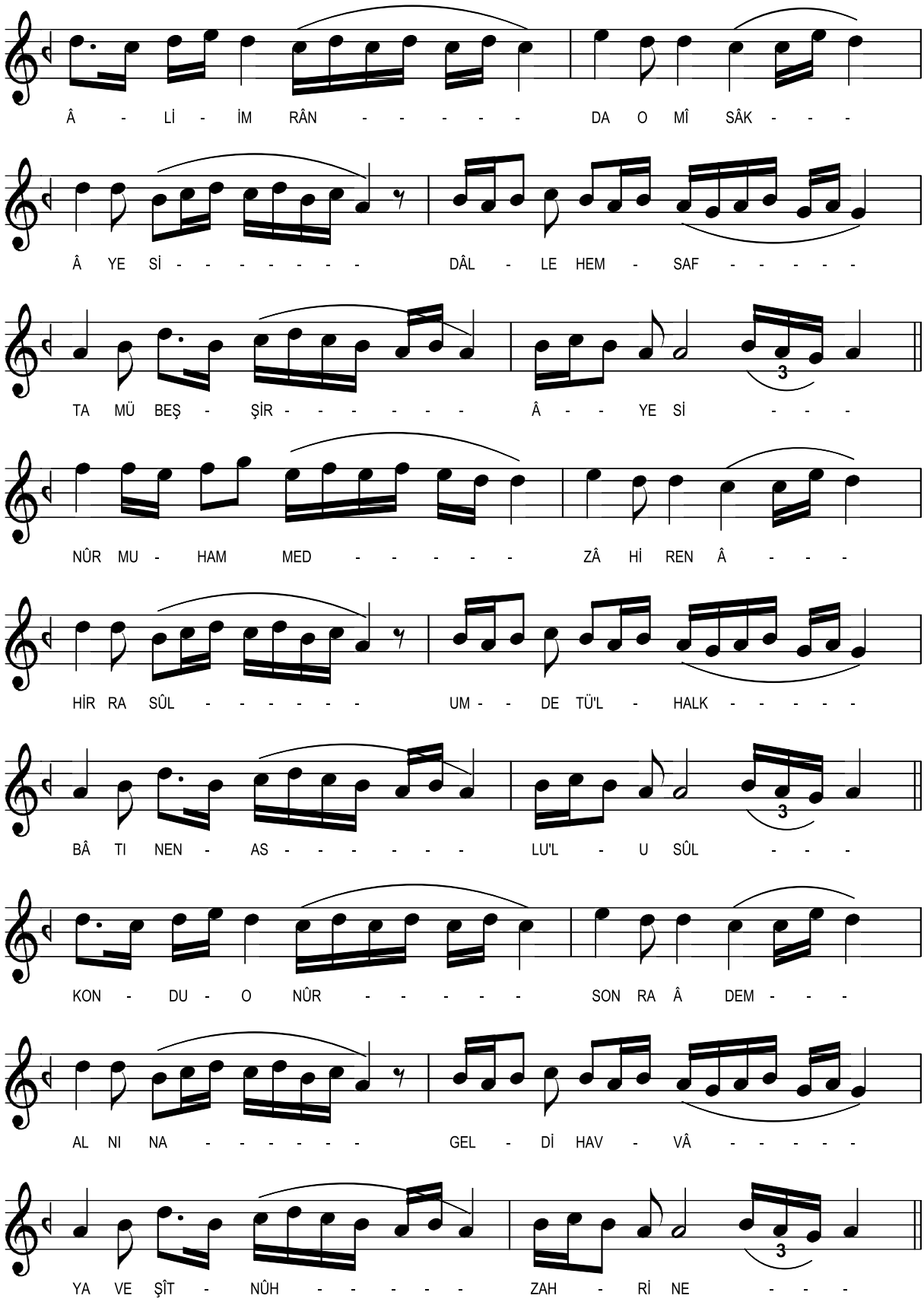
Â - Lİ - İM RÂN - - - - - DA O MÎ SÂK - - -
Â YE Sİ - - - - - - - - DÂL - LE HEM - SAF - - - - -
TA MÜ BEŞ - ŞİR - - - - - - - Â - - YE Sİ - - -
NÛR MU - HAM MED - - - - - ZÂ Hİ REN Â - - -
HİR RA SÛL - - - - - - UM - - DE TÜ'L - HALK - - - - -
BÂ TI NEN - AS - - - - - - - LU'L - U SÛL - - -
KON - DU - O NÛR - - - - - SON RA Â DEM - - -
AL NI NA - - - - - - GEL - Dİ HAV - VÂ - - - - -
YA VE ŞİT - NÛH - - - - - ZAH - Rİ NE - - -
3
3
3

Âl-i İmrân'da o mîsâk âyesî
Dâlle hem sağda mübeşşir âyesî

Nûr Muhammed zâhiren âhir rasûl
Umdetü'l-halk bâtınen aslu'l-usûl

Kondu o nûr sonra Âdem alnına
Geldi Havva'ya ve Şît, Nûh zahrine
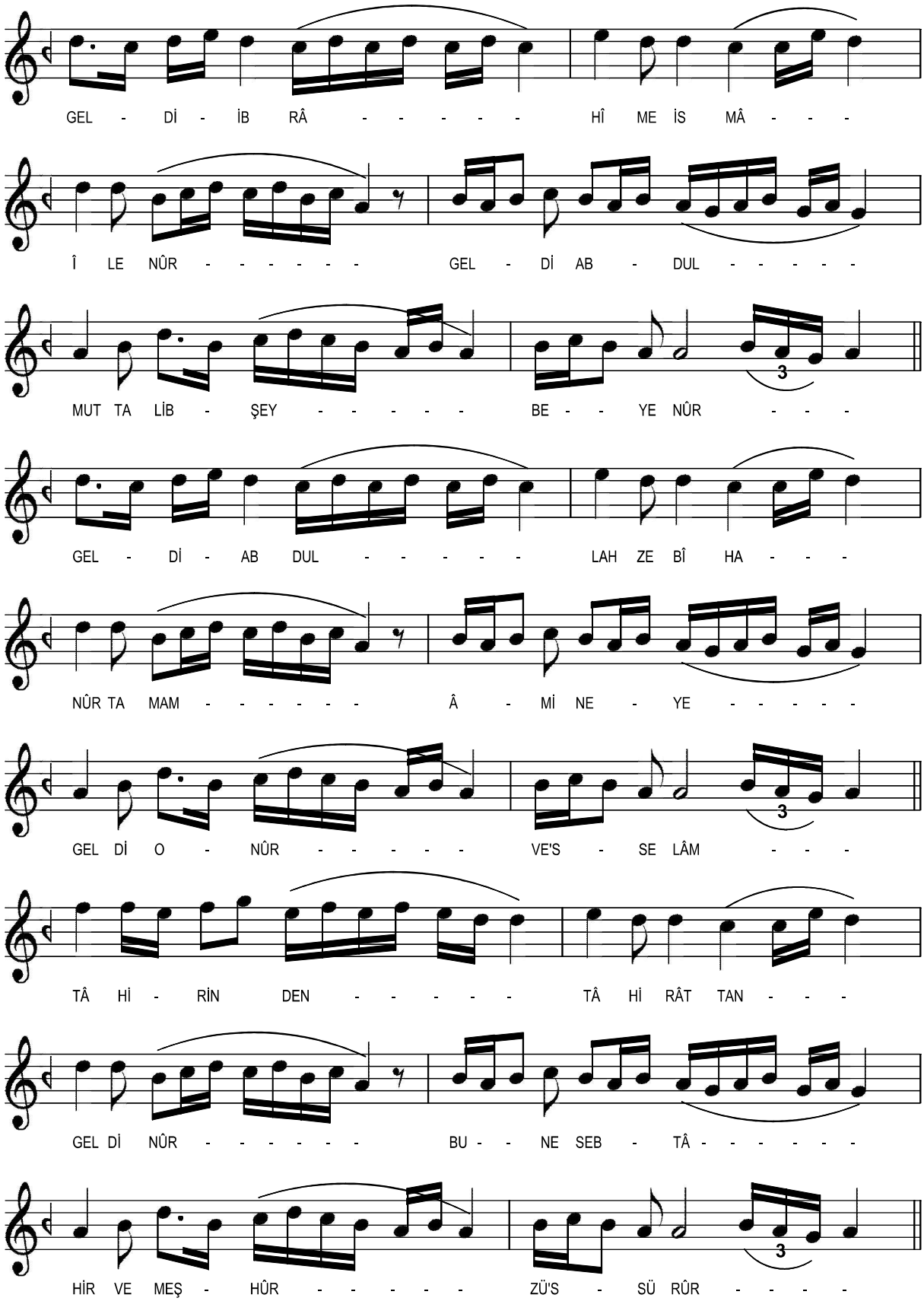
GEL - Dİ - İB RÂ - - - - - HÎ ME İS MÂ - - -
Î LE NÛR - - - - - - GEL - Dİ AB - DUL - - - - -
MUT TA LİB - ŞEY - - - - - BE - - YE NÛR - - -
3
GEL - Dİ - AB DUL - - - - - LAH ZE BÎ HA - - -
NÛR TA MAM - - - - - Â - Mİ NE - YE - - - - -
GEL Dİ O - NÛR - - - - - VE'S - SE LÂM - - -
3
TÂ Hİ - RİN DEN - - - - - TÂ Hİ RÂT TAN - - -
GEL Dİ NÛR - - - - - BU - - NE SEB - TÂ - - - - - -
HİR VE MEŞ - HÛR - - - - - ZÜ'S - SÜ RÛR - - - -
3

Geldi İbrâhîm'e, İsmâil'e nûr
Geldi Abdulmuttalib, Şeybe'ye nûr

Geldi Abdullah Zebîh'a nûr tamam
Âmine'ye geldi o nûr ve's-selâm

Tâhirinden, tâhirattan geldi nûr
Bu neseb tâhir ve meşhûr zü's-sürûr
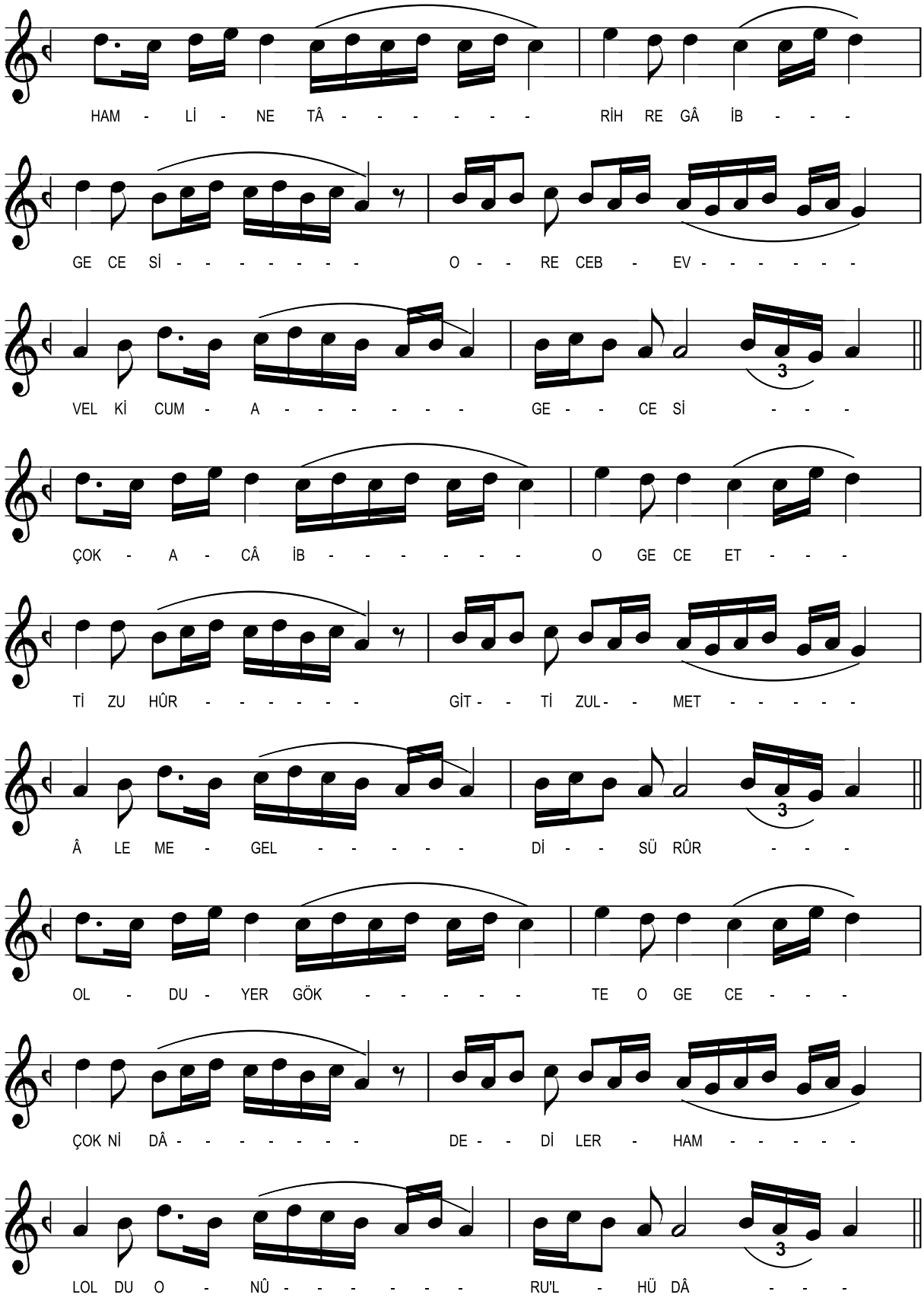
HAM - Lİ - NE TÂ - - - - - - - RİH RE GÂ İB - - -
GE CE Sİ - - - - - - - - O - - RE CEB - EV - - - - - -
VEL Kİ CUM - A - - - - - - - GE - - CE Sİ - - -
3
ÇOK - A - CÂ İB - - - - - - - O GE CE ET - - -
Tİ ZU HÛR - - - - - - GİT - - Tİ ZUL - - MET - - - - -
Â LE ME - GEL - - - - - - Dİ - - SÜ RÛR - - -
3
OL - DU - YER GÖK - - - - - - TE O GE CE - - -
ÇOK Nİ DÂ - - - - - - - - DE - - Dİ LER - HAM - - - - -
LOL DU O - NÛ - - - - - - - RU'L - HÜ DÂ - - -
3

Hamline târih Regâib gecesi
O Receb evvel ki Cuma gecesi

Çok acâib o gece etti zuhûr
Gitti zulmet, âleme geldi sürûr

Oldu yer gökte o gece çok nidâ
Dediler hamloldu o nûru'l-Hüdâ
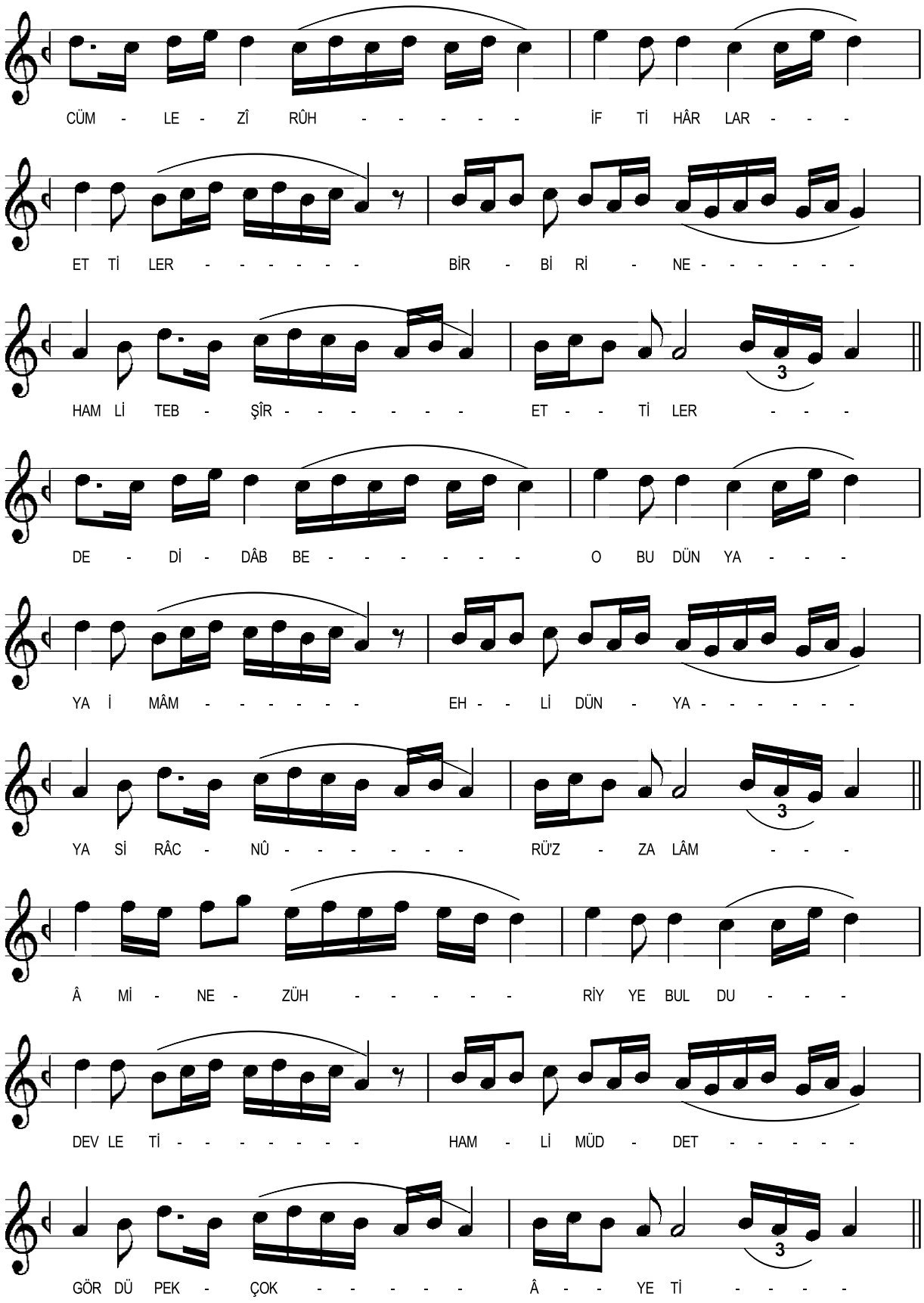
CÜM - LE - ZÎ RÛH - - - - - İF Tİ HÂR LAR - - -
ET Tİ LER - - - - - - BİR - Bİ Rİ - NE - - - - - -
HAM Lİ TEB - ŞİR - - - - - - ET - - Tİ LER - - -
3
DE - Dİ - DÂB BE - - - - - - O BU DÜN YA - - -
YA İ MÂM - - - - - - EH - - Lİ DÜN - YA - - - - - -
YA Sİ RÂC - NÛ - - - - - - RÜ'Z - ZA LÂM - - -
3
Â Mİ - NE - ZÜH - - - - - RİY YE BUL DU - - -
DEV LE Tİ - - - - - - - HAM - Lİ MÜD - DET - - - - -
GÖR DÜ PEK - ÇOK - - - - - Â - - YE Tİ - - - -
3

Cümle zî rûh iftihârlar ettiler
Birbirine hamli tebşîr ettiler

Dedi dâbbe o bu dünyaya imâm
Ehl-i dünyaya sirâc nûru'z-zalâm

Âmine Zühriyye buldu devleti
Hamli müddet gördü pek çok âyeti

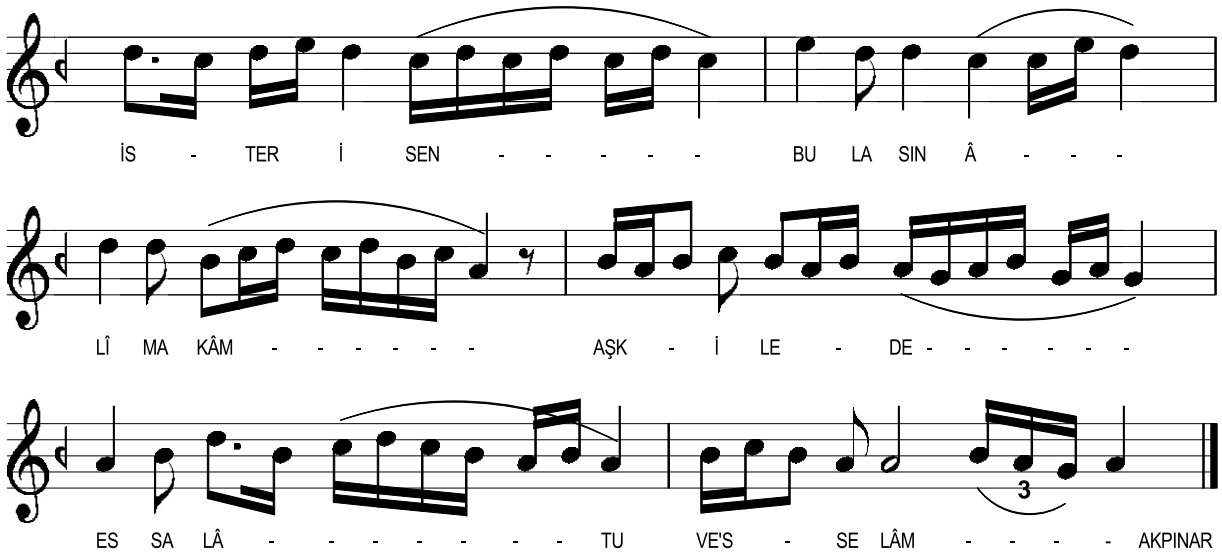
İS - TER İ SEN - - - - - BU LA SIN Â - - -
LÎ MA KÂM - - - - - - AŞK - İ LE - DE - - - - - -
ES SA LÂ - - - - - - - - TU VE'S - SE LÂM - - - - AKPINAR
3

İster isen bulasın âlî makâm
Aşk ile de essalâtu ve's-selâm

SALAVÂT-I ŞERÎFE

Uşşâk Salât

Güfte: Anonim

Derleyen: Dr. Hüseyin AKPINAR
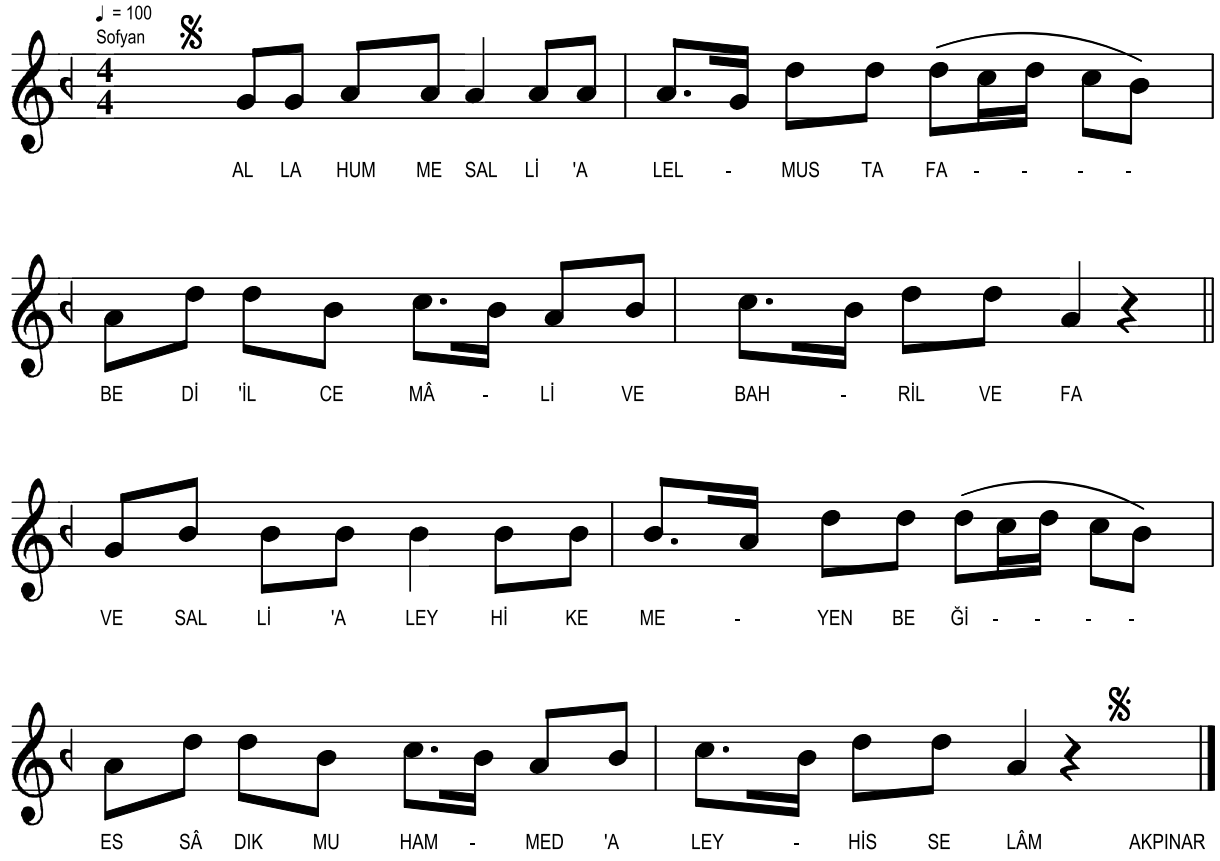
♩ = 100
Sofyan
4
4
AL LA HUM ME SAL Lİ 'A LEL - MUS TA FA - - - -
BE Dİ 'İL CE MÂ - Lİ VE BAH - RİL VE FA
VE SAL Lİ 'A LEY Hİ KE ME - YEN BE Ğİ - - - -
ES SÂ DIK MU HAM - MED 'A LEY - HİS SE LÂM AKPINAR

Salavât-ı Şerîfe

Allâhumme salli ale'l-Mustafa
Bedîi'l-cemâli ve bahri'l-vefâ
Ve salli aleyhi kemâ yenbeği
Es-sâdık Muhammed aleyhi's-selâm

FASL-I SÂNİ

Uşşâk Mevlîd'in İkinci Bölümü

Güfte: M. İzzeddin Doğanhisârî

Derleyen: Dr. Hüseyin AKPINAR
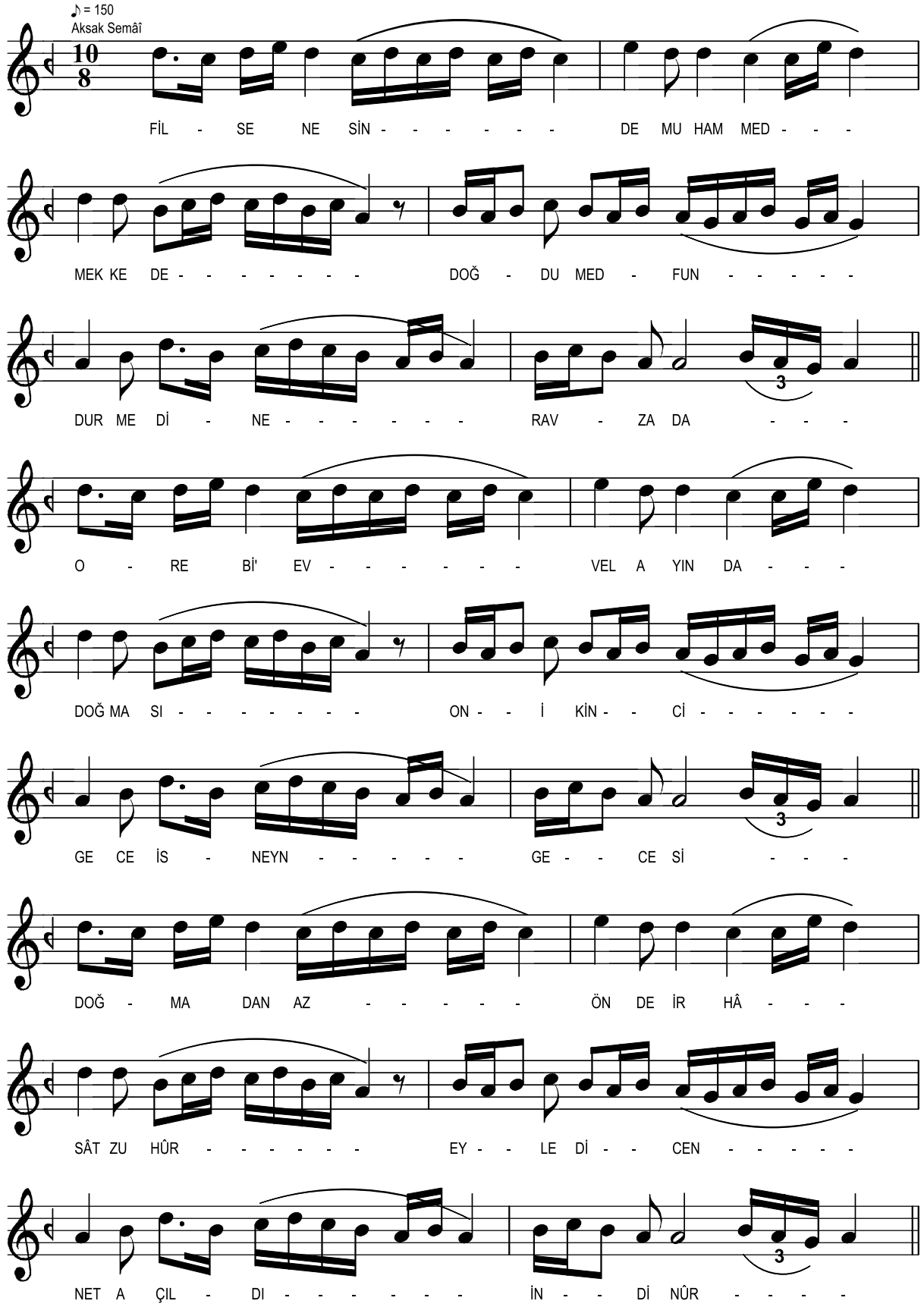
♪ = 150
Aksak Semâî
10/8
FİL - SE NE SİN - - - - - - DE MU HAM MED - - -
MEK KE DE - - - - - - - - DOĞ - DU MED - FUN - - - - -
DUR ME Dİ - NE - - - - - - - RAV - ZA DA - - -
O - RE Bİ' EV - - - - - - - VEL A YIN DA - - -
DOĞ MA SI - - - - - - - - ON - - İ KİN - - Cİ - - - - - - -
GE CE İS - NEYN - - - - - - GE - - CE Sİ - - -
DOĞ - MA DAN AZ - - - - - - ÖN DE İR HÂ - - -
SÂT ZU HÛR - - - - - - EY - - LE Dİ - - CEN - - - - -
NET A ÇIL - DI - - - - - - - İN - - Dİ NÛR - - - -
3

Fasl-ı Sâni
(İkinci Fasıl)

Fîl senesinde Muhammed Mekke'de
Doğdu, medfundur Medîne Ravza'da

O Rabi' evvel ayında doğması
On ikinci gece isneyn gecesi

Doğmadan az önde irhâsât zuhûr
Eyledi, Cennet açıldı indi nûr
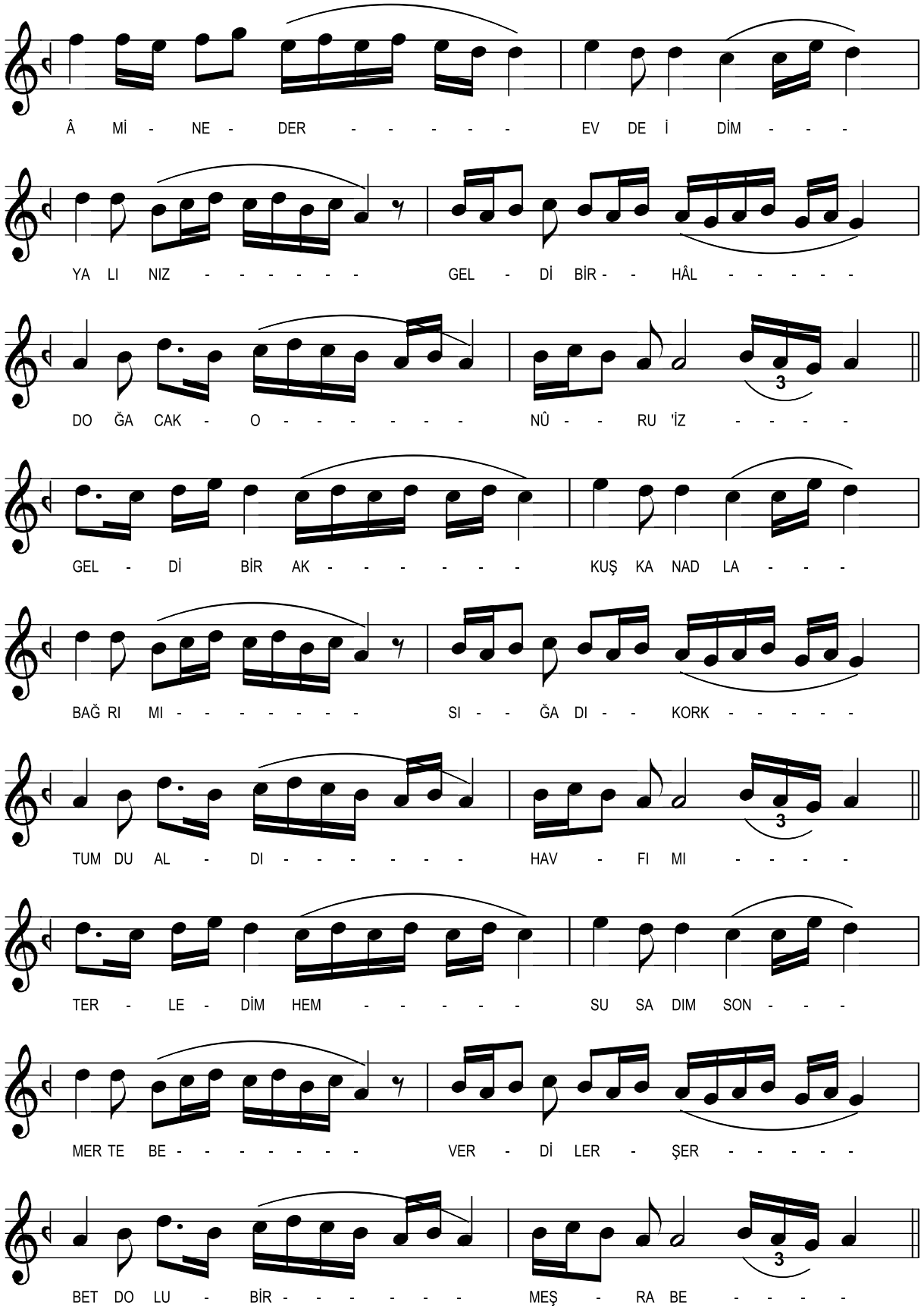
Â Mİ - NE - DER - - - - - EV DE İ DİM - - -
YA LI NIZ - - - - - - - GEL - Dİ BİR - - HÂL - - - - -
DO ĞA CAK - O - - - - - - - NÛ - - RU 'İZ - - - -
3
GEL - Dİ BİR AK - - - - - - - KUŞ KA NAD LA - - -
BAĞ RI MI - - - - - - - - SI - - ĞA DI - - KORK - - - - -
TUM DU AL - DI - - - - - - - HAV - FI MI - - - -
3
TER - LE - DİM HEM - - - - - SU SA DIM SON - - -
MER TE BE - - - - - - - - VER - Dİ LER - ŞER - - - - -
BET DO LU - BİR - - - - - - - MEŞ - RA BE - - - -
3

Fasl-ı Sâni (Sayfa-2)

Âmine der evde idim yalınız
Geldi bir hâl doğacak o nûr-ı 'iz

Geldi bir ak kuş kanatla bağrımı
Sığadı korktumdu aldı havfımı

Terledim hem susadım son mertebe
Verdiler şerbet dolu bir meşrabe
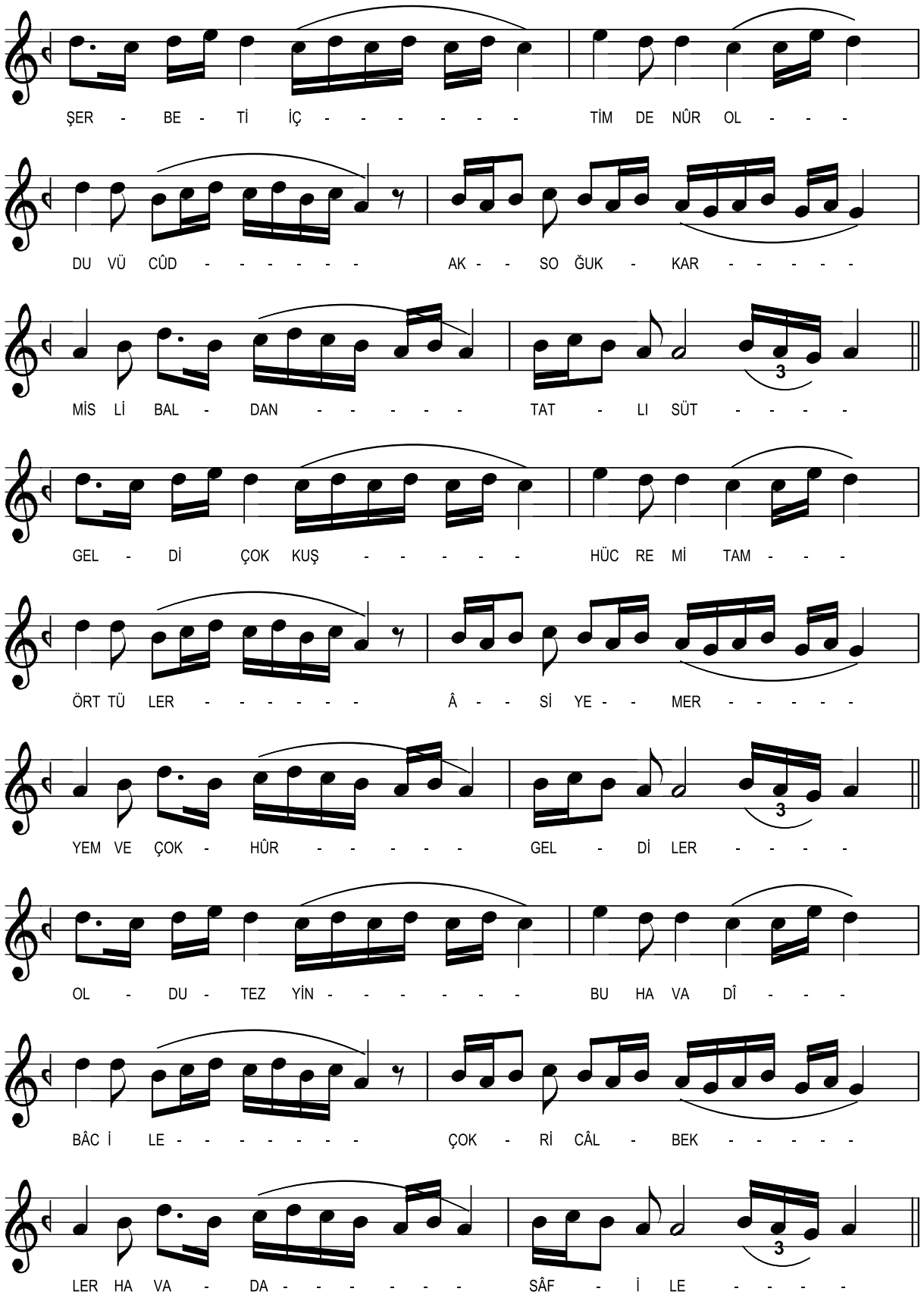
ŞER - BE - Tİ İÇ - - - - - - - TİM DE NÛR OL - - -
DU VÜ CÛD - - - - - - - AK - - SO ĞUK - KAR - - - - -
MİS Lİ BAL - DAN - - - - - TAT - LI SÜT - - - -
3
GEL - Dİ ÇOK KUŞ - - - - - HÜC RE Mİ TAM - - -
ÖRT TÜ LER - - - - - - Â - - Sİ YE - - MER - - - - -
YEM VE ÇOK - HÛR - - - - - GEL - Dİ LER - - - -
3
OL - DU - TEZ YİN - - - - - - BU HA VA DÎ - - -
BÂC İ LE - - - - - - - ÇOK - Rİ CÂL - BEK - - - - -
LER HA VA - DA - - - - - - SÂF - İ LE - - - -
3

Fasl-ı Sâni (Sayfa-3)

Şerbeti içtim de nûr oldu vücût
Ak, soğuk, kar misli baldan tatlı süt

Geldi çok kuş hücremi tam örttüler
Âsiye, Meryem ve çok hûr geldiler

Oldu tezyîn bu hava dîbâc ile
Çok ricâl bekler havada saf ile
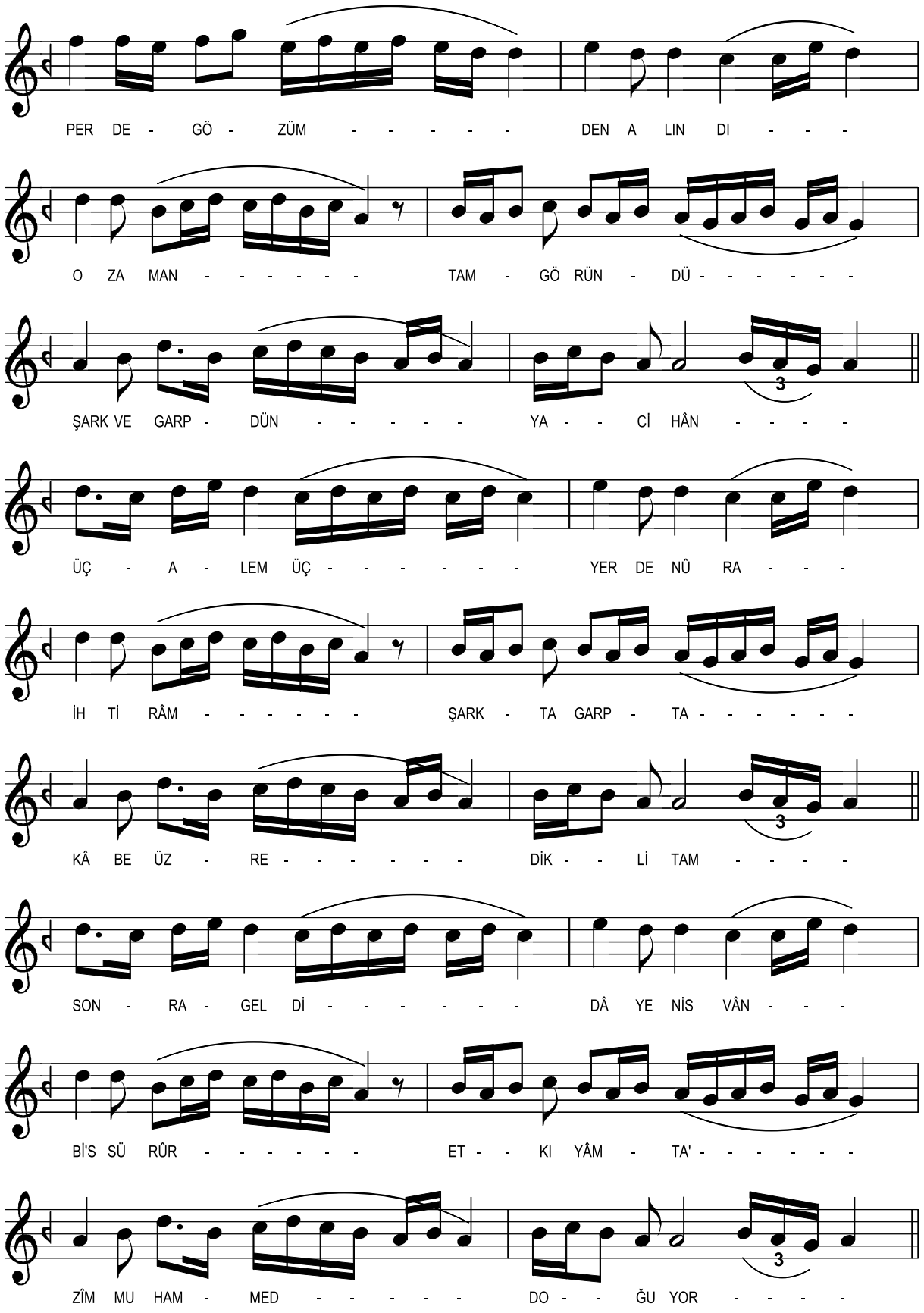
PER DE - GÖ - ZÜM - - - - - DEN A LIN DI - - -
O ZA MAN - - - - - - - TAM - GÖ RÜN - DÜ - - - - - - -
ŞARK VE GARP - DÜN - - - - - - YA - - Cİ HÂN - - - -
3
ÜÇ - A - LEM ÜÇ - - - - - - - YER DE NÛ RA - - -
İH Tİ RÂM - - - - - - - ŞARK - TA GARP - TA - - - - - -
KÂ BE ÜZ - RE - - - - - - - DİK - - Lİ TAM - - - -
3
SON - RA - GEL Dİ - - - - - - - DÂ YE NİS VÂN - - -
Bİ'S SÜ RÛR - - - - - - - ET - - KI YÂM - TA' - - - - - - -
ZÎM MU HAM - MED - - - - - - DO - - ĞU YOR - - - -
3

Perde gözümden alındı o zaman
Tam göründü şark ve garb dünyâ cihân

Üç alem, üç yerde nûra ihtirâm
Şarkta garpta Kâ'be üzre dikli tam

Sonra geldi dâye nisvân bi's-sürûr
Et kıyâm, ta'zîm Muhammed doğuyor

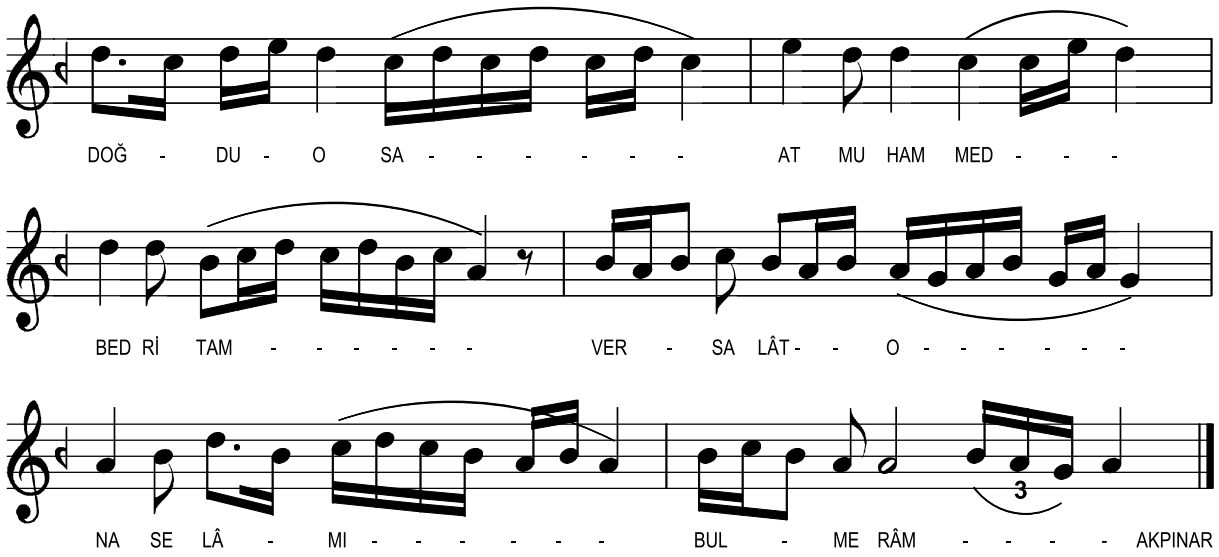
DOĞ - DU - O SA - - - - - - - AT MU HAM MED - - -
BED Rİ TAM - - - - - - - VER - SA LÂT - - O - - - - - - -
NA SE LÂ - MI - - - - - - - BUL - ME RÂM - - - - AKPINAR
3

Fasl-ı Sâni (Sayfa-5)

(Kıyâm/Ayakta durma)

Doğdu o saat Muhammed bedr-i tam
Ver salât O'na selâmı bul merâm

Essalâtü ve's-selâmu aleyke yâ Rasûlallah
Essalâtü ve's-selâmu aleyke yâ Habîballah
Essalâtü ve's-selâmu aleyke yâ seyyide'l-evvelîne ve'l-âhirîn
Ve selâmun ale'l-murselîn ve'l-hamdulillâhi Rabbi'l-âlemîn.

BU MUHAMMED MUSTAFA

Hüseynî İlâhî

Güfte: M. İzzeddin Doğanhisârî

Derleyen: Dr. Hüseyin AKPINAR
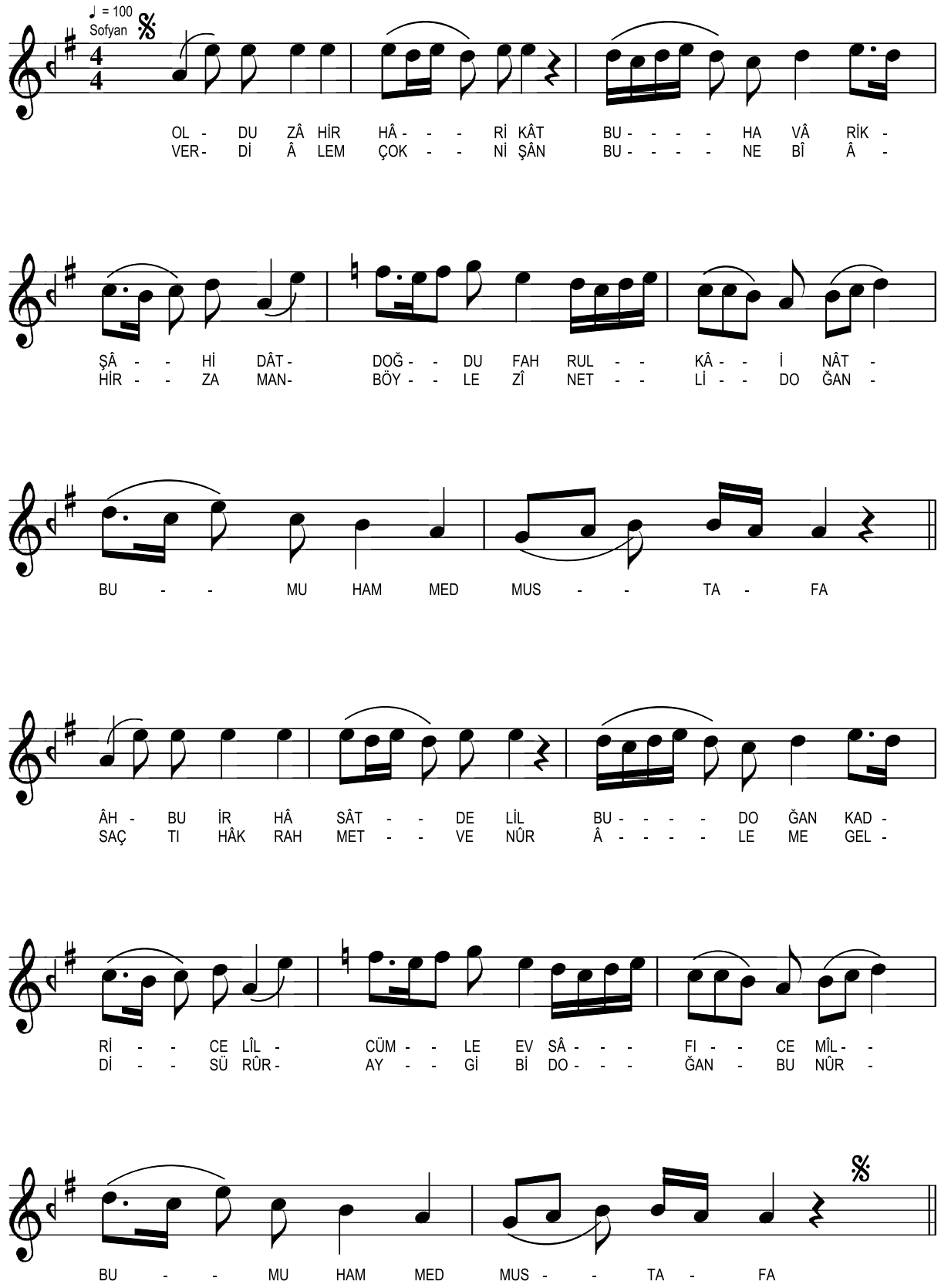
♩ = 100
Sofyan
OL - DU ZÂ HİR HÂ - - - Rİ KÂT BU - - - - HA VÂ RİK -
VER - Dİ Â LEM ÇOK - - Nİ ŞÂN BU - - - - NE BÎ Â -
ŞÂ - - Hİ DÂT - DOĞ - - DU FAH RUL - - KÂ - - İ NÂT -
HİR - - ZA MAN - BÖY - - LE ZÎ NET - - Lİ - - DO ĞAN -
BU - - MU HAM MED MUS - - TA - FA
ÂH - BU İR HÂ SÂT - - DE LİL BU - - - - DO ĞAN KAD -
SAÇ TI HÂK RAH MET - - VE NÛR Â - - - - LE ME GEL -
Rİ - - CE LÎL - CÜM - - LE EV SÂ - - - FI - - CE MÎL - -
Dİ - - SÜ RÛR - AY - - Gİ Bİ DO - - - ĞAN - BU NÛR -
BU - - MU HAM MED MUS - - TA - FA

Bu Muhammed Mustafa
(Hârikâtiyye Kasidesi)

Oldu zâhir hârikât
Bu havârik şâhidât
Doğdu Fahrü'l-kâinât
Bu Muhammed Mustafa

Ah bu irhasât delil
Bu doğan kadr-i Celîl
Cümle evsâfı cemîl
Bu Muhammed Mustafa

Verdi âlem çok nişan
Bu Nebi âhir zaman
Böyle zînetli doğan
Bu Muhammed Mustafa

Saçtı Hak rahmet ve nûr
Âleme geldi sürûr
Ay gibi doğan bu nûr
Bu Muhammed Mustafa
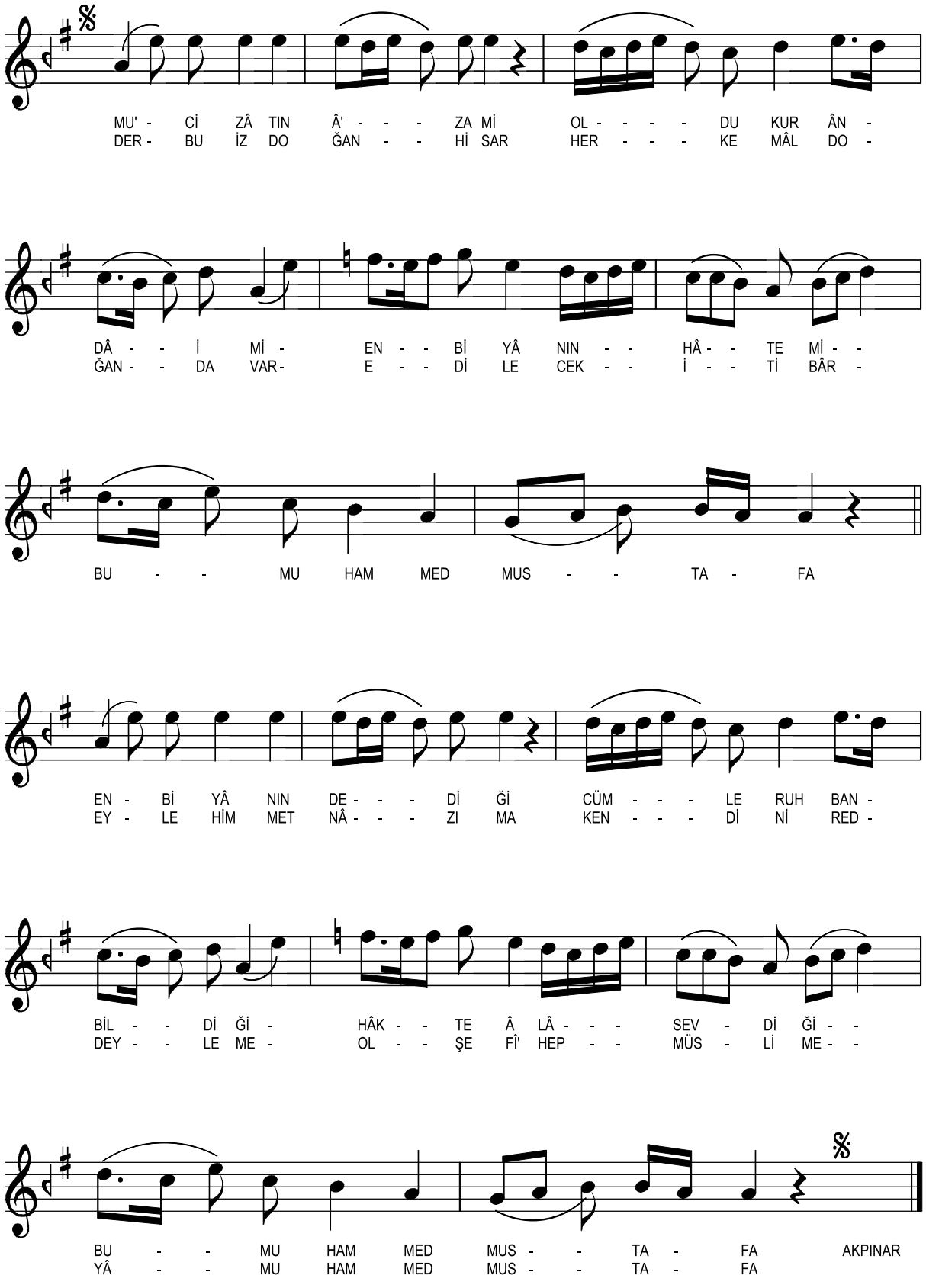
MU' - Cİ ZÂ TIN Â' - - - ZA Mİ OL - - - - DU KUR ÂN -
DER - BU İZ DO ĞAN - - Hİ SAR HER - - - KE MÂL DO -
DÂ - - İ Mİ - EN - - Bİ YÂ NIN - - HÂ - - TE Mİ - -
ĞAN - - DA VAR - E - - Dİ LE CEK - - İ - - Tİ BÂR -
BU - - MU HAM MED MUS - - TA - FA
EN - Bİ YÂ NIN DE - - - Dİ Ğİ CÜM - - - LE RUH BAN -
EY - LE HİM MET NÂ - - - ZI MA KEN - - - Dİ Nİ RED -
BİL - - Dİ Ğİ - HÂK - - TE Â LÂ - - - SEV - Dİ Ğİ - -
DEY - - LE ME - OL - - ŞE FÎ' HEP - - MÜS - Lİ ME - -
BU - - MU HAM MED MUS - - TA - FA AKPINAR
YÂ - - MU HAM MED MUS - - TA - FA

Bu Muhammed Mustafa (Sayfa-2)

Mu'cizâtın a'zami
Oldu Kur'ân dâimi
Enbiyanın hâtemi
Bu Muhammed Mustafa

Enbiyanın dediği
Cümle ruhban bildiği
Hak Teâlâ sevdiği
Bu Muhammed Mustafa

Der bu İz Doğanhisar
Her kemal doğanda var
Edilecek itibar
Bu Muhammed Mustafa

Eyle himmet Nâzime
Kendini red eyleme
Ol şefi' hep Müslime
Yâ Muhammed Mustafa

SALAVÂT-I ŞERÎFE

Uşşâk Salât

Güfte: Anonim

Derleyen: Dr. Hüseyin AKPINAR
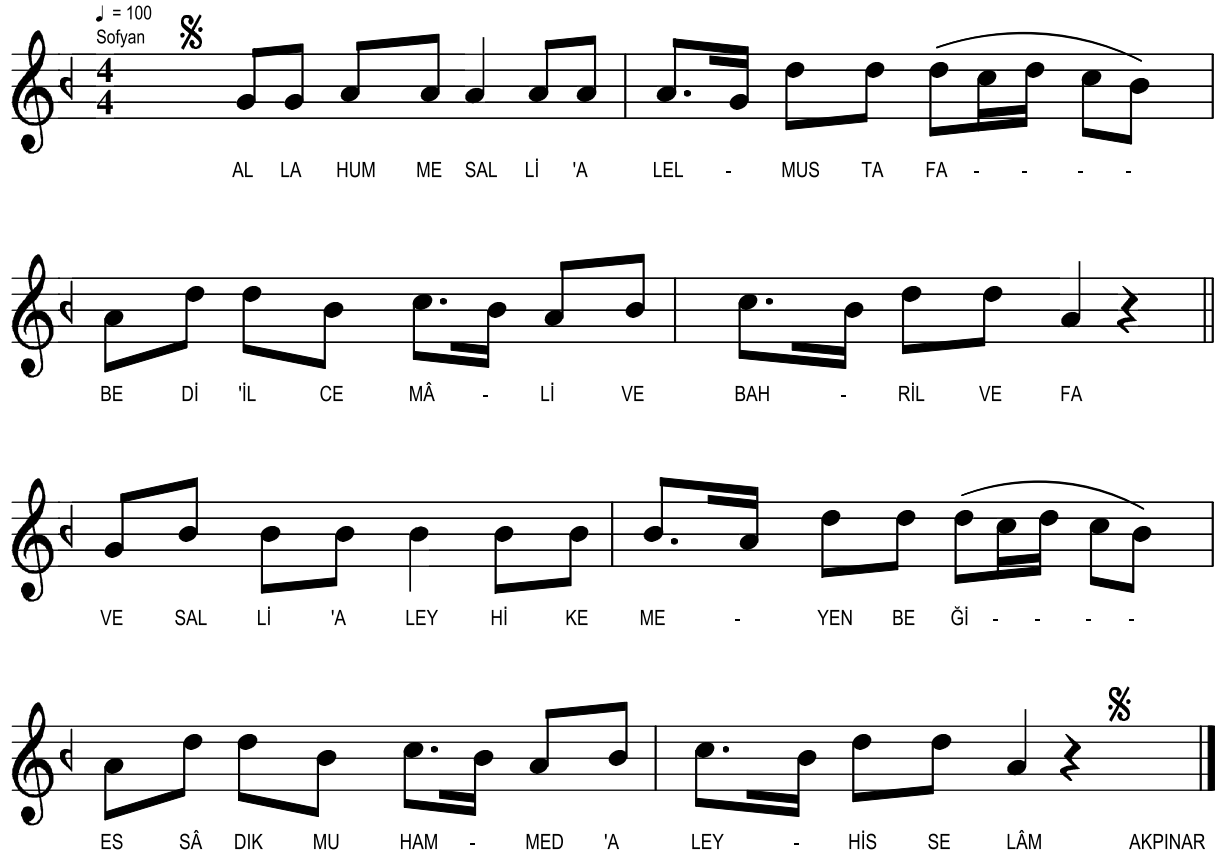
♩ = 100
Sofyan
AL LA HUM ME SAL Lİ 'A LEL - MUS TA FA - - - -
BE Dİ 'İL CE MÂ - Lİ VE BAH - RİL VE FA
VE SAL Lİ 'A LEY Hİ KE ME - YEN BE Ğİ - - - -
ES SÂ DIK MU HAM - MED 'A LEY - HİS SE LÂM AKPINAR

Salavât-ı Şerîfe

Allâhumme salli ale'l-Mustafa
Bedîi'l-cemâli ve bahri'l-vefâ
Ve salli aleyhi kemâ yenbeği
Es-sâdık Muhammed aleyhi's-selâm

FASL-I SÂLİS

Uşşâk Mevlîd'in Üçüncü Bölümü

Güfte: M. İzzeddin Doğanhisârî

Derleyen: Dr. Hüseyin AKPINAR
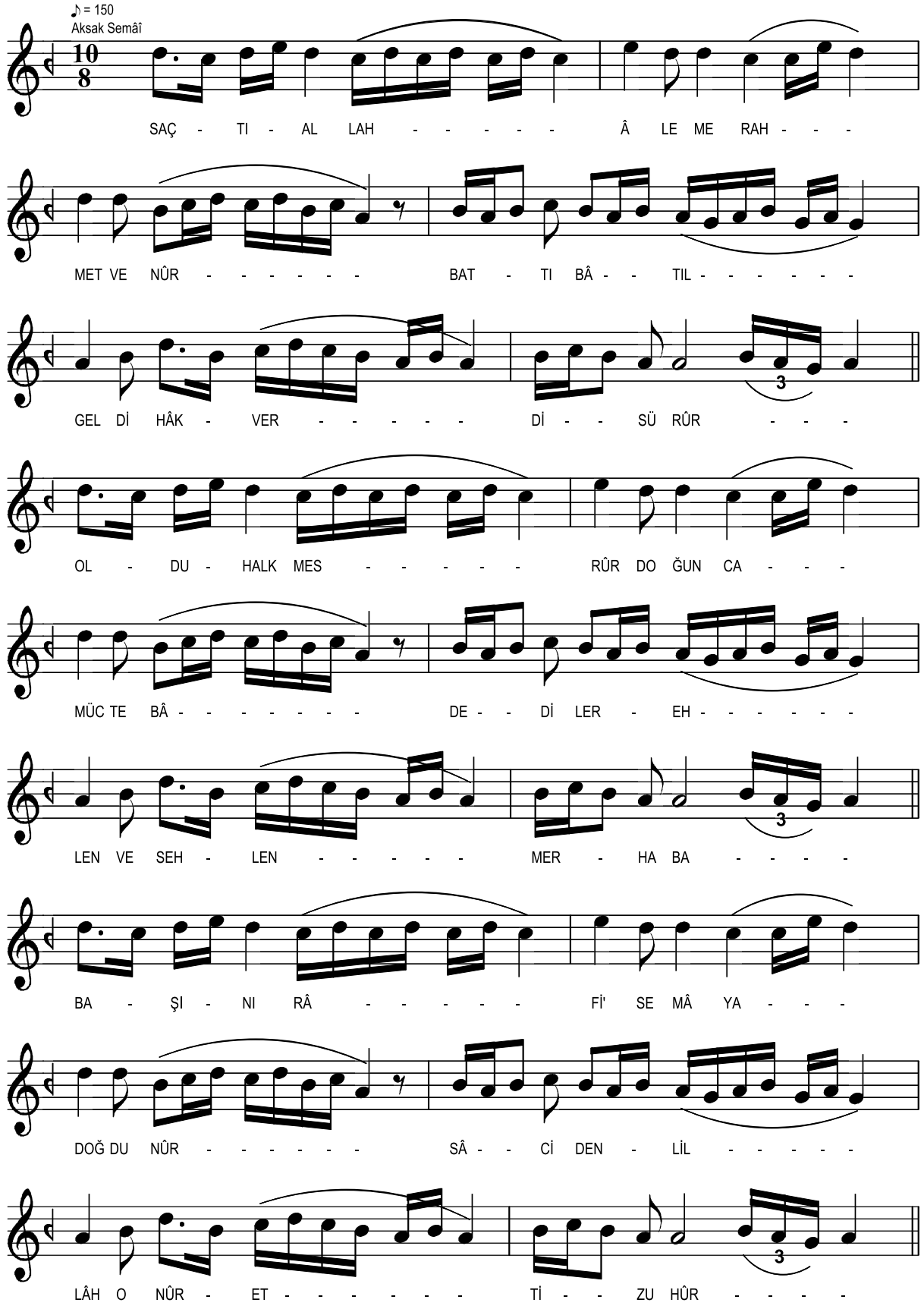
♪ = 150
Aksak Semâî
10/8
SAÇ - TI - AL LAH - - - - - Â LE ME RAH - - -
MET VE NÛR - - - - - - BAT - TI BÂ - - TIL - - - - - -
GEL Dİ HÂK - VER - - - - - Dİ - - SÜ RÛR - - -
OL - DU - HALK MES - - - - - RÛR DO ĞUN CA - - -
MÜC TE BÂ - - - - - - - DE - - Dİ LER - EH - - - - - -
LEN VE SEH - LEN - - - - - MER - HA BA - - - -
BA - ŞI - NI RÂ - - - - - Fİ' SE MÂ YA - - -
DOĞ DU NÛR - - - - - - SÂ - - Cİ DEN - LİL - - - - -
LÂH O NÛR - ET - - - - - - Tİ - - ZU HÛR - - - -
3

Fasl-ı Sâlis
(Üçüncü Fasıl)

Saçtı Allah âleme rahmet ve nûr
Battı bâtıl geldi Hak verdi sürûr

Oldu halk mesrûr doğunca Müctebâ
Dediler ehlen ve sehlen merhabâ

Başını râfi' semâya doğdu nûr
Sâciden Lillah o nûr etti zuhûr
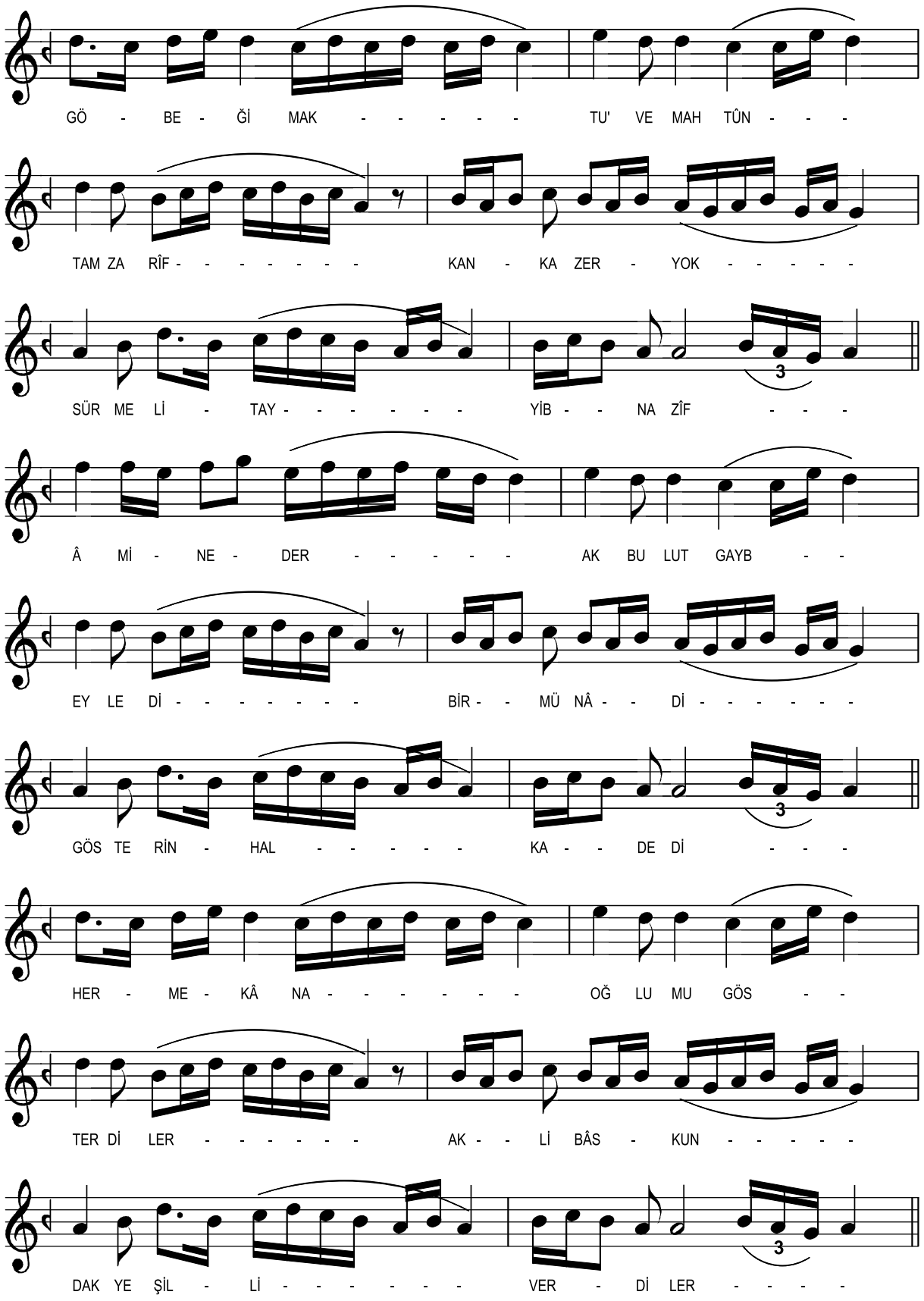
GÖ - BE - Ğİ MAK - - - - - TU' VE MAH TÛN - - -
TAM ZA RÎF - - - - - - - KAN - KA ZER - YOK - - - - -
SÜR ME Lİ - TAY - - - - - - YİB - - NA ZÎF - - -
3
Â Mİ - NE - DER - - - - - AK BU LUT GAYB - -
EY LE Dİ - - - - - - - BİR - - MÜ NÂ - - Dİ - - - - - -
GÖS TE RİN - HAL - - - - - KA - - DE Dİ - - -
3
HER - ME - KÂ NA - - - - - - OĞ LU MU GÖS - -
TER Dİ LER - - - - - - AK - - Lİ BÂS - KUN - - - - -
DAK YE ŞİL - Lİ - - - - - - VER - Dİ LER - - - -
3

Fasl-ı Sâlis (Sayfa 2)

Göbeği maktu' ve mahtûn tam zarîf
Kan kazer yok sürmeli, tayyib, nazîf

Âmine der ak bulut gayb eyledi
Bir münâdî gösterin halka dedi

Her mekâna oğlumu gösterdiler
Ak libâs, kundak yeşilli verdiler
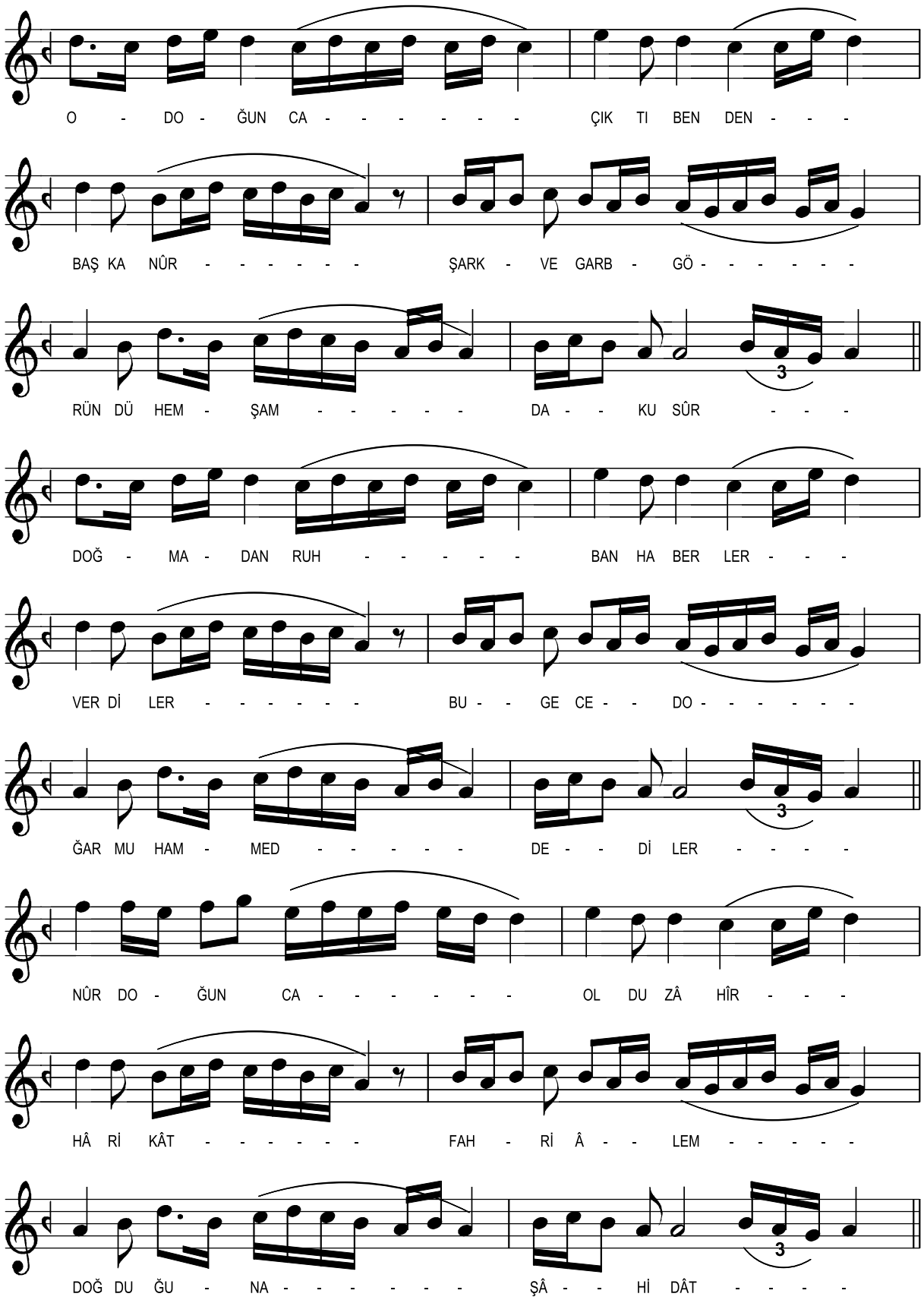
O - DO - ĞUN CA - - - - - - - ÇIK TI BEN DEN - - -
BAŞ KA NÛR - - - - - - - ŞARK - VE GARB - GÖ - - - - - - -
RÜN DÜ HEM - ŞAM - - - - - - DA - - KU SÛR - - -
3
DOĞ - MA - DAN RUH - - - - - - BAN HA BER LER - - -
VER Dİ LER - - - - - - - BU - - GE CE - - DO - - - - - - -
ĞAR MU HAM - MED - - - - - - DE - - Dİ LER - - - - -
3
NÛR DO - ĞUN CA - - - - - - - OL DU ZÂ HÎR - - -
HÂ Rİ KÂT - - - - - - - FAH - Rİ Â - - LEM - - - - - -
DOĞ DU ĞU - NA - - - - - - - ŞÂ - - Hİ DÂT - - - -
3

Fasl-ı Sâlis (Sayfa 3)

O doğunca çıktı benden başka nûr
Şark ve garb göründü hem Şam'da kusûr

Doğmadan ruhbân haberler verdiler
Bu gece doğar Muhammed dediler

Nûr doğunca oldu zâhir hârikât
Fahr-i Âlem doğduğuna şâhidât
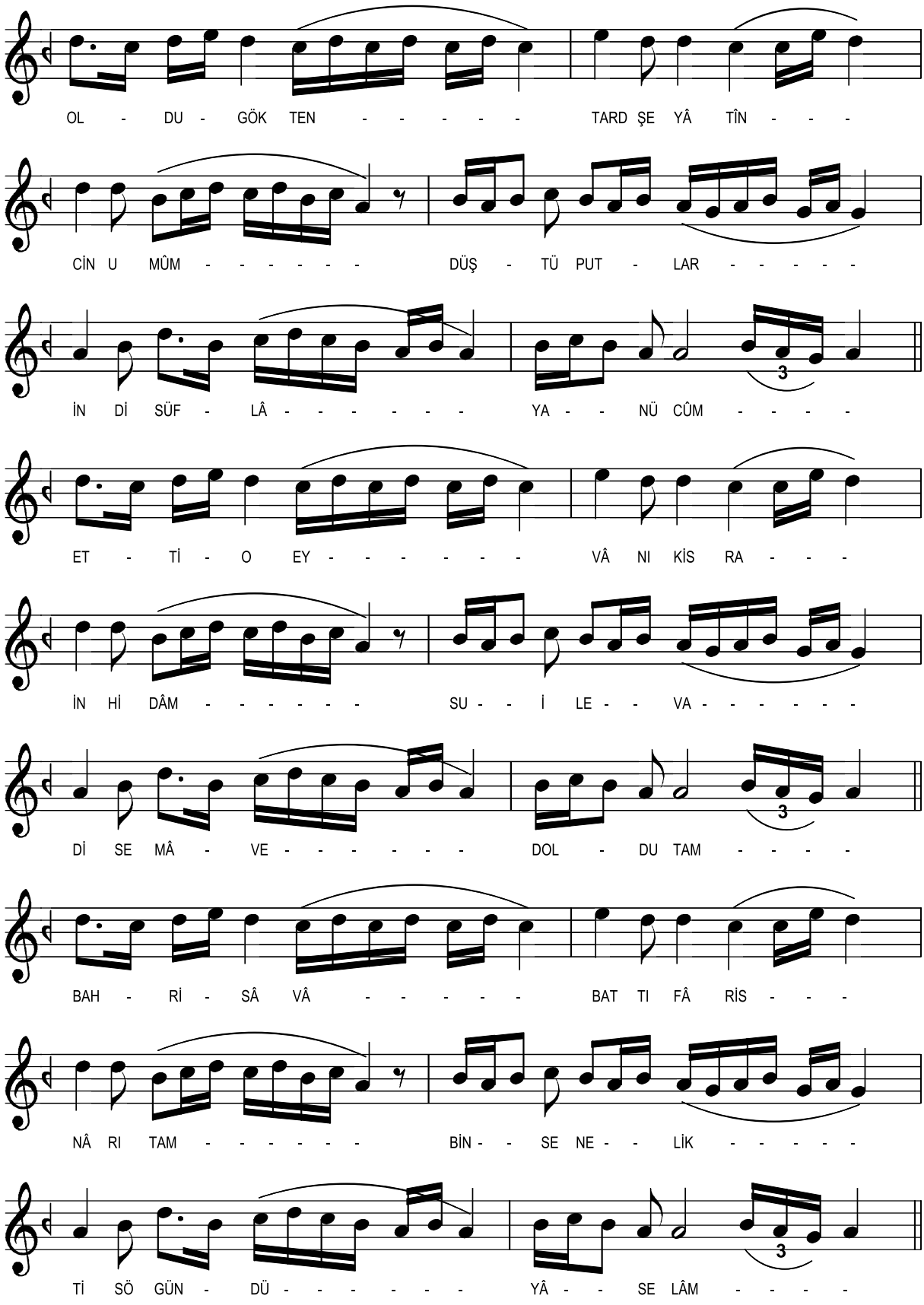
OL - DU - GÖK TEN - - - - - TARD ŞE YÂ TÎN - - -
CİN U MÛM - - - - - - DÜŞ - TÜ PUT - LAR - - - - -
İN Dİ SÜF - LÂ - - - - - - - YA - - NÜ CÛM - - - -
ET - Tİ - O EY - - - - - - VÂ NI KİS RA - - -
İN Hİ DÂM - - - - - - SU - - İ LE - - VA - - - - - -
Dİ SE MÂ - VE - - - - - - DOL - DU TAM - - - -
BAH - Rİ - SÂ VÂ - - - - - BAT TI FÂ RİS - - -
NÂ RI TAM - - - - - - BİN - - SE NE - - LİK - - - - -
Tİ SÖ GÜN - DÜ - - - - - - YÂ - - SE LÂM - - - -
3
3
3

Fasl-ı Sâlis (Sayfa 4)

Oldu gökten tard şeyâtîn, cin umûm
Düştü putlar, indi süflâya nücûm

Etti o eyvân-ı Kisrâ inhidâm
Su ile vâdi Semâve doldu tâm

Bahr-i Sâvâ battı, Fâris nârı tâm
Bin senelikti söyündü yâ selâm

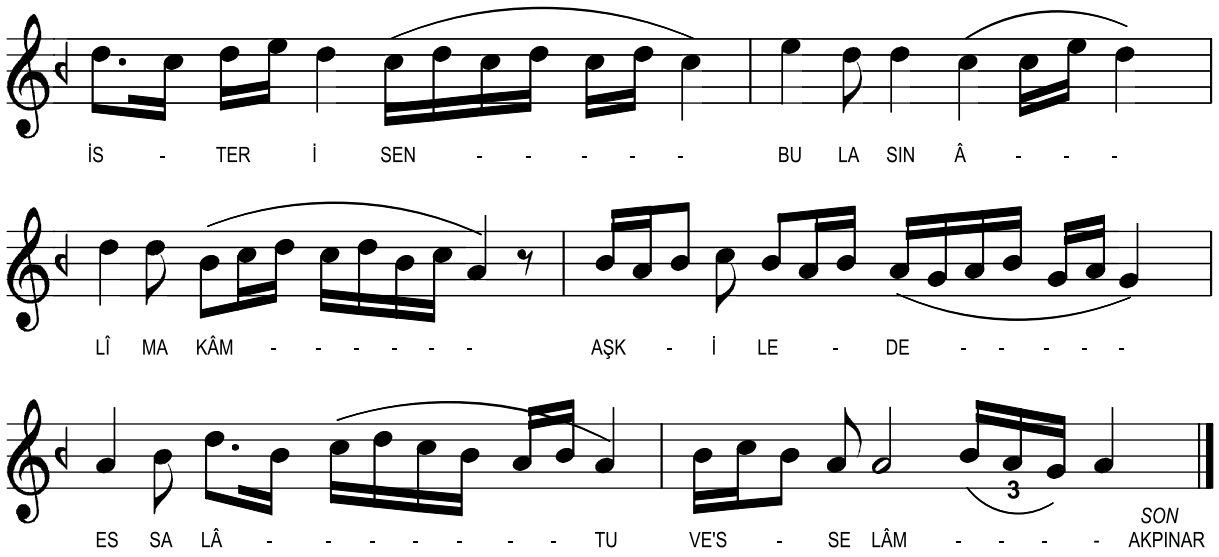
İS - TER İ SEN - - - - - BU LA SIN Â - - -
LÎ MA KÂM - - - - - - AŞK - İ LE - DE - - - - -
ES SA LÂ - - - - - - - - TU VE'S - SE LÂM - - - - AKPINAR
3
SON

Fasl-ı Sâlis (Sayfa 5)

İster isen bulasın âlî makâm
Aşk ile de es-salâtü ve's-selâm

SALAVÂT-I ŞERÎFE

Uşşâk Salât

Güfte: Anonim

Derleyen: Dr. Hüseyin AKPINAR
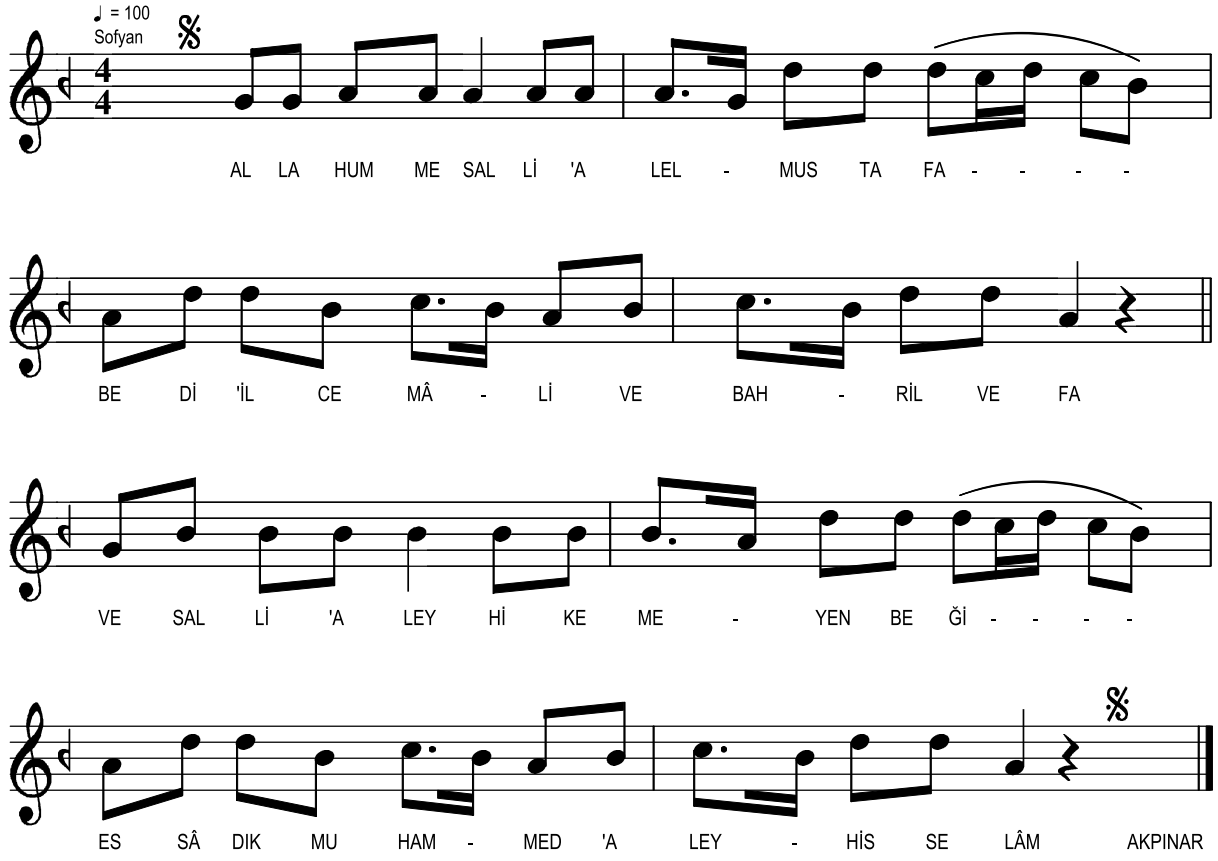
♩ = 100
Sofyan
4
4
AL LA HUM ME SAL Lİ 'A LEL - MUS TA FA - - - -
BE Dİ 'İL CE MÂ - Lİ VE BAH - RİL VE FA
VE SAL Lİ 'A LEY Hİ KE ME - YEN BE Ğİ - - - -
ES SÂ DIK MU HAM - MED 'A LEY - HİS SE LÂM AKPINAR

Salavât-ı Şerîfe

Allâhumme salli ale'l-Mustafa
Bedîi'l-cemâli ve bahri'l-vefâ
Ve salli aleyhi kemâ yenbeği
Es-sâdık Muhammed aleyhi's-selâm

FASL-I RÂBİ'

Uşşâk Mevlîd'in Dördüncü Bölümü

Güfte: M. İzzeddin Doğanhisârî

Derleyen: Dr. Hüseyin AKPINAR
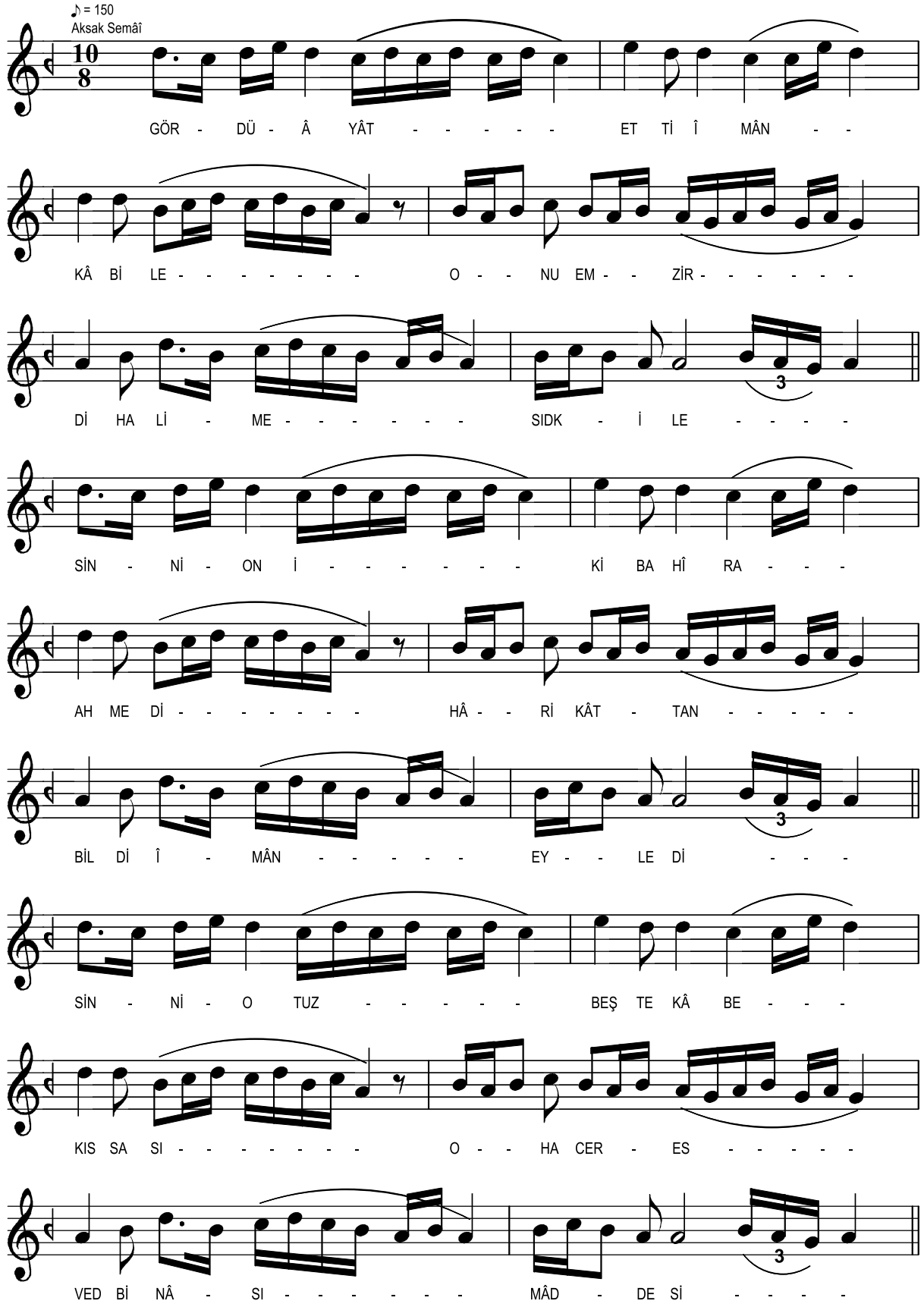
♪ = 150
Aksak Semâî
10/8
GÖR - DÜ - Â YÂT - - - - - ET Tİ Î MÂN - -
KÂ Bİ LE - - - - - - - - O - - NU EM - - ZİR - - - - - -
Dİ HA Lİ - ME - - - - - - SIDK - İ LE - - - -
SİN - Nİ - ON İ - - - - - - - Kİ BA HÎ RA - - -
AH ME Dİ - - - - - - - - HÂ - - Rİ KÂT - TAN - - - - -
BİL Dİ Î - MÂN - - - - - EY - - LE Dİ - - -
SİN - Nİ - O TUZ - - - - - BEŞ TE KÂ BE - - -
KIS SA SI - - - - - - - - O - - HA CER - ES - - - - -
VED Bİ NÂ - SI - - - - - - - MÂD - DE Sİ - - - -
3

Fasl-ı Râbi'
(Dördüncü Fasıl)

Gördü âyât etti îmân kâbile
Onu emzirdi Halîme sıdk ile

Sinni on iki Bahîrâ Ahmed'i
Hârikâttan bildi îmân eyledi

Sinni otuz beşte Kâ'be kıssası
O Hacer Esved binâsı mâddesi
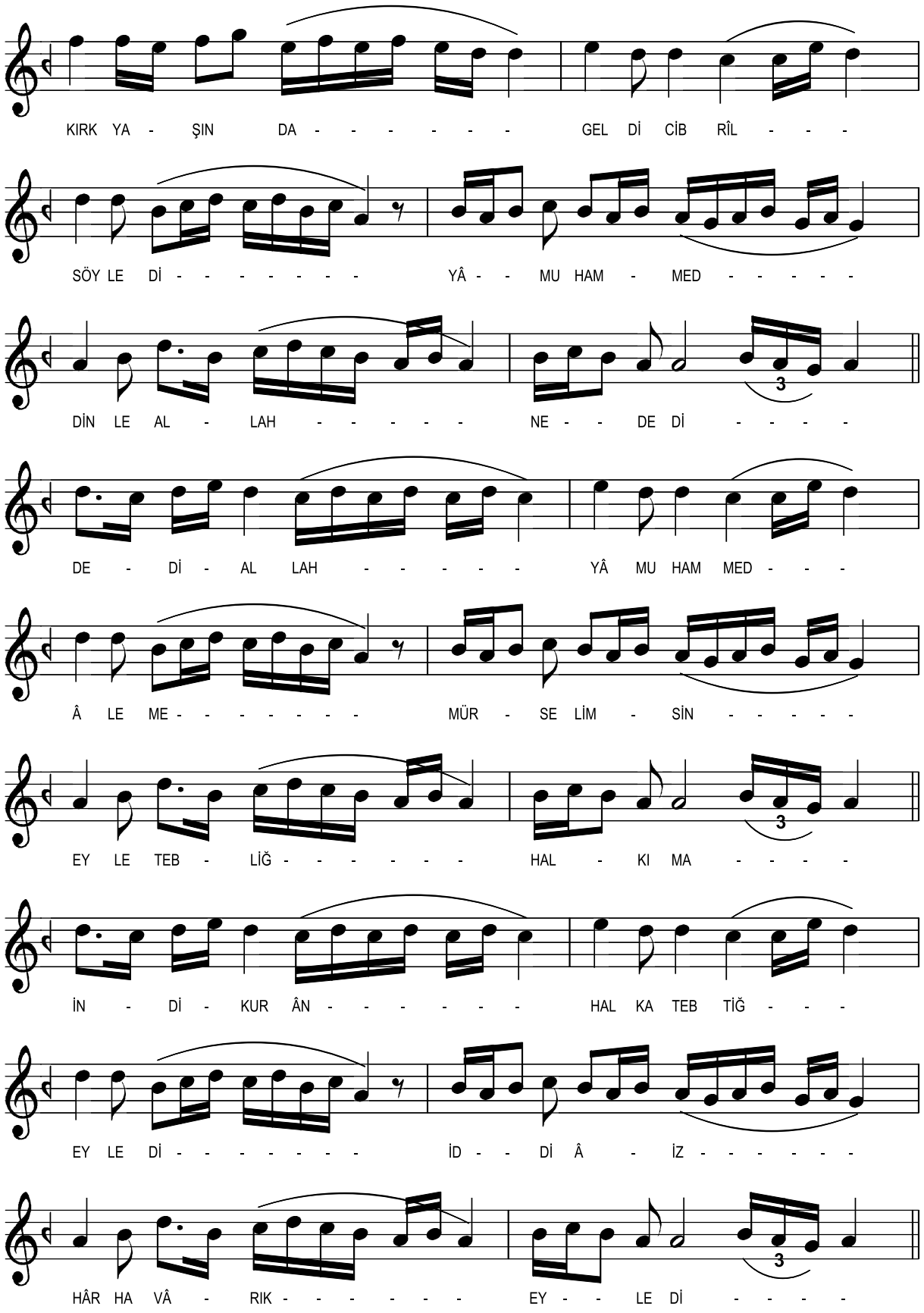
KIRK YA - ŞIN DA - - - - - - - GEL Dİ CİB RÎL - - -
SÖY LE Dİ - - - - - - - - YÂ - - MU HAM - MED - - - - -
DİN LE AL - LAH - - - - - - NE - - DE Dİ - - - - -
DE - Dİ - AL LAH - - - - - YÂ MU HAM MED - - -
Â LE ME - - - - - - - MÜR - SE LİM - SİN - - - - -
EY LE TEB - LİĞ - - - - - - - HAL - KI MA - - - -
İN - Dİ - KUR ÂN - - - - - - - HAL KA TEB TİĞ - - -
EY LE Dİ - - - - - - - İD - - Dİ Â - İZ - - - - - -
HÂR HA VÂ - RIK - - - - - - - EY - - LE Dİ - - - -

Kırk yaşında geldi Cibrîl söyledi
Yâ Muhammed dinle Allâh ne dedi

Dedi Allâh yâ Muhammed âleme
Mürselimsin eyle teblîğ halkıma

İndi Kur'ân halka teblîğ eyledi
İddiâ izhâr havârık eyledi
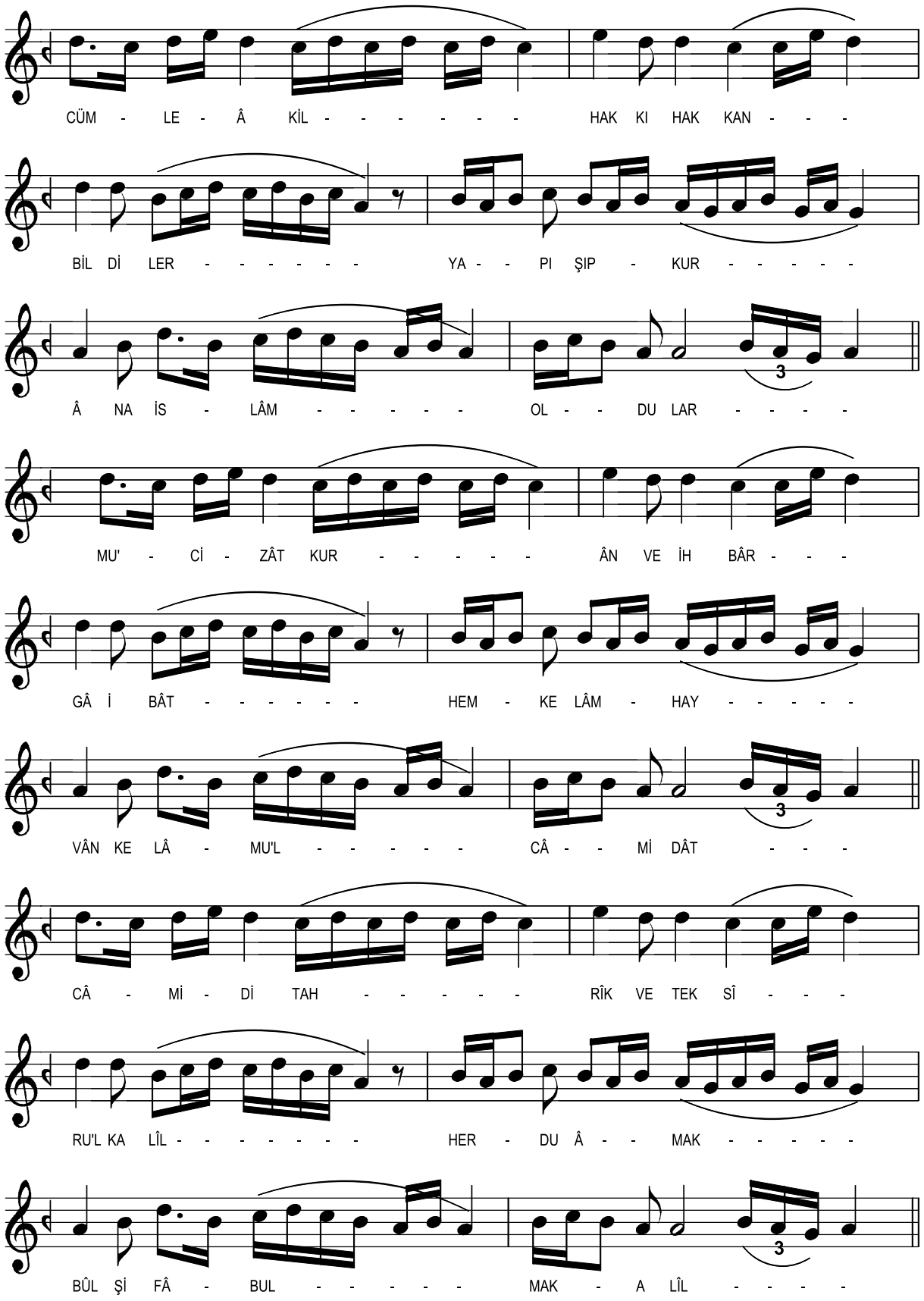
CÜM - LE - Â KİL - - - - - - - HAK KI HAK KAN - - -
BİL Dİ LER - - - - - - - YA - - PI ŞIP - KUR - - - - -
Â NA İS - LÂM - - - - - - OL - - DU LAR - - - -
MU' - Cİ - ZÂT KUR - - - - - ÂN VE İH BÂR - - -
GÂ İ BÂT - - - - - - - HEM - KE LÂM - HAY - - - - -
VÂN KE LÂ - MU'L - - - - - - CÂ - - Mİ DÂT - - -
CÂ - Mİ - Dİ TAH - - - - - RÎK VE TEK SÎ - - -
RU'L KA LÎL - - - - - - - HER - DU Â - - MAK - - - - -
BÛL Şİ FÂ - BUL - - - - - MAK - A LÎL - - - -
3
3
3

Cümle âkil hakkı hakkan bildiler
Yapışıp Kur'ân'a İslâm oldular

Mu'cizât Kur'ân ve ihbâr gâibât
Hem kelâm hayvân kelâmu'l-câmidât

Câmidi tahrîk ve teksîrü'l-kalîl
Her duâ makbûl şifâ bulmak alîl
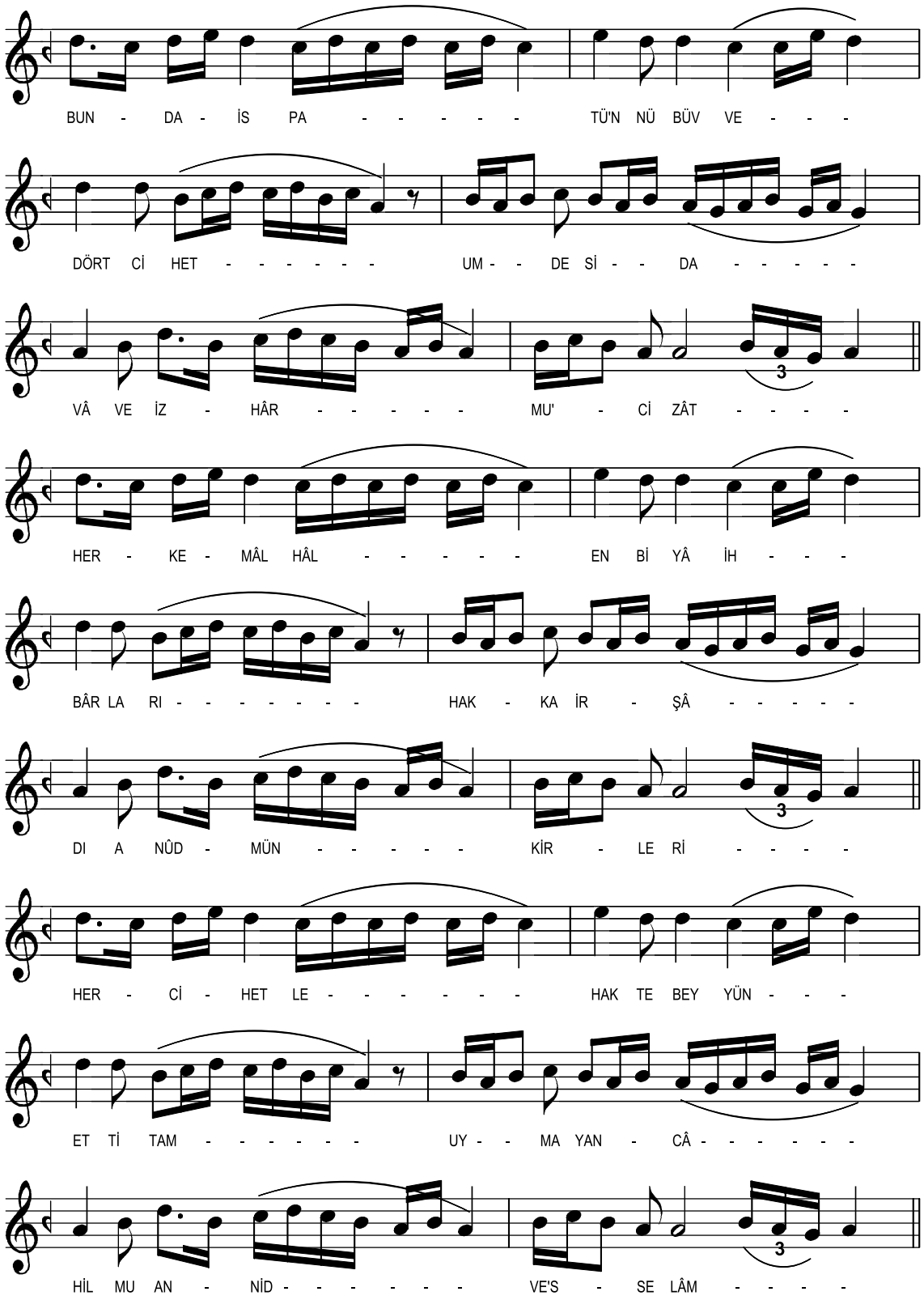
BUN - DA - İS PA - - - - - - TÜ'N NÜ BÜV VE - - -
DÖRT Cİ HET - - - - - - - UM - - DE Sİ - - DA - - - - -
VÂ VE İZ - HÂR - - - - - MU' - Cİ ZÂT - - - -
HER - KE - MÂL HÂL - - - - - EN Bİ YÂ İH - - -
BÂR LA RI - - - - - - - HAK - KA İR - ŞÂ - - - - -
DI A NÛD - MÜN - - - - - KİR - LE Rİ - - - -
HER - Cİ - HET LE - - - - - - HAK TE BEY YÜN - - -
ET Tİ TAM - - - - - - UY - - MA YAN - CÂ - - - - - -
HİL MU AN - NİD - - - - - - VE'S - SE LÂM - - - -
3
3
3

Fasl-ı Râbi' (Sayfa 4)

Bunda isbâtü'n-nübüvve dört cihet
Umdesi da'vâ ve izhâr mu'cizât

Her kemâl hâl enbiyâ ihbarları
Hakka irşâdı anûd münkirleri

Her cihetle Hak tebeyyün etti tam
Uymayan câhil, muannid ve's-selâm
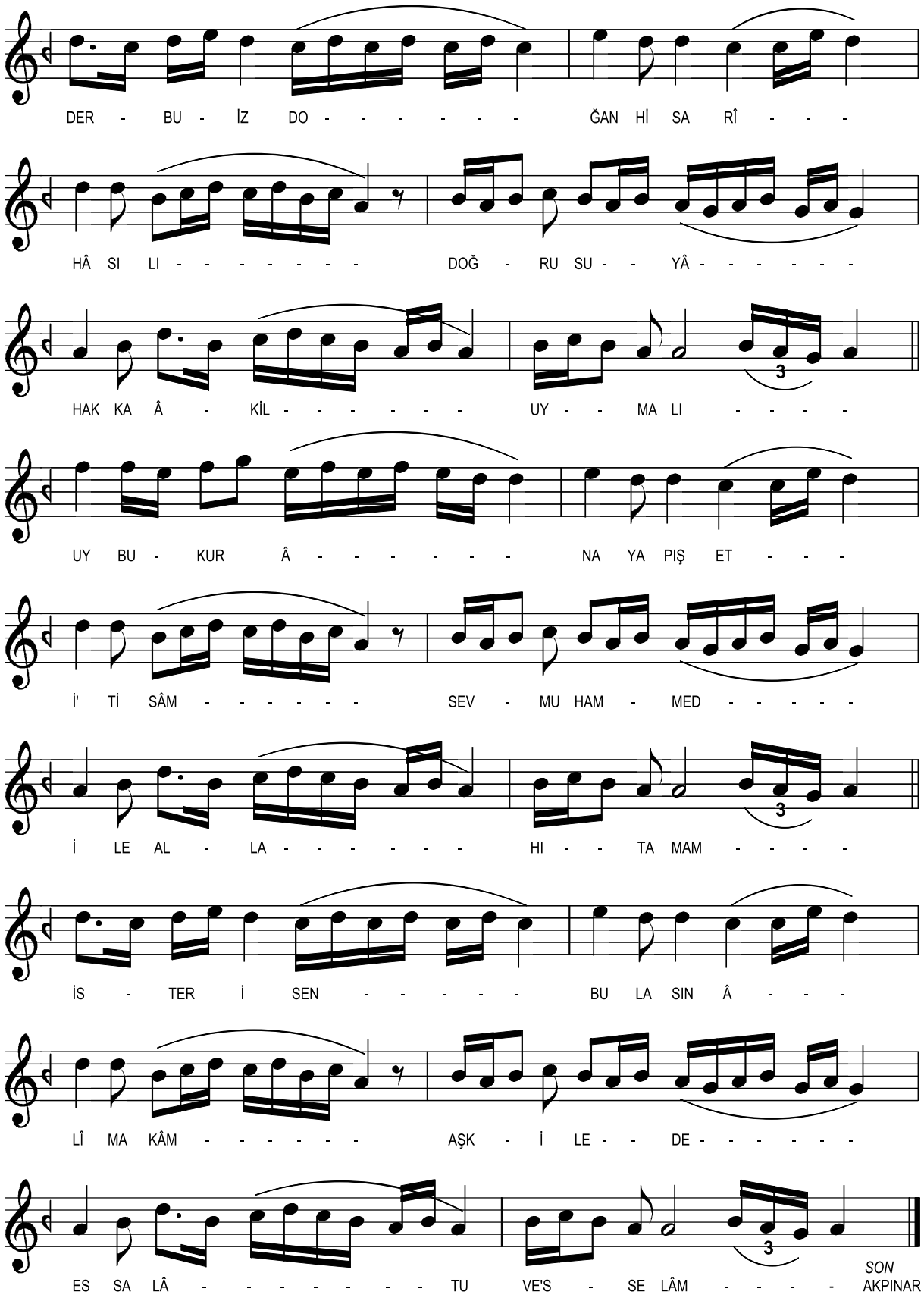
DER - BU - İZ DO - - - - - - - ĞAN Hİ SA RÎ - - -
HÂ SI LI - - - - - - - - DOĞ - RU SU - - YÂ - - - - - - -
HAK KA Â - KİL - - - - - - - UY - - MA LI - - - -
UY BU - KUR Â - - - - - - - NA YA PIŞ ET - - -
İ' Tİ SÂM - - - - - - - SEV - MU HAM - MED - - - - -
İ LE AL - LA - - - - - - - HI - - TA MAM - - - -
İS - TER İ SEN - - - - - - BU LA SIN Â - - -
LÎ MA KÂM - - - - - - - AŞK - İ LE - - DE - - - - - - -
ES SA LÂ - - - - - - - - TU VE'S - SE LÂM - - - - AKPINAR
3
3
3
SON

Fasl-ı Râbi' (Sayfa 5)

Der bu İz Doğanhisârî hâsılı
Doğrusu ya Hakka âkil uymalı

Uy bu Kur'ân'a yapış et i'tisâm
Sev Muhammed ile Allâh'ı tamâm

İster isen bulasın âlî makâm
Aşk ile de es-salâtü ve's-selâm

SALAVÂT-I ŞERÎFE

Uşşâk Salât

Güfte: Anonim

Derleyen: Dr. Hüseyin AKPINAR
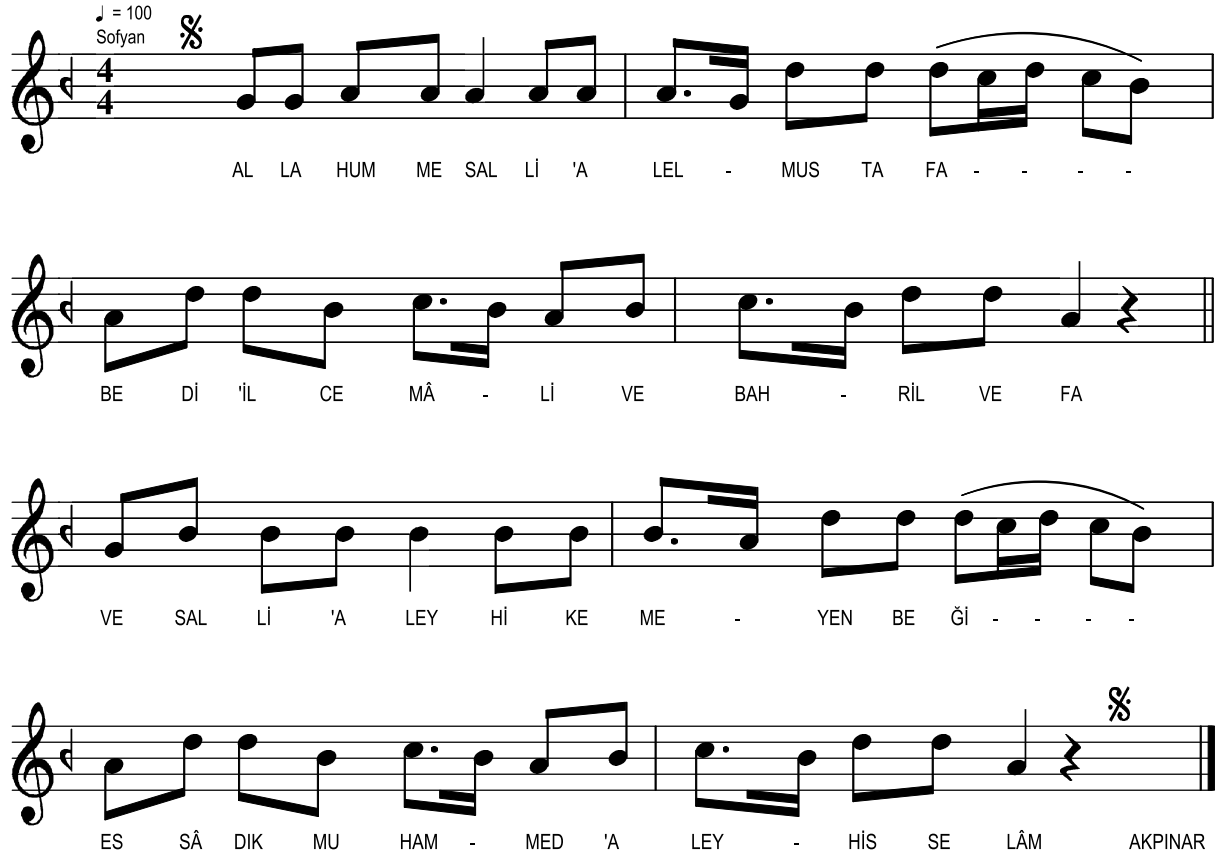
♩ = 100
Sofyan
AL LA HUM ME SAL Lİ 'A LEL - MUS TA FA - - - -
BE Dİ 'İL CE MÂ - Lİ VE BAH - RİL VE FA
VE SAL Lİ 'A LEY Hİ KE ME - YEN BE Ğİ - - - -
ES SÂ DIK MU HAM - MED 'A LEY - HİS SE LÂM AKPINAR

Salavât-ı Şerîfe

Allâhumme salli ale'l-Mustafa
Bedîi'l-cemâli ve bahri'l-vefâ
Ve salli aleyhi kemâ yenbeği
Es-sâdık Muhammed aleyhi's-selâm

DUÂÜN FÎ ÂHİRİ'L-MEVLİD

Uşşâk Mevlid'in Sonundaki Dua

Güfte: M. İzzeddin Doğanhisârî

Derleyen: Dr. Hüseyin AKPINAR
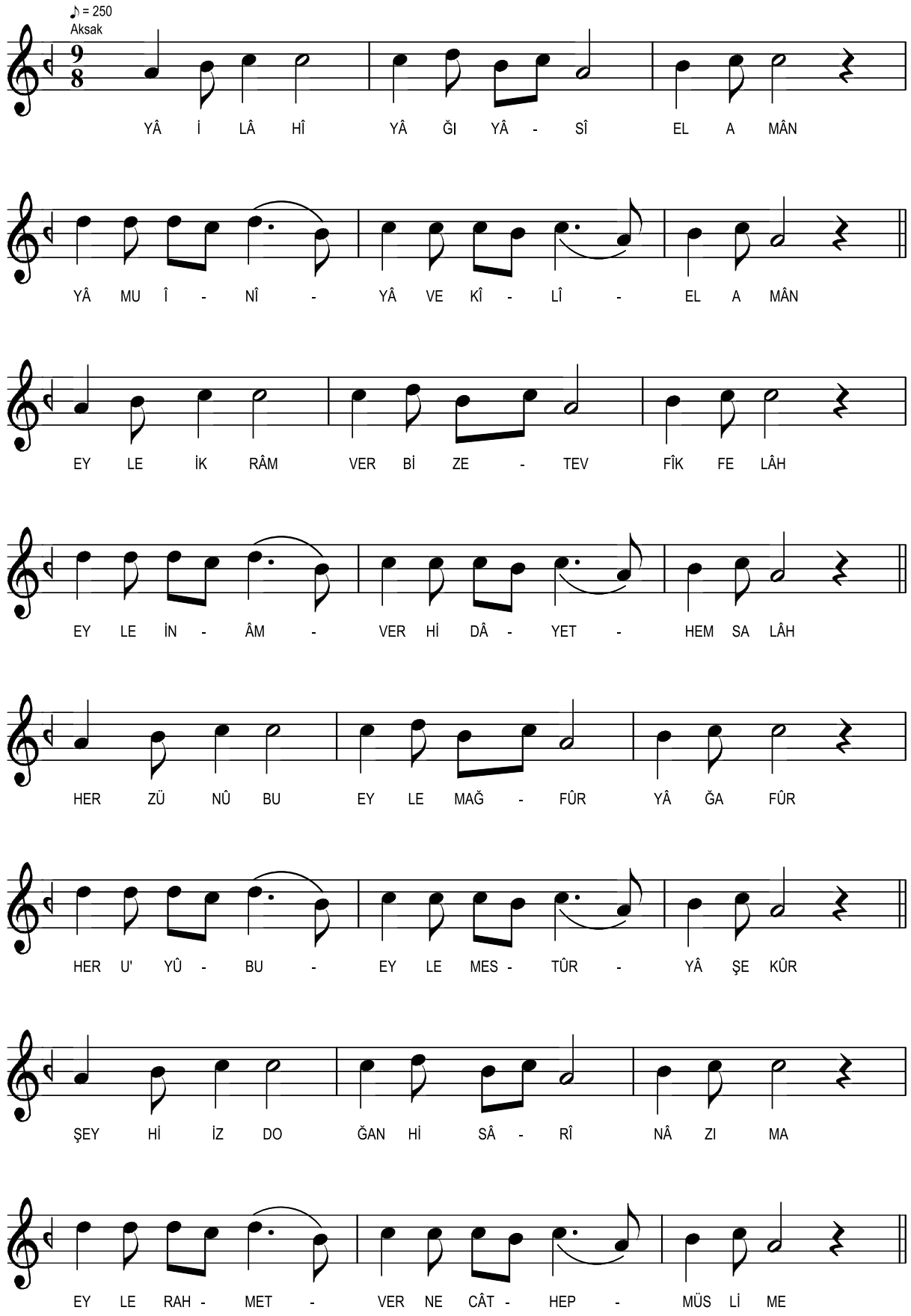
♪ = 250
Aksak
9/8
YÂ İ LÂ HÎ YÂ ĞI YÂ - SÎ EL A MÂN
YÂ MU Î - NÎ - YÂ VE KÎ - LÎ - EL A MÂN
EY LE İK RÂM VER Bİ ZE - TEV FÎK FE LÂH
EY LE İN - ÂM - VER Hİ DÂ - YET - HEM SA LÂH
HER ZÜ NÛ BU EY LE MAĞ - FÛR YÂ ĞA FÛR
HER U' YÛ - BU - EY LE MES - TÛR - YÂ ŞE KÛR
ŞEY Hİ İZ DO ĞAN Hİ SÂ - RÎ NÂ ZI MA
EY LE RAH - MET - VER NE CÂT - HEP - MÜS Lİ ME

Duâün Fî Âhiri'l-Mevlid
(Mevlidin Sonundaki Dua)

Yâ İlâhî yâ Gıyâsî el-emân
Yâ Mu'înî yâ Vekîlî el-emân

Eyle ikrâm ver bize tevfîk-i felâh
Eyle in'âm ver hidâyet hem salâh

Her zünûbu eyle mağfûr yâ Gafûr
Her uyûbu eyle mestûr yâ Şekûr

Şeyh-i İz Doğanhisârî nâzıma
Eyle rahmet ver necât hep müslime
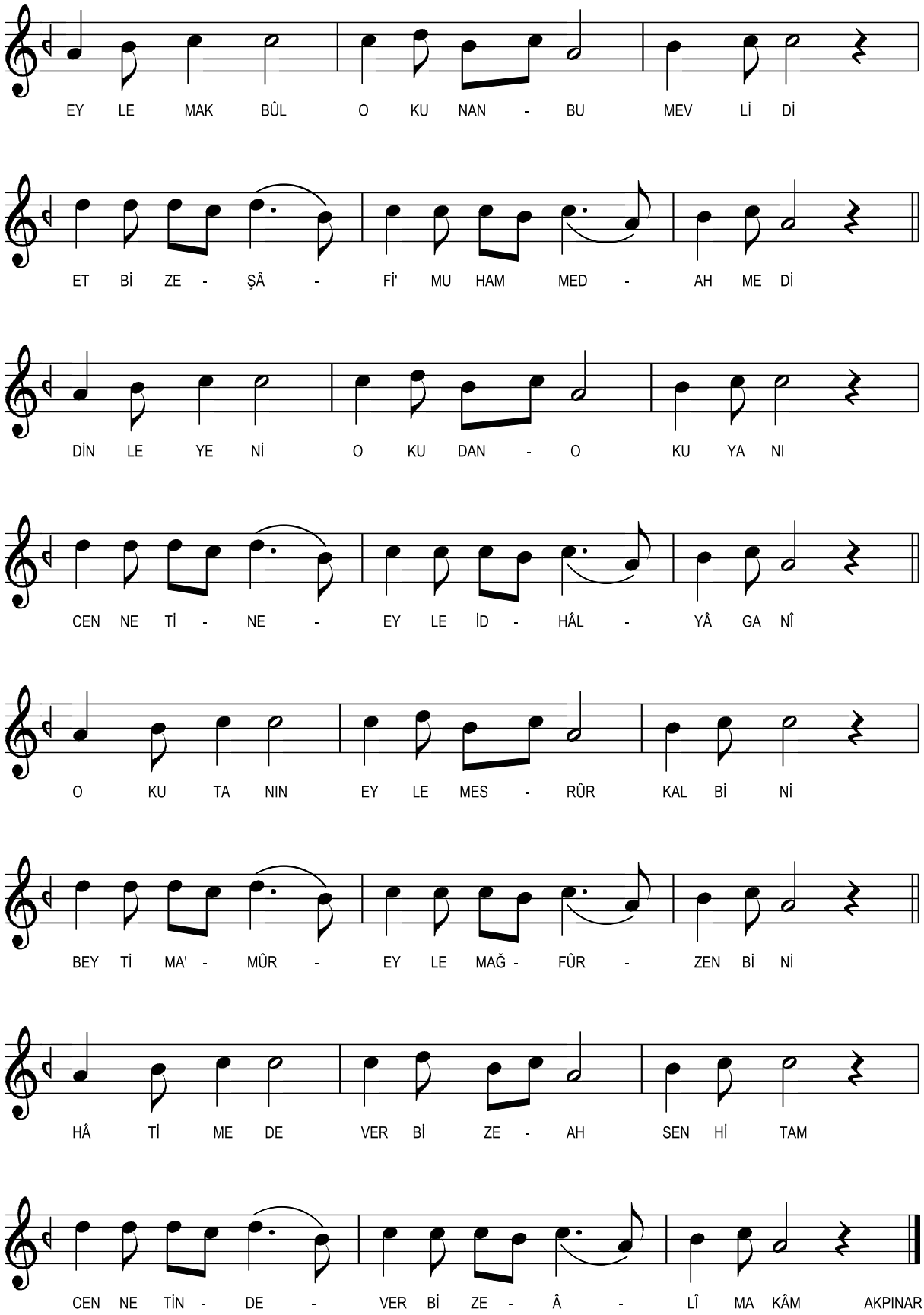
EY LE MAK BÛL O KU NAN - BU MEV Lİ Dİ
ET Bİ ZE - ŞÂ - Fİ' MU HAM MED - AH ME Dİ
DİN LE YE Nİ O KU DAN - O KU YA NI
CEN NE Tİ - NE - EY LE İD - HÂL - YÂ GA NÎ
O KU TA NIN EY LE MES - RÛR KAL Bİ Nİ
BEY Tİ MA' - MÛR - EY LE MAĞ - FÛR - ZEN Bİ Nİ
HÂ Tİ ME DE VER Bİ ZE - AH SEN Hİ TAM
CEN NE TİN - DE - VER Bİ ZE - Â - LÎ MA KÂM AKPINAR

Duâün Fî Âhiri'l-Mevlid (Sayfa 2)

Eyle makbûl okunan bu mevlidi
Et bize ṣâfi Muhammed Ahmedi

Dinleyeni okudan okuyanı
Cennetine eyle idhâl ya Ganî

Okutanın eyle mesrûr kalbini
Beyti ma'mûr eyle mağfûr zenbini

Hâtime de ver bize ahsen-i hitâm
Cennet'inde ver bize âlî makâm

Sübhâne rabbike rabbi'l-izzeti ammâ yasıfûn
ve selâmün ale'l-mürselîn
ve'l-hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn (el-Fâtiha)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İLÂHÎLER

(BESTE VE GÜFTELER)

Bu bölümde Doğanhisar'da okunan ilâhîler beste ve güfte olarak yer almaktadır. Bu ilâhîler üç kategoride değerlendirilmiştir. Birincisi, güfte ve bestesi Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'ye ait olup tarafımızdan derlenerek notaya alınan ve *Mevlid-i Efdal*'in icrası dışında okunan kasîde ve ilâhîlerdir. İkincisi, sözleri Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'ye ait olup bestesi tarafımızdan yapılan ilâhîlerdir. Üçüncüsü de Doğanhisar'da okunan, güftesi başka şairlere ait olup bestesi anonim olan ve tarafımızdan derlenerek notaya alınan ilâhîlerdir.

Ayrıca, Konya'nın Ilgın ilçesinde yaşamış olan Abdullah İbn Ömer adlı bir zatın tertip ettiği, Hz. Peygamber'in vasıflarını ve sıfatlarını zikreden orijinal bir salavât metni bizim tarafımızdan Segâh makamında bestelenerek kitabın bu bölümünde yer almaktadır. Burada yer alan ilâhîlerden biri de güfte ve bestesi Orhan Gündüz'e ait olan "Geliyor Ölüm" adlı Hüseynî makamındaki eserdir.

Geçmişten beri Anadolu'da okunan mevlitlerden sonra katılan misafirlere şerbet ikram etme geleneği vardır. *Mevlid-i Efdal*'in icrası bittikten sonra şerbet ikram edilmeye başlayınca "Şerbet İlâhîsi" okunmaktadır. Şerbet ilâhîsinin Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'ye ait olup olmadığı hususunda kesin bir bilgi bulunmamakla birlikte ona ait olduğu tahmin edilmektedir. Şerbet ilâhîsi, *Mevlid-i Efdal* icra bütünlüğünün dışında değerlendirilerek "İç Mevlid'in Şerbetini" adıyla bu bölümde nota ve güftesiyle yer almaktadır.

Mevcudiyye-i İlâhiyye Kasîdesi, iki ayrı kişiden derlenmiş olup aradaki farktan dolayı aynı eserin iki notası da konulmuştur.

Notaların karşı sayfasında yer alan ilâhî ve kasîde güfteleri genel olarak şiirlerin tamamı olmayıp çoğunlukla nota üzerindeki kıta sayısı kadardır.

ALLAH TEÂLÂDIR İNAN

Hicâz Hümâyûn İlâhî

Güfte: İzzeddin Doğanhisarî

Derleyen: Dr. Hüseyin AKPINAR
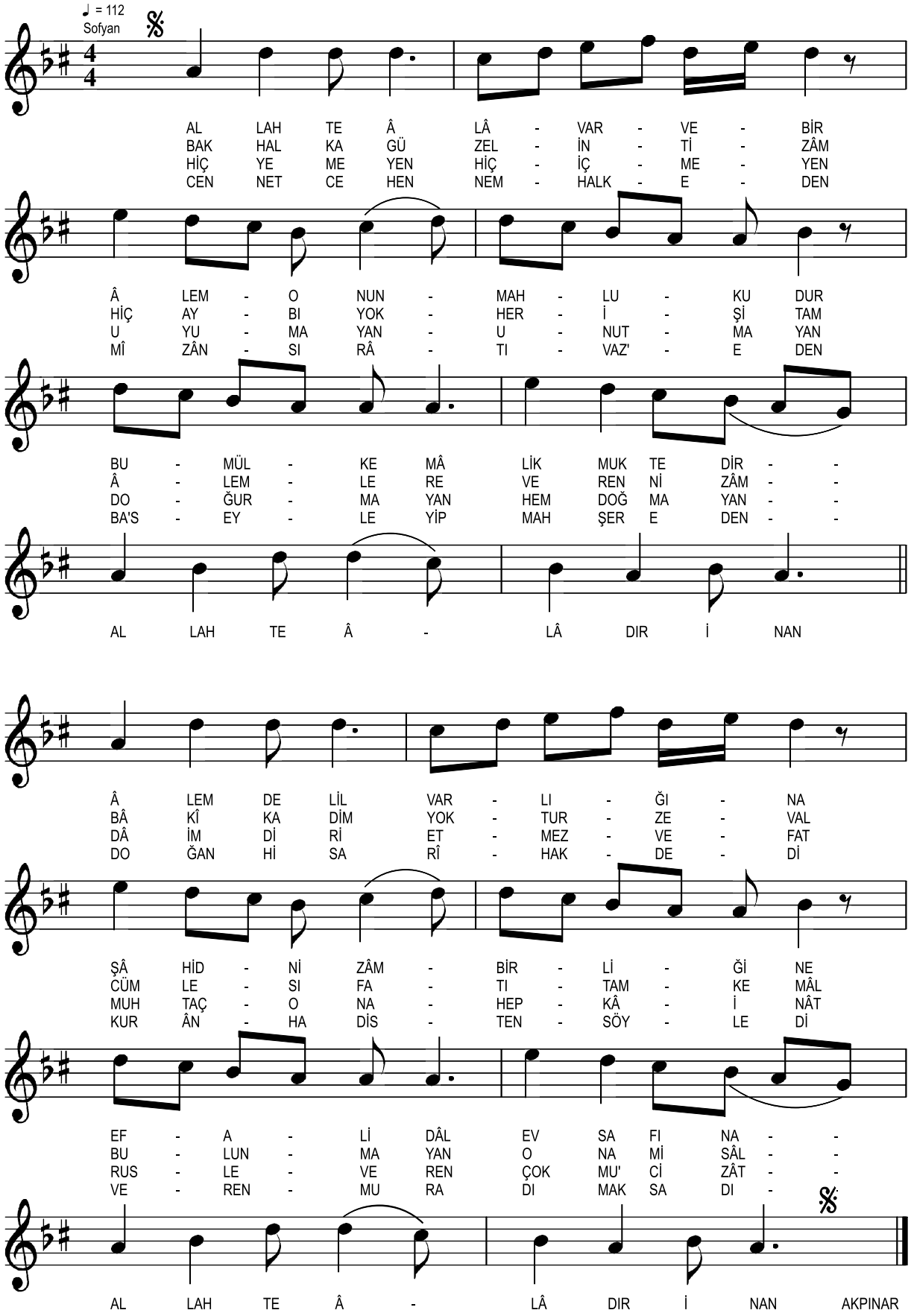
♩ = 112
Sofyan
AL LAH TE Â LÂ - VAR - VE - BİR
BAK HAL KA GÜ ZEL - İN - Tİ - ZÂM
HİÇ YE ME YEN HİÇ - İÇ - ME - YEN
CEN NET CE HEN NEM - HALK - E - DEN
Â LEM - O NUN - MAH - LU - KU DUR
HİÇ AY - BI YOK - HER - İ - Şİ TAM
U YU - MA YAN - U - NUT - MA YAN
MÎ ZÂN - SI RÂ - TI - VAZ' - E DEN
BU - MÜL - KE MÂ LİK MUK TE DİR - -
Â - LEM - LE RE VE REN Nİ ZÂM - -
DO - ĞUR - MA YAN HEM DOĞ MA YAN - -
BA'S - EY - LE YİP MAH ŞER E DEN - -
AL LAH TE Â - LÂ DIR İ NAN
Â LEM DE LİL VAR - LI - ĞI - NA
BÂ KÎ KA DİM YOK - TUR - ZE - VAL
DÂ İM Dİ Rİ ET - MEZ - VE - FAT
DO ĞAN Hİ SA RÎ - HAK - DE - Dİ
ŞÂ HİD - Nİ ZÂM - BİR - Lİ - Ğİ NE
CÜM LE - SI FA - TI - TAM - KE MÂL
MUH TAÇ - O NA - HEP - KÂ - İ NÂT
KUR ÂN - HA DİS - TEN - SÖY - LE Dİ
EF - A - Lİ DÂL EV SA FI NA - -
BU - LUN - MA YAN O NA Mİ SÂL - -
RUS - LE - VE REN ÇOK MU' Cİ ZÂT - -
VE - REN - MU RA DI MAK SA DI -
AL LAH TE Â - LÂ DIR İ NAN AKPINAR

ALLAH TEÂLÂDIR İNAN

(Kemâlullah Kasidesi)

Allah Teâlâ var ve bir
Âlem onun mahlûkudur
Bu mülke mâlik muktedir
Allah Teâlâ'dır inan

Âlem delil varlığına
Şâhid nizâm birliğine
Efâli dâl evsâfına
Allah Teâlâ'dır inan

Bak halka güzel intizam
Hiç aybı yok her işi tam
Âlemlere veren nizâm
Allah Teâlâ'dır inan

Bâki kadîm yoktur zevâl
Cümle sıfatı tam kemâl
Bulunmayan ona misâl
Allah Teâlâ'dır inan

Hiç yemeyen hiç içmeyen
Uyumayan unutmayan
Doğurmayan hem doğmayan
Allah Teâlâ'dır inan

Dâim diri etmez vefat
Muhtaç ona hep kâinât
Rusle veren çok mu'cizât
Allah Teâlâ'dır inan

Cennet cehennem halk eden
Mîzân sırâtı vaz' eden
Ba's eyleyip mahşer eden
Allah Teâlâ'dır inan

Doğanhisarî hak dedi
Kur'ân hadisten söyledi
Veren muradı maksadı
Allah Teâlâ'dır inan

LÂ İLÂHE İLLALLAH

Hicâz Hümâyûn İlâhî

Güfte: İzzeddin Doğanhisârî

Derleyen: Dr. Hüseyin AKPINAR
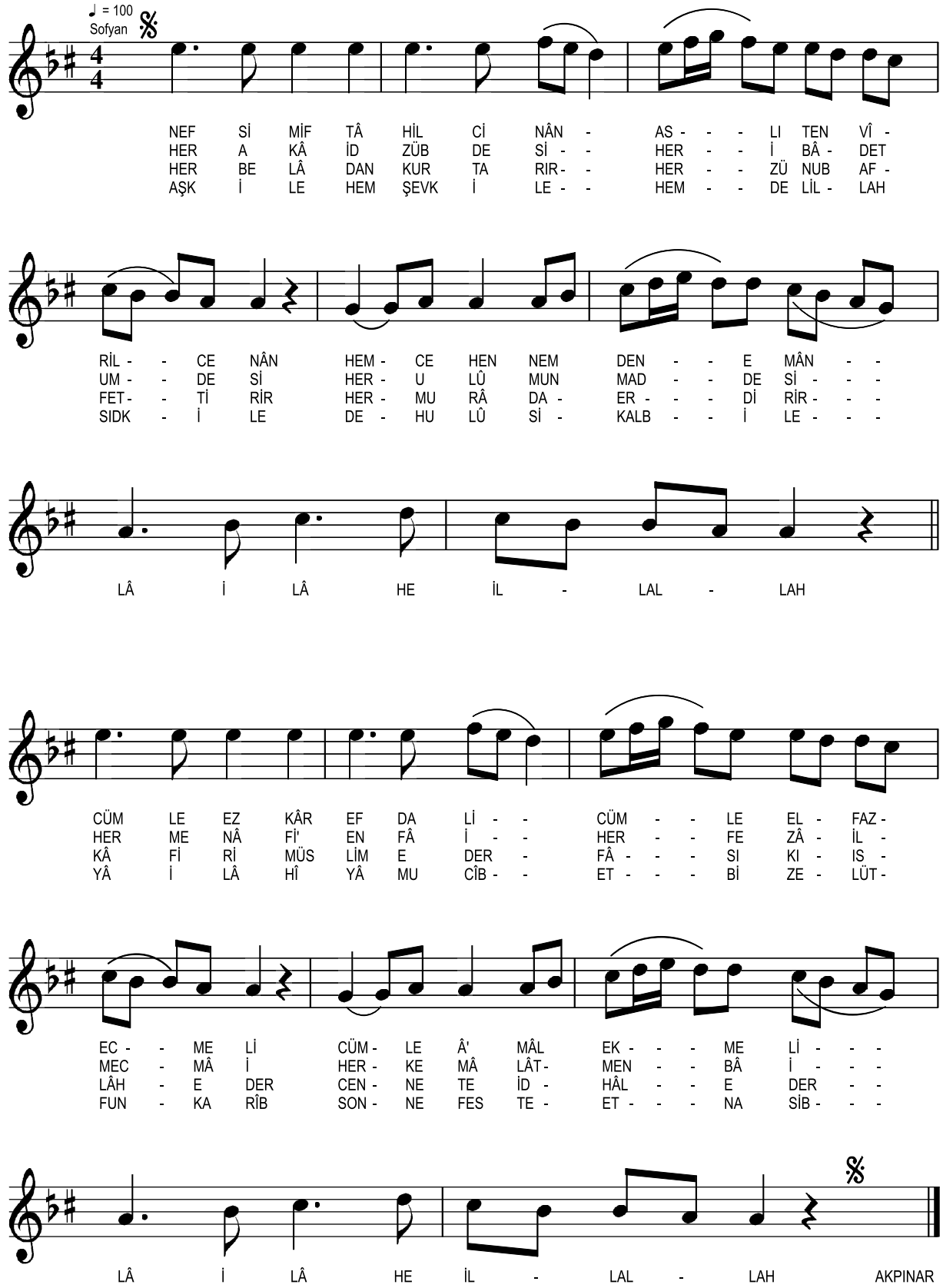
♩ = 100
Sofyan
NEF Sİ MİF TÂ HİL Cİ NÂN - AS - - - LI TEN VÎ -
HER A KÂ İD ZÜB DE Sİ - - HER - - İ BÂ - DET
HER BE LÂ DAN KUR TA RIR - - HER - - ZÜ NUB AF -
AŞK İ LE HEM ŞEVK İ LE - - HEM - - DE LİL - LAH
RİL - - CE NÂN HEM - CE HEN NEM DEN - - E MÂN - -
UM - - DE Sİ HER - U LÛ MUN MAD - - DE Sİ - - -
FET - - Tİ RİR HER - MU RÂ DA - ER - - - Dİ RİR - - -
SIDK - İ LE DE - HU LÛ Sİ - KALB - - İ LE - - -
LÂ İ LÂ HE İL - LAL - LAH
CÜM LE EZ KÂR EF DA Lİ - - CÜM - - LE EL - FAZ -
HER ME NÂ Fİ' EN FÂ İ - - HER - - FE ZÂ - İL -
KÂ Fİ Rİ MÜS LİM E DER - FÂ - - - SI KI - IS -
YÂ İ LÂ HÎ YÂ MU CÎB - - ET - - - Bİ ZE - LÜT -
EC - - ME Lİ CÜM - LE Â' MÂL EK - - - ME Lİ - - -
MEC - MÂ İ HER - KE MÂ LÂT - MEN - - BÂ İ - - -
LÂH - E DER CEN - NE TE İD - HÂL - - E DER - -
FUN - KA RÎB SON - NE FES TE - ET - - - NA SİB - - -
LÂ İ LÂ HE İL - LAL - LAH AKPINAR

LÂ İLÂHE İLLALLAH

(Miftahiyye-i Tevhidiyye Kasidesi)

Nefsi miftâhi'l-cinân
Aslı tenvîri'l-cenân
Hem Cehennem'den emân
Lâ ilâhe illallah

Her beladan kurtarır
Her zünub affettirir
Her murada erdirir
Lâ ilâhe illallah

Cümle ezkâr efdali
Cümle elfaz ecmeli
Cümle a'mal ekmeli
Lâ ilâhe illallah

Kâfiri Müslim eder
Fâsıkı ıslah eder
Cennet'e idhâl eder
Lâ ilâhe illallah

Her akâid zübdesi
Her ibadet umdesi
Her ulûmun maddesi
Lâ ilâhe illallah

Aşk ile hem şevk ile
Hem de lillah sıdk ile
De hulûsi kalb ile
Lâ ilâhe illallah

Her menâfi' enfâ'ı
Her fezâil mecmâ'ı
Her kemâlât menba'ı
Lâ ilâhe illallah

Yâ İlâhî yâ Mucîb
Et bize lütfun karîb
Son nefeste et nasib
Lâ ilâhe illallah

İÇ MEVLİDİN ŞERBETİNİ

Hicâz Uzzâl İlâhî

Güfte: İzzeddin Doğanhisârî

Derleyen: Dr. Hüseyin AKPINAR
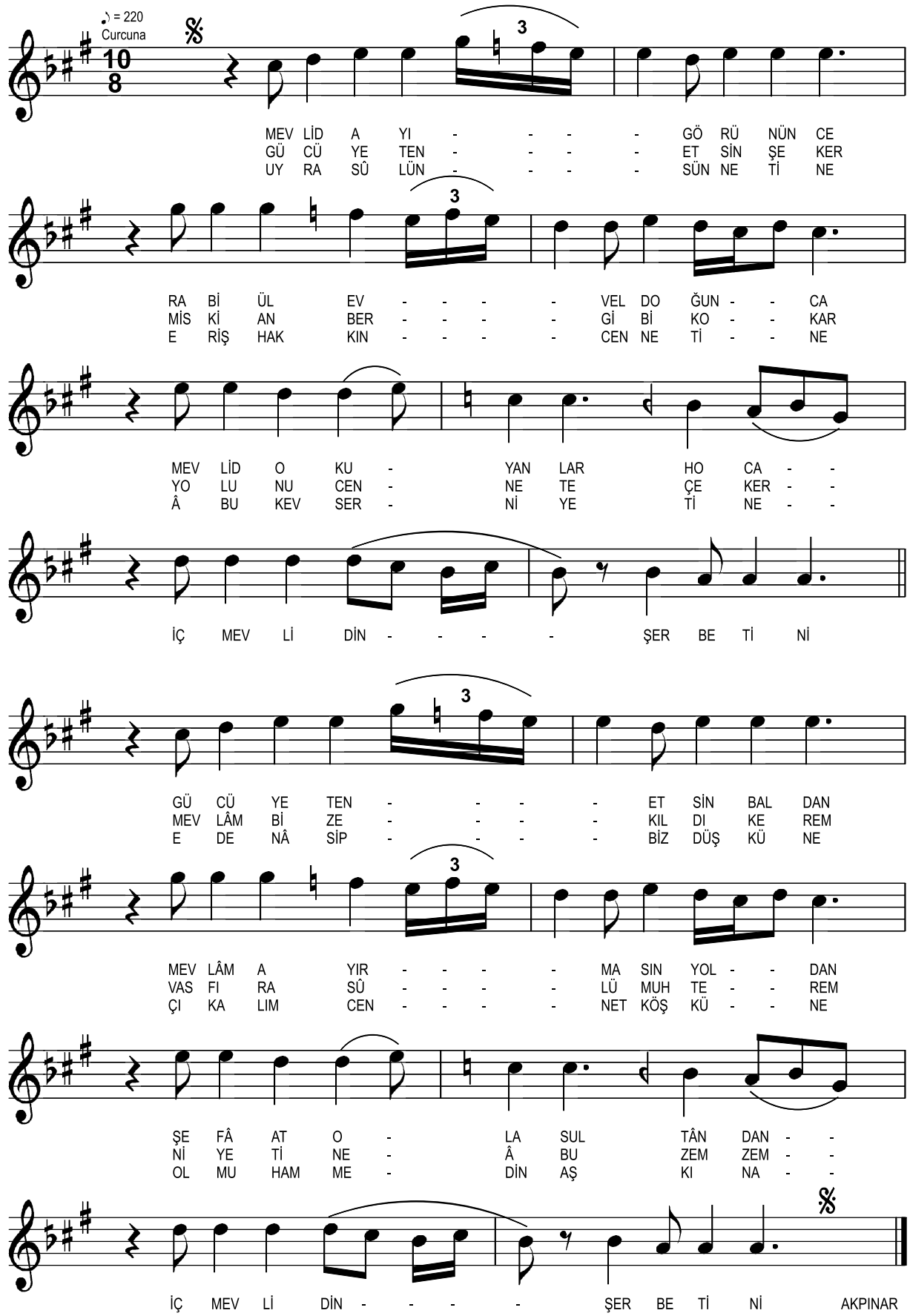
♪ = 220
Curcuna
10
8
MEV LİD A YI - - - - GÖ RÜ NÜN CE
GÜ CÜ YE TEN - - - - ET SİN ŞE KER
UY RA SÜ LÜN - - - - SÜN NE Tİ NE
RA Bİ ÜL EV - - - - VEL DO ĞUN - - CA
MİS Kİ AN BER - - - - Gİ Bİ KO - - KAR
E RİŞ HAK KIN - - - - CEN NE Tİ - - NE
MEV LİD O KU - YAN LAR HO CA - -
YO LU NU CEN - NE TE ÇE KER - -
Â BU KEV SER - Nİ YE Tİ NE - -
İÇ MEV Lİ DİN - - - - ŞER BE Tİ Nİ
GÜ CÜ YE TEN - - - - ET SİN BAL DAN
MEV LÂM Bİ ZE - - - - KIL DI KE REM
E DE NÂ SİP - - - - BİZ DÜŞ KÜ NE
MEV LÂM A YIR - - - - MA SIN YOL - - DAN
VAS FI RA SÛ - - - - LÜ MUH TE - - REM
ÇI KA LIM CEN - - - - NET KÖŞ KÜ - - NE
ŞE FÂ AT O - LA SUL TÂN DAN - -
Nİ YE Tİ NE - Â BU ZEM ZEM - -
OL MU HAM ME - DİN AŞ KI NA - -
İÇ MEV Lİ DİN - - - - ŞER BE Tİ Nİ AKPINAR

İÇ MEVLİDİN ŞERBETİNİ

Mevlid ayı görününce
Rabiu'l- evvel doğunca
Mevlid okuyanlar hoca
İç mevlidin şerbetini

Gücü yeten etsin baldan
Mevlâm ayırmasın yoldan
Şefâat ola sultândan
İç mevlidin şerbetini

Gücü yeten etsin şeker
Misk ü amber gibi kokar
Yolunu Cennet'e çeker
İç mevlidin şerbetini

Mevlâm bize kıldı kerem
Vasf-ı Rasûl'ü muhterem
Niyetine âb u zemzem
İç mevlidin şerbetini

Uy Rasûl'ün sünnetine
Eriş Hak'kın Cennet'ine
Âb u Kevser niyetine
İç mevlidin şerbetini

Ede nasip biz düşküne
Çıkalım Cennet köşküne
Ol Muhammed'in aşkına
İç mevlidin şerbetini

ELVEDÂ BİZDEN SANA

Sabâ (Dügâh) İlâhî

Güfte: İzzeddin Doğanhisârî

Derleyen: Dr. Hüseyin AKPINAR
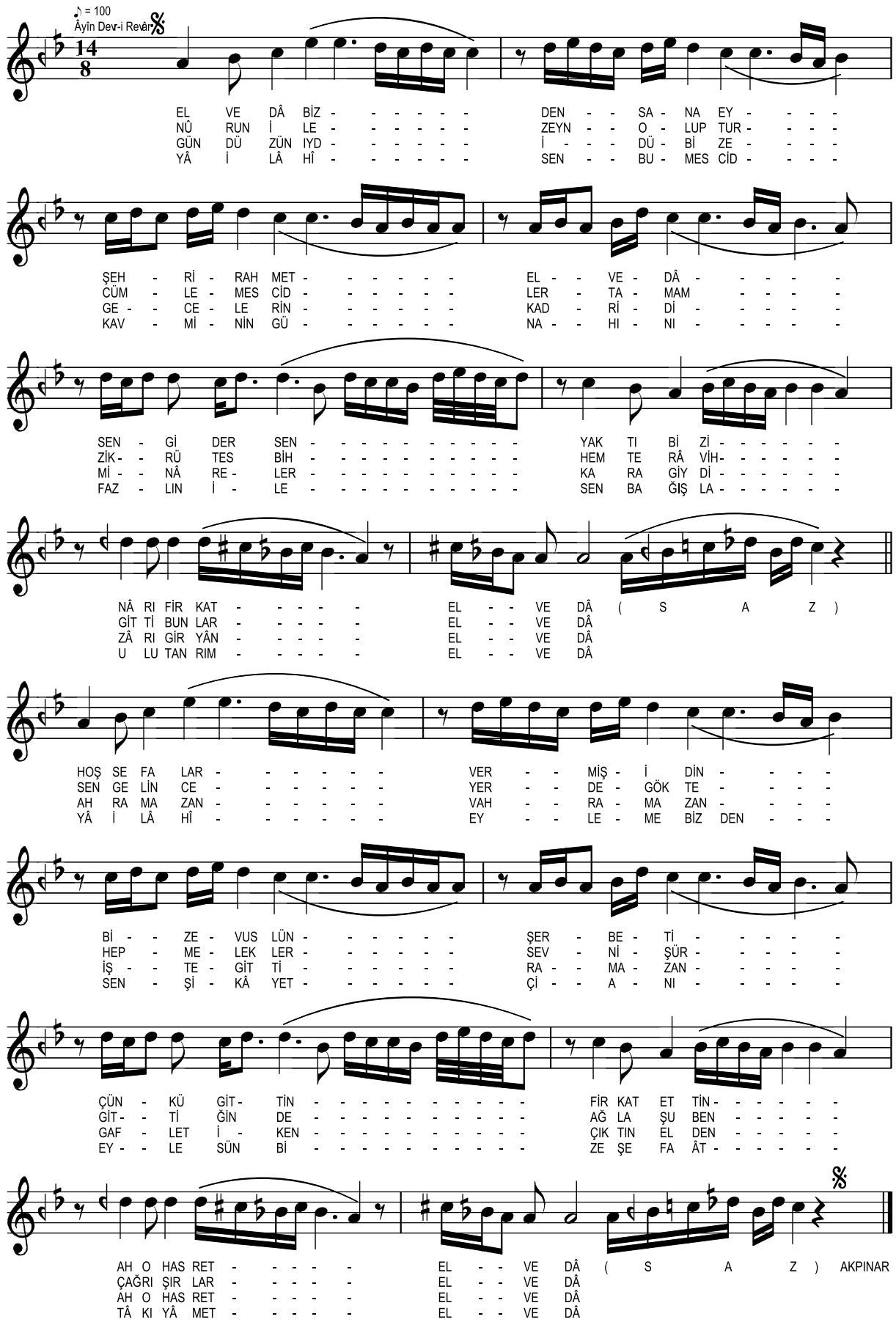
♪ = 100
Âyîn Dev-i Revân
14/8
EL VE DÂ BİZ - - - - - - DEN - - SA - NA EY - - - -
NÛ RUN İ LE - - - - - - ZEYN - - O - LUP TUR - - - -
GÜN DÜ ZÜN IYD - - - - - - İ - - - DÜ - Bİ ZE - - - -
YÂ İ LÂ HÎ - - - - - - SEN - - BU - MES CİD - - - -
ŞEH - Rİ - RAH MET - - - - - - EL - - VE - DÂ - - - - -
CÜM - LE - MES CİD - - - - - - LER - TA - MAM - - - - -
GE - - CE - LE RİN - - - - - - KAD - Rİ - Dİ - - - - -
KAV - Mİ - NİN GÜ - - - - - - NA - - HI - NI - - - - -
SEN - Gİ DER SEN - - - - - - - - - YAK TI Bİ Zİ - - - - - -
ZİK - RÜ TES BİH - - - - - - - - - HEM TE RÂ VİH - - - - - -
Mİ - - NÂ RE - LER - - - - - - - - - KA RA GİY Dİ - - - - - -
FAZ - LIN İ - LE - - - - - - - - - SEN BA ĞIŞ LA - - - - - -
NÂ RI FİR KAT - - - - EL - - VE DÂ (S A Z)
GİT Tİ BUN LAR - - - - EL - - VE DÂ
ZÂ RI GİR YÂN - - - - EL - - VE DÂ
U LU TAN RIM - - - - EL - - VE DÂ
HOŞ SE FA LAR - - - - - - VER - - MİŞ - İ DİN - - - -
SEN GE LİN CE - - - - - - YER - - DE - GÖK TE - - - -
AH RA MA ZAN - - - - - - VAH - - RA - MA ZAN - - - -
YÂ İ LÂ HÎ - - - - - - EY - - LE - ME BİZ DEN - - -
Bİ - - ZE - VUS LÜN - - - - - - ŞER - BE - Tİ - - - - -
HEP - ME - LEK LER - - - - - - SEV - Nİ - ŞÜR - - - - -
İŞ - - TE - GİT Tİ - - - - - - RA - - MA - ZAN - - - - -
SEN - Şİ - KÂ YET - - - - - - Çİ - - A - NI - - - - -
ÇÜN - KÜ GİT - TİN - - - - - - - - - FİR KAT ET TİN - - - - -
GİT - - Tİ ĞİN DE - - - - - - - - - AĞ LA ŞU BEN - - - - -
GAF - LET İ - KEN - - - - - - - - - ÇIK TIN EL DEN - - - - -
EY - - LE SÜN Bİ - - - - - - - - - ZE ŞE FA ÂT - - - - - -
AH O HAS RET - - - - EL - - VE DÂ (S A Z) AKPINAR
ÇAĞRI ŞIR LAR - - - - EL - - VE DÂ
AH O HAS RET - - - - EL - - VE DÂ
TÂ KI YÂ MET - - - - EL - - VE DÂ

ELVEDA BİZDEN SANA

Elveda bizden sana ey
Şehr-i rahmet elveda
Sen gidersen yaktı bizi
Nâr-ı firkat elveda

Hoş sefalar vermiş idin
Bize vuslün şerbeti
Çünkü gittin firkat ettin
Ah o hasret elveda

Nûrun ile zeyn oluptur
Cümle mescidler tamam
Zikr ü tesbih hem terâvih
Gitti bunlar elveda

Sen gelince yerde gökte
Hep melekler sevnişür
Gittiğinde ağlaşûben
Çağrışırlar elveda

Gündüzün Iyd idü bize
Gecelerin Kadir'dir
Minâreler kara giydi
Zâr-ı giryân elveda

Ah Ramazan vah Ramazan
İşte gitti Ramazan
Gaflet iken çıktın elden
Ah o hasret elveda

Yâ İlâhî sen bu mescid
Kavminin günâhını
Fazlın ile sen bağışla
Ulu tanrım elveda

Yâ İlâhî eyleme bizden
Sen şikâyetçi anı
Eylesün bize şefâat
Ta kıyâmet elveda

MEVCÛDİYYE-İ İLÂHİYYE KASÎDESİ

Uşşak İlâhî

Güfte: İzzeddin Doğanhisârî

Derleyen: Dr. Hüseyin AKPINAR
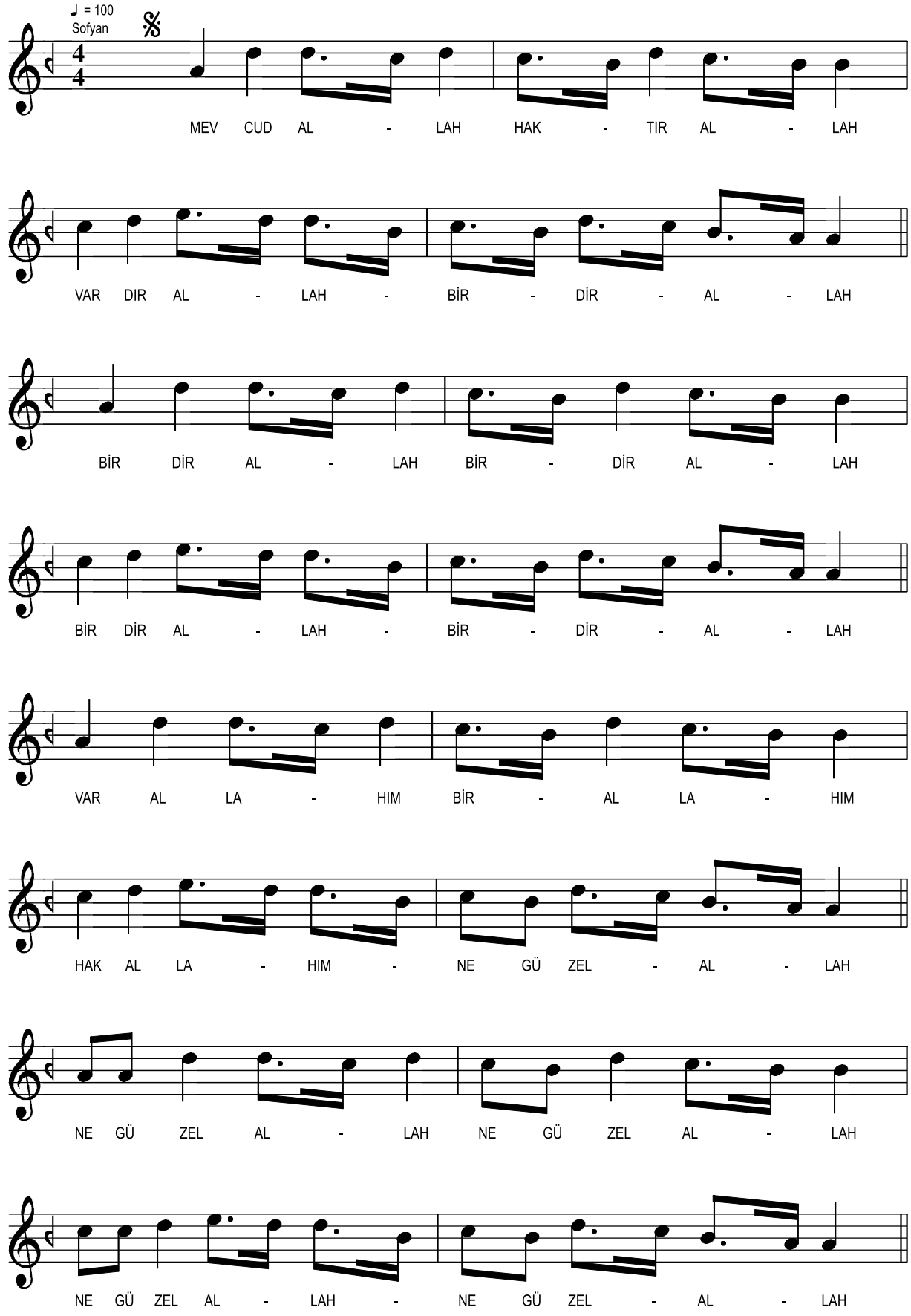
♩ = 100
Sofyan
MEV CUD AL - LAH HAK - TIR AL - LAH
VAR DIR AL - LAH - BİR - DİR - AL - LAH
BİR DİR AL - LAH BİR - DİR AL - LAH
BİR DİR AL - LAH - BİR - DİR - AL - LAH
VAR AL LA - HIM BİR - AL LA - HIM
HAK AL LA - HIM - NE GÜ ZEL - AL - LAH
NE GÜ ZEL AL - LAH NE GÜ ZEL AL - LAH
NE GÜ ZEL AL - LAH - NE GÜ ZEL - AL - LAH

MEVCUDİYYE KASİDESİ

Mevcud Allah haktır vallah vardır Allah birdir Allah
Birdir Allah birdir Allah birdir Allah birdir Allah

Var Allah'ım bir Allah'ım Hak Allah'ım ne güzel Allah
Ne güzel Allah ne güzel Allah ne güzel Allah ne güzel Allah
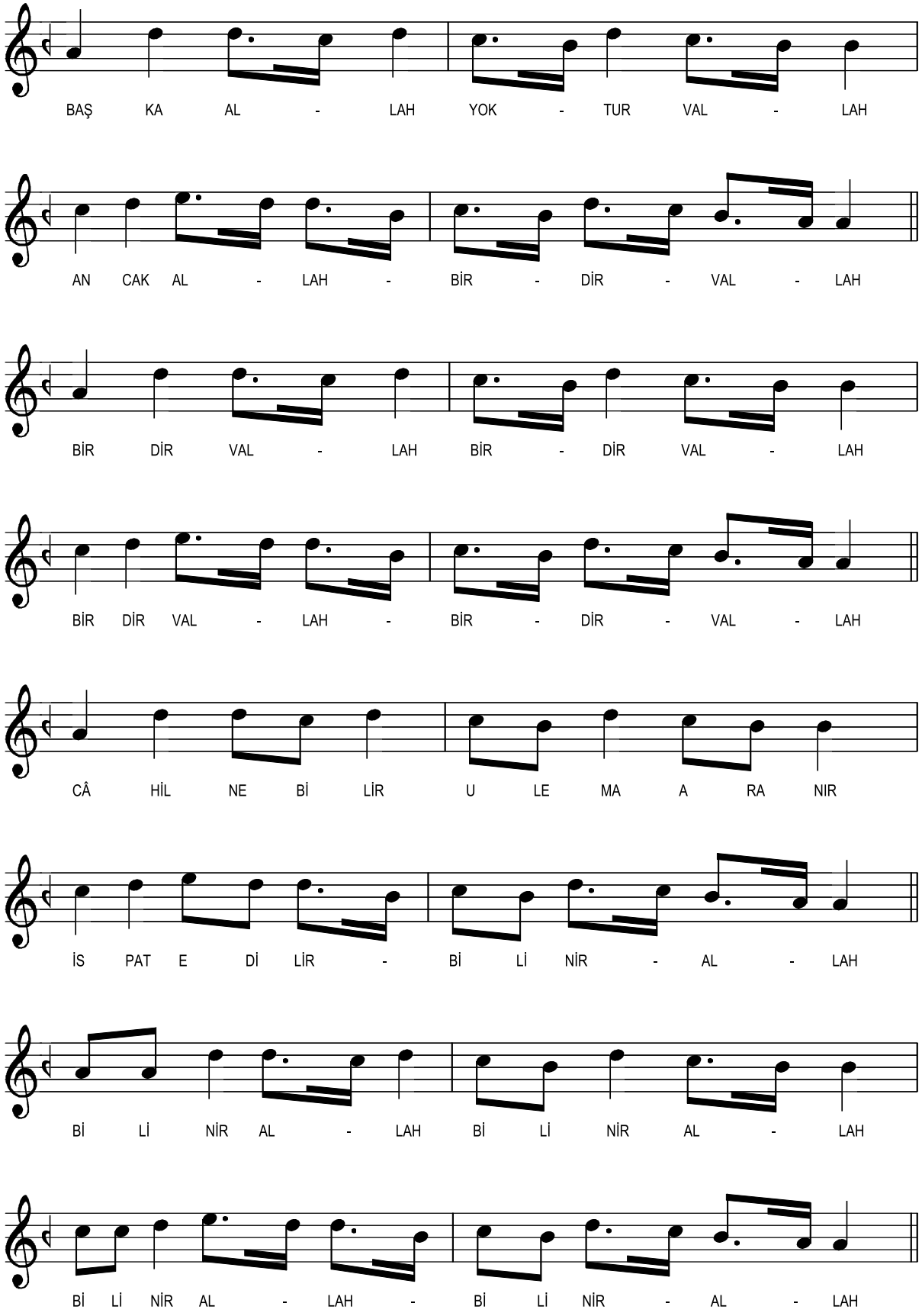
BAŞ KA AL - LAH YOK - TUR VAL - LAH
AN CAK AL - LAH - BİR - DİR - VAL - LAH
BİR DİR VAL - LAH BİR - DİR VAL - LAH
BİR DİR VAL - LAH - BİR - DİR - VAL - LAH
CÂ HİL NE Bİ LİR U LE MA A RA NIR
İS PAT E Dİ LİR - Bİ Lİ NİR - AL - LAH
Bİ Lİ NİR AL - LAH Bİ Lİ NİR AL - LAH
Bİ Lİ NİR AL - LAH - Bİ Lİ NİR - AL - LAH

MEVCUDİYYE KASİDESİ(Sayfa-2)

Başka Allah yoktur vallah ancak Allah birdir vallah
Birdir vallah birdir vallah birdir vallah birdir vallah

Cahil ne bilir ulema aranır ispat edilir bilinir Allah
Bilinir Allah bilinir Allah bilinir Allah bilinir Allah

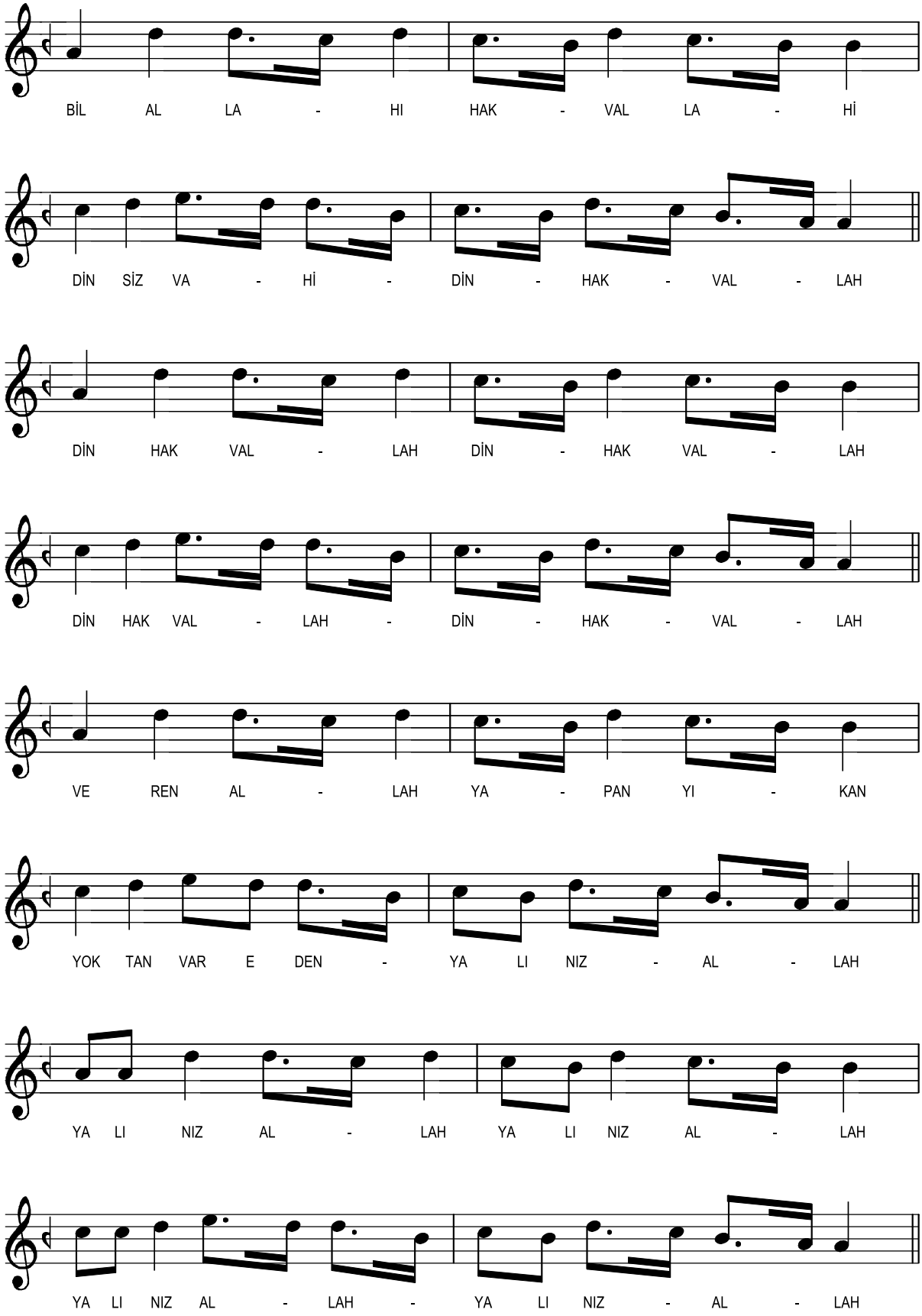
BİL AL LA - HI HAK - VAL LA - Hİ
DİN SİZ VA - Hİ - DİN - HAK - VAL - LAH
DİN HAK VAL - LAH DİN - HAK VAL - LAH
DİN HAK VAL - LAH - DİN - HAK - VAL - LAH
VE REN AL - LAH YA - PAN YI - KAN
YOK TAN VAR E DEN - YA LI NIZ - AL - LAH
YA LI NIZ AL - LAH YA LI NIZ AL - LAH
YA LI NIZ AL - LAH - YA LI NIZ - AL - LAH

MEVCUDİYYE KASİDESİ(Sayfa-3)

Bil Allah'ı Hak vallahi dinsiz vahi din hak vallah
Din hak vallah din hak vallah din hak vallah din hak vallah

Veren alan yapan yıkan yoktan yaradan yalınız Allah
Yalınız Allah yalınız Allah yalınız Allah yalınız Allah
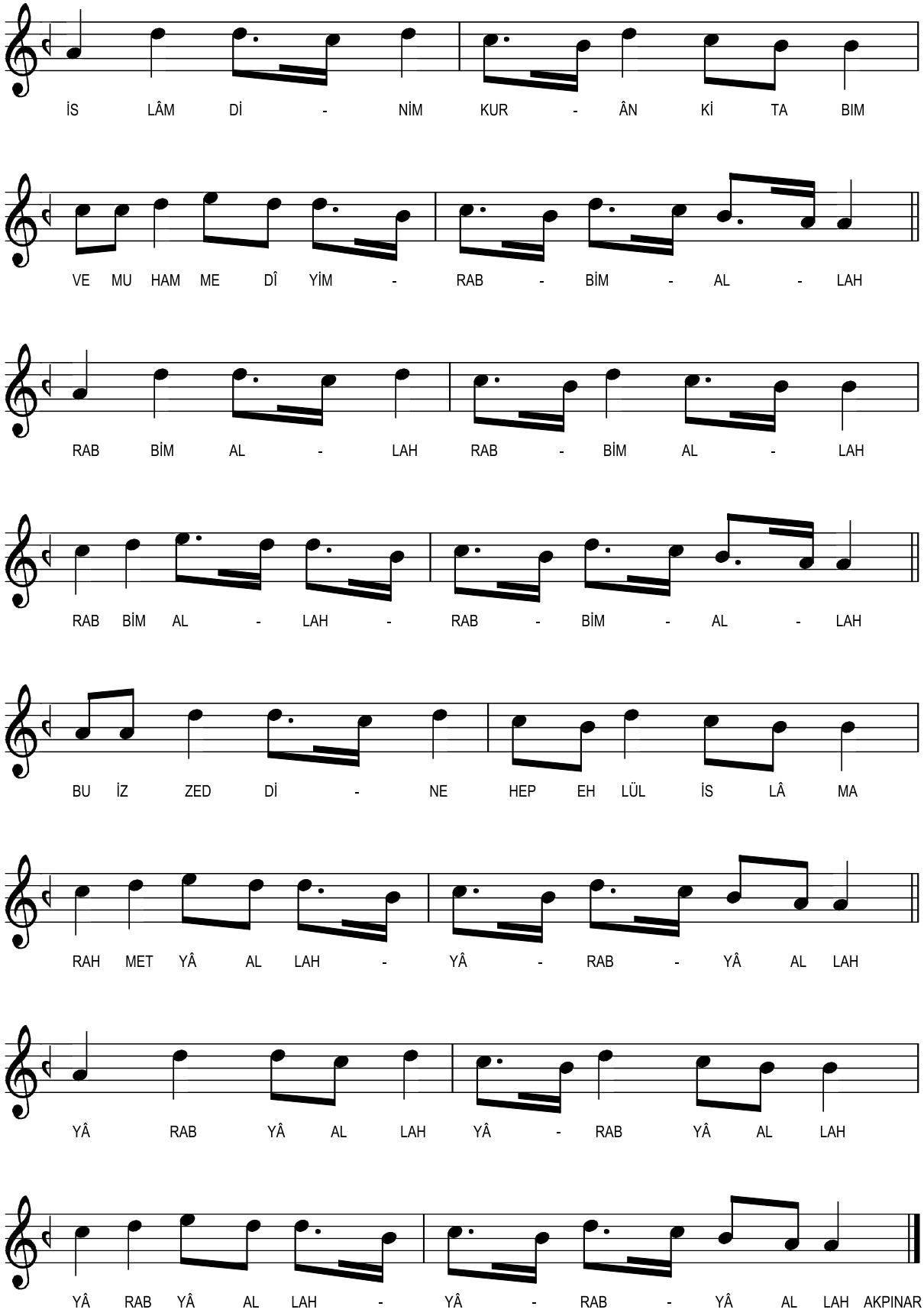
İS LÂM Dİ - NİM KUR - ÂN Kİ TA BIM
VE MU HAM ME DÎ YİM - RAB - BİM - AL - LAH
RAB BİM AL - LAH RAB - BİM AL - LAH
RAB BİM AL - LAH - RAB - BİM - AL - LAH
BU İZ ZED Dİ - NE HEP EH LÜL İS LÂ MA
RAH MET YÂ AL LAH - YÂ - RAB - YÂ AL LAH
YÂ RAB YÂ AL LAH YÂ - RAB YÂ AL LAH
YÂ RAB YÂ AL LAH - YÂ - RAB - YÂ AL LAH AKPINAR

İslâm dinim Kur'ân kitabım ve Muhammediyim rabbim Allah
Rabbim Allah rabbim Allah rabbim Allah rabbim Allah

Bu İzzeddin'e, hep Ehl-i İslâm'a rahmet yâ Allah
Yâ Rab, yâ Allah, yâ Allah, yâ Rab, yâ Allah, yâ Allah

MEVCÛDİYYE KASÎDESİ

Uşşâk İlâhî

Güfte: M. İzzeddin Doğanhisârî

Derleyen: Dr. Hüseyin AKPINAR
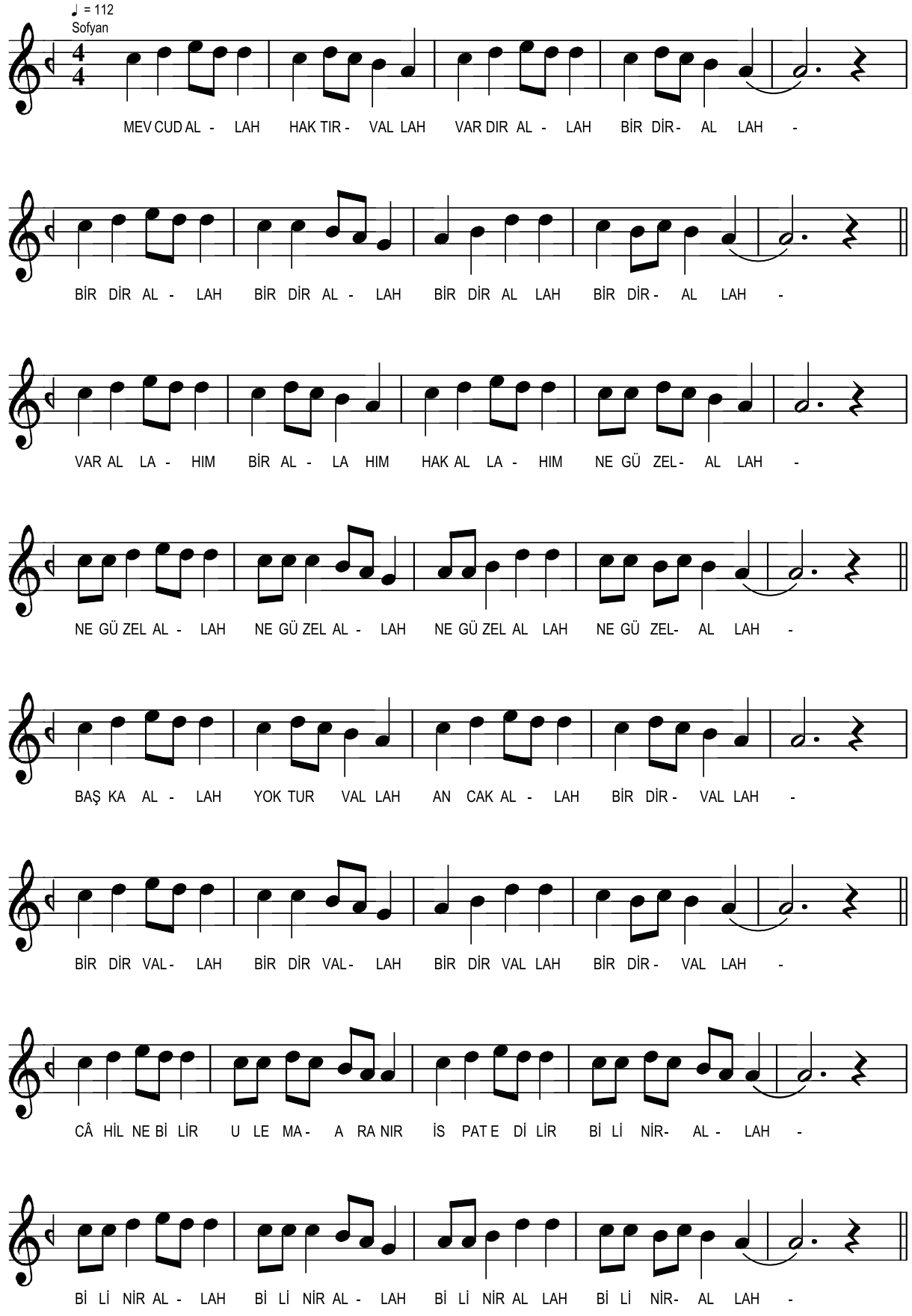
♩ = 112
Sofyan
MEV CUD AL - LAH HAK TIR - VAL LAH VAR DIR AL - LAH BİR DİR - AL LAH -
BİR DİR AL - LAH BİR DİR AL - LAH BİR DİR AL LAH BİR DİR - AL LAH -
VAR AL LA - HIM BİR AL - LA HIM HAK AL LA - HIM NE GÜ ZEL - AL LAH -
NE GÜ ZEL AL - LAH NE GÜ ZEL AL - LAH NE GÜ ZEL AL LAH NE GÜ ZEL - AL LAH -
BAŞ KA AL - LAH YOK TUR VAL LAH AN CAK AL - LAH BİR DİR - VAL LAH -
BİR DİR VAL - LAH BİR DİR VAL - LAH BİR DİR VAL LAH BİR DİR - VAL LAH -
CÂ HİL NE Bİ LİR U LE MA - A RA NIR İS PAT E Dİ LİR Bİ Lİ NİR - AL - LAH -
Bİ Lİ NİR AL - LAH Bİ Lİ NİR AL - LAH Bİ Lİ NİR AL LAH Bİ Lİ NİR - AL LAH -

MEVCUDİYYE KASİDESİ

Mevcud Allah haktır vallah vardır Allah birdir Allah
Birdir Allah birdir Allah birdir Allah birdir Allah

Var Allah'ım bir Allah'ım Hak Allah'ım ne güzel Allah
Ne güzel Allah ne güzel Allah ne güzel Allah ne güzel Allah

Başka Allah yoktur vallah ancak Allah birdir vallah
Birdir vallah birdir vallah birdir vallah birdir vallah

Cahil ne bilir ulema aranır ispat edilir bilinir Allah
Bilinir Allah bilinir Allah bilinir Allah bilinir Allah
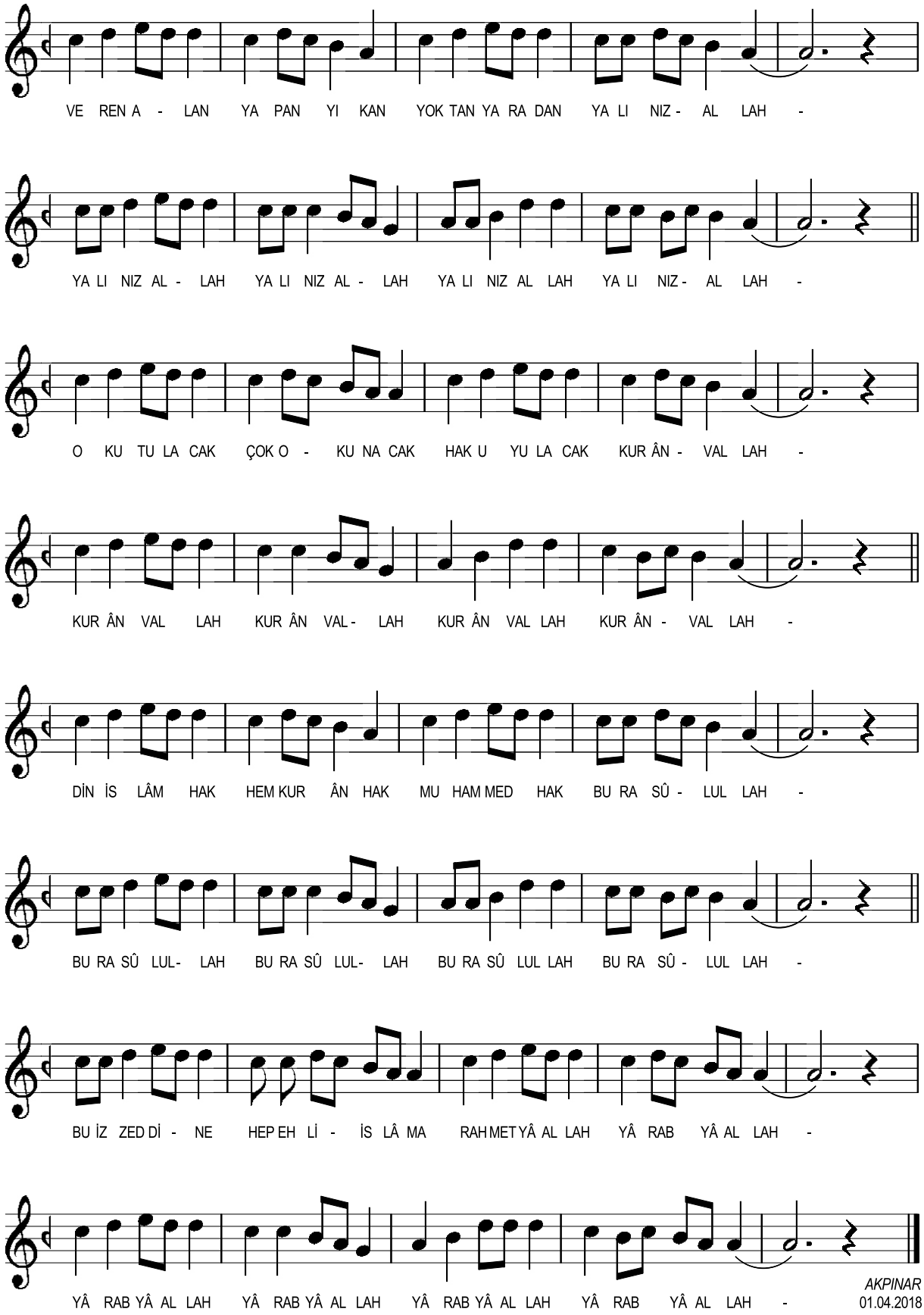
VE REN A - LAN YA PAN YI KAN YOK TAN YA RA DAN YA LI NIZ - AL LAH -
YA LI NIZ AL - LAH YA LI NIZ AL - LAH YA LI NIZ AL LAH YA LI NIZ - AL LAH -
O KU TU LA CAK ÇOK O - KU NA CAK HAK U YU LA CAK KUR ÂN - VAL LAH -
KUR ÂN VAL LAH KUR ÂN VAL - LAH KUR ÂN VAL LAH KUR ÂN - VAL LAH -
DİN İS LÂM HAK HEM KUR ÂN HAK MU HAM MED HAK BU RA SÛ - LUL LAH -
BU RA SÛ LUL - LAH BU RA SÛ LUL - LAH BU RA SÛ LUL LAH BU RA SÛ - LUL LAH -
BU İZ ZED Dİ - NE HEP EH Lİ - İS LÂ MA RAH MET YÂ AL LAH YÂ RAB YÂ AL LAH -
YÂ RAB YÂ AL LAH YÂ RAB YÂ AL LAH YÂ RAB YÂ AL LAH YÂ RAB YÂ AL LAH -
AKPINAR
01.04.2018

MEVCUDİYYE KASİDESİ(Sayfa-2)

Veren alan yapan yıkan yoktan yaradan yalınız Allah
Yalınız Allah yalınız Allah yalınız Allah yalınız Allah

Okutulacak çok okunacak Hak uyulacak Kur'ân vallah
Kur'ân vallah Kur'ân vallah Kur'ân vallah Kur'ân vallah

Din İslâm hak hem Kur'ân hak ve Muhammed hak bu rasulullah
Bu rasulullah bu rasulullah bu rasulullah bu rasulullah

Bu İzzeddin'e, hep Ehl-i İslâm'a rahmet yâ Allah
Yâ Rab, yâ Allah, yâ Allah, yâ Rab, yâ Allah, yâ Allah

ESMÂÜ'L-HÜSNÂ

Sabâ İlâhî

Güfte: M. İzzeddin Doğanhisârî

Derleyen: Dr. Hüseyin AKPINAR
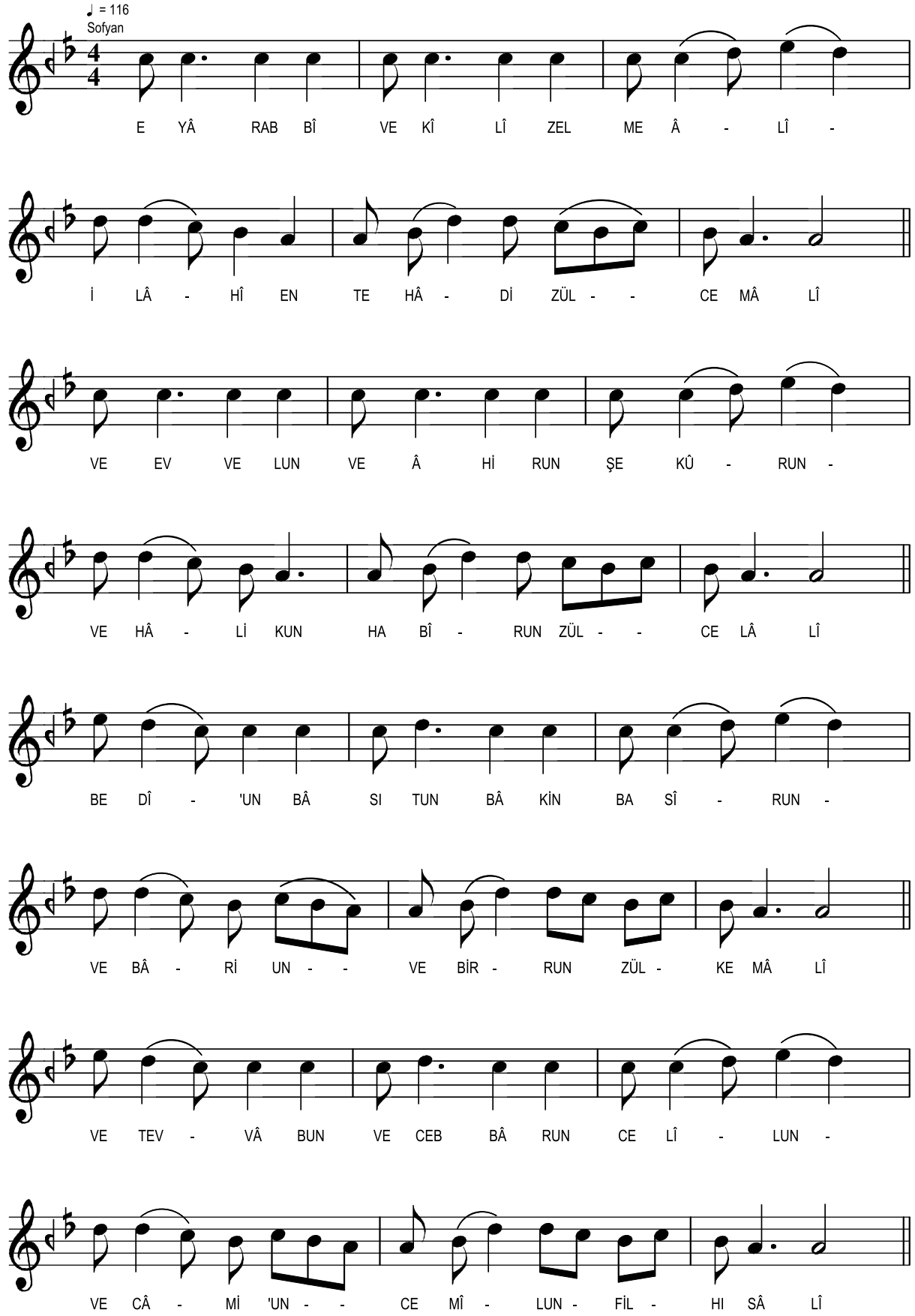
♩ = 116
Sofyan
E YÂ RAB BÎ VE KÎ LÎ ZEL ME Â - LÎ -
İ LÂ - HÎ EN TE HÂ - Dİ ZÜL - - CE MÂ LÎ
VE EV VE LUN VE Â Hİ RUN ŞE KÛ - RUN -
VE HÂ - Lİ KUN HA BÎ - RUN ZÜL - - CE LÂ LÎ
BE DÎ - 'UN BÂ SI TUN BÂ KİN BA SÎ - RUN -
VE BÂ - Rİ UN - - VE BİR - RUN ZÜL - KE MÂ LÎ
VE TEV - VÂ BUN VE CEB BÂ RUN CE LÎ - LUN -
VE CÂ - Mİ 'UN - - CE MÎ - LUN - FİL - HI SÂ LÎ

ESMÂÜ'L- HÜSNÂ

Eyâ Rabbî Vekîlî ze'l-meâlî
İlâhî ente Hâdi zü'l-Cemâlî

Ve Evvelun ve Âhirun Şekûrun
Ve Hâlikun Habîrun zü'l-Celâli

Bedîun Bâsitun Bâkin Basîrun
Ve Bâriun ve Birrun zü'l-Kemâli

Ve Tevvâbun ve Cebbârun Celîlun
Ve Câmiun Cemîlun fi'l-Hısâli
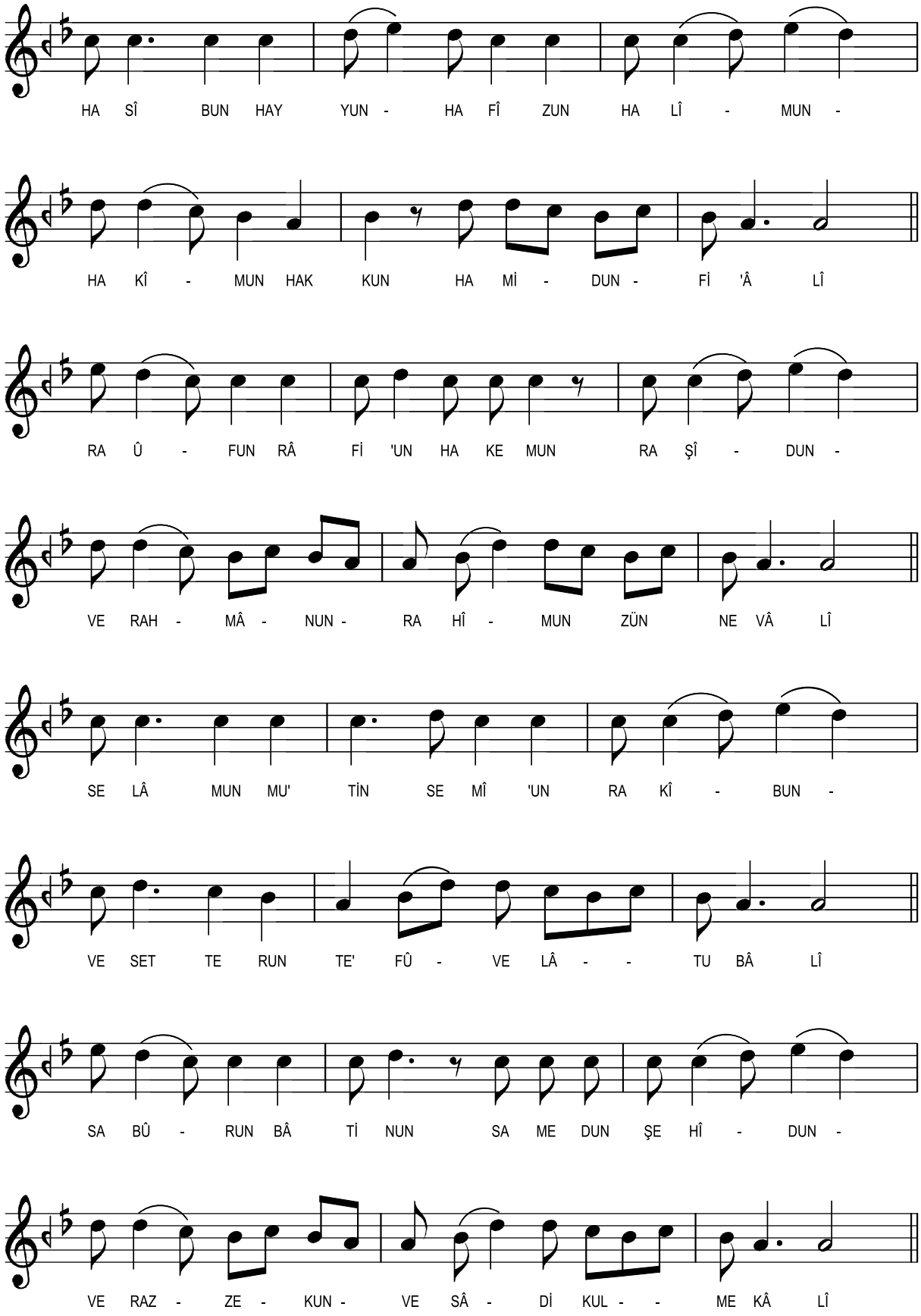
HA SÎ BUN HAY YUN - HA FÎ ZUN HA LÎ - MUN -
HA KÎ - MUN HAK KUN HA Mİ - DUN - Fİ 'Â LÎ
RA Û - FUN RÂ Fİ 'UN HA KE MUN RA ŞÎ - DUN -
VE RAH - MÂ - NUN - RA HÎ - MUN ZÜN NE VÂ LÎ
SE LÂ MUN MU' TİN SE MÎ 'UN RA KÎ - BUN -
VE SET TE RUN TE' FÛ - VE LÂ - - TU BÂ LÎ
SA BÛ - RUN BÂ Tİ NUN SA ME DUN ŞE HÎ - DUN -
VE RAZ - ZE - KUN - VE SÂ - Dİ KUL - - ME KÂ LÎ

Hasîbun Hayyun Hafîzun Halîmun
Hakîmun Hakkun Hamîdü'l-fiâli

Raûfun Râfiun Hakemun Raşîdun
Ve Rahmânun Rahîmun zü'n-nevâli

Selâmun Mu'tin Semîun Rakîbun
Ve Settârun Te'fû ve lâ tübâli

Sabûrun Bâtınün Samedün Şehîdun
Ve Razzâkun ve Sâdiku'l-mekâli
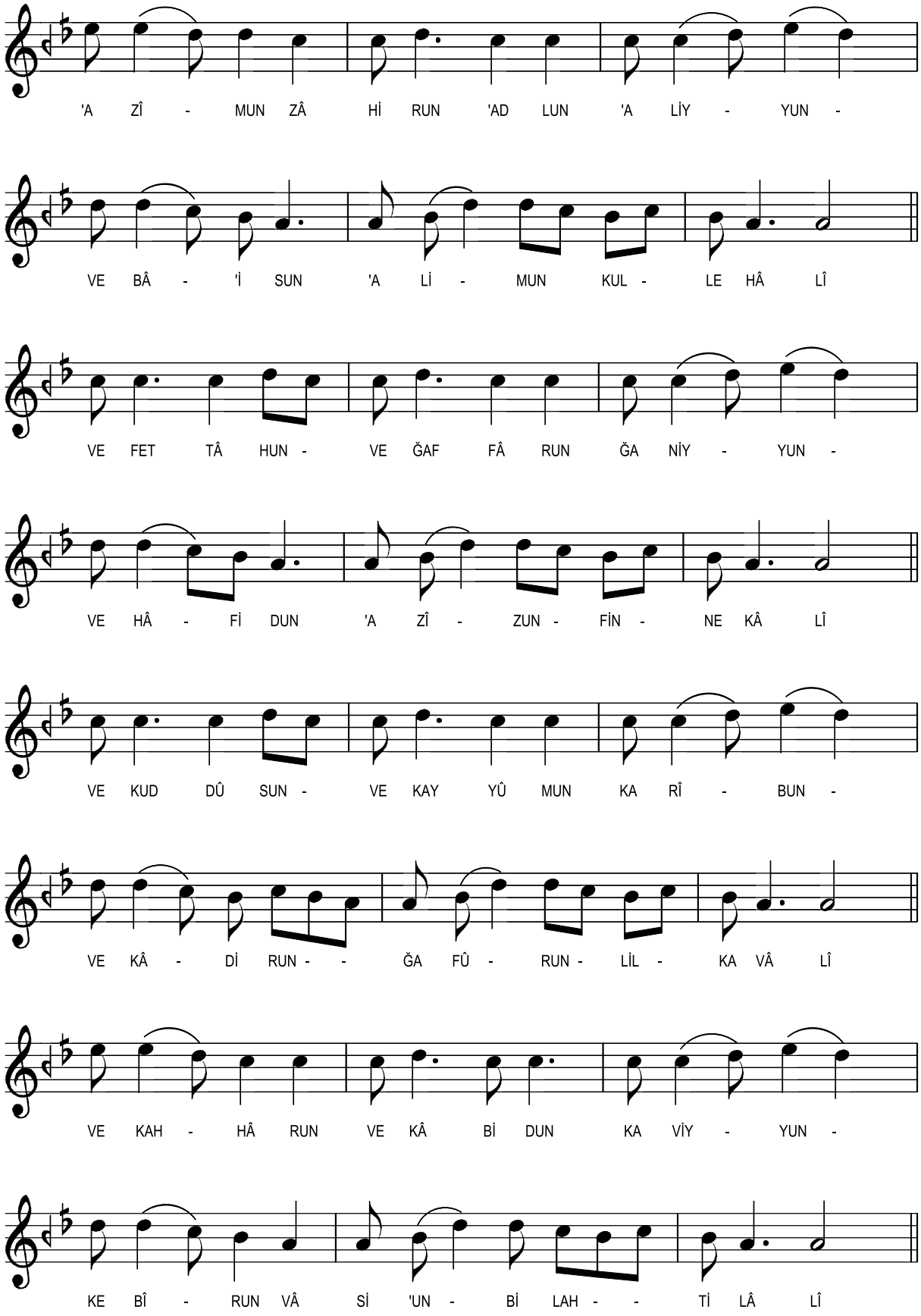
'A ZÎ - MUN ZÂ Hİ RUN 'AD LUN 'A LİY - YUN -
VE BÂ - 'İ SUN 'A Lİ - MUN KUL - LE HÂ LÎ
VE FET TÂ HUN - VE ĞAF FÂ RUN ĞA NİY - YUN -
VE HÂ - Fİ DUN 'A ZÎ - ZUN - FİN - NE KÂ LÎ
VE KUD DÛ SUN - VE KAY YÛ MUN KA RÎ - BUN -
VE KÂ - Dİ RUN - - ĞA FÛ - RUN - LİL - KA VÂ LÎ
VE KAH - HÂ RUN VE KÂ Bİ DUN KA VİY - YUN -
KE BÎ - RUN VÂ Sİ 'UN - Bİ LAH - - Tİ LÂ LÎ

Azîmün Zâhirun Adlün Aliyyun
Ve Bâisün Alîmün külle hâli

Ve Fettâhun ve Ğaffârun Ğaniyyun
Ve Hâfidun Azîzun fi'n-nekâli

Ve Kuddûsun ve Kayyûmun Karîbun
Ve Kâdirun Ğafûrun li'l-kavâli

Ve Kahhârun ve Kâbidun Kaviyyun
Kebîrun Vâsiun bila'h-tilâli
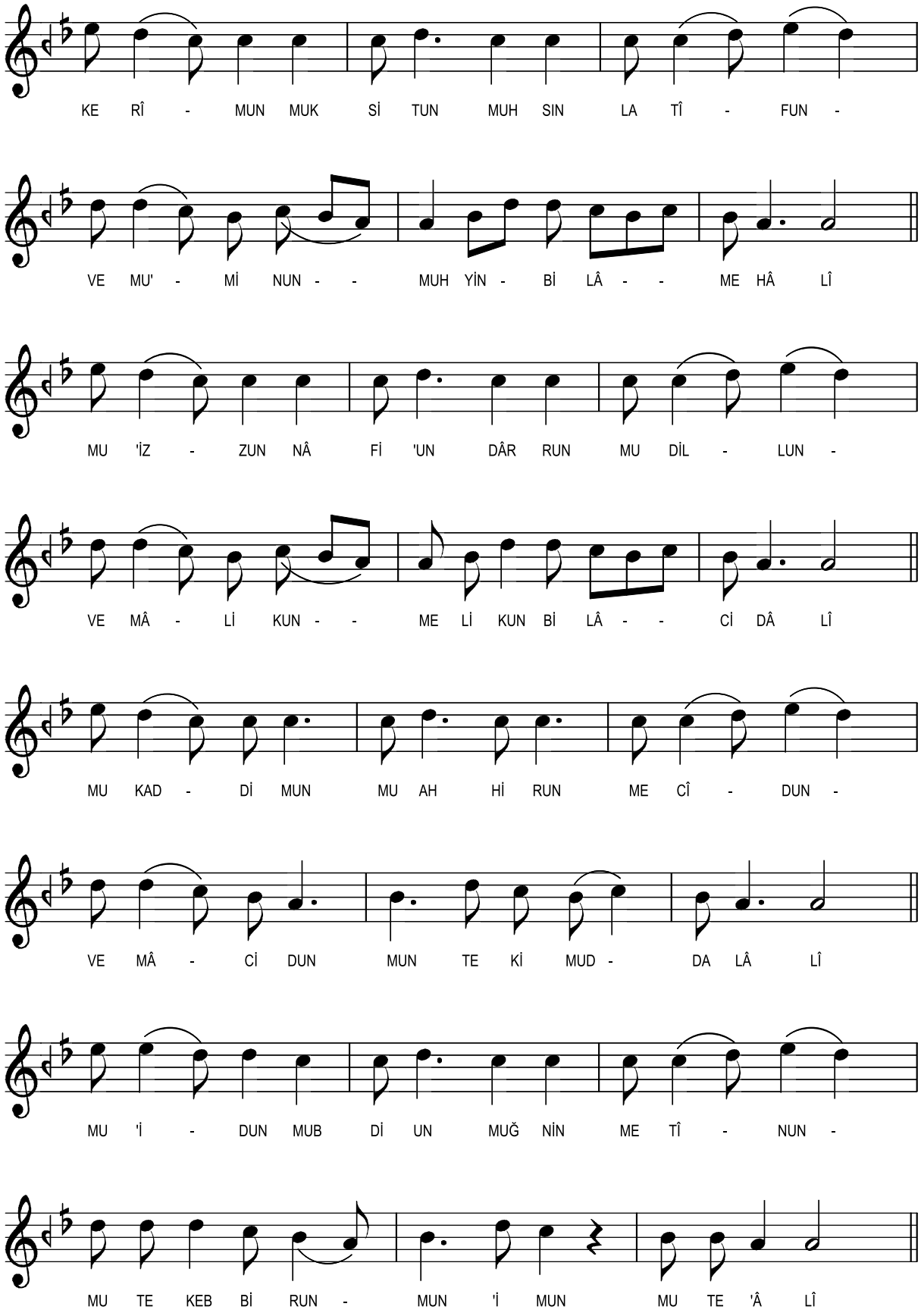
KE RÎ - MUN MUK Sİ TUN MUH SIN LA TÎ - FUN -
VE MU' - Mİ NUN - - MUH YİN - Bİ LÂ - - ME HÂ LÎ
MU 'İZ - ZUN NÂ Fİ 'UN DÂR RUN MU DİL - LUN -
VE MÂ - Lİ KUN - - ME Lİ KUN Bİ LÂ - - Cİ DÂ LÎ
MU KAD - Dİ MUN MU AH Hİ RUN ME CÎ - DUN -
VE MÂ - Cİ DUN MUN TE Kİ MUD - DA LÂ LÎ
MU 'İ - DUN MUB Dİ UN MUĞ NİN ME TÎ - NUN -
MU TE KEB Bİ RUN - MUN 'İ MUN MU TE 'Â LÎ

Kerîmun Muksıtun Muhsın Latîfun
Ve Mü'minun Muhyin bi'lâ-mahâli

Muizzün Nâfiun Dârrun Mudillun
Ve Mâlikün Melikün bi'lâ-cidâli

Mukaddimun Muahhirun Mecîdun
Ve Mâcidün Müntekimü'd-dalâli

Muîdun Mubdiun Muğnin Metînun
Mütekebbirun Mun'imun müteâli
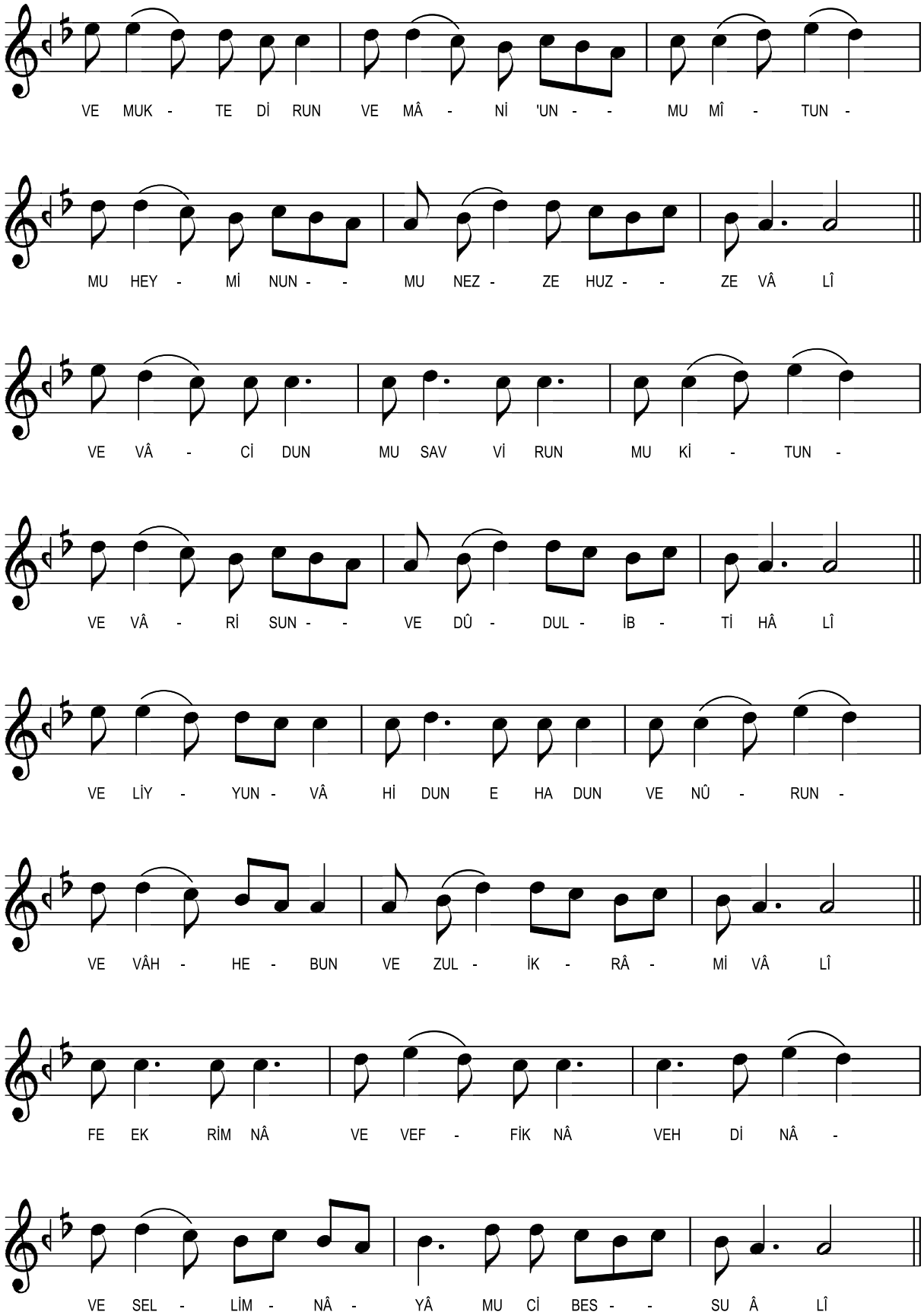
VE MUK - TE Dİ RUN VE MÂ - Nİ 'UN - - MU MÎ - TUN -
MU HEY - Mİ NUN - - MU NEZ - ZE HUZ - - ZE VÂ LÎ
VE VÂ - Cİ DUN MU SAV Vİ RUN MU Kİ - TUN -
VE VÂ - Rİ SUN - - VE DÛ - DUL - İB - Tİ HÂ LÎ
VE LİY - YUN - VÂ Hİ DUN E HA DUN VE NÛ - RUN -
VE VÂH - HE - BUN VE ZUL - İK - RÂ - Mİ VÂ LÎ
FE EK RİM NÂ VE VEF - FİK NÂ VEH Dİ NÂ -
VE SEL - LİM - NÂ - YÂ MU Cİ BES - - SU Â LÎ

Ve Muktedirun ve Mâniun Mümîtun
Müheyminun Münezzehü'z-zevâli

Ve Vâcidün Musavvirun Mukîtun
Ve Vârisun Vedûdu'l-ibtihâli

Veliyyun Vâhidun Ehadün ve Nûrun
Ve Vehhâbün ve zü'l-ikrâmi vâlî

Fe Ekrimnâ ve Veffiknâ Vehdinâ
Ve Sellimnâ yâ Mucîbe's-suâli
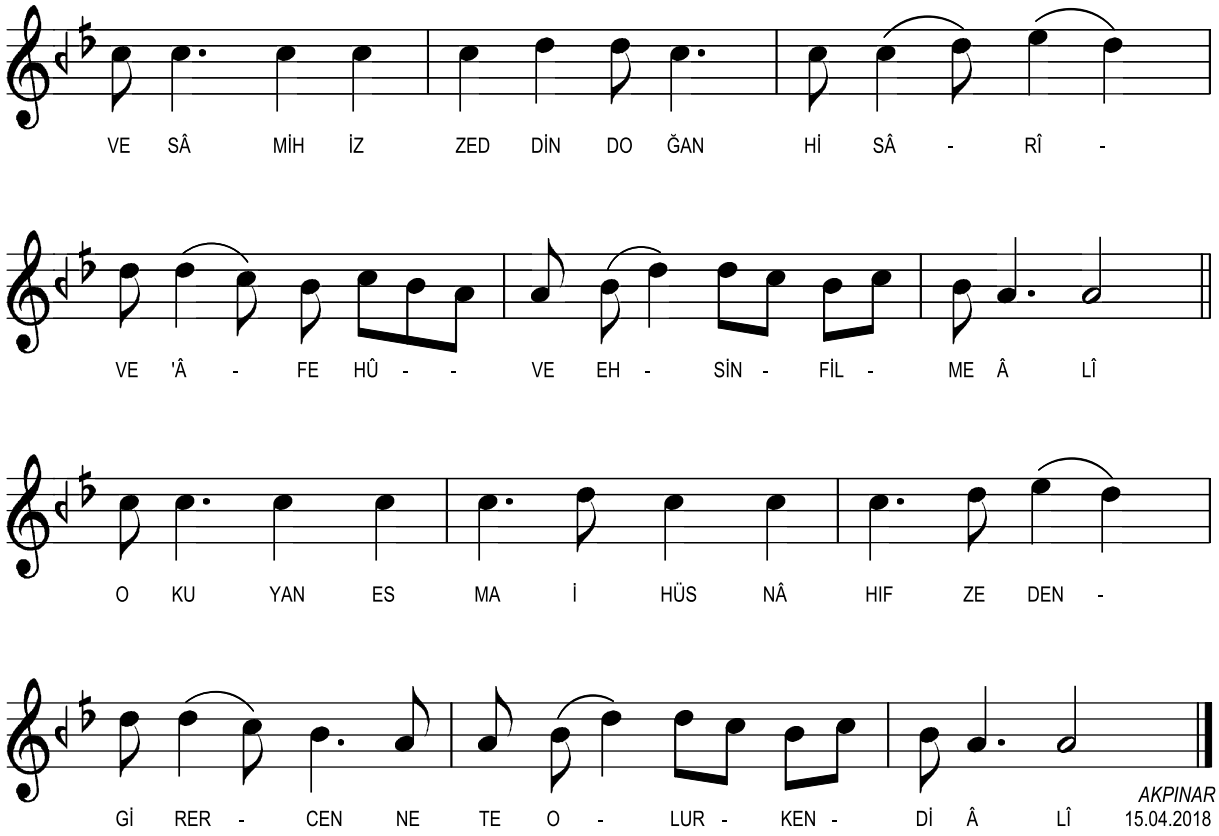
VE SÂ MİH İZ ZED DİN DO ĞAN Hİ SÂ - RÎ -
VE 'Â - FE HÛ - - VE EH - SİN - FİL - ME Â LÎ
O KU YAN ES MA İ HÜS NÂ HIF ZE DEN -
Gİ RER - CEN NE TE O - LUR - KEN - Dİ Â LÎ
AKPINAR
15.04.2018

Ve Sâmih İzzeddin Doğânhisârî
Ve Âfehû ve Ehsin fi'l-meâli

Okuyan Esmâ-i Hünsâ hıfzeden
Girer Cennet'e olur kendi âlî

MUHAMMED HAK RASÛLÜM

Hüseynî İlâhî

Güfte: İzzeddin Doğanhisârî
Beste: Dr. Hüseyin AKPINAR
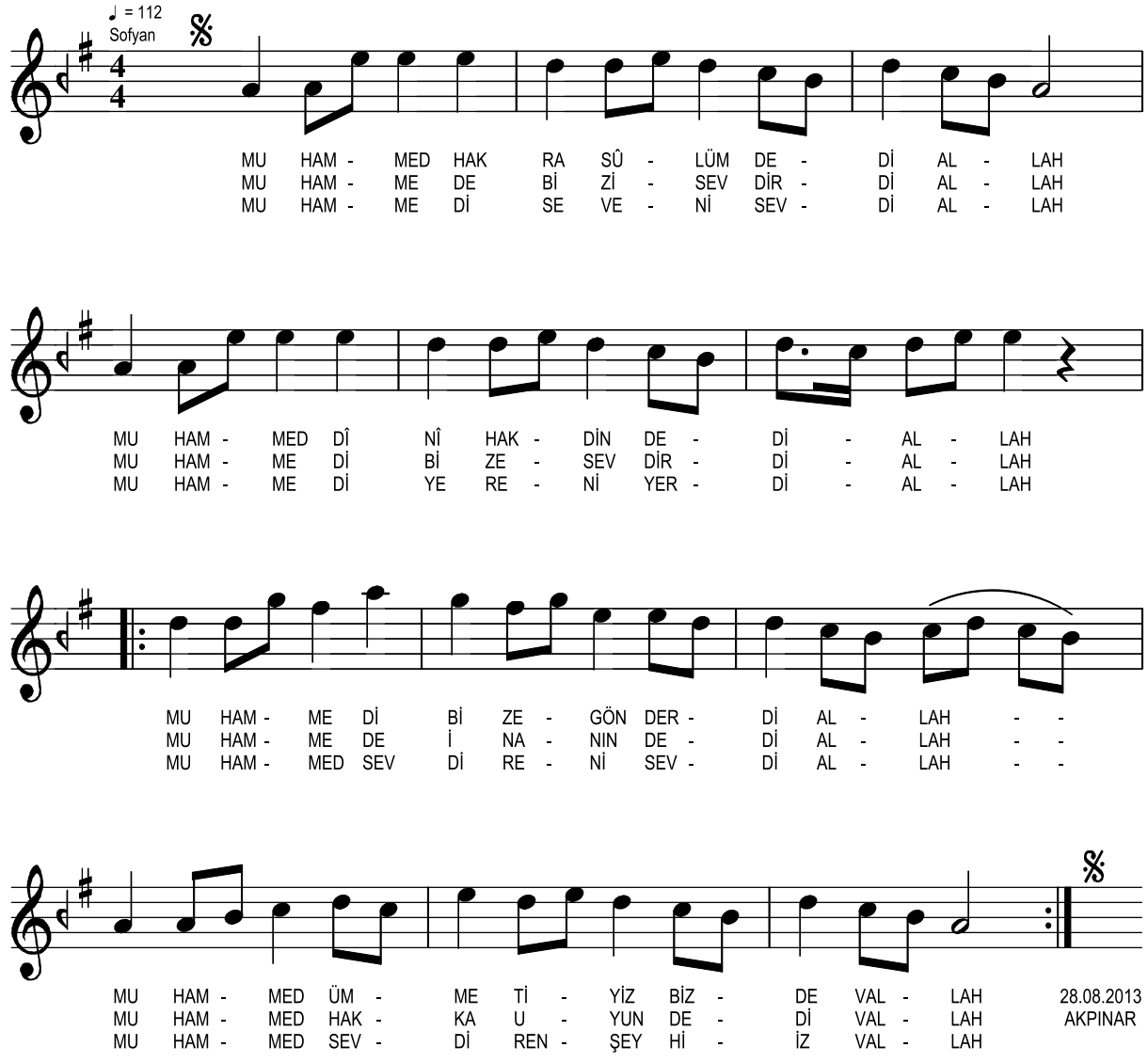
♩ = 112
Sofyan
MU HAM - MED HAK RA SÛ - LÜM DE - Dİ AL - LAH
MU HAM - ME DE Bİ Zİ - SEV DİR - Dİ AL - LAH
MU HAM - ME Dİ SE VE - Nİ SEV - Dİ AL - LAH
MU HAM - MED DÎ NÎ HAK - DİN DE - Dİ - AL - LAH
MU HAM - ME Dİ Bİ ZE - SEV DİR - Dİ - AL - LAH
MU HAM - ME Dİ YE RE - Nİ YER - Dİ - AL - LAH
MU HAM - ME Dİ Bİ ZE - GÖN DER - Dİ AL - LAH - -
MU HAM - ME DE İ NA - NIN DE - Dİ AL - LAH - -
MU HAM - MED SEV Dİ RE - Nİ SEV - Dİ AL - LAH - -
MU HAM - MED ÜM - ME Tİ - YİZ BİZ - DE VAL - LAH
MU HAM - MED HAK - KA U - YUN DE - Dİ VAL - LAH
MU HAM - MED SEV - Dİ REN - ŞEY Hİ - İZ VAL - LAH
28.08.2013
AKPINAR

MUHAMMED HAK RASÛLÜM

(Rasûliyye Kasidesi)

Muhammed hak rasûlüm dedi Allah
Muhammed dini hak din dedi Allah
Muhammed'i bize gönderdi Allah
Muhammed ümmetiyiz biz de vallah

Muhammed'e bizi sevdirdi Allah
Muhammed'i bize sevdirdi Allah
Muhammed'e inanın dedi Allah
Muhammed hakka uyun dedi vallah

Muhammed'i seveni sevdi Allah
Muahammed'i yereni yerdi Allah
Muhammed sevdireni sevdi Allah
Muhammed sevdiren Şeyhi İz vallah

DÎN-İ HAK BU DÎN-İ İSLÂM

Sabâ İlâhî

Güfte: İzzeddin Doğanhisârî

Beste: Dr. Hüseyin AKPINAR
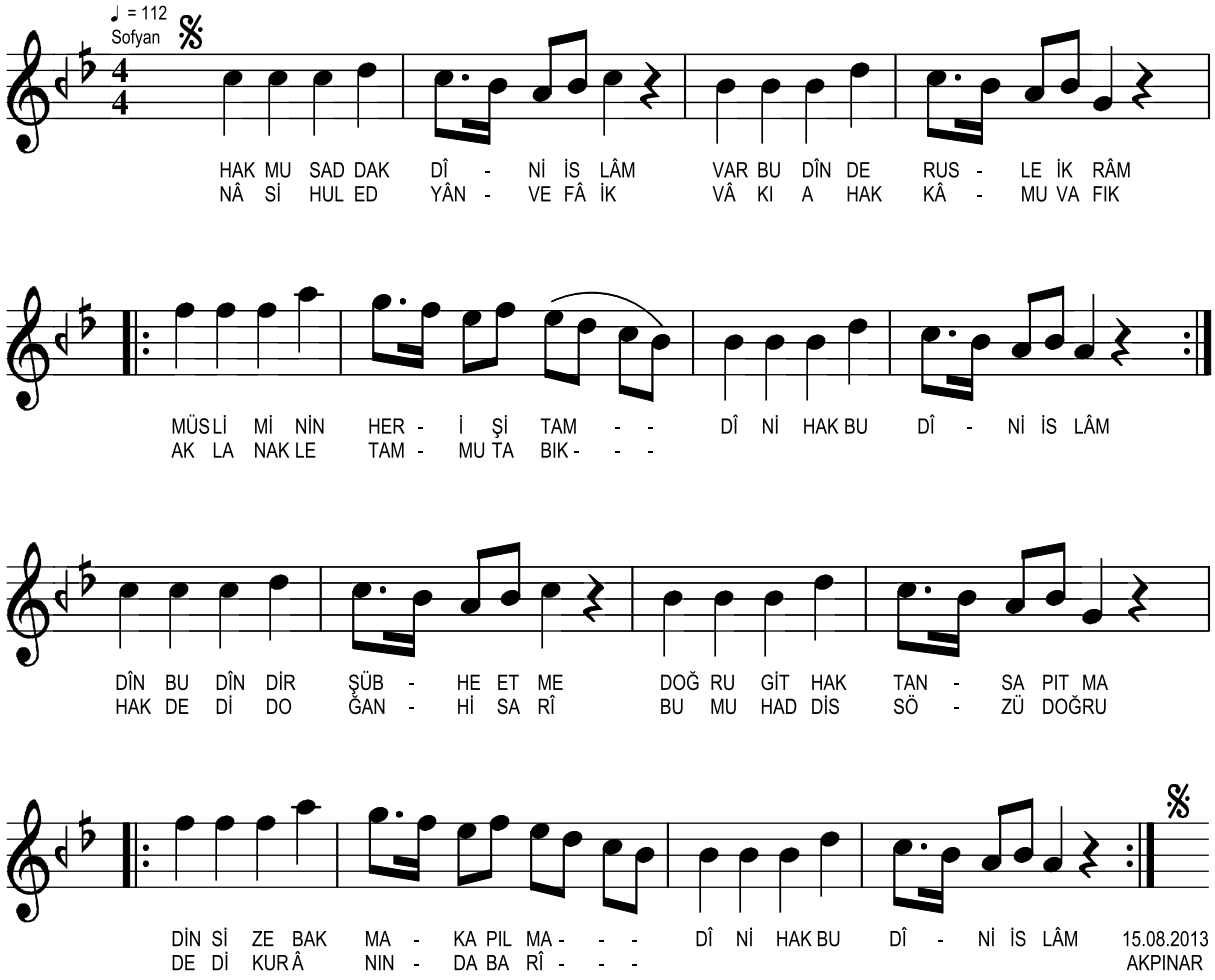
♩ = 112
Sofyan
HAK MU SAD DAK DÎ - Nİ İS LÂM VAR BU DÎN DE RUS - LE İK RÂM
NÂ Sİ HUL ED YÂN - VE FÂ İK VÂ KI A HAK KÂ - MU VA FIK
MÜS Lİ Mİ NİN HER - İ Şİ TAM - - DÎ Nİ HAK BU DÎ - Nİ İS LÂM
AK LA NAK LE TAM - MU TA BIK - - -
DÎN BU DÎN DİR ŞÜB - HE ET ME DOĞ RU GİT HAK TAN - SA PIT MA
HAK DE Dİ DO ĞAN - Hİ SA RÎ BU MU HAD DİS SÖ - ZÜ DOĞRU
DİN Sİ ZE BAK MA - KA PIL MA - - - DÎ Nİ HAK BU DÎ - Nİ İS LÂM 15.08.2013
DE Dİ KUR Â NIN - DA BA RÎ - - - AKPINAR

DÎN-İ HAK BU DÎN-İ İSLÂM

(Hakkiyye Kasidesi)

Hak musaddak dîn-i İslâm
Var bu dinde rusle ikram
Müsliminin her işi tam
Dîn-i hak bu dîn-i İslâm

Nâsihul edyân ve faik
Vakıa hakka muvafık
Akla nakle tam mutabık
Dîn-i hak bu dîn-i İslâm

Din bu dindir şüphe etme
Doğru git haktan sapıtma
Dinsize bakma kapılma
Dîn-i hak bu dîn-i İslâm

Hak dedi Doğanhisarî
Bu muhaddis sözü doğru
Dedi kuranında Bari
Dîn-i hak bu dîn-i İslâm

EHL-İ İSLÂM ÇOK GÜZEL

Segâh İlâhî

Güfte: İzzeddin Doğanhisârî
Beste: Dr. Hüseyin AKPINAR
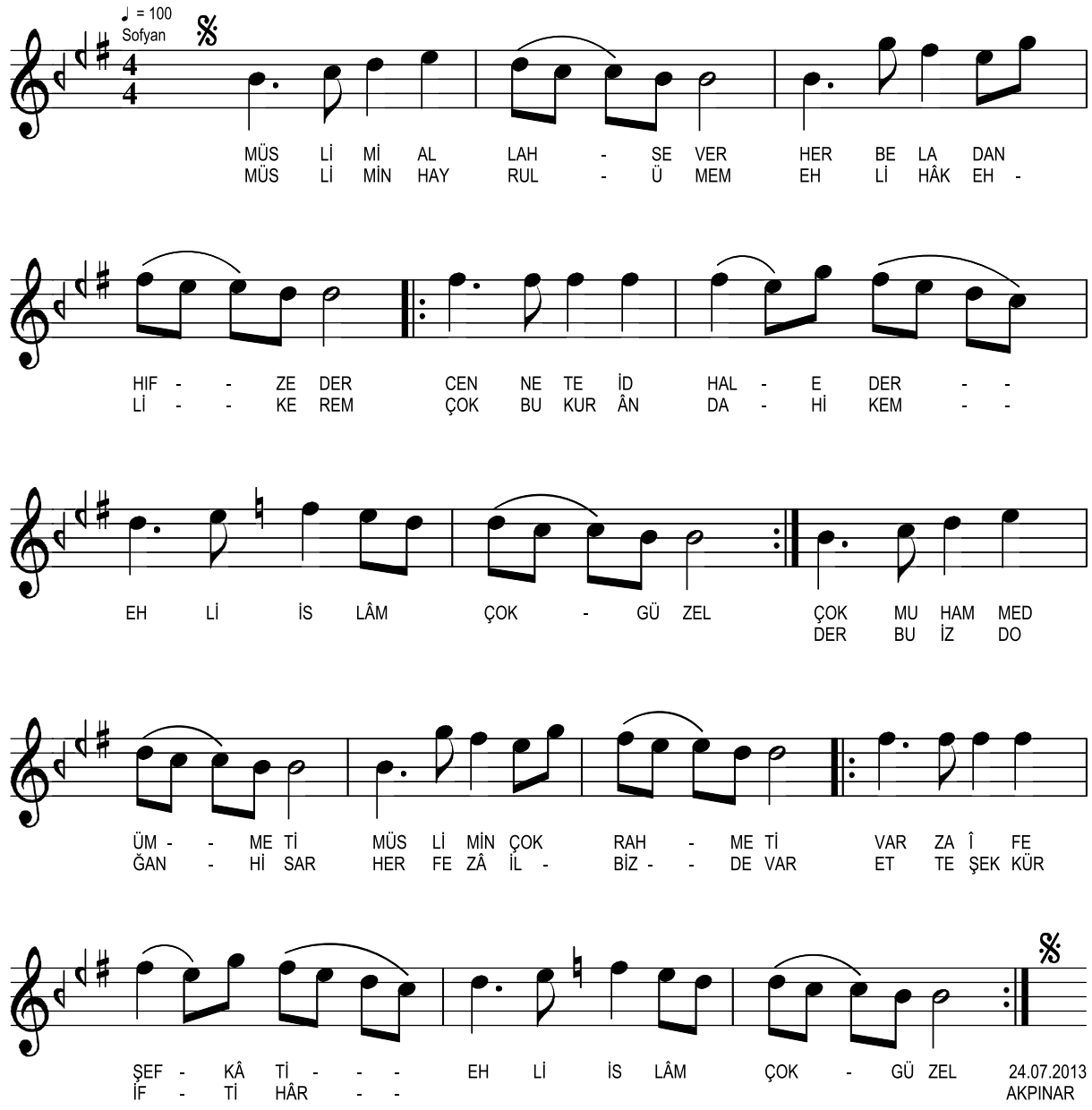
♩ = 100
Sofyan
4
4
MÜS Lİ Mİ AL LAH - SE VER HER BE LA DAN
MÜS Lİ MİN HAY RUL - Ü MEM EH Lİ HÂK EH -
HIF - - ZE DER CEN NE TE İD HAL - E DER - -
Lİ - - KE REM ÇOK BU KUR ÂN DA - Hİ KEM - -
EH Lİ İS LÂM ÇOK - GÜ ZEL ÇOK MU HAM MED
DER BU İZ DO
ÜM - - ME Tİ MÜS Lİ MİN ÇOK RAH - ME Tİ VAR ZA Î FE
ĞAN - Hİ SAR HER FE ZÂ İL - BİZ - - DE VAR ET TE ŞEK KÜR
ŞEF - KÂ Tİ - - - EH Lİ İS LÂM ÇOK - GÜ ZEL
İF - Tİ HÂR - -

24.07.2013
AKPINAR

EHL-İ İSLÂM ÇOK GÜZEL

(Müslimiyye Kasidesi)

Müslimi Allah sever
Her belâdan hıfzeder
Cennet'e idhâl eder
Ehl-i İslâm çok güzel

Çok Muhammed ümmeti
Müslimin çok rahmeti
Var zaife şefkati
Ehl-i İslâm çok güzel

Müslimin hayru'l-ümem
Ehl-i Hak ehlü'l-kerem
Çok bu Kur'ân'da hikem
Ehl-i İslâm çok güzel

Der bu İz Doğanhisar
Her fezâil bizde var
Et teşekkür iftihar
Ehl-i İslâm çok güzel

RAMAZANA İHTİRÂM

Acem Aşîrân İlâhî

Güfte: İzzeddin Doğanhisârî

Beste: Dr. Hüseyin AKPINAR
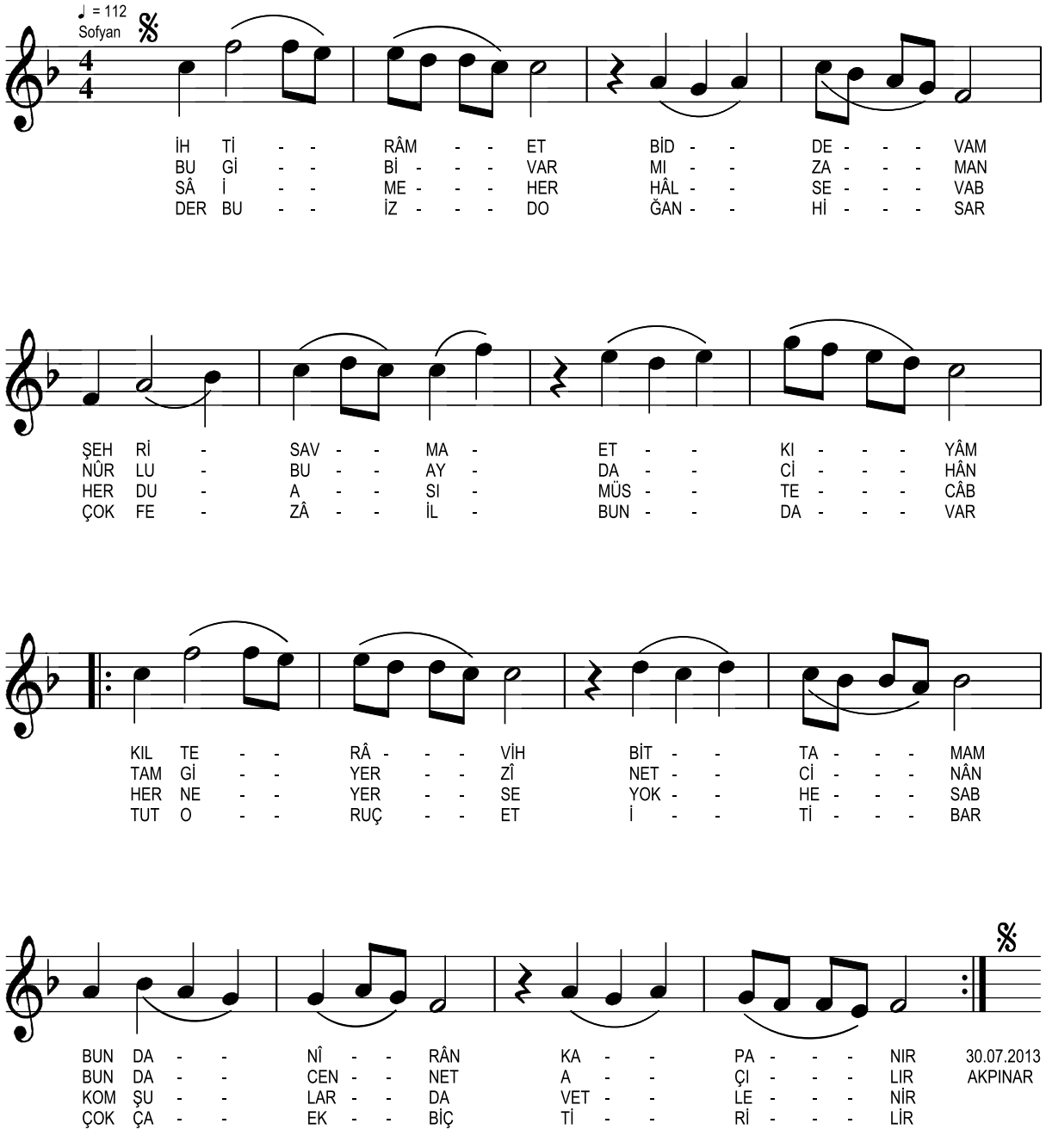
♩ = 112
Sofyan
İH Tİ - - RÂM - - ET BİD - - DE - - - VAM
BU Gİ - - Bİ - - - VAR MI - - ZA - - - MAN
SÂ İ - - ME - - - HER HÂL - - SE - - - VAB
DER BU - - İZ - - - DO ĞAN - - Hİ - - - SAR
ŞEH Rİ - SAV - - MA - ET - - KI - - - YÂM
NÛR LU - BU - - AY - DA - - Cİ - - - HÂN
HER DU - A - - SI - MÜS - - TE - - - CÂB
ÇOK FE - ZÂ - - İL - BUN - - DA - - - VAR
KIL TE - - RÂ - - - VİH BİT - - TA - - - MAM
TAM Gİ - - YER - - ZÎ NET - - Cİ - - - NÂN
HER NE - - YER - - SE YOK - - HE - - - SAB
TUT O - - RUÇ - - ET İ - - Tİ - - - BAR
BUN DA - - NÎ - - RÂN KA - - PA - - - NIR 30.07.2013
BUN DA - - CEN - - NET A - - ÇI - - - LIR AKPINAR
KOM ŞU - - LAR - - DA VET - - LE - - - NİR
ÇOK ÇA - - EK - - BİÇ Tİ - - Rİ - - - LİR

RAMAZAN'A İHTİRAM

(İhtiramiyye Kasidesi)

İhtiram et bi'd-devam
Şehri savma et kıyam
Kıl terâvih bi't-temam
Bunda nîrân kapanır

Bu gibi var mı zaman
Nurlu bu ayda cihân
Tam giyer zînet cinân
Bunda Cennet açılır

Şehri rahmet şehri nur
Şehri ümmet zi's-sürûr
Ah bu sultânu'ş-şuhûr
Bahre şeytan bağlanır

Her günü bayram gibi
Her gece kadir gibi
Şanları Cennet gibi
Bunda her şey yazılır

Sâime her hal sevap
Her duası müstecap
Her ne yerse yok hesap
Komşular davetlenir

Der bu İz Doğanhisar
Çok fezâil bunda var
Tut oruç et itibar
Çokça ek biçtirilir

MERHABA YÂ ŞEHR-İ RAHMET

Uşşâk İlâhî

Güfte: İzzeddin Doğanhisârî
Beste: Dr. Hüseyin AKPINAR
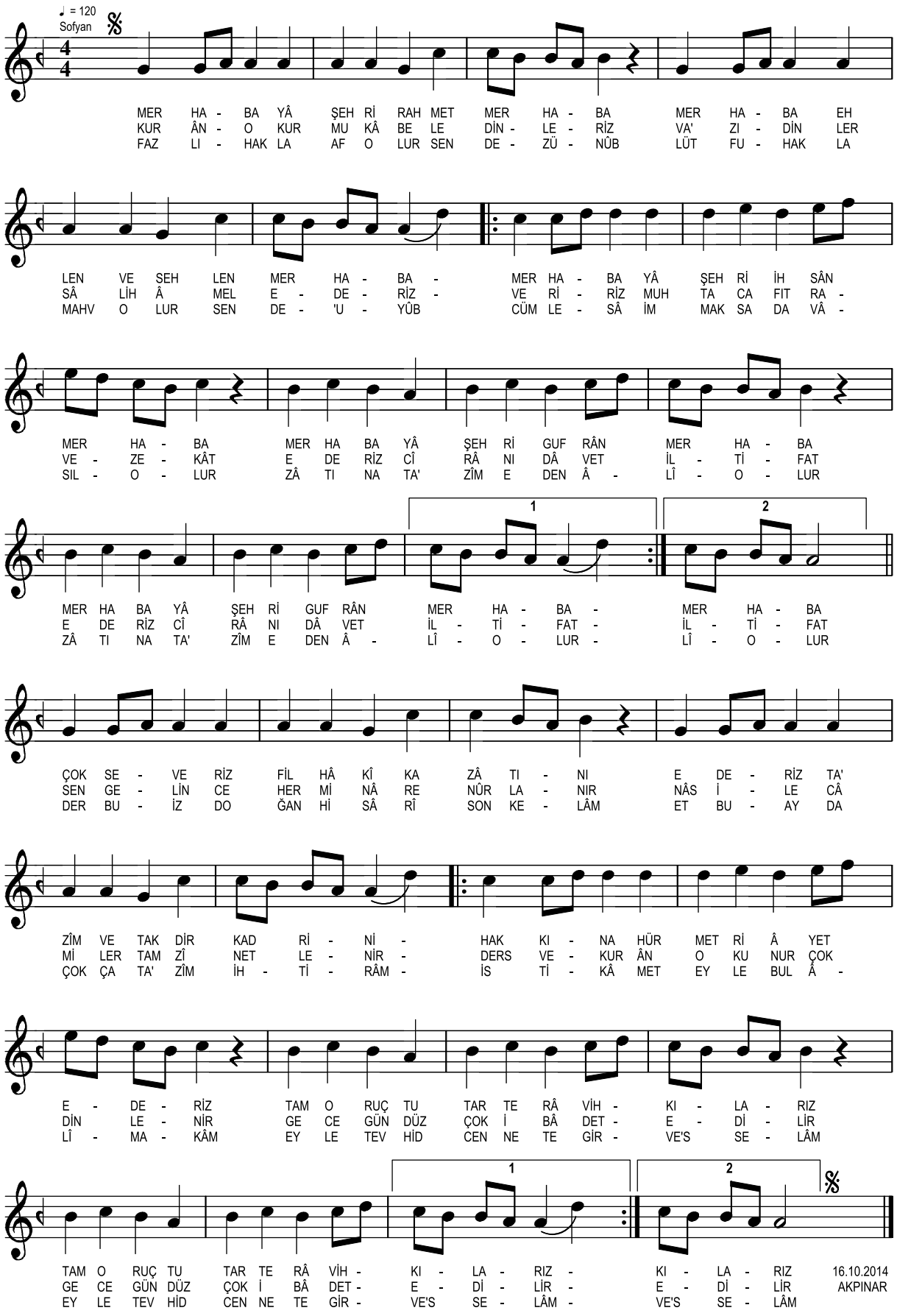
♩ = 120
Sofyan
MER HA - BA YÂ ŞEH Rİ RAH MET MER HA - BA MER HA - BA EH
KUR ÂN - O KUR MU KÂ BE LE DİN - LE - RİZ VA' ZI - DİN LER
FAZ LI - HAK LA AF O LUR SEN DE - ZÜ - NÛB LÜT FU - HAK LA
LEN VE SEH LEN MER HA - BA - MER HA - BA YÂ ŞEH Rİ İH SÂN
SÂ LİH Â MEL E - DE - RİZ - VE Rİ - RİZ MUH TA CA FIT RA -
MAHV O LUR SEN DE - 'U - YÛB CÜM LE - SÂ İM MAK SA DA VÂ -
MER HA - BA MER HA BA YÂ ŞEH Rİ GUF RÂN MER HA - BA
VE - ZE - KÂT E DE RİZ CÎ RÂ NI DÂ VET İL - Tİ - FAT
SIL - O - LUR ZÂ TI NA TA' ZÎM E DEN Â - LÎ - O - LUR
1
2
MER HA BA YÂ ŞEH Rİ GUF RÂN MER HA - BA - MER HA - BA
E DE RİZ CÎ RÂ NI DÂ VET İL - Tİ - FAT - İL - Tİ - FAT
ZÂ TI NA TA' ZÎM E DEN Â - LÎ - O - LUR - LÎ - O - LUR
ÇOK SE - VE RİZ FİL HÂ KÎ KA ZÂ TI - NI E DE - RİZ TA'
SEN GE - LİN CE HER Mİ NÂ RE NÛR LA - NIR NÂS İ - LE CÂ
DER BU - İZ DO ĞAN Hİ SÂ RÎ SON KE - LÂM ET BU - AY DA
ZÎM VE TAK DİR KAD Rİ - Nİ - HAK KI - NA HÜR MET Rİ Â YET
Mİ LER TAM ZÎ NET LE - NİR - DERS VE - KUR ÂN O KU NUR ÇOK
ÇOK ÇA TA' ZÎM İH - Tİ - RÂM - İS Tİ - KÂ MET EY LE BUL Â -
E - DE - RİZ TAM O RUÇ TU TAR TE RÂ VİH - KI - LA - RIZ
DİN LE - NİR GE CE GÜN DÜZ ÇOK İ BÂ DET - E - Dİ - LİR
LÎ - MA - KÂM EY LE TEV HİD CEN NE TE GİR - VE'S SE - LÂM
1
2
TAM O RUÇ TU TAR TE RÂ VİH - KI - LA - RIZ - KI - LA - RIZ 16.10.2014
GE CE GÜN DÜZ ÇOK İ BÂ DET - E - Dİ - LİR - E - Dİ - LİR AKPINAR
EY LE TEV HİD CEN NE TE GİR - VE'S SE - LÂM - VE'S SE - LÂM

MERHABA YÂ ŞEHR-İ RAHMET

(Tebrikiyye-i Ramazaniyye)

Merhaba yâ şehr-i rahmet merhaba
Merhaba ehlen ve sehlen merhaba
Merhaba yâ şehr-i ihsân merhaba
Merhaba yâ şehr-i gufrân merhaba

Çok severiz filhakîka zâtını
Ederiz ta'zim ve takdir kadrini
Hakkına hürmet, riâyet ederiz
Tam oruç tutar, terâvih kılarız

Kur'ân okur, mukâbele dinleriz
Va'zı dinler, sâlih âmel ederiz
Veririz muhtaca fıtra ve zekât
Ederiz cîrânı davet, iltifat

Sen gelince her minâre nûrlanır
Nâs ile câmiler tam zînetlenir
Ders ve Kur'ân okunur, çok dinlenir
Gece gündüz çok ibadet edilir

Fazl-ı Hakla af olur sende zünûb
Lütf-u Hakla mahv olur sende uyûb
Cümle sâim maksada vâsıl olur
Zâtına ta'zim eden âlî olur

Der bu İz Doğanhisarî son kelâm
Et bu ayda çokça ta'zim, ihtirâm
İstikâmet eyle bul âlî makâm
Eyle tevhid Cennet'e gir vesselâm

YAĞMUR DUASI

Dügâh İlâhî

Güfte: İzzeddin Doğanhisârî
Beste: Dr. Hüseyin AKPINAR
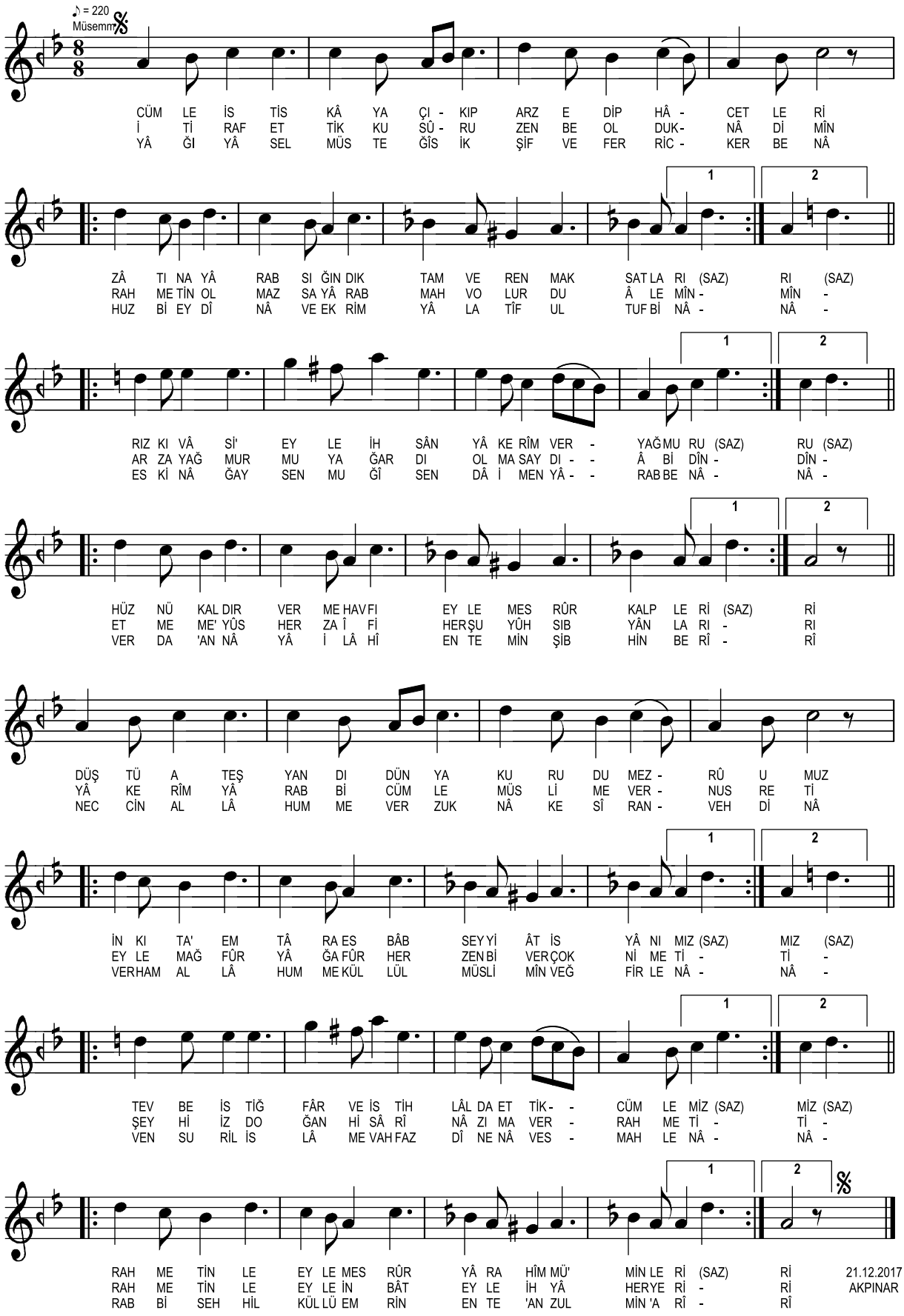
♪ = 220
Müsemmen
CÜM LE İS TİS KÂ YA ÇI - KIP ARZ E DİP HÂ - CET LE Rİ
İ Tİ RAF ET TİK KU SÛ - RU ZEN BE OL DUK - NÂ Dİ MÎN
YÂ ĞI YÂ SEL MÜS TE ĞÎS İK ŞİF VE FER RİC - KER BE NÂ
1
2
ZÂ TI NA YÂ RAB SI ĞIN DIK TAM VE REN MAK SAT LA RI (SAZ) RI (SAZ)
RAH ME TİN OL MAZ SA YÂ RAB MAH VO LUR DU Â LE MÎN - MÎN -
HUZ Bİ EY DÎ NÂ VE EK RİM YÂ LA TÎF UL TUF Bİ NÂ - NÂ -
1
2
RIZ KI VÂ Sİ' EY LE İH SÂN YÂ KE RÎM VER - YAĞ MU RU (SAZ) RU (SAZ)
AR ZA YAĞ MUR MU YA ĞAR DI OL MA SAY DI - - Â Bİ DÎN - DÎN -
ES Kİ NÂ ĞAY SEN MU ĞÎ SEN DÂ İ MEN YÂ - - RAB BE NÂ - NÂ -
1
2
HÜZ NÜ KAL DIR VER ME HAV FI EY LE MES RÛR KALP LE Rİ (SAZ) Rİ
ET ME ME' YÛS HER ZA Î Fİ HER ŞU YÛH SIB YÂN LA RI - RI
VER DA 'AN NÂ YÂ İ LÂ HÎ EN TE MİN ŞİB HİN BE RÎ - RÎ
DÜŞ TÜ A TEŞ YAN DI DÜN YA KU RU DU MEZ - RÛ U MUZ
YÂ KE RÎM YÂ RAB Bİ CÜM LE MÜS Lİ ME VER - NUS RE Tİ
NEC CİN AL LÂ HUM ME VER ZUK NÂ KE SÎ RAN - VEH Dİ NÂ
1
2
İN KI TA' EM TÂ RA ES BÂB SEY Yİ ÂT İS YÂ NI MIZ (SAZ) MIZ (SAZ)
EY LE MAĞ FÛR YÂ ĞA FÛR HER ZEN Bİ VER ÇOK Nİ ME Tİ - Tİ -
VER HAM AL LÂ HUM ME KÜL LÜL MÜSLİ MÎN VEĞ FİR LE NÂ - NÂ -
1
2
TEV BE İS TİĞ FÂR VE İS TİH LÂL DA ET TİK - - CÜM LE MİZ (SAZ) MİZ (SAZ)
ŞEY Hİ İZ DO ĞAN Hİ SÂ RÎ NÂ ZI MA VER - RAH ME Tİ - Tİ -
VEN SU RİL İS LÂ ME VAH FAZ DÎ NE NÂ VES - MAH LE NÂ - NÂ -
1
2
RAH ME TİN LE EY LE MES RÛR YÂ RA HÎM MÜ' MİN LE Rİ (SAZ) Rİ
RAH ME TİN LE EY LE İN BÂT EY LE İH YÂ HER YE Rİ - Rİ
RAB Bİ SEH HİL KÜL LÜ EM RİN EN TE 'AN ZUL MİN 'A RÎ - RÎ
21.12.2017
AKPINAR

YAĞMUR DUASI

(İstiskaiyye Kasidesi)

Cümle istiskâya çıkıp arz edip hâcetleri
Zâtına yâ Rab sığındık tam verip maksatları
Rızkı vâsi' eyle ihsân yâ Kerîm ver yağmuru
Hüznü kaldır verme havfı, eyle mesrûr kalpleri

Düştü ateş, yandı dünya, kurudu mezrûumuz
İnkıtaı emtâra esbâp seyyiât, isyânımız
Tevbe, istiğfâr ve istihlâl da ettik cümlemiz
Rahmetinle eyle mesrûr yâ Rahîm mü'minleri

İtiraf ettik kusrumuz, cem'an olduk nâdimîn
Rahmetin olmazsa yâ Rab mahvolurdu âlemîn
Arza yağmur mu yağardı olmasaydı âbidîn
Etme me'yûs her zaîfi, her şuyûh, sıbyanları

Yâ Kerîm, yâ Rabbi cümle müslime ver nusreti
Eyle mağfûr yâ Ğafûr her zenbi, ver çok nimeti
Şeyh-i İz Doğanhisârî nâzıma ver rahmeti
Rahmetinle eyle inbât, eyle ihyâ her yeri

Yâ Ğıyâse'l-müstağîs ikşif ve ferric kerbenâ
Huz bi-eydinâ ve ekrim yâ Latîf ultuf binâ
Eskinâ ğaysen muğîsen dâimen yâ Rabbenâ
Verda 'annâ yâ İlâhî ente min şibhin berî

Neccin Allâhümme verzuknâ kesîran vehdinâ
Verham Allâhümme küllü'l-Müslimîn vağfirlenâ
Vensuri'l-İslâme vahfaz dînenâ ve's-mahlenâ
Rabbi sehhil küllü emrin ente 'an-zulmin 'arî

SALAVÂT- ŞERÎFE

Segâh

Güfte: Abdullah İbn Ömer
Beste: Dr. Hüseyin AKPINAR
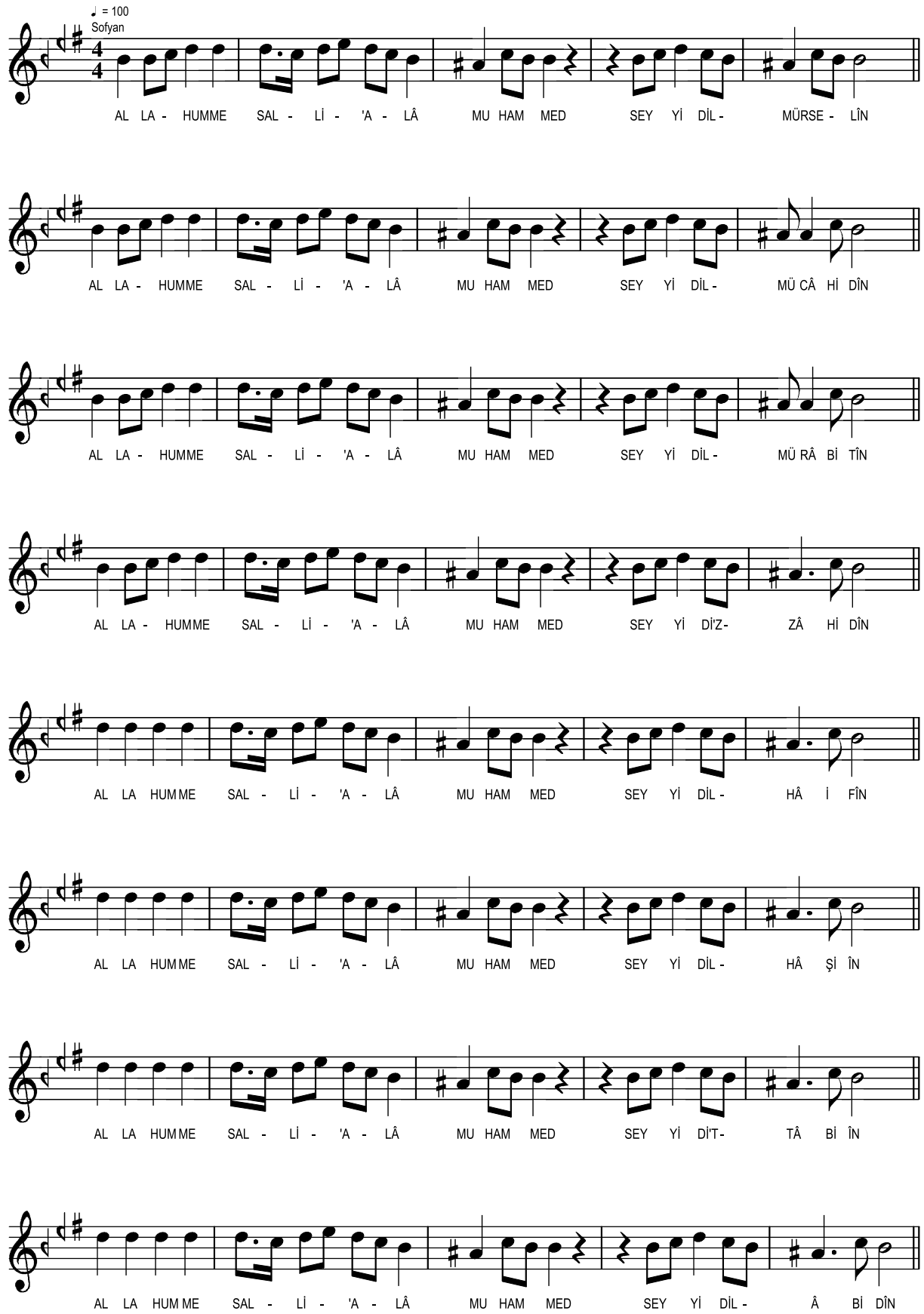
♩ = 100
Sofyan
AL LA - HUMME SAL - Lİ - 'A - LÂ MU HAM MED SEY Yİ DİL - MÜRSE - LÎN
AL LA - HUMME SAL - Lİ - 'A - LÂ MU HAM MED SEY Yİ DİL - MÜ CÂ Hİ DÎN
AL LA - HUMME SAL - Lİ - 'A - LÂ MU HAM MED SEY Yİ DİL - MÜ RÂ Bİ TÎN
AL LA - HUMME SAL - Lİ - 'A - LÂ MU HAM MED SEY Yİ Dİ'Z- ZÂ Hİ DÎN
AL LA HUMME SAL - Lİ - 'A - LÂ MU HAM MED SEY Yİ DİL - HÂ İ FÎN
AL LA HUMME SAL - Lİ - 'A - LÂ MU HAM MED SEY Yİ DİL - HÂ Şİ ÎN
AL LA HUMME SAL - Lİ - 'A - LÂ MU HAM MED SEY Yİ Dİ'T- TÂ Bİ ÎN
AL LA HUMME SAL - Lİ - 'A - LÂ MU HAM MED SEY Yİ DİL - Â Bİ DÎN

Salavât-ı Şerife

Allahumme salli alâ Muhammed Seyyidi'l-Mürselin
Allahumme salli alâ Muhammed Seyyidi'l-Mücâhidin
Allahumme salli alâ Muhammed Seyyidi'l-Mürâbitîn
Allahumme salli alâ Muhammed Seyyidi'z-Zâhidin
Allahumme salli alâ Muhammed Seyyidi'l-Hâifîn
Allahumme salli alâ Muhammed Seyyidi'l-Hâşiîn
Allahumme salli alâ Muhammed Seyyidi't-Tâbiîn
Allahumme salli alâ Muhammed Seyyidi'l-Âbidîn
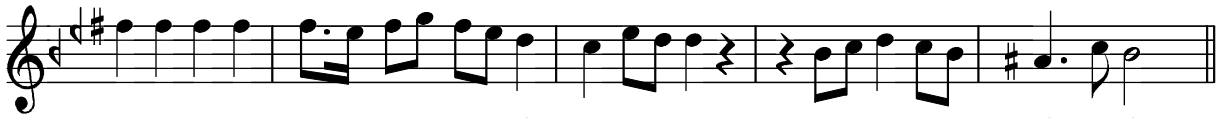
AL LA HUM ME SAL - Lİ - 'A - LÂ MU HAM MED SEY Yİ DİL - HÂ Mİ DÎN
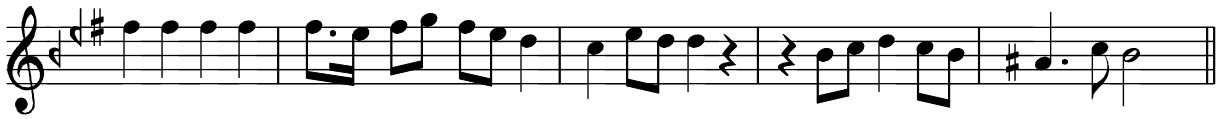
AL LA HUM ME SAL - Lİ - 'A - LÂ MU HAM MED SEY Yİ Dİ'R- RÂ Kİ ÎN
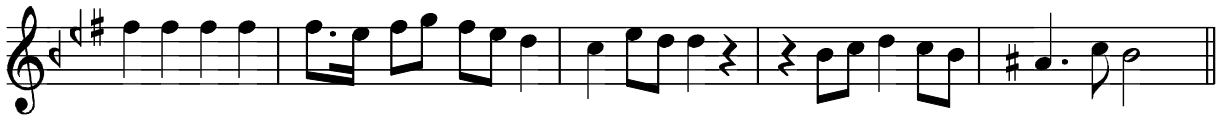
AL LA HUM ME SAL - Lİ - 'A - LÂ MU HAM MED SEY Yİ Dİ'S- SÂ Cİ DÎN
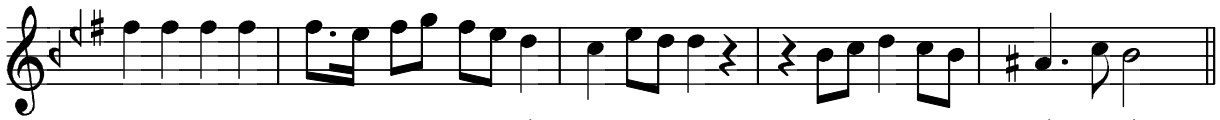
AL LA HUM ME SAL - Lİ - 'A - LÂ MU HAM MED SEY Yİ DİL - KÂ İ MÎN
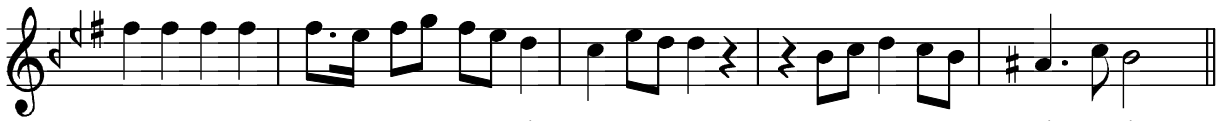
AL LA HUM ME SAL - Lİ - 'A - LÂ MU HAM MED SEY Yİ DİL - VÂ İ ZÎN
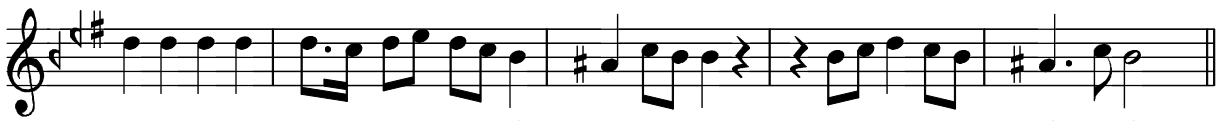
AL LA HUM ME SAL - Lİ - 'A - LÂ MU HAM MED SEY Yİ Dİ'S- SÂ Bİ RÎN
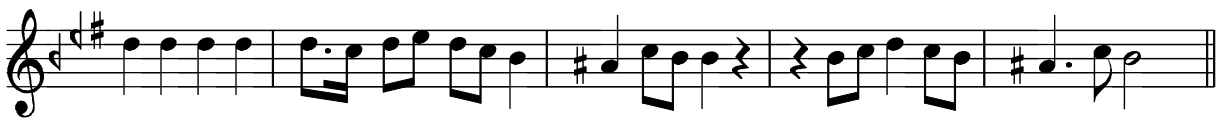
AL LA HUM ME SAL - Lİ - 'A - LÂ MU HAM MED SEY Yİ DİL - FÂ Nİ ÎN
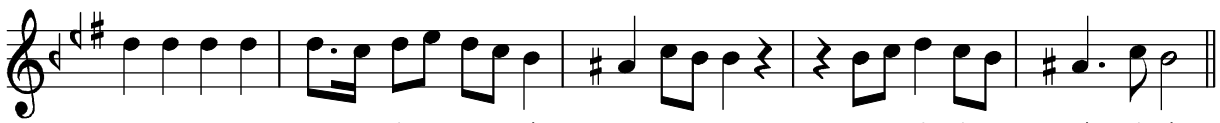
AL LA HUM ME SAL - Lİ - 'A - LÂ MU HAM MED SEY Yİ Dİ'N- NÂ Dİ MÎN

Salavât-ı Şerife

Allahumme salli alâ Muhammed Seyyidi'l-Hâmidîn
Allahumme salli alâ Muhammed Seyyidi'r-Râkiîn
Allahumme salli alâ Muhammed Seyyidi's-Sâcidîn
Allahumme salli alâ Muhammed Seyyidi'l-Kâimîn
Allahumme salli alâ Muhammed Seyyidi'l-Vâizîn
Allahumme salli alâ Muhammed Seyyidi's-Sâbirîn
Allahumme salli alâ Muhammed Seyyidi'l-Fâniîn
Allahumme salli alâ Muhammed Seyyidi'n-Nâdimîn
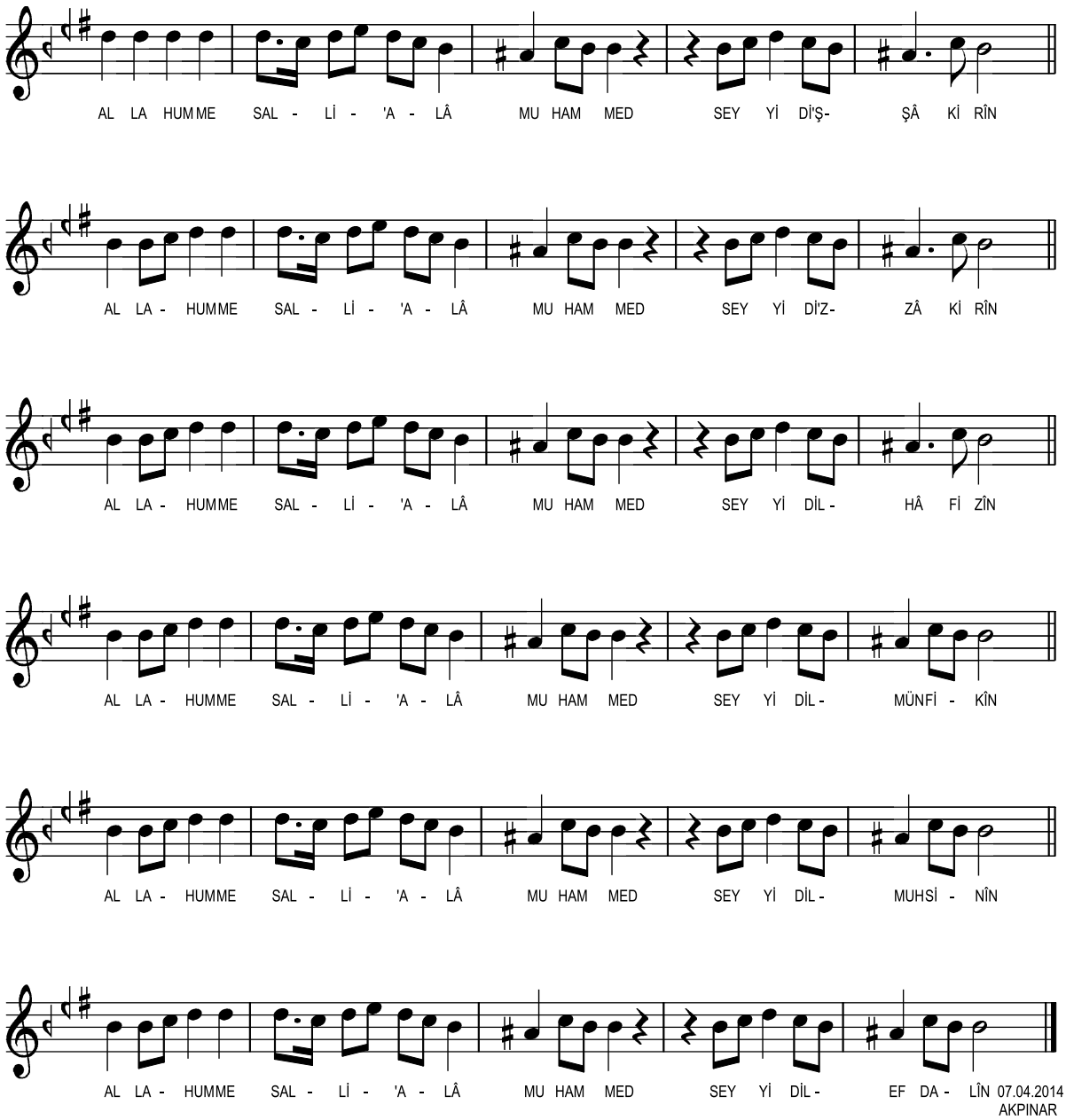
AL LA HUM ME SAL - Lİ - 'A - LÂ MU HAM MED SEY Yİ Dİ'Ş- ŞÂ Kİ RÎN
AL LA - HUM ME SAL - Lİ - 'A - LÂ MU HAM MED SEY Yİ Dİ'Z- ZÂ Kİ RÎN
AL LA - HUM ME SAL - Lİ - 'A - LÂ MU HAM MED SEY Yİ DİL - HÂ Fİ ZÎN
AL LA - HUM ME SAL - Lİ - 'A - LÂ MU HAM MED SEY Yİ DİL - MÜNFİ - KÎN
AL LA - HUM ME SAL - Lİ - 'A - LÂ MU HAM MED SEY Yİ DİL - MUHSİ - NÎN
AL LA - HUM ME SAL - Lİ - 'A - LÂ MU HAM MED SEY Yİ DİL - EF DA - LÎN 07.04.2014
AKPINAR

Salavât-ı Şerife

Allahumme salli alâ Muhammed Seyyidi'ṣ-Ṣâkirîn
Allahumme salli alâ Muhammed Seyyidi'z-Zâkirîn
Allahumme salli alâ Muhammed Seyyidi'l-Hâfizîn
Allahumme salli alâ Muhammed Seyyidi'l-Münfikîn
Allahumme salli alâ Muhammed Seyyidi'l-Muhsinîn
Allahumme salli alâ Muhammed Seyyidi'l-Efdalîn

BİR KÂMİL MÜRŞİDE VARMADAN OLMAZ

Hüseynî İlâhî

Güfte: Yunus Emre

Derleyen: Dr. Hüseyin AKPINAR
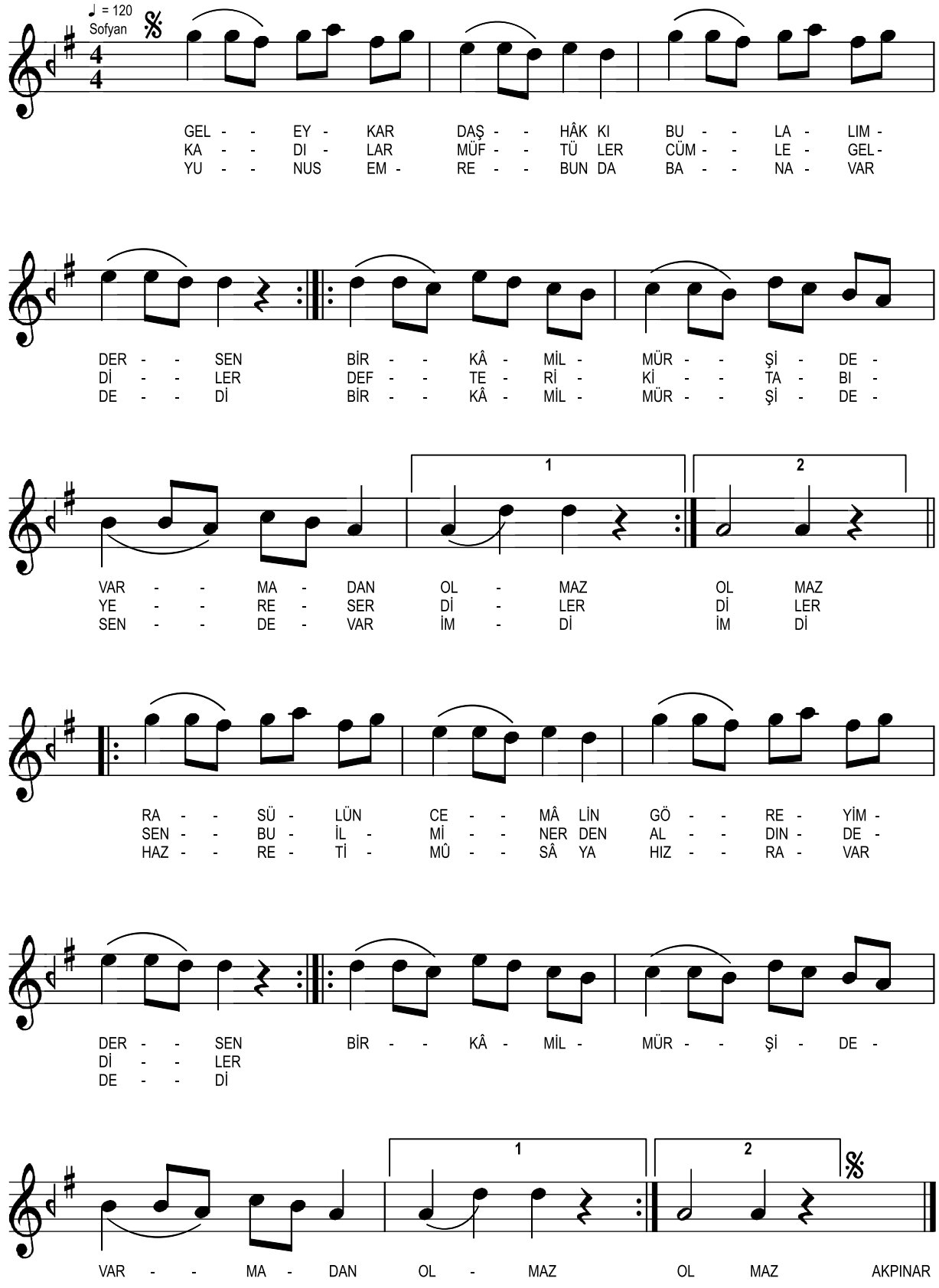
♩ = 120
Sofyan
GEL - - EY - KAR DAŞ - - HÂK KI BU - - LA - LIM -
KA - - DI - LAR MÜF - - TÜ LER CÜM - - LE - GEL -
YU - - NUS EM - RE - - BUN DA BA - - NA - VAR
DER - - SEN BİR - - KÂ - MİL - MÜR - - Şİ - DE -
Dİ - - LER DEF - - TE - Rİ - Kİ - - TA - BI -
DE - - Dİ BİR - - KÂ - MİL - MÜR - - Şİ - DE -
1
2
VAR - - MA - DAN OL - MAZ OL MAZ
YE - - RE - SER Dİ - LER Dİ LER
SEN - - DE - VAR İM - Dİ İM Dİ
RA - - SÜ - LÜN CE - - MÂ LİN GÖ - - RE - YİM -
SEN - - BU - İL - Mİ - - NER DEN AL - - DIN - DE -
HAZ - - RE - Tİ - MÛ - - SÂ YA HIZ - - RA - VAR
DER - - SEN BİR - - KÂ - MİL - MÜR - - Şİ - DE -
Dİ - - LER
DE - - Dİ
1
2
VAR - - MA - DAN OL - MAZ OL MAZ AKPINAR

BİR KÂMİL MÜRŞİDE VARMADAN OLMAZ

Gel ey kardaş Hakkı bulalım dersen
Bir kâmil mürşide varmadan olmaz
Rasûlün cemâlin göreyim dersen
Bir kâmil mürşide varmadan olmaz

Kadılar müftüler cümle geldiler
Defteri kitabı yere serdiler
Sen bu ilmi nerden aldın dediler
Bir kâmil mürşide varmadan olmaz

Yunus Emre bunda bana var dedi
Bir kâmil mürşide sen de var imdi
Hazreti Mûsa'ya Hızr'a var dedi
Bir kâmil mürşide varmadan olmaz

ŞEM'A YANAN PERVÂNELER

Hüseynî İlâhî

Güfte: Şehzâde

Derleyen: Dr. Hüseyin AKPINAR
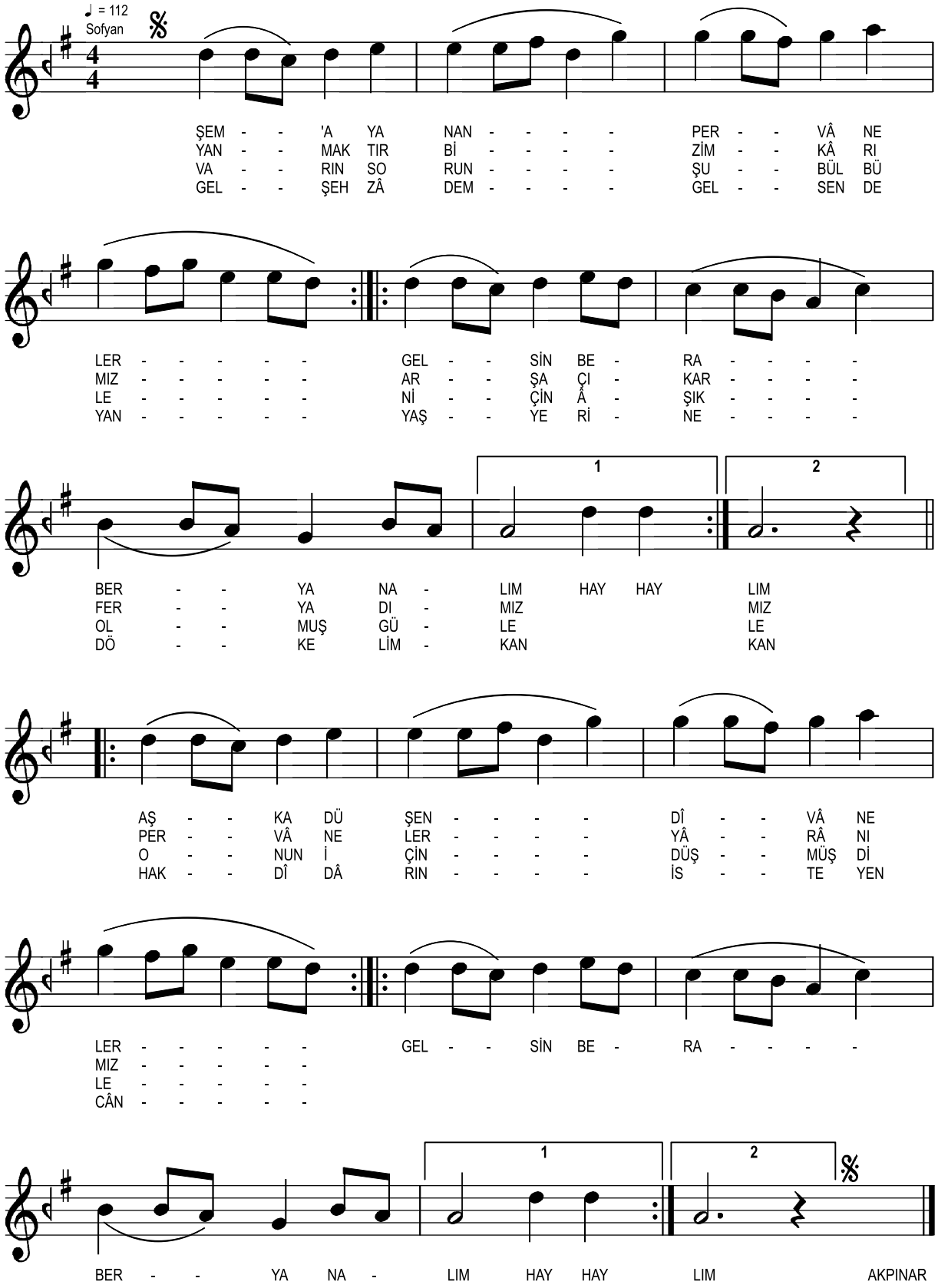
♩ = 112
Sofyan
ŞEM - - 'A YA NAN - - - - PER - - VÂ NE
YAN - - MAK TIR Bİ - - - - ZİM - - KÂ RI
VA - - RIN SO RUN - - - - ŞU - - BÜL BÜ
GEL - - ŞEH ZÂ DEM - - - - GEL - - SEN DE
LER - - - - - GEL - - SİN BE - RA - - - -
MIZ - - - - - AR - - ŞA ÇI - KAR - - - -
LE - - - - - Nİ - - ÇİN Â - ŞIK - - - -
YAN - - - - - YAŞ - - YE Rİ - NE - - - -
1
2
BER - - YA NA - LIM HAY HAY LIM
FER - - YA DI - MIZ MIZ
OL - - MUŞ GÜ - LE LE
DÖ - - KE LİM - KAN KAN
AŞ - - KA DÜ ŞEN - - - - DÎ - - VÂ NE
PER - - VÂ NE LER - - - - YÂ - - RÂ NI
O - - NUN İ ÇİN - - - - DÜŞ - - MÜŞ Dİ
HAK - - DÎ DÂ RIN - - - - İS - - TE YEN
LER - - - - - GEL - - SİN BE - RA - - - -
MIZ - - - - -
LE - - - - -
CÂN - - - - -
1
2
BER - - YA NA - LIM HAY HAY LIM AKPINAR

ŞEM'A YANAN PERVÂNELER

Şem'a yanan pervâneler
Gelsin beraber yanalım
Aşka düşen divâneler
Gelsin beraber yanalım

Yanmaktır bizim kârımız
Arşa çıkar feryâdımız
Pervâneler yâranımız
Gelsin beraber yanalım

Varın sorun şu bülbüle
Niçin âşık olmuş güle
Onun için düşmüş dile
Gelsin beraber yanalım

Gel Şeyhzâdem gel sende yan
Yaş yerine dökelim kan
Hak dîdârın isteyen cân
Gelsin beraber yanalım

BEN BİR YAKUB İDİM

Uşşâk İlâhî

Güfte: Yunus Emre

Derleyen: Dr. Hüseyin AKPINAR
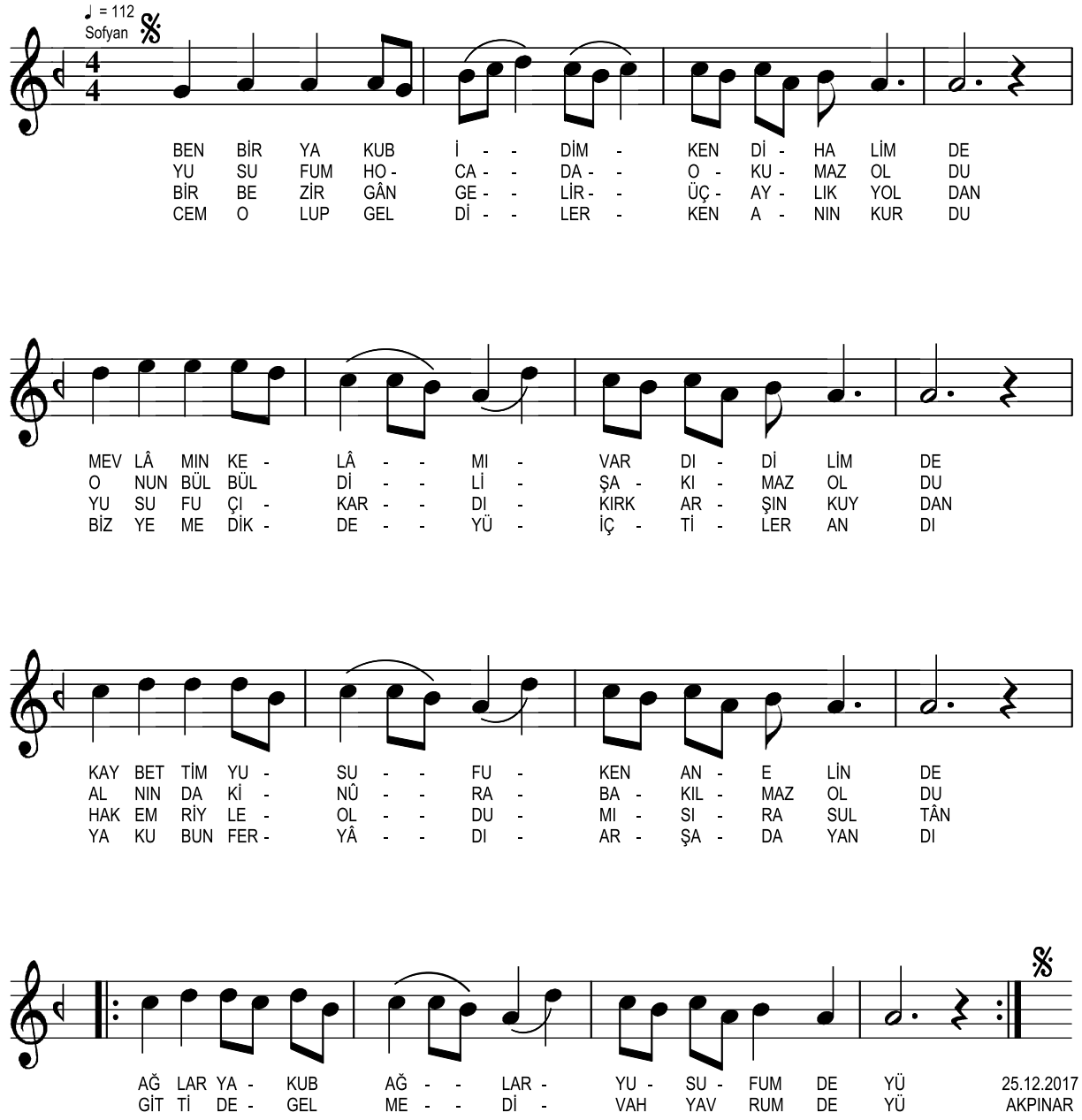
♩ = 112
Sofyan
BEN BİR YA KUB İ - - DİM - KEN Dİ - HA LİM DE
YU SU FUM HO - CA - - DA - - O - KU - MAZ OL DU
BİR BE ZİR GÂN GE - - LİR - - ÜÇ - AY - LIK YOL DAN
CEM O LUP GEL Dİ - - LER - KEN A - NIN KUR DU
MEV LÂ MIN KE - LÂ - - MI - VAR DI - Dİ LİM DE
O NUN BÜL BÜL Dİ - - Lİ - ŞA - KI - MAZ OL DU
YU SU FU ÇI - KAR - - DI - KIRK AR - ŞIN KUY DAN
BİZ YE ME DİK - DE - - YÜ - İÇ - Tİ - LER AN DI
KAY BET TİM YU - SU - - FU - KEN AN - E LİN DE
AL NIN DA Kİ - NÛ - - RA - BA - KIL - MAZ OL DU
HAK EM RİY LE - OL - - DU - MI - SI - RA SUL TÂN
YA KU BUN FER - YÂ - - DI - AR - ŞA - DA YAN DI
AĞ LAR YA - KUB AĞ - - LAR - YU - SU - FUM DE YÜ
GİT Tİ DE - GEL ME - - Dİ - VAH YAV RUM DE YÜ
25.12.2017
AKPINAR

BEN BİR YAKUB İDİM

Ben bir Yakub idim kendi halimde
Mevlamın kelâmı vardı dilimde
Kaybettim Yusuf'u Ken'an elinde
Ağlar Yakub ağlar Yusuf'um deyu
Gitti de gelmedi vah yavrum deyu

Yusuf'um hocada okumaz oldu
Onun bülbül dili şakımaz oldu
Alnındaki nuru berk urmaz oldu
Ağlar Yakub ağlar Yusuf'um deyu
Gitti de gelmedi vah yavrum deyu

Yusuf'u götürdüler ölüm kastine
Attılar kuyuya başı üstüne
İhlas ile çıktı suyun üstüne
Ağlar Yakub ağlar Yusuf'um deyu
Gitti de gelmedi vah yavrum deyu

Bir bezirgan geldi üç aylık yoldan
Yusuf'u çıkardı kırk arşın kuyudan
Keremkari kıldı Mısır'a sultan
Ağlar Yakub ağlar Yusuf'um deyu
Gitti de gelmedi vah yavrum deyu

Cem olup geldiler Kenanın kurdu
Biz yemedik deyü içtiler andı
Yakub'un feryadı arşa dayandı
Ağlar Yakub ağlar Yusuf'um deyu
Gitti de gelmedi vah yavrum deyu

MUHAMMED DÜNYAYA GELDİ

Uşşâk İlâhî

Güfte: Anonim

Derleyen: Dr. Hüseyin AKPINAR
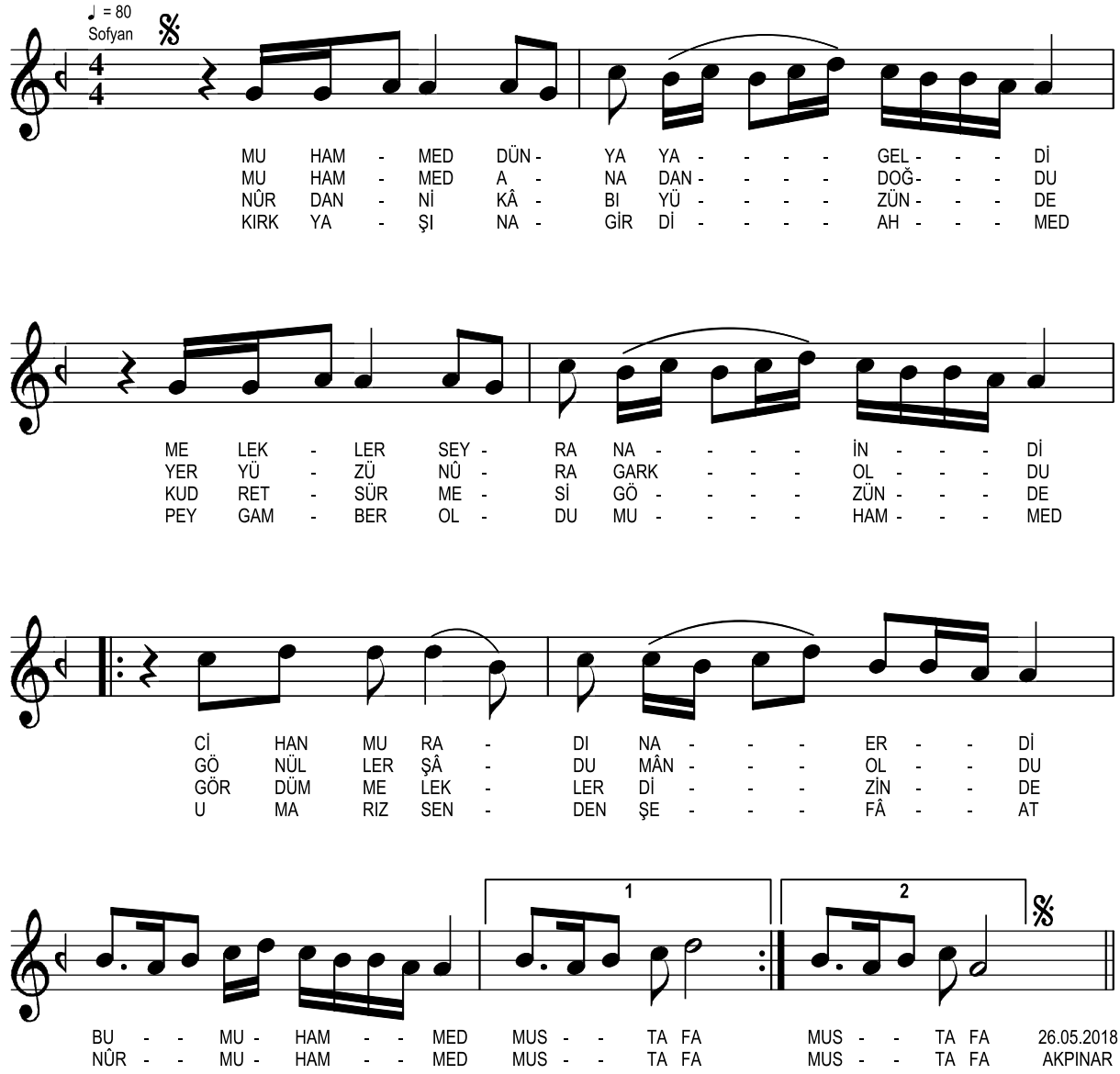
♩ = 80
Sofyan
MU HAM - MED DÜN - YA YA - - - - GEL - - - Dİ
MU HAM - MED A - NA DAN - - - - DOĞ - - - DU
NÛR DAN - Nİ KÂ - BI YÜ - - - - ZÜN - - - DE
KIRK YA - ŞI NA - GİR Dİ - - - - AH - - - MED
ME LEK - LER SEY - RA NA - - - - İN - - - Dİ
YER YÜ - ZÜ NÛ - RA GARK - - - OL - - - DU
KUD RET - SÜR ME - Sİ GÖ - - - - ZÜN - - - DE
PEY GAM - BER OL - DU MU - - - - HAM - - - MED
Cİ HAN MU RA - DI NA - - - ER - - Dİ
GÖ NÜL LER ŞÂ - DU MÂN - - - OL - - DU
GÖR DÜM ME LEK - LER Dİ - - - ZİN - - DE
U MA RIZ SEN - DEN ŞE - - - FÂ - - AT
1
2
BU - - MU - HAM - - MED MUS - - TA FA MUS - - TA FA 26.05.2018
NÛR - - MU - HAM - - MED MUS - - TA FA MUS - - TA FA AKPINAR

MUHAMMED DÜNYAYA GELDİ

Muhammed dünyaya geldi
Melekler seyrana indi
Cihân muradına erdi
Bu Muhammed Mustafa

Muhammed anadan doğdu
Yeryüzü nûra gark oldu
Gönüller şâd u mân oldu
Bu Muhammed Mustafa

Nûrdan nikâbı yüzünde
Kudret sürmesi gözünde
Gördüm melekler dizinde
Bu Muhammed Mustafa

Kırk yaşına girdi Ahmed
Peygamber oldu Muhammed
Umarız senden şefaat
Bu Muhammed Mustafa

YOLUNA MUHAMMED'İN

Nevâ İlâhî

Güfte: Anonim

Derleyen: Dr. Hüseyin AKPINAR

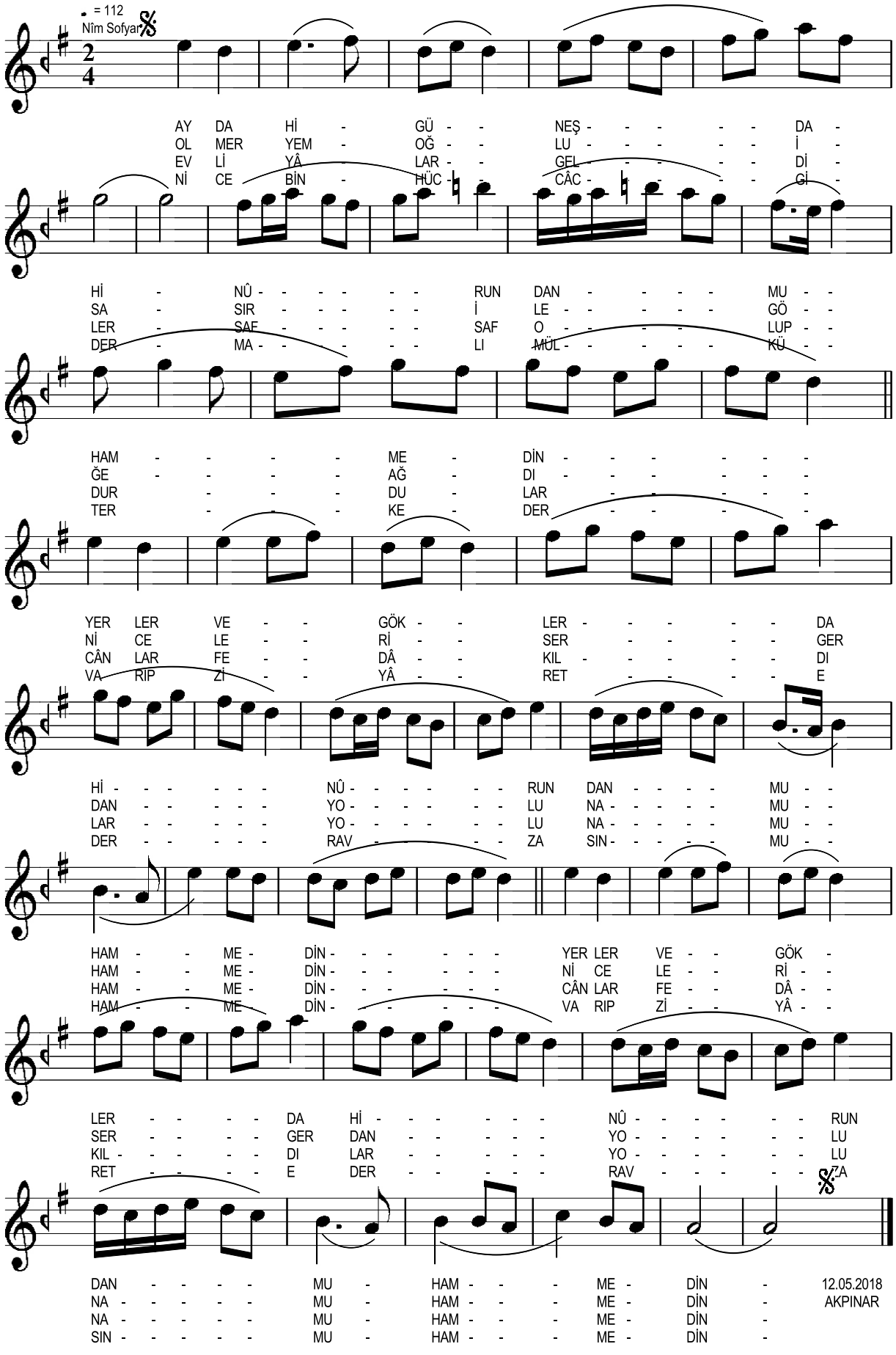
♩ = 112
Nîm Sofyan
AY DA Hİ - GÜ - - NEŞ - - - - - DA -
OL MER YEM - OĞ - - LU - - - - - İ -
EV Lİ YÂ - LAR - - GEL - - - - - Dİ -
Nİ CE BİN - HÜC - - CÂC - - - - - Gİ -
Hİ - NÛ - - - - - - RUN DAN - - - - MU - -
SA - SIR - - - - - - İ LE - - - - - GÖ - -
LER - SAF - - - - - - SAF O - - - - - LUP - -
DER - MA - - - - - - LI MÜL - - - - - KÜ - -
HAM - - - - - ME - DİN - - - - - - -
ĞE - - - - - AĞ - DI - - - - - - -
DUR - - - - - DU - LAR - - - - - - -
TER - - - - - KE - DER - - - - - - -
YER LER VE - - GÖK - - LER - - - - - DA
Nİ CE LE - - Rİ - - SER - - - - - GER
CÂN LAR FE - - DÂ - - KIL - - - - - DI
VA RIP Zİ - - YÂ - - RET - - - - - E
Hİ - - - - - - NÛ - - - - - - RUN DAN - - - - MU - -
DAN - - - - - - YO - - - - - - LU NA - - - - - MU - -
LAR - - - - - - YO - - - - - - LU NA - - - - - MU - -
DER - - - - - - RAV - - - - - - ZA SIN - - - - - MU - -
HAM - - ME - DİN - - - - - - YER LER VE - - GÖK -
HAM - - ME - DİN - - - - - - Nİ CE LE - - Rİ - -
HAM - - ME - DİN - - - - - - CÂN LAR FE - - DÂ - -
HAM - - ME - DİN - - - - - - VA RIP Zİ - - YÂ - -
LER - - - - DA Hİ - - - - - - NÛ - - - - - - RUN
SER - - - - GER DAN - - - - - - YO - - - - - - LU
KIL - - - - - DI LAR - - - - - - YO - - - - - - LU
RET - - - - - E DER - - - - - - RAV - - - - - - ZA
DAN - - - - - MU - HAM - - - - ME - DİN - 12.05.2018
NA - - - - - MU - HAM - - - - ME - DİN - AKPINAR
NA - - - - - MU - HAM - - - - ME - DİN -
SIN - - - - - MU - HAM - - - - ME - DİN -

YOLUNA MUHAMMED'İN

Ay dahi güneş dahi nûrundan Muhammed'in
Yerler ve gökler dahi nûrundan Muhammed'in

Ol Meryem oğlu İsa sır ile göğe ağdı
Niceleri sergerdân yoluna Muhammed'in

Evliyalar geldiler, saf saf olup durdular
Canlar feda kıldılar, yoluna Muhammed'in

Nice bin hüccâc gider, malı mülkü terk eder
Varır ziyaret eder Ravza'sın Muhammed'in

BİR ADINI RAHMÂN GÖRDÜM

Hüseynî İlâhî

Güfte: Âşık Molla Rahim Efendi

Derleyen: Dr. Hüseyin AKPINAR
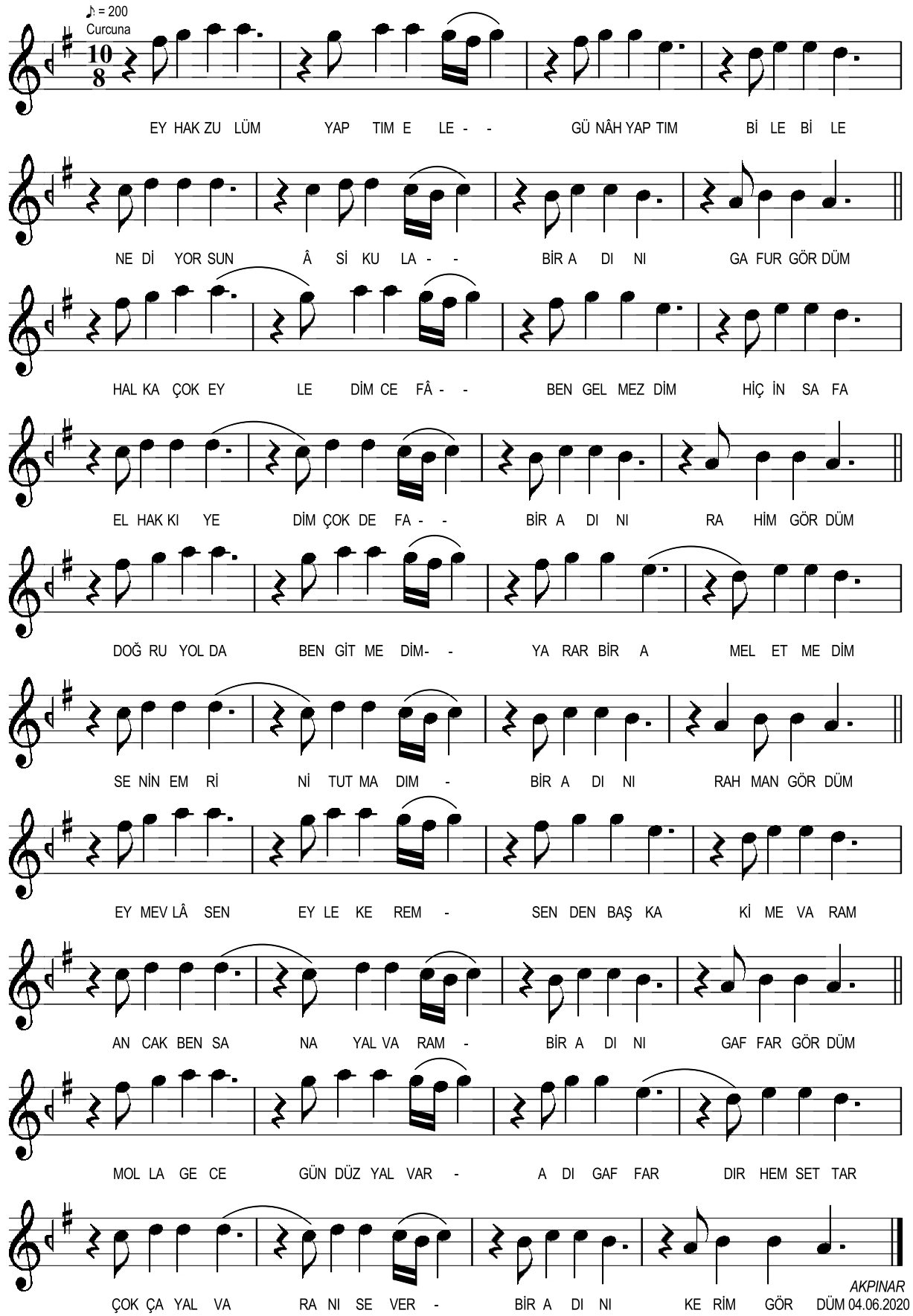
♪ = 200
Curcuna
10/8
EY HAK ZU LÜM YAP TIM E LE - - GÜ NÂH YAP TIM Bİ LE Bİ LE
NE Dİ YOR SUN Â Sİ KU LA - - BİR A DI NI GA FUR GÖR DÜM
HAL KA ÇOK EY LE DİM CE FÂ - - BEN GEL MEZ DİM HİÇ İN SA FA
EL HAK KI YE DİM ÇOK DE FA - - BİR A DI NI RA HİM GÖR DÜM
DOĞ RU YOL DA BEN GİT ME DİM- - YA RAR BİR A MEL ET ME DİM
SE NİN EM Rİ Nİ TUT MA DIM - BİR A DI NI RAH MAN GÖR DÜM
EY MEV LÂ SEN EY LE KE REM - SEN DEN BAŞ KA Kİ ME VA RAM
AN CAK BEN SA NA YAL VA RAM - BİR A DI NI GAF FAR GÖR DÜM
MOL LA GE CE GÜN DÜZ YAL VAR - A DI GAF FAR DIR HEM SET TAR
ÇOK ÇA YAL VA RA NI SE VER - BİR A DI NI KE RİM GÖR DÜM 04.06.2020
AKPINAR

BİR ADINI RAHMAN GÖRDÜM

Ey Hak zulüm yaptım ele
Günah yaptım bile bile
Ne diyorsun âsi kula
Bir adını Gafur gördüm

Halka çok eyledim cefâ
Ben gelmezdim hiç insafa
El hakkı yedim çok defa
Bir adını Rahim gördüm

Doğru yolda ben gitmedim
Yarar bir amel etmedim
Senin emrini tutmadım
Bir adını Rahman gördüm

Ey Mevlâ sen eyle kerem
Senden başka kime varam
Ancak ben sana yalvaram
Bir adını Gaffar gördüm

Molla gece gündüz yalvar
Adı Gaffardır hem Settar
Çokça yalvaranı sever
Bir adını Kerim gördüm*

* Yunaklı Molla Rahim Efendi'ye ait olan bu şiir, 28 kıtadan oluşan şiirin bir kısmıdır. Doğanhisarlı Osman Umutlu'nun okuduğu ilâhîden notaya alınmıştır. Bkz. Hakan Koç, *Yunaklı Âşık Molla Rahim Eşsiz ve Coşkun Beyitleri*, Konya 2013, s. 382-383.

GELİYOR ÖLÜM

Hüseynî İlâhî

Güfte: Orhan GÜNDÜZ
Beste: Orhan GÜNDÜZ
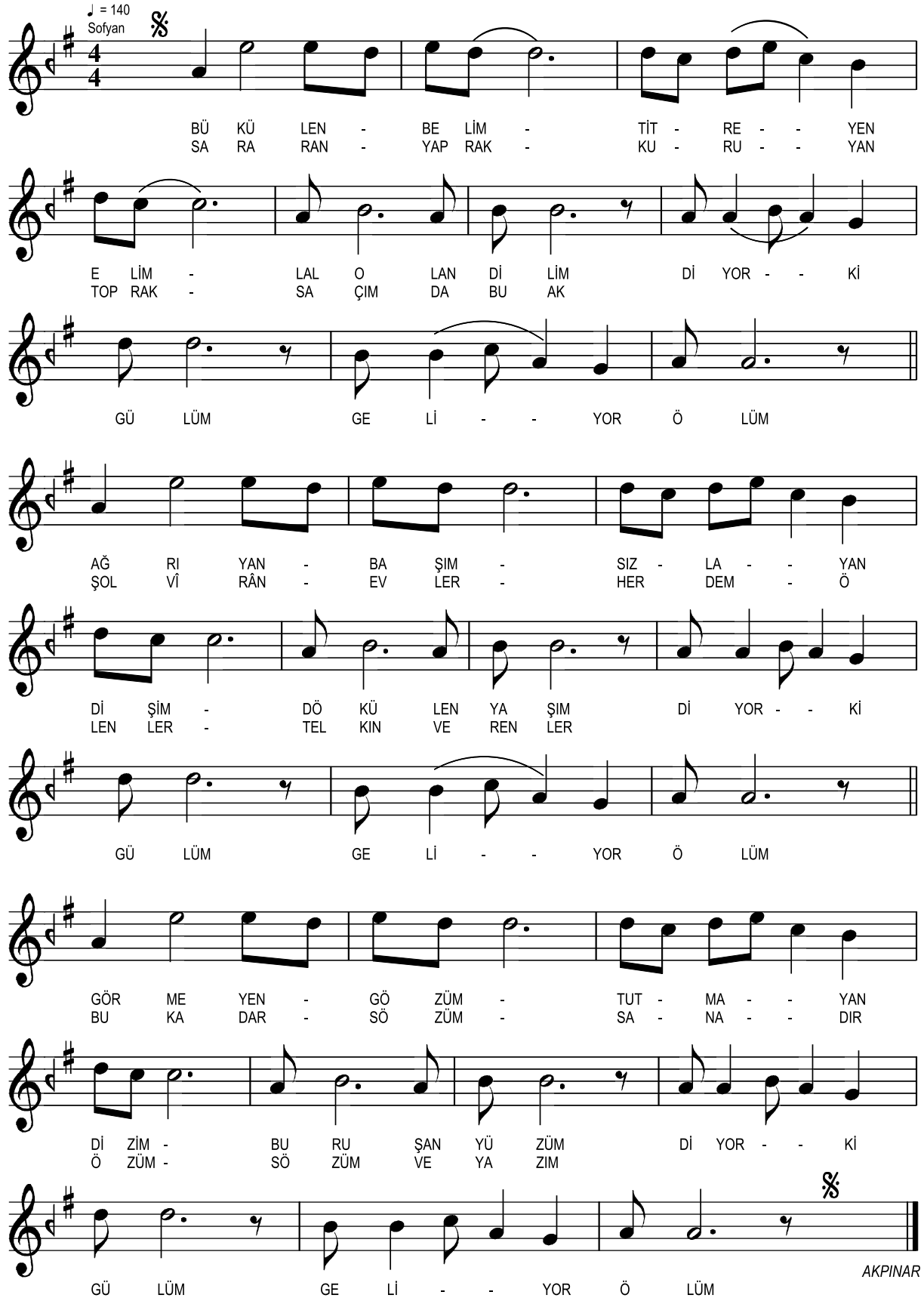
♩ = 140
Sofyan
BÜ KÜ LEN - BE LİM - TİT - RE - - YEN
SA RA RAN - YAP RAK - KU - RU - - YAN
E LİM - LAL O LAN Dİ LİM Dİ YOR - - Kİ
TOP RAK - SA ÇIM DA BU AK
GÜ LÜM GE Lİ - - YOR Ö LÜM
AĞ RI YAN - BA ŞIM - SIZ - LA - - YAN
ŞOL VÎ RÂN - EV LER - HER DEM - Ö
Dİ ŞİM - DÖ KÜ LEN YA ŞIM Dİ YOR - - Kİ
LEN LER - TEL KIN VE REN LER
GÜ LÜM GE Lİ - - YOR Ö LÜM
GÖR ME YEN - GÖ ZÜM - TUT - MA - - YAN
BU KA DAR - SÖ ZÜM - SA - NA - - DIR
Dİ ZİM - BU RU ŞAN YÜ ZÜM Dİ YOR - - Kİ
Ö ZÜM - SÖ ZÜM VE YA ZIM
GÜ LÜM GE Lİ - - YOR Ö LÜM
AKPINAR

GELİYOR ÖLÜM

Bükülen belim
Titreyen elim
Lal olan dilim
Diyor ki; Gülüm
Geliyor ölüm

Ağrıyan başım
Sızlayan dişim
Dökülen yaşım
Diyor ki; Gülüm
Geliyor ölüm

Görmeyen gözüm
Tutmayan dizim
Buruşan yüzüm
Diyor ki; Gülüm
Geliyor ölüm

Sararan yaprak
Kuruyan toprak
Saçımda bu ak
Diyor ki; Gülüm
Geliyor ölüm

Şol viran evler
Her dem ölenler
Talkın verenler
Diyor ki; Gülüm
Geliyor ölüm

Bu kadar sözüm
Sanadır özüm
Sözüm ve yazım
Diyor ki; Gülüm
Geliyor ölüm

SONUÇ

Osmanlı döneminden günümüze Anadolu'da yüz yıllardır mevlid, ilâhî ve kasîde yazma ve okuma geleneği devam etmektedir. Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde Cumhuriyet döneminde yazılmış mevlid manzumeleri olduğu gibi günümüzde de yazılmaya devam etmektedir. Bu topraklarda yaşamış onlarca âlim ve mutasavvıf şâirin nutk-u şerîflerine birçok bestekâr yüzlerce beste yapmışlardır. Bu bestelerin ekseriyeti ilâhîlerden oluşmaktadır. Süleyman Çelebi'nin yazdığı *Vesîletü'n-Necât*'ın kendisi ve başka mûsikîşinâlar tarafından bestelendiği ifade edilirken başka "Besteli Mevlid"lerin olduğu da bilinmektedir.

Bu "Besteli Mevlid"lerden biri de Muhammed İzzeddin Doğanhisarî'nin yazmış olduğu *Mevlid-i Efdal*'dir. Doğanhisarî'nin yazmış olduğu mevlid, kasîde ve ilâhîlerin bir kısmının kendisi tarafından bestelenmiş veya nağmelendirilmiş olması dikkat çekicidir. İslâmî ilimlerin birçoğunda, bilhassa hadis alanında derin bir bilgiye sahip olan Doğanhisarî'nin Mısır'da Ezher Medresesi'nde okurken mûsikî ilmi alanında da eğitim aldığı tahmin edilmektedir. Bu sebeple kendisinin yazdığı başta *Mevlid-i Efdal* olmak üzere bazı kasîde ve ilâhîleri belli bir makam ve usûl/ritim ile yöresel nağmelerle bestelemiş olması konuya önem kazandırmaktadır.

Konya'nın Doğanhisar ilçesindeki Hisar Medresesi'nde müderrislik yapmış olan Muhammed İzzeddin Doğanhisarî'nin yaşadığı dönemin şartlarında mevlid manzumesi, çeşitli konularda kasîde ve ilâhîler yazmış olması, kendince bir zaruret sonucu olmuştur. Bu zaruret, başta Kur'ân-ı Kerîm öğrenme ve okumanın, Arapça ezan icrasının, medreselerin kapatılmasıyla her türlü dinî eğitim ve öğretimin yasaklandığı bir dönemde özellikle gençlere ve çocuklara Allah'ın varlığı ve birliği, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) peygamberliği olmak üzere iman ve İslâm'ın şartlarını, İslâm akâid ve ahlâkını, muâmelât ve her türlü dinî bilgi, görgü ve kültürü öğretme istek, arzu ve iradesidir.

İslâm âlimleri ve mutasavvıf şâirlerin mevlid yazmalarının birinci sebebi, Hz. Peygamberin şefaatine mazhar olmaktır. Diğer bir sebep de mevlid ve ilâhîler ile insanlara bilgi aktarmak, mesaj sunmak ve dinî eğitim vermektir. Muhammed İzzeddin Doğanhisarî de mezkûr sebepleri gözeterek

mevlid ve kasîdeler yazdığı için şiirlerinde mânâ ve muhteva ön planda tutulmuştur. Şiirde kâfiye ve vezin gibi bazı teknik hususlar ikinci planda tutulmuş ve bazı eksiklikler görülebilmektedir.

Dinî mûsikînin önemli bir formu olan mevlidin bölümlerine literatürde "bahir" denilirken Muhammed İzzeddin Doğanhisarî, yazmış olduğu mevlidinin bölümlerine "fasıl" adı vermektedir. Aynı şekilde Türk Din Mûsikîsi'nde "ilâhî" ve "kasîde" iki ayrı form iken buna mukabil Muhammed İzzeddin Doğanhisarî, bütün şiirlerine "kasîde" ismini kullanmıştır.

Dinî mûsikî kapsamında yapılan bu çalışmanın odak noktasını oluşturan unsurlar, alan araştırması, röportaj ve derlemelerdir. Bu çerçevede elde edilen görüntü ve ses kayıtları, bilgi ve belgeler değerlendirilerek yazıya dönüştürülmüştür. Altı yıl süren bu çalışmanın son şeklini almasında; *Muhammed İzzeddin Doğanhisarî'nin Mevlid ve İlâhîleri* adlı albüm ve yine *Muhammed İzzeddin Doğanhisarî'nin Mevlid ve Kasîdeleri* adlı kitaptan faydalanılmıştır.

Bir mukaddime, dört fasıl ve bir duâ bölümünden oluşan *Mevlid-i Efdal*'in mukaddime ve dört faslı, Aksak Semâî (10/8) usûlünde, Duâün Fî Âhiri'l-Mevlid ise Aksak (9/8) usûlünde ölçülmüş olup mevlidin tamamı Uşşâk makamındadır. Mevlidin bölümleri arasında okunan salavât-ı şerîfe de Uşşâk makamında, güfte ve beste açısından anonim olup Sofyan (4/4) usûlündedir. "Veladet Bahri" olarak değerlendirilen ikinci faslın sonuna doğru Peygamberimizin dünyayı şereflendirmesine hürmeten ayağa kalkıp tekrar oturulduktan sonra okunan Hârikatiyye Kasîdesi, "Bu Muhammed Mustafa" adıyla derlenerek notaya alınmış, Hüseynî makamında ve Sofyan (4/4) usûlündedir.

Doğanhisar'da mevlidin yazıldığı ve sonraki dönemlerde yapılan mevlid merasimlerinde *Mevlid-i Efdal* okunup bittikten sonra âdet olduğu üzere şerbet dağıtılmaya başlayınca "Şerbet İlâhîsi" okunmuştur.

Çalışmamızda mevlidin haricinde toplam 21 tane ilâhî, 2 tane de salâvat yer almaktadır. Bu ilâhîlerden altı tanesi Hüseynî, beşi Uşşâk, üçü Hicâz, üçü Sabâ, biri Dügâh, biri Segâh, biri Nevâ ve biri de Acemaşiran makamındadır. Bu ilâhîlerin on altı tanesi Sofyan (4/4), ikisi Curcuna (10/8), biri Âyin Devr-i Revânı (14/8), biri Müsemmen (8/8), biri de Nim Sofyan (2/4) usûlündedir. Anonim olan salâvat-ı şerife Uşşâk makamında, bestesi bize ait olan salavat ise Segâh makamında olup her ikisi de Sofyan (4/4) usûlündedir.

Kendisinin de ifade ettiği gibi Muhammed İzzeddin Doğanhisarî, mevlid ve kasîdelerini yazarken Kur'ân-ı Kerîm, hadis, tefsir, fıkıh ve siyer gibi kaynak ve ilimlerden istifade etmiştir. Uzun yıllar almış olduğu Arapça eğitimin de etkisiyle mevlid ve ilâhîlerinde bir hayli Arapça kökenli

kelimelere rastlanmaktadır. Günümüz okuyucusunun anlamasına yardımcı olmak maksadıyla mevlid ve ilâhîlerde tespit ettiğimiz kelimelerin Türkçe anlamları kitabın sonunda "Sözlük" olarak verilmiştir.

Bu mütevazi çalışma, genel olarak Türk Mûsikîsi'ne, Müzikoloji bilimine ve günümüz Türk Din Mûsikîsi kültürüne ve repertuarına katkı sağlayacaktır. Türk Din Mûsikîsi formlarından başta "Besteli Mevlid" olmak üzere, ilâhîler ve salavâtlar açısından çalışmamız orijinal bir özellik taşımaktadır.

KAYNAKÇA

Akarpınar, Bahar, *Türk Kültüründe Dinî Törenler ve Mevlid Kutlamaları*, (Basılmamış Doktora Tezi), Hacetepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 1999.

Akpınar, Hüseyin**,** *Muhammed İzzeddin Doğanhisârî Mevlid ve İlâhîleri (Albüm)*, Konya 2015.

Akpınar, Hüseyin, *Urfa'da Mevlid ve İlâhîler*, Ankara 2014.

Akpınar, Hüseyin, "Eyyûbîler'de Mevlid Törenleri", *Eyyûbîler'de İlim, Kültür ve Sanat*, (Editörler; Abdulhalim Oflaz ve diğ.), İstanbul 2020.

Aksoy, Hasan, "Mevlid, Türk Edebiyatı", *Diyanet İslâm Ansiklopedisi,* Cilt: 29, Ankara 2004.

Çetin, Osman, "Tarihte İlk Mevlid Merasimleri", *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Cilt: 2, Sayı: 2, Bursa 1987.

Doğanhisârî, Muhammed İzzeddin, *Mevlid-i Efdal*, Doğanhisar, (El Yazması) (tahmini 1930).

Durmuş, İsmail, "Mevlid (Arap Edebiyatı)", *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, Cilt: 29, İstanbul 2004.

Durmuş, İsmail, "Şiir", *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, Cilt: 39, İstanbul 2010.

Elmalı, Hüseyin, "Kaside", *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, Cilt: 24, İstanbul 2001.

Eroğlu, Süleyman, "Edebî Bir Tür Olarak Mevlidler -Şekil Özelliklerine Dair Bazı Değerlendirmeler-", *Uludağ Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı: 18, Bursa 2010.

Gündüz, Orhan, **Biricik**, Halil Selçuk, **Yeniterzi**, Emine, *Muhammed İzzeddin Doğanhisârî'nin Mevlid ve Kasideleri*, Konya 2018.

İbn Hallikan, *Vefâyâtu'l-A'yân*, Kahire 1948.

Koca, Fatih, "Dinî Mûsikî Formu Olarak Mevlid ve Dobruca Besteli Mevlidi", *Diyanet İlmî Dergi*, Sayı: 55, Ankara 2019.

Köksal, M. Fatih, *Mevlid-nâme*, Kırşehir 2010.

Mazıoğlu, Hasibe, "Türk Edebiyatında Mevlid Yazan Şairler", *Türkoloji Dergisi*, Cilt: 6, Sayı: I, Ankara 1974.

Mehmed Fevzi Efendi , *Efendiler Efendisi İçin Mevlid Okumanın Faziletleri*, (Haz: Selami Şimşek), İstanbul 2016.

Özdemir, Mehmet, "İbn Dihye el-Kelbî", *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, Cilt: 19, İstanbul 1999.

Özel, Ahmet, "Mevlid: Tarihi ve Dinî Hükmü", *Dîvân Degisi*, Sayı: 12, İstanbul 2002.

Özel, Ahmet, "Mevlid", *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, Cilt: 29, Ankara 2004.

Özkan, İsmail Hakkı, "Mûsikî", *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, Cilt: 24, İstanbul 2001.

Pala, İskender, "Türk Edebiyatı", *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, Cilt: 24, İstanbul 2001.

Pekolcay, Necla, "Mevlid", *İslâm Ansiklopedisi*, Milli Eğitim Basımevi, Cilt: 8, İstanbul 1993.

Pekolcay, Necla, *Mevlid (Vesîletü'n-Necât)*, Ankara 1997.

Sezikli, Ubeydullah, "Balkanlar'da Osmanlı Mirası: Dinî Mûsikî", *Balkanlar'da İslâm Miadı Dolmayan Umut*, c. 3, Ankara 2016.

Sezikli, Ubeydullah, "Besteli Mevlid Üzerine İki Yazma Eser", *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 8 (1), Adana 2008.

Şeker, Mehmet, "Osmanlılar'da Mevlid Törenleri", *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, Cilt: 29, Ankara 2004.

Tamdoğan, Zehra Gözütok, "Mağrib'de Mevlîd-i Nebî Merâsimleri", *Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Sayı: 50, İzmir 2019.

Tıraşcı, Mehmet, "Güneydoğu ve Doğu Anadolu Çevresinde Arapça, Kürtçe ve Zazaca Mevlidler ve Müzikal Olarak İcra Ediliş Tarzları", Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Cilt: XVII, Sayı: 2, Sivas 2013.

Turabi, Ahmet Hakkı, (Editör), *Türk Din Mûsikîsi*, Ankara 2017.

Uslu, Recep, *Selçuklu Topraklarında Müzik*, Konya 2011.

Yıldız, Âlim, *Üç Bülbülden Güllerin Efendisine, (Darende'de Okunan Mevlidler)*, Malatya 2010.

SÖZLÜK

Âb	:	Su.
Âb-ı Kevser	:	Cennet'te Kevser ırmağının suyu.
Âb-ı Zemzem	:	Zemzem suyu.
Âbid	:	İbadet eden, ibadete düşkün, kulluk eden.
Ağmak	:	Çıkmak, yükselmek, tırmanmak.
Âhir	:	Son; diğer.
Âhirîn	:	Sonrakiler, sonlar.
Ahsen	:	Çok güzel, en güzel.
Âkil	:	Akıllı kimse.
Aklî	:	Akıl ile bilinen veya bulunan şeyler, akla dayanan.
Ale'l-âlem	:	Dünya için.
Âlem	:	Dünya, cihan.
Âlemîn	:	Âlemler, dünyalar.
Alîl	:	Hasta, illetli, sakat.
A'mal	:	Ameller, işler.
Amber	:	Güzel kokulu nesne.
Anûd	:	İnatçı, dik kafalı.
Arş-ı a'lâ	:	Göğün en yüksek tabakası.
Arşın	:	Uzunluk ölçüsü, orta parmak ucu ile omuz başı arasındaki mesafe.
Aslu'l-usûl	:	Başlangıç, temellerin aslı.
Âyât	:	Ayetler; deliller.
Âye	:	Ayet.
A'zam	:	En büyük, çok yüce.
A'zamu'n-ni'am	:	Nimetlerin en büyüğü.
Bahr	:	Deniz.
Bahr-i Sâvâ	:	Sâve gölü.
Bâkî	:	Allah; daimî, ebedî, kalıcı.
Ba's	:	Yeniden dirilme, diriltme, gönderme.
Bâtıl	:	Geçersiz, boş, yalan; çürük.
Bâtın	:	Bir şeyin içi, iç, karın.
Bedî	:	Yaratmak, meydana getirmek, ender, düzgün.
Bedr	:	Dolunay, ayın on dördü.
Berk	:	Şimşek
Berk urmak	:	Şimşek çakmak, şimşek çakar gibi parıldamak.
Beyân	:	Anlatma, bildirme, açıklama.

Bezirgân : Tüccar, tâcir, kâr peşinde koşan.
Bi’s-sürûr : Sevinçle.
Câmidât : Cansız cisimler.
Celîl : Büyük, yüce.
Cem’an : Toptan, cümleten, t amamen, bütünüyle.
Cemîl : Güzel.
Cenân : Kalp, yürek, gönül.
Cibrîl : Cebrâil.
Cidâl : Kavga, savaş.
Cinân : Cennetler.
Cîrân : Komşular.
Cümle : Bütün, hep.
Dâbbe : Hayvanlar; yük ve binek hayvanı.
Dâhil : İçinde, içinde bulunan, içeri.
Dâl : Delâlet eden, gösteren, işaret eden.
Dâlle : Tayin ve tarif eden, gösteren.
Dâreyn : İki cihan, dünya ve ahiret.
Dâye : Sütnine, çocuğa bakan dadı.
Dîbâc : İpek kumaş.
Didaktik : Belli bir düşünceyi aşılamak veya belli bir konuda öğüt, bilgi vermek,
Dîdar : Yüz, çehre, görünüş, tecelli.
Dîn-i hak : Gerçek din, doğru din, İslâm dini.
Divâne : Deli, mecnun, meczup.
Ecmel : En güzel.
Edyân : Dinler.
Ef’âl : Fiiller, işler, ameller.
Efdal : En faziletli, en üstün.
Ehâdîs : Peygamberimizin sözleri, hadisler.
Ehlen ve sehlen : Hoş geldiniz safâ geldiniz.
Ehl-i İslâm : Müslüman.
Ehlü’l-kerem : Cömert, eli açık.
Ekmel : En mükemmel, kusursuz, eksiksiz.
Ekmelü’l-edyân : Dinlerin en mükemmeli.
Ekserî : Çok defa, çoğu.
Elfaz : Lafızlar, sözler.
Emân : Eminlik, korkusuzluk; kurtulma.
Emtâr : Yağmurlar.
Enbiyâ : Nebiler, peygamberler.
Esbâb : Sebepler.
Esmâ : İsimler.
Etvâl : En uzun.
Evsâf : Sıfatlar, vasıflar.
Evsâf-ı cemâl : Güzellik sıfatları; lütuf sıfatları.
Eyâ : Ey, hey.
Eyvân-ı Kisrâ : Köşk, kasır; Kisra’nın sarayı .
Ezkâr : Zikirler, anmalar, hatırlamalar.
Fahrü’l-kâ’inât : Âlemlerin övüncü Hz. Muhammet sav.
Fâik : Daha üstün, seçkin.
Fâsık : Allah’ın emirlerini tanımayan, sapkın, günahkâr.

Fazl : Fazilet, lütuf.
Fazl-ı Hak : Allah'ın lütfu.
Felâh : Kurtuluş, selâmet, saadet, mutluluk.
Fezâil : Faziletler.
Ferş : Yeryüzü.
Fetânet : Zihin açıklığı, zekilik, peygamberlerin sıfatı.
Fıtra : Sadaka, sadaka-i fıtır.
Filhakîka : Gerçekten, hakikatte, doğrusu.
Firkat : Ayrılık.
Gaflet : Gafillik, boş bulunma.
Gafûr : Günahları bağışlayan Allah.
Gâibât : Hazır bulunmayan, göz önünde olmayanlar.
Ganî : Zengin; hiçbir şeye ihtiyacı olmayan; her şeyin muhtaç olduğu Allah.
Garb : Güneşin battığı taraf, günbatısı, batı.
Gayb : Gizli olan, göze görünmeyen.
Gazel : Divan edebiyatında bir nazım şekli.
Gıyâs : Yardım eden, Allah.
Gufrân : Affetme, merhamet etme.
Hâcet : İhtiyaç, lüzum, gereklik, muhtaçlık.
Hâdisât : Yaratılmışlar.
Hâfız : Hıfzeden, koruyan; Kur'ân-ı Kerîm'i başından sonuna kadar ezberleyen.
Hak(k) : Hakikat, doğru, gerçek.
Hakîm : Hükmeden, karar veren, haklıyı haksızı ayıran, bütün emir ve işleri yerli yerinde olan Allah.
Hakkan : Doğrusu; hakkıyla.
Hâlık : Yaratan, yoktan var eden Allah.
Halîm : Acele ve kızgınlıkla muamele etmeden hoşgörülü olan, Allah.
Halk : Yaratma; yaratılanlar, insanlar.
Hallâk : Yaratan, yoktan var eden Allah.
Haml : Taşıma, yüklenme, yükletme, gebelik.
Hârikât : İnsanı hayrete düşüren şeyler.
Hâsılı : Sonuç olarak, sözün kıssası, hülasâ, velhâsıl.
Hâtem : Son, en son, sonuncu, yüzük, mühür.
Hâtime : Son, nihayet.
Havârık : Harikalar, insanda hayranlık uyandıran şeyler.
Havf : Korku, çekinme.
Hayy : Yaşayan, ezelî ve ebedî ölümsüz, diri olan Allah.
Hesnâ : Çok güzel, en güzel (aslı hüsnâ).
Hıfz : Saklama, koruma; ezberleme.
Hikem : Hikmetler.
Hilye : Bilhassa Hz. Peygamber'in fizikî özellikleri
Himmet : Yardım, manevî tesir; yüksek irade.
Hîn : An, zaman, vakit.
Hîn-i haml : Hamilelik zamanı.
Hitâm : Son, nihayet, bitim.
Hitâmü'l-enbiyâ : Peygamberlerin sonu, Hz. Muhammed sav.
Hulûs : Samimiyet, kalp temizliği, saf ve temiz olma.
Hûr/ Hûrî : Cennet kızları, hûriler.

Hüccac : Hacılar.
İdhâl : Dâhil etme, içeri sokma, girdirme.
İftihâr : Övünme, kıvanç.
İğtinam : Ganimet, yağma.
İhbâr : Haber verme, bildirme, anlatma.
İhrâc : Çıkarma; dışarı atma.
İhsân : Bağış, lütuf.
İhvân : Samimi candan dostlar; tarîkat arkadaşları, kardeşler.
İhyâ : Diriltme, canlandırma.
İkrâr : Dil ile söyleme, bildirme; tasd ik, kabul.
İhtiram : Saygı, hürmet.
İn'âm : Lütuf, ihsan, iyilik etme.
İnbât : Bitkinin yetişmesi , büyümesi .
İnhidâm : Yıkılma, çökme, harap olma.
İnkılâb : Değişme, başka hâle girme.
İnkıtâ : Tükenme, kesilme, son bulma.
İntikâl : Göçme; birinden diğerine geçme.
İntizâm : Düzgünlük, düzen, tertip.
İnzâl : İndirme; peygamberlere kitap/sayfa indirilmesi.
İrhâsât : Hz. Peygamberin ileride peygamber olacağına işaret eden harikulade hâller.
İrşâd : Doğru yolu gösterme.
İsneyn : Pazartesi.
İsrâ : Gece yürüyüşü; Hz. Peygamber'in miraç gecesinde Mekke'den Kudüs'e yolculuğu.
İstiğfâr : Allah'tan günahın bağışlanmasını isteme, tövbe etme.
İstihlâl : Helalleşme, helal edilmesini isteme.
İstiskâ : Yağmur duası, yağmur du asına çıkma , su isteme .
İtibar : Saygı gösterme, değer verme, önem verme.
İ'tisam : Sarılmak, yapışmak, bir şeye sarılıp sıkı sıkı tutma.
Iyd : Bayram.
İzhâr : Gösterme, meydana çıkarma.
Kâbile : Ebe, ebe k adın.
Kadîm : Allah; başlangıcı olmayan, hep mevcut bulunan.
Kâdir : Kuvvetli, her şeye gücü yeten Allah.
Kadr : Değer, itibar, onur; rütbe, derece.
Karîb : Yakın.
Kayyûm : Kendi zatıyla ebedî ve ezelî var olan Allah.
Kâzib : Yalan söyleyen, yalancı.
Kelâm : Söz, söyleme, dil, ifade .
Kelâmullâh : Allah'ın sözü, Kur'ân-ı Kerîm.
Kemâl : Olgunluk, yetkinlik, tamlık, mükemmellik.
Kemâlât : Olgunluk.
Kerîm : Hayrı çok ve bol, bağışı sonsuz olan; her türlü şeref ve fazileti zatında toplayan Allah.
Kesîr : Çok, bol.
Kıssa : Hikâye; vak'a.
Kıyâm : Kalkma, ayağa kalkma , ayakta durma.
Kusûr : Kasırlar, köşkler.

Lâl : Dilsiz, sessiz.
Latîf : Yumuşak, hoş, güzel, nazik; Allah'ın adlarındandır.
Leyletü'l-Kadr : Kadir Gecesi.
Libas : Elbise, giyecek şey.
Lirik : Duyguların coşkun bir dille anlatı mı
Lütuf : Bağış, ihsan, cömertlik, iyilik, hoşluk.
Mağfire(t) : Allah'ın kullarının günahlarını bağışlaması.
Mağfûr : Bağışlanmak, Allah tarafından günahların affedilmesi.
Mâh : Ay.
Mahlûk : Halk olunmuş, yaratılmış.
Mahşer : Kıyâmet'te ölülerin dirilip toplanacakları yer.
Mahtûn : Sünnetli, sünnet edilmiş.
Mahz-ı nûr : Saf, halis nur , bizatihi nur .
Makbûl : Kabul olunmuş, alınmış; beğenilen, hoş karşılanan; geçerli.
Maktu' : Kesilmiş, kesik.
Mâlik : Sahip olan, sahip.
Ma'mûr : Bakımlı, şenlikli.
Manzûm : Vezinli, kafiyeli söz, şiir.
Mecma' : Toplamak, toplanılan yer, kavuşma, birleşme.
Med : Son, nihayet, mesafe, uzaklık, sonuna kadar, devam ettikçe.
Medfun : Gömülmüş, gömülü, defnedilmiş.
Me'haz : Kaynak.
Me'yûs : Ümitsiz, ümitsizliğe düşmüş, karamsar .
Melâike : Melekler.
Melce' : Sığınacak yer.
Menâfi' : Faydalar, yararlar, menfaatler.
Menba' : Kaynak, pınar.
Mensûh : Hükümsüz bırakılmış, hükmü kaldırılmış.
Mensûr : Vezinsiz ve kafiyesiz yazı.
Meram : İstek, niyet, maksat.
Mervî : Rivâyet olunan.
Mesnevî : Aruz ölçüsüyle yazılan divan edebiyatı şiir biçimidir.
Mesrûr : Mutlu, sevinmiş; mer amına ermiş.
Mestûr : Gizlenmiş, örtülü, kapalı.
Meşhûd : gözle görülen.
Meşrabe : Su içecek kap, su kabı.
Mezrû : Ekilmiş, ekili, sürülüp tohum atılmış.
Mi'râc : Göğe çıkma; Hz. Peygamber'in göğe yükselmesi.
Miftâh : Anahtar.
Miftâhi'l-cinân : Cennetlerin anahtarı.
Mîsâk : Sözleşme, antlaşma.
Misâl : Örnek; benzer.
Mîzân : Tartı, ölçü aleti, t erazi; Mahşer'de manevi terazi .
Muannid : İnatçı, inat eden.
Muîn : Yardım eden, yardımcı, herkese yardım eden Allah.
Mu'cizât : Mucizeler.
Mucîb : [duaları] kabul eden Cenab-ı Hak.
Muhaddis : Hadis âlimi.
Mukâbel(e) : Karşılama, karşılık; topluluk içinde ezbere Kur'ân okuma.

Muktedir : İktidarlı, gücü yeten, güçlü, kudretli.
Murâd : Arzu, istek, dilek; maksat, meram.
Musaddak : Doğrulanmış, onaylanmış, t asdik olunmuş.
Mutâbık : Uygun, münasip, birbiriyle uzlaşan.
Mûteber : Saygı gören, saygın, makbul, güvenilir.
Muvâfık : Uygun, münasip.
Müeyyed : Kuvvetlendirilmiş, sağlam; doğrulanmış.
Mübeşşir : Müjdeci, müjdeleyici.
Mücâvir : Komşu, komşu olmak.
Müctebâ : Seçkin, seçilmiş; Hz. Peygamber'in isimlerinden biri.
Müderris : Medrese hocası, medrese âlimi, öğretim üyesi, profesör.
Münâdî : Nidâ eden; çağıran, davetçi, tellâl; müezzin.
Münâfık : İkiyüzlülük eden; inanmadığı hâlde kendisini Müslüman gösteren.
Münkir : İnkâr eden, inanmayan.
Mürsel : Peygamber.
Mürşid : İrşâd eden, doğru yolu gösteren, kılavuz; tarîkat pîri, şeyhi.
Müstecâb : Kabul edilen, kabul olunan.
Müstehab : Sevilen, beğenilen; farz ve vâcibden başka olarak sevap kazanılan iş.
Müştehir : Şöhret olmuş, meşhur olmuş.
Müttefik : Birleşmiş, anlaşmış; fikirce berâber olan.
Nâdim : Pişman olan.
Nakl : Aktarma; anlatma, söyleme; tercüme etme.
Naklî : Akla değil, nakle dayanan, söylenen hakikat.
Nâr : Ateş, Cehennem.
Nâr-ı firkat : Ayrılık ateşi.
Nâs : İnsanlar, halk, herkes.
Nâsih : Hükmünü ortadan kaldıran, iptal eden.
Nâsıhu'l-edyân : Önceki dinlerin hükümlerini iptal eden.
Nâzım : Şair, şiir yazan, vezinli söz söyleyen, tanzim eden.
Nazîf : Temiz.
Nazm : Vezinli, kafiyeli söz, şiir.
Necât : Kurtuluş, kurtulma.
Neseb : Nesil, soy.
Nidâ : Ses; bağırma, seslenme.
Nikâb : Yüz örtüsü, örtü, peçe, perde.
Nîrân : Cehennem, ateş.
Nisvân : Kadınlar.
Nişân : İz, belirti, alamet.
Nizâm : Düzen, usul, tertip, yol; kaide.
Nizâmü'l-kâinât : Kâinatın düzeni.
Nukûş : Nakışlar, resimler.
Nûru'l-Hüdâ : Allah'ın nuru.
Nûr-ı 'iz : Yücelik, şeref, ululuk ve itibar nuru.
Nûru'z-zalâm : Karanlıklara ışık.

Nusret	:	Yardım, Allah'ın yardımı, başarı, zafer.
Nücûm	:	Yıldızlar.
Pervâne	:	Geceleri ışık etrafında dönerek uçan küçük kelebek.
Rabbenâ	:	Rabbimiz, Ey Rabbimiz.
Râfi'	:	Kaldıran, yükselten; yücelten, izzet ve şeref veren Allah.
Rahîm	:	Ahirette mümin kullarına şefkat ve merhametle muamelede bulunan Allah.
Rahm	:	Acıma esirgeme, koruma.
Rahmân	:	Dünyada her canlıya merhamet eden Allah.
Regâ'ib	:	Hz. Âmine'nin Hz. Muhammed'e gebe kaldığı, kamer aylarından Receb'in ilk cumâ gecesi.
Ricâl	:	Erkekler, adamlar.
Risâlet	:	Peygamberlik.
Rivâyât	:	Rivayetler, söylentiler.
Rivâyât-ı sahîha	:	Doğru rivayetler.
Ruhbân	:	Rahipler.
Rusl/Rusül	:	Peygamberler.
Sâciden lillâh	:	Allah'a secde ederek.
Sâdık	:	Doğru, gerçek; dürüst; sadâkati, içten bağlılığı olan.
Sâim	:	Oruç tutan kimse, oruçlu.
Salâh	:	İyilik; rahatlık, barış, düzelme, iyileşme, dine olan bağlılık.
Sâni'	:	Yapan, işleyen, yaratan, san'at eseri olarak meydana getiren Allah.
Savâb	:	Doğru, doğru olan şey, doğruluk.
Savm	:	Oruç.
Semâve	:	Şam yakınlarında bir göl/nehir vadisi.
Sergerdan	:	Şaşırmış, şaşkın, perişan.
Seyyiat	:	Kötülükler, fenalıklar, suçlar, günahlar.
Sıbyân	:	Çocuklar, küçük çocuklar.
Sıdk	:	Doğruluk.
Sıdk-ı tâm	:	Eksiksiz, kusursuz dürüstlük.
Sırât	:	Yol; Âhiret'te üzerinden geçilecek Sırat köprüsü.
Sin(n)	:	Yaş, ömrün derecesi.
Sirâc	:	Işık, kandil, mum.
Söyünmek	:	Sönmek.
Sultânu'ş-şühûr	:	Ayların sultanı Ramazan.
Süflâ	:	Alçak, âdi, bayağı, sefil.
Sürûr	:	Sevinç.
Şâdıman	:	Sevinçli, mesrur.
Şâfi'	:	Şefaat eden, şefaatçi; Hz. Peygamber.
Şâhidât	:	Şahitler, tanıklar.
Şark	:	Doğu, güneşin doğduğu yön.
Şefi'	:	Şefaat eden, şefaatçı olan.
Şehr	:	Ay, otuz günlük zaman dilimi.
Şehr-i gufrân	:	Bağışlanma ayı, Ramazan.

Şehr-i ihsân	:	Bağış, lütuf ayı, Ramazan.
Şehr-i rahmet	:	Rahmet ayı, Ramazan.
Şehr-i ümmet	:	Ümmetin ayı, Ramazan.
Şehru's-sıyâm	:	Oruç ayı, Ramazan.
Şekûr	:	Çok şükreden, her zaman şükreden; İbadet eden kullarının mükâfatlarını bolca veren Allah.
Şem'a	:	Mum, şem', muma batırılmış fitil.
Şerh	:	Açıklama, tahlil.
Şeyâtîn	:	Şeytanlar.
Şeyhü'l-Arap	:	Arap şeyh.
Şuyûh	:	Yaşlılar, ihtiyarlar.
Şürûhu'l-ehâdîs	:	Hadis-i şeriflerin açıklamaları.
Tâhir	:	Temiz.
Tâhirât	:	Temizler.
Tahrîk	:	Hareket ettirme, kımıldatma.
Takdîr	:	Allah'ın ezelde her varlığın kaderini düzenlemesi.
Tard	:	Kovma, sürme, uzaklaştırma.
Ta'zim	:	Hürmet etme, saygı gösterme.
Tayyib	:	İyi, güzel, hoş.
Te'sîr	:	Etkileme; iz bırakma.
Te'lif	:	Eser yazmak.
Teblîğ	:	Bildirme; eriştirme; götürme.
Tebşîr	:	Müjde verme, müjdeleme.
Tebeyyün	:	Belli olma, meydana çıkma, görülüp anlaşılma.
Tedebbür	:	Düşünme, tefekkür etme.
Tefâsîr	:	Tefsirler, Kur'ân -ı Kerîm'i izah eden kitaplar.
Tefekkür	:	Düşünmek.
Teksîru'l-kalîl	:	Az olanı çoğaltma.
Telkin	:	Gömüldükten sonra imam tarafından mezar başında ölüye hitâben söylenen sözlere ve duâlara verilen isim.
Tenvîr	:	Işıklandırma, aydınlatma.
Tenvîri'l-cenân	:	Kalp ve gönlün nuru, aydınlığı.
Tertîb	:	Dizme, sıralama, hazırlama, düzene koyma.
Tevekkül	:	İşi Allah'a bırakıp kadere râzı olma.
Tevfîk	:	Allah'ın yardımı, Allah'ın yardımına kavuşma.
Tezyîn	:	Zînetlendirme, süsleme, süslenme.
Tezekkür	:	Hatırlama, anma.
Ulûm	:	İlimler.
Ulemâ	:	Âlimler, bilginler.
Umde	:	Dayanak; ilke, prensip.
Umdetü'l-halk	:	Herkesin güvendiği, dayandığı kimse.
Umûm	:	Genel olma; bütün, cümle, herkes; bütün insanlar, bütün halk.
Uyûb	:	Ayıplar, kusurlar, günahlar.
Ümem	:	Ümmetler.

Vâhid	:	Zatında, isim ve sıfatlarında eşi ve benzeri bulunmayan, tek olan Allah.
Vasl	:	Kavuşturmak, ulaştırmak, bağlamak.
Vusl	:	Kavuşma.
Vâsıl	:	Erişen, ulaşan, kavuşan.
Vâsi'	:	Geniş, bol.
Vaz'	:	Koyma, düzenleme, belirleme, tespit etme.
Ve's-selâm	:	İşte o kadar, sözün sonu.
Vezin	:	Terazi.
Vikâye	:	Koruma, esirgeme.
Vird	:	Belli zamanlarda okunması âdet olan dua.
Vücûdu'l-hâdisât	:	Olayların, yeniliklerin varlığı.
Yâran	:	Dostlar.
Yevmü'l-kıyâm	:	Kıyamet günü.
Zâhir	:	Görünen, açık, belli, meydanda.
Zahr	:	Sırt, arka.
Zâkir	:	Zikreden, anan; ilâhî okuyan.
Zâr u giryân	:	Ağlayan, inleyen.
Zebih	:	Kurban edilmiş veya edilecek.
Zenb	:	Günah, suç, kabahat.
Zevâl	:	Yok olma, sona erme, ortadan kalkma.
Zeyn	:	Süs.
Zîrûh	:	Rûh sahibi, canlı.
Zikr	:	Anma; Allah'ın adlarını anarak duâ etme.
Ziynet	:	Süs, süslü, bezek.
Zuhûr	:	Görünme, ortaya çıkma.
Zulmet	:	Karanlık.
Zü'l-berekât	:	Bereketli.
Zü'l-celâl	:	Celâl, ululuk sâhibi olan Allah.
Zü'l-cemâl	:	Güzellik sahibi olan Allah.
Zü'l-emân	:	Emanet sahibi, emin.
Zü'l-hikem	:	Hikmetli, hikmet sahibi.
Zü'l-kerem	:	Cömert.
Zü's-sürûr	:	Sevinçli, sevinç sahibi.
Zübde	:	Öz; hülâsa; bir şeyin en seçkin parçası.
Zünûb	:	Günahlar.